

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei SPÎNU

Ministrul justiției

Sergiu LITVINENCO

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 476), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În clauza de armonizare,

după cuvintele „Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC” se completează cu cuvintele ”, și Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC”;

2. În tot textul Legii:

cuvintele „planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice” la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Planul național integrat privind energia și clima”, la forma gramaticală corespunzătoare.

cuvintele „autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice” la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice” la forma gramaticală corespunzătoare.

3. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Scopul legii

Scopul prezentei legi constă în crearea premiselor pentru stabilirea obiectivului național de eficiență energetică pentru anul 2030, crearea cadrului juridic necesar pentru promovarea principiului „eficiență energetică înainte de toate”, îmbunătățirea eficienței energetice prin realizarea măsurilor incluse în Planul național integrat privind energia și clima, dezvoltarea pieței serviciilor energetice, precum și depășirea deficiențelor pieței energiei care împiedică creșterea eficienței în aprovizionarea și utilizarea acesteia.”

4. Articolul 2:

la alineatul (2), după cuvintele „destinate să eficientizeze atât producerea” se introduc cuvintele ”transportul și distribuția”.

5. Articolul 3:

după noțiunea „consum de energie primară”, se introduce următoarea noțiune:

„consumator final – o persoană fizică sau juridică care cumpără energie pentru propriul său consum final/ utilizare;

la noțiunea „eficiență energetică”, cuvintele „ce constă în performanța atinsă” se substituie cu cuvintele „obținut sub formă de”;

după noțiunea „eficiență energetică” se introduce noțiunea „energie”, care va avea următorul cuprins:

„energie - energie înseamnă toate formele de produse energetice, combustibili, căldură, energie regenerabilă, electricitate, sau oricare altă formă de energie”;

după noțiunea „organ public”, se introduc următoarele noțiuni:

„operator al sistemului de transport al energiei - operator al sistemului de transport al energiei electrice, după cum este definit în Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de transport al gazelor naturale, după cum este definit în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale;

„operator al sistemului de distribuție a energiei - operator al sistemului de distribuție a energiei electrice, după cum este definit în Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de distribuție a gazelor naturale, după cum este definit în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale;

noțiunea de „parte obligată” va avea următorul cuprins:

„parte obligată - operator al sistemului de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizor de energie termică pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră (în continuare - furnizori de energie termică) care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, precum și importator de produse petroliere care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, asupra cărora se aplică schema de obligații în domeniul eficienței energetice, după cum este descrisă în art. 8 al prezentei Legi;”

la noțiunea „sărăcie energetică”, cuvintele „accesul consumatorului final” se substituie cu cuvintele „accesul consumatorului casnic”, iar după cuvintele „puterea de cumpărare redusă a consumatorilor” se introduce cuvântul „casnici”, iar cuvintele „sau clădire” se exclud;

la noțiunea „sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire”, cuvintele „cel puțin 50% energie din surse regenerabile, 50% căldură reziduală, 75% energie termică” se substituie cu cuvintele „cel puțin 50% energie din surse regenerabile, sau 50% căldură reziduală, sau 75% energie termică”;

6. Articolul 5:

La alineatul 3, după litera j) se introduce o nouă literă k) cu următorul cuprins:

„k) promovarea tehnologiilor inovative în domeniul eficienței energetice”;

7. Articolul 6 va avea următorul cuprins:

„ **Articolul 6.** Planul național integrat privind energia și clima”.

(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează, în cooperare cu organul central de specialitate în domeniul protecției mediului, și cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, Planul național integrat privind energia și clima.

(2) Planul național integrat privind energia și clima stabilește și descrie obiectivele politicii de stat inclusiv în domeniul eficienței energetice, măsurile de politică în domeniul eficienței energetice pentru toate sectoarele economiei naționale, inclusiv schema de obligații în domeniul eficienței energetice, ce urmează a fi implementate în perioada vizată în vederea atingerii obiectivelor stabilite.

(3) În vederea comparării economiilor de energie și a conversiei într-o unitate comparabilă se aplică factorii de conversie prevăzuți în anexa nr. 1, cu excepția cazului în care se justifică folosirea altor factori de conversie.

8. Articolul 7 se abrogă.

9. Se completează cu Articolul 7¹ cu următorul cuprins

„Articolul 7¹. Obligații referitoare la economiile din energie.

(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei determină, cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce trebuie realizată într-o anumită perioadă de timp, în cadrul obligațiilor instituite de prezentul Articol. Valoarea economiilor și măsurile a fi întreprinse în vederea realizării acestora, inclusiv sursele și mecanismele de finanțare, sunt descrise în Planul național integrat privind energia și clima.

(2) Calculul cantității totale cumulate de energie a fi economisită este realizat ținând seama de obligația realizării în fiecare an de noi economii de energie, determinate în raport cu valoarea medie a consumului final de energie înregistrat într-o perioadă prestabilită de timp.

(3) La realizarea cantității totale cumulate a economiilor de energie conform alin. (1) se ia în calcul:

- a) cantitatea economiilor de energie realizate în sectoarele de producere, de transport și de distribuție a energiei, inclusiv în sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire, obținute ca urmare a:
 - dezvoltării infrastructurii eficiente de alimentare cu energie termică și de răcire și/sau a dezvoltării cogenerării de înaltă eficiență și a încălzirii și răcirii cu căldură reziduală și surse regenerabile de energie, în condițiile stabilite de Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării ;
 - reabilitării substanțiale a unei centrale termice existente, cu o putere termică totală mai mare de 20 MW, și ca urmare a conversiei acesteia într-o instalație de cogenerare de înaltă eficiență;
 - implementării măsurilor stabilite la art. 24 alin. (3) și alin. (5) lit. b), art. 26, 27 și art. 30 alin. (13);
- b) cantitatea economiilor de energie rezultate din acțiunile individuale noi, puse în aplicare începând cu 31 Decembrie 2020 până la 31 Decembrie 2023 și care continuă să aibă impact până în 2024, și care pot fi măsurate și verificate;

(4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informează Secretariatul Comunității Energetice asupra măsurilor de politică de eficiență energetică planificate pentru perioada 1 Ianuarie 2024 – 31 Decembrie 2030, care corespund condițiilor menționate la alin. (3) al acestui articol;

(5) În urma determinării cantității totale a economiilor de energie, conform alin. (1) al acestui articol, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește modul în care atingerea cantității totale de economii de energie va fi asigurată - prin intermediul schemei de obligații de eficiență energetică, a măsurilor de

politică de eficiență energetică, sau o combinație a acestora. Decizia Guvernului se prezintă în Planul național integrat privind energia și clima și, după caz, în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, elaborat în conformitate cu art. 8, alin. (7).”.

10. Articolul 8

La alin. (1), după cuvintele „Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere” se adaugă cuvintele „furnizorii de energie termică care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării”;

La alin. (2), înaintea cuvintele „Părțile obligate contribuie financiar” se introduc următoarele cuvinte „În condițiile în care Guvernul decide astfel, cu referință la art. 7¹, alin. (5), utilizarea schemei de obligații de eficiență energetică,” după cuvintele „de noi economii de energie” se adaugă cuvintele ”la consumatorul final”, iar cifra „2016” se substituie cu cifra „2022”;

Alineatul (3) se abrogă;

Alineatul 4 se abrogă;

Alineatul (5) se abrogă;

La alineatul (6), la final, se adaugă o propoziție nouă cu următorul cuprins ”Devierile financiare negative sau pozitive cauzate de modificările efective în volumul de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau comercializate și înregistrate de părțile obligate, se iau în considerare la elaborarea sau actualizarea de către Guvern a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.”

La alineatul (7):

- după cuvintele ”cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate” se adaugă cuvintele ”în mod prioritar prin implementarea proiectelor de eficiență energetică în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial,”,
- după cuvintele ”în conformitate cu alin. (6)”, se vor adăuga cuvintele „cu asigurarea faptului că nicio unitate de energie nu este considerată dublu; instituțiile și programele de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate, inclusiv calendarul transferurilor către acestea de către fiecare parte obligată”

La alineatul (8), cuvintele „alin. (2)-(5)” se substituie cu cuvintele „art. 7¹, alin. (1)-(3)”

La alineatul (9), după cuvintele „distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale” se adaugă cuvintele „tariful pentru furnizarea energiei termice”;

La alineatul (11), cuvintele ”de către autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „de către instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, și dacă astfel este decis de Guvern în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, și de către alte instituții cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică.”.

Alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„Instituțiile desemnate de Guvern în vederea valorificării mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, conform alin. (11), organizează proceduri de achiziții publice pentru selectarea părților terțe care să implementeze măsurile de eficiență energetică și încheie contracte în acest sens, ținând cont de măsurile de eficiență energetică

aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (7). În cadrul programelor și proiectelor cofinanțate de Parteneri de Dezvoltare și/sau organizații internaționale, se vor aplica procedurile de achiziții convenite în acordurile semnate cu aceștia.

11. Articolul 11:

denumirea va avea următorul cuprins:

”Articolul 11. Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice,,

Alin. (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului înconjurător și al schimbărilor climatice”

12. Articolul 12

La alineatul (1), se introduce lit. d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) implementează mecanismul de subvenționare pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, în sensul art. 5, alin. (1), lit. b) din Legea 241/2022 privind fondul de reducere a vulnerabilității energetice, în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.

La alineatul (1), se introduce lit. d²) cu următorul cuprins:

„d²) atrage și gestionează resurse financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, cu respectarea prevederilor Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. În vederea susținerii inițiativelor și eforturilor autorităților administrației publice locale, instituțiilor și autorităților publice, în atragerea resurselor financiare din partea donatorilor și partenerilor de dezvoltare pentru implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice, creează instrumente financiare și programe cu mobilizare rapidă și facilă a contribuțiilor financiare solicitate, în limita bugetului disponibil.

la alineatul (1), lit. l), după cuvintele ”în ansamblu pe economie” se adaugă cuvintele ”în baza unei analize comparative cu statele UE, la fiecare trei ani”;

la alin. (1), lit. q), are următorul cuprins „creează și gestionează un sistem informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie realizate (MVP), în baza standardelor naționale și internaționale în domeniu, și prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informațiile aferente, în fiecare an, în contextul raportărilor pe implementarea planului național integrat privind energia și climă;”

13. Articolul 13

la alineatul (1), litera a), cuvintele „și aprobă planuri locale integrate privind energia și clima” se substituie cu cuvintele „planuri locale integrate privind energia și clima, în conformitate cu șablonul aprobat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, ”

la alineatul (2), cuvintele „de acțiuni în domeniul eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „integrate privind energia și clima”, iar cuvintele „pentru un termen de 3 ani,

corespunde cu Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice pentru perioada respectivă” se substituie cu cuvintele „și contribuie la realizarea și atingerea obiectivelor Planului național integrat privind energia și clima.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

”(3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea au obligația să asigure actualizarea planurilor locale integrate privind energia și clima la fiecare doi ani. Până la aprobare, planurile locale integrate privind energia și clima se consultă cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice;”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Lipsa unui plan local integrat privind energia și clima, elaborat și aprobat de autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea în conformitate cu prevederile alin. (3), este motiv pentru ineligibilitatea autorității, inclusiv a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi din cadrul unității administrativ teritoriale respective, pentru obținerea finanțării sau co-finanțării proiectelor de eficiență energetică din mijloace bugetare;”;

la alineatul (4) și (5), cuvintele „de acțiuni în domeniul eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „integrate privind energia și clima”;

la alineatul (9), după cuvintele „de nivelul întâi și al doilea” se adaugă cuvintele „, angajați în baza contractelor individuale de muncă,”;

la alineatul (10), cuvintele „eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „energetic și climei”;

14. După Articolul 13, se completează cu Articolul 13¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 13¹. Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice

(1) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice include:

- a) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice a clădirilor, creat și gestionat în conformitate cu prevederile Legii 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor;
- b) sistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP);
- c) sistemul informațional de management energetic (SIME);
- d) registrul electronic al auditorilor energetici;
- e) registrul electronic al auditului energetic.

(2) Sistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP) este principalul instrument de centralizare a datelor cu privire la economiile de energie obținute în urma implementării proiectelor de eficiență energetică în toate sectoarele economiei naționale, la scară națională, și de monitorizare a modului în care are loc implementarea planurilor naționale și locale integrate privind energia și climă, în partea ce ține de atingerea țintelor de eficiență energetică.

(3) Părțile obligate cu raportarea în MVP a măsurilor de eficiență energetică implementate, anual, până la 31 martie a anului ce succede anul de raportare, în conformitate cu un Ghid elaborat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, sunt următoarele:

- Autoritățile publice ale administrației publice locale de nivelul al doilea, prin intermediul managerilor energetici raionali, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate la nivel de unitate administrativă;

- Primăriile municipiilor, prin intermediul managerilor energetici locali, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate la nivel de municipiu
- Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate;
- Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate;
- Operatorii sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate;
- Instituții și autorități publice care finanțează sau co-finanțează din mijloace publice proiecte și măsuri de eficiență energetică sau de raționalizare a consumului de resurse energetice.
- instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cu obligația de colectare a informației cu privire la proiectele de eficiență energetică implementate în cadrul proiectelor sau programelor dezvoltate de către Partenerii de Dezvoltare, inclusiv cu finanțare asigurată prin intermediul băncilor comerciale locale. Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice este obligată să asigure confidențialitatea informației colectate și procesate în vederea includerii în sistemul informațional MVP.

(4) Sistemul informațional de management energetic (SIME) este instrumentul de monitorizare, analiză, inclusiv comparativă, și control a performanței utilizării energiei și apei și a costurilor aferente în cadrul clădirilor publice, deținute sau utilizate, în proporție de cel puțin 51% din suprafața utilă, de instituții și autorități publice. Datele cu privire la consumul de resurse energetice și apă al clădirilor și costurile aferente, colectate și procesate prin intermediul SIME sunt puse la dispoziția publicului, iar rapoartele detaliate despre profilul de consum și performanța energetică a clădirii sunt puse la dispoziția proprietarilor clădirilor și/sau a gestionarilor acestora în mod gratuit.

(5) În vederea operaționalizării Sistemului informațional de management energetic (SIME) de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, se instituie următoarele obligații:

a) Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră, furnizorii de apă, asigură adaptarea și modernizarea echipamentelor de măsurare instalate în cadrul clădirilor publice pentru fi asigurată transmiterea datelor cu privire la consum și costurile aferente, cel puțin lunare, către sistemul informațional SIME. Furnizorii de energie electrică și gaze naturale cooperează cu operatorii de distribuție relevanți în vederea transmiterii, după caz, centralizate, datelor cu privire la consumul de energie și costurile aferente către sistemul informațional SIME;

b) Proprietarii și/sau gestionarii clădirilor publice cooperează cu operatorii și/sau furnizorii de resurse energetice și apă în vederea asigurării faptului că date veridice privind consumul înregistrat și costurile suportate cu acestea sunt reflectate în sistemul informațional SIME. Proprietarii și/sau gestionarii clădirilor publice cooperează cu managerii energetici raionali, după caz municipali, în materie de schimb de informații administrative despre edificii și se asigură că profilurile clădirilor/ instituțiilor în sistemul SIME corespund realității;

c) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusiv municipiile, prin intermediul managerilor energetici raionali și locali, cooperează cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în vederea asigurării funcționării sistemului informațional SIME pentru toate clădirile publice din cadrul unității administrativ teritoriale.

d) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice elaborează un Ghid cu privire la funcționarea sistemului informațional de management energetic SIME, în care descrie atribuțiile fiecărei părți și modul în care acestea sunt executate.

(6) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice promovează sistemul informațional SIME în rândul asociațiilor în condominiu, în calitate de instrument de management energetic și platformă pentru analiza comparativă a performanței energetice a clădirilor;

(7) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice procesează informația colectată prin intermediul sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice și o utilizează în vederea raportării cu pricire la realizarea Planului național integrat privind energia și clima și Strategiei Sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung, precum și a altor documente de politici relevante.

(8) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice se creează de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în coordonare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se gestionează de către instituția publică respectivă.”.

15. Articolul 14:

la alineatul (9), valoarea „1%” se substituie cu valoarea „3%”;

la alineatul (10), valoarea „1%” se substituie cu valoarea „3%”;

16. Articolul 15

la alineatul (5), după cuvintele „de eficiență energetică” se adaugă cuvintele „, în conformitate cu cerințele stabilite în anexa nr . 4”.

17. Articolul 16 va avea următorul cuprins:

„Articolul 16. Evidența și măsurarea energiei electrice și a gazului natural

(1) Cantitățile de energie electrică, de gaze naturale și de energie termică livrate consumatorilor se măsoară prin intermediul echipamentelor de măsurare verificate metrologic și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, precum și prin intermediul echipamentelor de măsurare plasate pe piață în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 408/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare.

(2) Procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a energiei electrice și a gazelor naturale, precum și citirea indicațiilor acestora se efectuează în conformitate cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, precum și în conformitate cu actele normative de reglementare aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(3) În funcție de posibilitățile tehnice și economice în raport cu potențialele economii de energie, la consumatorii finali de energie electrică și de gaze naturale **se instalează**, în condițiile stabilite în legile sectoriale, echipamente de măsurare inteligente, la prețuri competitive, care reflectă consumul efectiv de energie al consumatorilor respectivi și care furnizează informații despre timpul efectiv de consum.

(4) La racordarea clădirilor noi la rețeaua electrică, termică sau cea de gaze naturale ori la renovarea majoră a clădirilor în care se furnizează energie, în conformitate cu prevederile Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, antreprenorii care construiesc clădiri de locuit cu mai multe apartamente sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora sânt obligați să instaleze echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) din prezentul articol. Nerespectarea obligației din prezentul alineat atrage aplicarea prevederii de la art. 28 alin. (5) din prezenta lege.

(5) Operatorii sistemelor de distribuție din sectorul electroenergetic și din cel al gazelor naturale, instalează la consumatorii casnici echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) după ce demonstrează eficiența economică a acestei măsuri și după aprobarea măsurii respective de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Analiza cost-beneficiu efectuată de către operatorii sistemelor de distribuție au un caracter holistic, fiind evaluată eficiența economică de pe urma instalării contoarelor inteligente obținută la nivel de sistem, atât la operatorul economic, cât și la consumatorul final.

(6) În cazul în care se instalează echipamente de măsurare inteligente, suplimentar cerințelor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, se vor respecta următoarele condiții:

a) echipamentele de măsurare inteligente trebuie să ofere consumatorilor finali informații privind timpul efectiv de consum, iar la stabilirea cerințelor minime față de echipamentele de măsurare inteligente și a obligațiilor impuse participanților de pe piață cu privire la instalarea acestora trebuie să fie luate în considerare, în special, obiectivele de eficiență energetică și beneficiile pe care le oferă echipamentele de măsurare inteligente consumatorilor finali;

b) trebuie să fie asigurată securitatea echipamentelor de măsurare inteligente și a datelor comunicate, cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;

c) la solicitarea consumatorului final de energie electrică, echipamentul de măsurare inteligent trebuie să asigure posibilitatea de măsurare a energiei electrice livrate în rețea de către consumatorul final;

d) la solicitarea consumatorilor finali, datele înregistrate de echipamentele de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, trebuie să fie comunicate acestora sau unei părți terțe, care acționează în numele consumatorilor finali, într-un format ușor de înțeles;

e) în faza instalării echipamentelor de măsurare inteligente, consumatorilor finali trebuie să li se ofere informațiile și asistența corespunzătoare privind potențialul deplin al echipamentelor de măsurare inteligente în ceea ce privește gestionarea și monitorizarea consumului de energie.”.

18. După articolul 16 se completează cu Articolele 16¹-16³ cu următorul cuprins:

„Articolul 16¹. Măsurarea energiei termice furnizate pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere

(1) Distribuitorul de energie termică pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere în cadrul unui sistem de alimentare centralizată cu energie termică, este obligat să

monteze contoare la consumatorii finali, care reflectă în mod corect consumul real de energie. Costurile sunt suportate de consumatorii finali și sunt reflectate în tarif.

(2) În cazul în care furnizarea energiei termice pentru încălzire și/sau răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere unei clădiri este asigurată de o sursă de producere ce deservește mai multe clădiri, sau este furnizată de sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, în punctul de delimitare a instalațiilor de utilizare a energiei termice, stabilit în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, se instalează un echipament de măsurare a energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere.

Articolul 16². Sub și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere

(1) În clădirile cu mai multe apartamente și în clădirile mixte dotate cu o sursă centrală, de bloc sau de cartier de furnizare a energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere, sau alimentate de sisteme de alimentare centralizată cu energie termică, se instalează echipamente de măsurare individuale pentru a măsura consumul de energie termică pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere pentru fiecare unitate a clădirii, în cazul în care acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic și este justificat economic.

(2) În cazul în care instalarea echipamentelor de măsurare individuale pentru fiecare unitate de clădire nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, se utilizează repartitoare individuale de costuri destinate măsurării consumului de energie termică la fiecare corp de încălzire în parte.

(3) Prin derogare de la alin. (2), în condițiile în care, în clădirile de locuit cu mai multe apartamente, instalarea echipamentelor de măsurare individuale sau a repartitoarelor individuale de costuri nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, repartizarea între apartamentele din clădire a cantității de energie termică pentru încălzire furnizată se va efectua în conformitate cu proceduri alternative rentabile pentru măsurarea consumului de energie termică, aprobate de Guvern. Criteriile generale, metodologia și/sau procedurile pentru a determina lipsa de fezabilitate tehnică și nerentabilitatea sunt stabilite în mod clar și publicate de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.

(4) În cazul clădirilor de locuit noi cu mai multe apartamente, sau în unitățile locative noi ale unor clădiri cu destinație mixtă, care sunt dotate cu o sursă centrală de producere a apei calde menajere, de bloc sau de cartier, sau sunt alimentate cu energie termică pentru prepararea apei calde menajere de la sistemul alimentare centralizată cu energie termică, distribuitorul de energie termică pentru prepararea apei calde menajere instalează contoare individuale pentru apa caldă menajeră, prin derogare de la alineatele 1 și 2 ale prezentului articol.

(4) În cazul clădirilor cu mai multe apartamente sau a clădirilor cu destinație mixtă care sunt alimentate de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică pentru încălzire și/ sau răcire, sau unde sistemele comune proprii de încălzire sau răcire sunt predominante, Guvernul elaborează și aprobă o metodologie pentru alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere, cu scopul de a asigura contabilitatea consumului individual în mod transparent și corect. Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între toți consumatorii unui bloc locativ va include aspecte metodologice privind alocarea costurilor cu energia, respectiv pentru:

(a) apă caldă menajeră;

(b) căldură radiată de instalațiile clădirii, precum și căldura utilizată la încălzirea spațiilor de uz comune, după caz;

(c) încălzirea și/ sau răcirea apartamentelor.

„Articolul 16³. Citirea la distanță a contoarelor și repartitoarelor de costuri

„(1) Contoarele și repartitoarele de costuri noi, instalate la consumatorul final în conformitate cu prevederile art. 16¹ și 16², trebuie să poată fi citite la distanță.

(2) Contoarele și repartitoarele de cost care nu pot fi citite la distanță, dar care au fost deja instalate, trebuie să fie adaptate citirii la distanță sau înlocuite cu aparate ce pot fi citite la distanță, cu excepția acelor pentru care furnizorul de servicii demonstrează ca operația nu este eficientă din punct de vedere al costurilor.”.

19. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

„Articolul 17. Facturarea și accesul la informațiile privind consumul de gaze naturale și electricitate”

(1) În cazul în care consumatorul final nu are un sistem inteligent de măsurare, în sensul Legii 107/2016 cu privire la energia electrică și Legii 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizorul de electricitate și/sau gaze naturale trebuie să trimită consumatorului final facturi cuprinzând informații corecte, bazate de valorile consumului real, în conformitate cu prevederile prezentului articol, în cazul în care este posibil tehnic și justificat economic. Această obligație se poate îndeplini printr-un sistem de auto-citire a contorului de către consumatorul final, care comunică aceste citiri către furnizorul de energie. Numai în cazul în care consumatorul final nu a furnizat citirea contorului pe un interval de facturare fixat cu furnizorul, acesta va baza factura pe un consum estimat sau un consum fix.

(2) Factura de plată emisă consumatorului final de către furnizor trebuie să conțină, în mod obligatoriu, informații cu privire la:

a) comparațiile dintre consumul actual de energie și consumul corespunzător al consumatorului final din aceeași perioadă a anului precedent, preferabil sub formă grafică;

b) datele de contact ale instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, inclusiv paginile web oficiale de unde pot fi obținute informații privind măsurile de eficiență energetică disponibile, profilurile comparative ale consumatorilor finali și specificațiile tehnice obiective privind instalațiile, utilajele și/sau echipamentele energetice.

(3) Suplimentar, cel puțin o dată pe an, prin intermediul facturii, furnizorul trebuie să pună la dispoziția consumatorului final informații comparative cu privire la consumul acestuia și consumul mediu de energie pe persoană sau gospodărie (loc de consum), normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum, prezentate într-o formă clară și ușor de înțeles. Pentru consumatorii casnici se vor distinge consum mediu urban și rural.

(4) În măsura în care sînt disponibile informațiile cu privire la consumul de energie, la cererea consumatorului final, furnizorul este obligat să ofere prestatorului de servicii energetice, desemnat de către consumatorul final, informații cu privire la facturile la energie și consumul anterior al acestuia.

(5) În cazul în care la consumatorii finali sînt instalate echipamente de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, operatorii sistemelor de transport, de distribuție oferă

consumatorilor respectivi, la cerere, posibilitatea de a accesa informații suplimentare referitoare la consumul anterior, care permit o autoverificare detaliată. Aceste informații suplimentare privind consumul anterior vor include:

- a) informații cumulative pentru cel puțin ultimii 3 ani sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. Informațiile cumulative vor corespunde intervalelor de timp pentru care au fost emise facturile de plată;
- b) informații detaliate în funcție de timpul de utilizare pentru fiecare zi, săptămână, lună și an. Aceste informații pot fi puse la dispoziția consumatorilor finali respectivi, prin intermediul internetului sau al interfeței contoarelor, pentru perioada de cel puțin 24 de luni anterioare sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică.”

20. După articolul 17 se completează cu articolele 17¹ – 17³ cu următorul cuprins:

„**Articolul 17¹.** Facturare și accesul la informații privind consumul de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere

(1) În situațiile unde sunt instalate contoare sau repartitoare de cost, furnizorul de servicii trebuie să își bazeze factura și informațiile aferente pe consumul real și corect înregistrat, sau pe citirea repartitoarelor de cost, în conformitate cu Anexa 8. Această prevedere se aplică în cazul tuturor utilizatorilor finali de energie, persoane fizice sau juridice, care cumpără serviciul de furnizare a energiei termice pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere pentru utilizare proprie, sau persoanelor fizice sau juridice ocupanți ai unei clădiri individuale, sau a unei unități/apartament într-o clădire cu mai multe apartamente sau cu destinație mixtă, care primește energia termică pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere dintr-o sursă centrală, inclusiv sistem de alimentare centralizată cu energie termică, și care nu au contract direct sau individual cu un furnizor de energie.

(2) Obligația de la alin. (1) se poate îndeplini prin auto-citire regulată de către consumatorul sau utilizatorul final care comunică citirile contorului furnizorului, cu excepția sub-măsurării consumului bazat pe repartitoare de cost introduse conform Articolul 16².

(3) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația, în cazul în care există/este disponibilă informația istorică asupra consumului sau a citirilor alocatoarelor de cost la consumatorii finali, să o facă disponibilă unui furnizor de servicii energetice, la cererea utilizatorului final.

(4) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația să ofere consumatorilor finali opțiunea de facturare electronică, inclusiv a datelor informative aferente.

(5) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația să ofere consumatorilor finali informații clare, ușor de înțeles, în conformitate cu punctul 3 din anexa 8.

„**Articolul 17².** Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de gaze naturale și energie electrică

Furnizorii de electricitate și gaze naturale sunt obligați să ofere utilizatorilor finali facturile și informațiile referitoare la datele de consum într-un mod adecvat și fără costuri.

„**Articolul 17³.** Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere

(1) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere vor furniza factura și informațiile aferente consumatorilor finali în mod gratuit, și vor asigura accesul acestora la datele lor de consum în mod adecvat și gratuit.

(2) Repartizarea costurilor aferente prezentării informațiilor privind facturarea pentru consumul individual de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și în clădirile cu destinație mixtă, administrate în conformitate cu Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, se efectuează fără obținere de profit. Costurile justificate care rezultă din atribuirea acestei funcții unei părți terțe și care acoperă măsurarea, repartizarea și facturarea consumului individual efectiv în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și/sau în clădirile cu destinație mixtă sunt puse pe seama consumatorilor finali.”.

21. După Articolul 18 se completează cu Articolul 18¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 18¹.Aspecte privind eficiența energetică în sectorul transporturi și de promovare a vehiculelor electrice

(1) Guvernul promovează e-mobilitatea și utilizarea vehiculelor electrice prin:

- a) Extinderea facilităților de natură fiscală și scutirilor de taxe existente, precum și dezvoltarea de noi politici de încurajare a mobilității individuale prietenoase mediului;
- b) Dezvoltă și implementează programe de reînnoire a parcului auto existent prin substituirea vehiculelor cu motoare cu ardere internă cu vehicule electrice, precum și de extindere a infrastructurii publice de încărcare cu energie electrică;
- c) Stabilește cerințe minime privind integrarea infrastructurii de alimentare a vehiculelor electrice în clădirile de locuit cu multe apartamente, atât pentru clădirile noi, cât și la renovarea majoră a acestora, cât și pentru clădirile publice și cele aferente sectorului terțiar;
- d) Promovează vehiculele electrice prin dotarea acestora cu plăci de înmatriculare cu fond de culoare verde;

(2) Autoritățile administrației publice locale promovează e-mobilitatea și utilizarea vehiculelor electrice prin implementarea măsurilor la nivel local, în conformitate cu propriile strategii de dezvoltare a sectorului, având ca element distinctiv al acestora plăcile de înmatriculare cu fond de culoare verde. Autoritățile administrației publice locale asigură, prin politicile promovate, dezvoltarea infrastructurii de încărcare a vehiculelor electrice la nivel local.

(3) Agenția Servicii Publice raportează anual, pînă la data de 31 martie, către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, următoarele informații relevante procesului de monitorizare a implementării Planului integrat privind energia și clima:

- a) numărul vehiculelor electrice, pe categorii, înmatriculate în anul precedent, precum și în total;
- b) parcursul înregistrat în anul de raportare de vehiculele electrice, pe categorii.”.

22. Articolul 22

la alineatul (4), lit. e) va avea următorul cuprins:

e) elaborează, consultă cu publicul, și aprobă Ghidul privind implementarea contractelor de performanță energetică;
se introduce litera g) cu următorul cuprins

g) monitorizează piața serviciilor energetice și, în special serviciile contractate de sectorul public, pentru a se asigura, în baza unei analize comparative, că prestatorii de servicii energetice oferă consumatorilor finali servicii energetice calitative la prețuri competitive”;

23. Articolul 23

la alineatul (3), după cuvântul ”elaborată” se adaugă cuvintele ”, consultată public”;

la alineatul (9), la sfârșit se adaugă o nouă propoziție cu următorul cuprins:

„Atribuirea unui contract de achiziții se realizează prin aplicarea procedurii de dialog competitiv, iar criteriul de atribuire este oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic”

la alineatul (11) cuvintele „conform metodei economiilor contorizate” se substituie cu cuvintele „de beneficiar”, iar după cuvintele „tarifului reglementat,” se introduce cuvintele „la sfârșitul perioadei de contract”.

24. Articolul 24

La alin. (5), cuvintele ”Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei” se substituie cu cuvintele ”Beneficiarul și/sau dezvoltatorul de proiect investițional”

25. Articolul 30

Alineatul (5) se abrogă;

Alineatul (7) se abrogă;

26. Anexa 1

Nota 3 de subsol va avea următorul cuprins:

„3) Aplicabil în cazul în care economiile de energie sunt calculate ca energie primară prin intermediul unei abordări ascendente bazate pe consumul de energie finală. Pentru economiile de energie electrică în kWh, se aplică un coeficient stabilit printr-o metodologie transparentă, în funcție de circumstanțele naționale care afectează consumul de energie primară, pentru a se asigura un calcul exact al economiilor reale. Circumstanțele respective sunt justificate, verificabile și bazate pe criterii obiective și nediscriminatorii. Pentru economiile de energie electrică în kWh, poate aplica un coeficient implicit de 2,1 sau se poate decide stabilirea unui coeficient diferit, cu condiția ca acesta să poată fi justificat. Atunci când se procedează astfel, se va lua în considerare mixul energetic al Republicii Moldova inclus în planurile integrate privind energia și clima, care trebuie notificate Secretariatului Comunității Energetice.

27. Anexa 2 va avea următorul cuprins

”Anexa 2. Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8

1. Metodele de calcul al economiilor de energie în sensul art.8

Pentru calcularea economiilor de energie poate fi utilizată una sau mai multe dintre următoarele metode:

a) economii preconizate, prin referire la rezultatele îmbunătățirilor energetice anterioare monitorizate independent în instalații similare. Abordarea generică este denumită «ex ante»;

b) economii contorizate, în cazul cărora economiile rezultate în urma aplicării unei măsuri sau a unui pachet de măsuri sunt stabilite prin înregistrarea reducerii efective a energiei utilizate, ținând seama în mod corespunzător de factori precum adiționalitatea,

ocuparea, nivelurile de producție și condițiile meteorologice care pot afecta consumul. Abordarea generică este denumită «ex post»;

c) economii ponderate, în cazul cărora sunt utilizate estimări tehnice ale economiilor. Această abordare este utilizată doar în cazul în care determinarea unor date strict măsurate pentru o instalație specifică este dificilă sau mult prea costisitoare, de exemplu înlocuirea unui compresor sau a unui motor electric cu o valoare nominală în kWh diferită de cea pentru care au fost măsurate informații independente privind economiile de energie, sau în cazul în care estimările respective se realizează pe baza metodologiilor și standardelor de referință stabilite la nivel național de experți calificați sau acreditați care sunt independenți față de părțile obligate implicate;

d) economii de energie estimate prin sondaj, în cazul cărora este determinat răspunsul consumatorilor la recomandări, la campaniile de informare, la schemele de etichetare sau de certificare sau la contorizarea inteligentă. Această abordare este utilizată doar pentru economiile de energie rezultate în urma modificării comportamentului consumatorilor. Ea nu poate fi utilizată pentru economii rezultate din introducerea unor măsuri concrete.

2. La stabilirea economiilor de energie pentru o măsură de eficiență energetică în scopul implementării art.8 se aplică următoarele principii:

(a) economiile trebuie să fie vădit suplimentare față de cele care s-ar fi produs oricum și în absența activității părților obligate. Pentru a stabili economiile care pot fi declarate ca suplimentare, se ia în considerare modul în care ar evolua utilizarea energiei și cererea de energie în absența măsurii de politică în cauză, ținând cont cel puțin de factorii următori: tendințele consumului de energie, modificările survenite în comportamentul consumatorilor, progresul tehnologic și schimbările generate de alte măsuri puse în aplicare la nivel național;

(b) economiile rezultate din punerea în aplicare a legislației sunt considerate economii care s-ar fi produs oricum și, prin urmare, nu sunt declarate ca economii de energie în sensul articolului 7 alineatul (1). Cu titlu de derogare de la respectiva cerință, economiile legate de renovarea clădirilor existente pot fi declarate ca economii de energie în sensul articolului 71, cu condiția îndeplinirii cerinței de relevanță menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă. Economii care rezultă din punerea în aplicare a cerințelor naționale minime stabilite pentru clădirile noi înainte de adoptarea Legii 128/2014 cu privire la performanța energetică a clădirilor pot fi declarate ca economii de energie în sensul articolului 71, cu condiția îndeplinirii cerinței de relevanță menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă și ca economiile respective să fi fost notificate în planurile de acțiune naționale privind eficiența energetică;

(c) se poate ține cont doar de economiile care depășesc următoarele niveluri:

(i) standardele de performanță privind emisiile pentru noile autoturisme și noile vehicule utilitare ușoare;

(ii) cerințele privind eliminarea de pe piață a anumitor produse cu impact energetic în urma implementării măsurilor de punere în aplicare a Legii 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic;

(d) sunt permise politici în scopul încurajării unor niveluri mai ridicate de eficiență energetică a produselor, a echipamentelor, a sistemelor de transport, a vehiculelor și combustibililor, a clădirilor și a elementelor de clădiri, a proceselor și a piețelor;

(e) măsurile care promovează instalarea unor tehnologii la scară mică de obținere a energiei din surse regenerabile pe sau în clădiri pot fi eligibile spre a fi luate în considerare pentru realizarea economiilor de energie obligatorii în temeiul articolului 71, cu condiția să genereze economii de energie care să poată fi verificate și contorizate sau estimate. Economii de energie se calculează cu respectarea cerințelor din prezenta anexă;

(f) în cazul politicilor care accelerează adoptarea unor produse și vehicule mai eficiente, se poate ține cont pe deplin de economiile aferente acestora, cu condiția să se demonstreze că o astfel de adoptare are loc înainte de expirarea duratei de viață medii anticipate a produsului sau a vehiculului ori înainte de înlocuirea normală a produsului sau a vehiculului și cu condiția ca economiile să fie declarate doar pentru perioada care se încheie la expirarea duratei de viață medii anticipate a produsului sau a vehiculului care urmează să fie înlocuit;

(g) atunci când promovează adoptarea de măsuri vizând eficiența energetică, se asigură faptul că, acolo unde este cazul, că sunt menținute standardele de calitate pentru produse, pentru servicii și pentru introducerea măsurilor sau că sunt introduse asemenea standarde în cazul în care nu există;

(h) pentru a ține seama de variațiile climatice dintre regiuni, se pot ajusta economiile la o valoare standard sau se stabilesc economii de energie diferite în funcție de variațiile de temperatură dintre regiuni;

(i) calcularea economiilor de energie trebuie să țină seama de durata de viață a măsurilor și de rata cu care economiile se diminuează odată cu trecerea timpului. Respectivul calcul se face prin contabilizarea economiilor pe care le va realiza fiecare acțiune individuală în perioada dintre data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020 sau, după caz, 31 decembrie 2030. Alternativ, poate fi adoptată o altă metodă, preconizată să obțină cel puțin aceeași cantitate totală de economii. Atunci când utilizează alte metode, se asigură faptul că valoarea totală a economiilor de energie calculată pe baza acestor metode diferite nu depășește valoarea economiilor de energie care ar fi rezultat din calculul lor în momentul contabilizării economiilor pe care le va realiza fiecare acțiune individuală în perioada dintre data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020 sau, după caz, 31 decembrie 2030. Guvernul va descrie în detaliu, în planurile integrate pentru energie și climă, celelalte metode și dispozițiile aplicate pentru a asigura respectarea cerinței obligatorii de calculare

3. Guvernul se asigură că sunt îndeplinite următoarele cerințe pentru măsurile de politică luate în temeiul articolului 8:

(a) măsurile de politică și acțiunile individuale generează economii de energie verificabile la nivelul utilizării finale;

(b) responsabilitatea fiecărei părți participante, părți mandatate sau autorități publice de punere în aplicare, după caz, este clar definită;

(c) economiile de energie care sunt obținute sau urmează a fi obținute sunt determinate într-un mod transparent;

(d) cantitatea obligatorie de economii de energie sau care urmează a fi obținută prin măsura de politică este exprimată în termeni de consum de energie primară sau finală, utilizând factorii de conversie prevăzuți în anexa I;

(e) trebuie prezentat un raport anual privind economiile de energie realizate de părțile obligate, și de instituțiile publice de punere în aplicare, care să fie pus la dispoziția publicului, precum și datele privind tendința anuală a economiilor de energie;

(f) monitorizarea rezultatelor și luarea de măsuri adecvate în cazul în care progresele nu sunt satisfăcătoare;

(g) economiile de energie generate de o acțiune individuală sunt declarate doar de o singură parte;

(h) se demonstrează că activitățile părții obligate sau ale instituțiilor publice de punere în aplicare au contribuit în mod esențial la realizarea economiilor de energie declarate.

4. La determinarea economiilor de energie obținute în urma măsurilor de politică legate de impozitare introduse în temeiul articolului 8, se aplică următoarele principii:

(a) se țin cont doar de economiile de energie obținute în urma măsurilor de impozitare care depășesc nivelurile minime de impozitare aplicabile combustibililor;

(b) datele privind elasticitatea cererii în funcție de preț pentru calcularea impactului măsurilor de impozitare (a energiei) trebuie să reflecte capacitatea de reacție a cererii de energie la schimbările de preț și sunt estimate pe baza unor surse de date oficiale recente și reprezentative;

(c) economiile de energie generate de instrumente însoțitoare ale politicii în materie de impozitare, inclusiv stimulentele fiscale sau plata către un fond, sunt contabilizate separat.

5. Notificarea metodologiei

Guvernul notifică Secretariatul Comunității Energetice metodologia detaliată propusă pentru operarea schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și a măsurilor alternative menționate la articolul 8. Cu excepția cazului impozitării, notificarea include detalii privind:

(a) nivelul economiilor de energie obligatorii în temeiul articolului 71 sau al economiilor preconizate a fi realizate pe întreaga perioadă cuprinsă între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2030;

(b) părțile obligate sau instituțiile publice de punere în aplicare;

(c) sectoarele țintă;

(d) măsurile de politică și acțiunile individuale, inclusiv cantitatea totală preconizată de economii cumulate de energie pentru fiecare măsură;

(e) durata perioadei de obligații pentru schema de obligații în materie de eficiență energetică;

(f) acțiunile prevăzute de măsura de politică;

(g) metodologia de calcul, inclusiv modalitățile de stabilire a aditionalității și a pertinentei, precum și metodologiile și valorile de referință care sunt folosite pentru economiile preconizate și ponderate;

(h) durata de viață a măsurilor și modul de calcul al acestora sau pe ce se fundamentează aceasta;

(i) abordarea aleasă pentru tratarea problemei variațiilor climatice în cadrul statului membru;

(j) sistemele de monitorizare și de verificare a măsurilor în temeiul articolelor 71 și 8 și modul în care este asigurată independența acestora față de părțile obligate;

(k) în cazul impozitării:

(i) sectoarele țintă și segmentul de contribuabili;

(ii) autoritatea publică de punere în aplicare;

(iii) economiile preconizate a fi realizate;

(iv) durata măsurii de impozitare; și

(v) metodologia de calcul, inclusiv elasticitățile cererii în funcție de preț utilizată și modul în care au fost stabilite acestea.

28. Se completează cu Anexa 8 cu următorul cuprins:

„Anexa 8. Cerințe minime pentru informații de facturare și consum pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră

1. Facturare pe baza consumului real sau a citirilor repartitoarelor de costuri

Pentru a permite utilizatorilor finali să-și regleze propriul consum de energie, facturarea va avea loc pe baza consumului real sau a citirilor repartitoarelor de costuri cel puțin o dată pe an.

2. Frecvența minimă de prezentare informațiilor de facturare sau despre consum

Începând cu 30 octombrie 2023, în cazul în care au fost instalate contoare cu citire la distanță sau repartitoare de costuri, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile repartitoarelor vor fi furnizate utilizatorilor finali cel puțin trimestrial, la cerere sau în cazul în care clienții finali au ales să primească facturare electronică, sau altfel de două ori pe an.

De la 1 Ianuarie 2025, în cazul în care au fost instalate contoare cu citire de la distanță sau repartitoare de costuri, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile repartitoare sunt furnizate utilizatorilor finali cel puțin lunar. De asemenea, acesta poate fi disponibil prin internet și poate fi actualizat cât de des permit dispozitivele și sistemele de măsurare utilizate. Încălzirea și răcirea pot fi exceptate de la această cerință în afara sezonului de încălzire/răcire.

3. Informații minime conținute în factură

Următoarele informații sunt puse la dispoziția utilizatorilor finali în termeni clari și inteligibili în sau împreună cu facturile lor, în cazul în care acestea se bazează pe consumul real sau pe citirile repartitoare de costuri:

(a) prețurile reale actuale și consumul real de energie sau costul total al căldurii și citirile repartitoarelor de costuri;

(b) informații despre mixul de combustibil utilizat și emisiile anuale de gaze cu efect de seră aferente, inclusiv pentru utilizatorii finali alimentați prin termoficare sau răcire urbană și o descriere a taxelor și tarifelor aplicate. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică poate decide asupra aplicării cerinței de a furniza informații despre emisiile de gaze cu efect de seră pentru a include doar alimentările din sistemele de termoficare cu o putere termică nominală totală care depășește 20 MW;

(c) comparații între consumul curent de energie al utilizatorilor finali cu consumul pentru aceeași perioadă a anului precedent, sub formă grafică, cu aplicarea corecțiilor climatice pentru încălzire și răcire;

(d) informații de contact pentru organizațiile clienților finali, agențiile energetice sau organisme similare, inclusiv adresele site-urilor web, de la care se pot obține informații despre măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice disponibile, profilurile comparative ale utilizatorilor finali și specificațiile tehnice obiective pentru echipamentele care consumă energie;

(e) informații despre procedurile de reclamații aferente, serviciile ombudsmanului sau mecanismele alternative de soluționare a litigiilor, după caz;

(f) comparații cu un utilizator final mediu normalizat sau evaluat de referință din aceeași categorie de utilizatori. În cazul facturilor electronice, astfel de comparații pot fi, în schimb, disponibile online și indicate în cadrul facturilor.

Facturile care nu se bazează pe consumul real sau citirile repartitorului de costuri conțin o explicație clară și inteligibilă a modului în care a fost calculată suma stabilită în factură și cel puțin informațiile menționate la literele (d) și (e).”.

Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Primul Plan național integrat privind energia și clima, elaborat în conformitate cu prevederile de la art. 6, alin. (1), va viza perioada de până în anul 2030 și va determina contribuția Republicii Moldova la consumul final și primar de energie al Comunității Energetice pentru anul 2030. Organul central de specialitate al administrației publice în

domeniul energiei notifică respectiva contribuție, ca și traiectorie indicativă, Secretariatului Comunitatii Energetice.

(2) În vederea implementării obligațiilor referitoare la economiile de energie, conform art. 7¹:

a) perioada pentru care are loc calculul cantității totale cumulate a economiilor de energie, în sensul art. 7¹, alin. (1), este 1 Ianuarie 2024 – 31 Decembrie 2030;

b) în sensul art. 7², alin. (2), calculul cantității de energie a fi economisită până la 31 Decembrie 2030 se face ținând seama de obligația realizării în fiecare an de noi economii de energie echivalente a minimum 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie înregistrat între 1 Ianuarie 2019 și 1 Ianuarie 2022.

(3) Următoarea evaluare a potențialului de creștere a eficienței energetice în ansamblu pe economie, în conformitate cu prevederile de la art. 12, alin. (1), lit. l), va fi efectuată, prezentată ministerului de profil și publicată pe pagina web a instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, până la 31 decembrie 2023;

(4) În vederea operaționalizării sistemului informațional de monitorizare a economiilor de energie MVP, în sensul art. 13¹, alin. (2) și (3):

a) instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în termeni de 3 luni de la intrarea în vigoare a legii, va crea și oferi profiluri de utilizator, cu drepturi de acces relevante fiecărui dintre acestea, pe platforma MVP;

b) obligația de raportare anuală a măsurilor de eficiență energetică implementate pentru toate părțile menționate în alin. (3) intervine la 31 martie 2024;

(5) În vederea operaționalizării sistemului informațional de management energetic SIME, în sensul art. 13¹, alin. (4) și (5):

a) instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în termeni de 12 luni de la intrarea în vigoare a legii, va procura și/ sau dezvolta sistemul informațional SIME, având în vedere cele mai bune practici în domeniu și soluțiile IT disponibile, și va iniția procesul de introducere a datelor administrative despre clădirile publice, conectarea acestuia la bazele de date a distribuitorilor și furnizorilor de resurse energetice, precum și va întreprinde alte activități necesare întru operaționalizarea sistemului informațional;

b) furnizorii și, după caz, distribuitorii de energie și apă, asigură transmiterea datelor lunare cu privire la consumurile de resurse energetice și apă, inclusiv costurile aferente, colectate în scopul facturării, către sistemul informațional SIME, din momentul recepționării notificării instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice despre faptul că sistemul informațional SIME este funcțional, dar nu mai târziu de 12 luni din data intrării în vigoare a legii;

c) prin derogare de la prevederile art. 16, alin. (3), și a legislației sectoriale relevante, distribuitorii de energie electrică, gaze naturale, furnizorii de energie termică și furnizorii de apă, instalează în clădirile publice contoare inteligente pentru contorizarea resurselor energetice și a apei până la 1 decembrie 2030. Calendarul instalării contoarelor inteligente în clădirile publice, este publicat pe pagina web a distribuitorilor de energie electrică și gaze naturale, a furnizorilor de energie termică și apă, prevede instalarea contoarelor inteligente începând cu anul 2023, în număr egal de unități pe an pe durata obligației instituite la acest alineat, și prioritizează clădirile publice cu cel mai mare consum. Distribuitorii și, după caz, furnizorii de servii energetice, în cazul clădirilor publice dotate cu bazine de apă, asigură instalarea contoarelor inteligente separate pentru respectivele utilizări și reflectarea lor corespunzătoare în cadrul sistemului informațional SIME;

(6) Rata anuală de 3% de renovare a suprafețelor clădirilor din domeniul public al statului, încălzite și/sau răcite, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, în sensul art. 14, alin. (9) și (10), se aplică începând cu 1 ianuarie 2024.

(7) În vederea implementării obligațiilor cu privire la citirea la distanță a contoarelor și repartitoarelor de costuri, în sensul art. 16³:

a) obligația cu privire la instalarea contoarelor și repartitoarelor de costuri noi, în sensul art. 16³, alin. (1), intră în vigoare începând cu 30 Octombrie 2023;

b) obligația cu privire la adaptarea citirii la distanță a repartitoarelor de costuri sau înlocuirii acestora cu unități de ce pot fi citite la distanță, în sensul art. art. 16³, alin. (2), urmează a fi implementată integral de către furnizorii de energie termică până la 1 ianuarie 2030.

(8) Primul plan local integrat privind energia și clima, în sensul art. 13, va fi elaborat și aprobat de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea până al 30 iunie 2025 și va viza perioada 2025-2030.

(9) „Guvernul, în termen de până la 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va actualiza Programul cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate, prevăzut la art. 14 alin. (5);”.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul legii pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborare

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică a fost elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărit

Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la eficiența energetică, are la bază necesitatea îmbunătățirii și consolidării cadrului juridic național cu incidență în domeniul eficienței energetice, care se răsfrâng asupra tuturor sectoarelor economiei naționale, în special cele de consum.

Consolidarea cadrului juridic național pe domeniu are loc prin transpunerea în legislația primară a *Directivei (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică*¹, după cum a fost adaptată prin *Decizia D/2021/14/MC-EnC a Consiliului Ministerial al Comunității Energetice*². De precizat că transpunerea și implementarea Directivei menționate supra este o obligație ce reiese din angajamentele Republicii Moldova în calitate de membru al Comunității Energetice în conformitate cu prevederile *Legii nr. 117 din 23.12.2009 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice*.

Directiva 2018/2002 privind eficiența energetică modifică *Directiva 2012/27/UE*, care a fost transpusă pe deplin și fidel în *Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică*, este legea-cadru în domeniul eficienței energetice, actualmente în vigoare. Prin urmare, transpunerea versiunii revizuite a Directivei va lua forma unei intervenții la *Legea 139/2018*.

Tot aici necesită a fi menționat faptul că *Directiva 2018/2002* face parte din pachetul legislativ al Comisiei Europene „Energie curată pentru toți Europeanii”³, și include 8 acte legislative. Prin decizia Consiliului Ministerial din D/2021/14/MC-EnC din Noiembrie 2021, obligatorii în transpunere pentru Părțile Contractante au devenit 5 acte, în domeniul energiei regenerabile, guvernantei, electricității și eficienței energetice.

Având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova prin aderarea la Tratatul Comunității Energetice, prin efectul Legii 117/2009, Guvernul are obligația transunerii *Directivei (UE) 2018/2002 privind eficiența energetică*. Obligația de transpunere a survenit ca urmare a *Deciziei D/2021/14/MC-EnC a Consiliului Ministerial*, conform art. 2, alin (1) și transpunerea urmează a fi finalizată până la 31 decembrie 2022.

Printre cauzele care justifică aprobarea acestui amendament sunt:

1 Versiunea electronică a Directivei poate fi accesată pe platforma EURLEX - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32018L2002>

2 Versiunea electronică a Deciziei MC poate fi accesată pe pagina web a Secretariatului Comunității Energetice - https://docs.google.com/viewer?docx=1&url=https://www.energy-community.org/dam/jcr:c755f9db-f6e7-448c-9cf5-0a5f02113ae2/19thMCDecision14_CEPII_30112021.pdf

3 „Clean energy for all Europeans package”, https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-strategy/clean-energy-all-europeans-package_en

- Necesitatea creării cadrului juridic pentru aprobarea ȋntelor naȋionale pe domeniul eficienȋei energetice, dar ȋi al energiei regenerabile ȋi GES pentru orizontul de timp 2030, precum ȋi a elaborării unui plan integrat ȋn domeniul energiei ȋi climei
- Extinderea perioadei pentru care se va aplica obligaȋia economiilor noi ȋi anuale de energie
- Reconfirmarea posibilităȋii generării unor noi economii de energie ȋn baza schemei de obligaȋii de eficienȋă energetică, a măsurilor alternative sau printr-o combinare a acestora
- Necesitatea consolidării rolului de sector exemplu al sectorului clădirilor publice
- Clarificarea regulilor privind contorizarea gazelor naturale, energiei electrice, ȋncălzirii, răcirii ȋi alimentării cu apă caldă menajeră
- Stabilirea obligaȋiilor furnizorului de resurse energetice ȋn raport cu consumatorul final, pe marginea facturării consumului, precum ȋi a informaȋiei prezentate acestuia.

3. Principalele prevederi ale proiectului de lege ȋi evidenȋierea elementelor noi

Proiectul de lege a fost elaborat ȋn contextul asigurării ȋnlăturării unui set carenȋe, care la moment nu sunt reglementate, ȋi anume:

- ***Lipsa unei ȋinte naȋionale de eficienȋă energetică pentru anul 2030***

Proiectul de lege va preciza ȋn capitolul VIII Dispoziȋii finale ȋi tranzitorii, art. 30, alin. (1) care este obiectivul naȋional ȋn domeniul eficienȋei energetice, fiind respectată cerȋnȋa UE față de stabilirea acesteia.

Astfel, obiectivul pentru anul 2030 stipulează un consum de energie primară ca ȋi cel de energie finală nu mai mare de o anumită valoare absolută/ prag, fiind respectat formatul utilizat de Legea 139/2018 ȋn redacȋia actuală „*Obiectivele naȋionale ȋn domeniul eficienȋei energetice pentru anul 2030, [...] se stabilesc la nivelul ce nu va depăȋi consumul de energie finală ȋn valoare de [...] mii tone echivalent petrol (ktep) sau de energie primară ȋn valoare de [...] ktep*”

- ***Lipsa obligaȋiei de elaborare ȋi aprobare a Planului Naȋional Integrat pentru Energie ȋi Climă***

Se propune ca art. 9 al Legii 139/2018 să stipuleze că este de obligaȋia organului central de specialitate al administraȋiei publice ȋn domeniul energiei ȋi al mediului să elaboreze ȋi promoveze Planul Naȋional Integrat pentru Energie ȋi Climă ȋi să monitorizeze implementarea acestuia prin intermediul autorităȋii responsabile de implementarea politicilor ȋn domeniul eficienȋei energetice ȋi, la necesitate, Agenȋia de Mediu.

Totodată, avȋnd ȋn vedere că PNIEC va substitui Planul Naȋional de Acȋiuni ȋn domeniul Eficienȋei Energetice (PNAEE), art. 6 al Legii 139/2018 va fi revizuit astfel ȋncât să facă referinȋă la PNIEC ȋi obligaȋia elaborării acestui document de planificare.

- ***Lipsa obligaȋiei referitoare la noi economii de energie***

Se propune impunerea Guvernului a obligaȋiei de a ȋntreprinde eforturile necesare pentru „generarea” unor economii noi de energie finală echivalente a minimum 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie ȋntre 1 Ianuarie 2019 si 1 Ianuarie 2022. Totodată, proiectul de lege va stabili (ȋn baza

Directivei) care măsuri de eficiență energetică pot fi luate în calcul la realizarea cantității de economii de energie solicitate.

- ***Lipsa obligației de renovare anuală a unei suprafețe a clădirilor deținute de autoritățile publice centrale***

Se propune ca din 1 ianuarie 2024, rata anuală de renovare a suprafeței totale a clădirilor din domeniul public al statului, cu o suprafață totală utilă de peste 250 m², în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate și care nu îndeplinesc, la data de 1 ianuarie a fiecărui an cerințele minime de performanță energetică, să fie de 3%.

- ***Prevederi privind contorizarea și facturarea consumului de energie electrică, gaze naturale***

Proiectul de lege stabilește, ca principiu general, promovare de către Guvern, în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic, rezonabil din punct de vedere financiar și proporțional în raport cu economiile de energie potențiale, clienții finali de energie electrică și gaze naturale să fie dotați cu contoare individuale inteligente (care reflectă cu acuratețe consumul real de energie și care furnizează informații despre timpul efectiv de utilizare) la prețuri competitive.

Ca și principiu general privind facturarea, proiectul de lege prevede că în cazul în care, consumatorul final nu are un sistem inteligent de măsurare, furnizorul de electricitate și/sau gaze naturale trebuie să trimită consumatorului final facturi cuprinzând informații corecte și bazate pe valorile consumului real, în cazul în care aceasta este posibil tehnic și justificat economic.

- ***Prevederi privind contorizarea și facturarea consumului de energie termică pentru încălzire, răcire și pentru prepararea apei calde menajere***

Ca regulă generală, distribuitorul de energie termică pentru răcire/climatizare și pentru prepararea apei calde menajere într-o rețea de distribuție centralizată, este obligat să monteze contoare la consumatorul final, în punctul de delimitare a proprietății (stabilit conform Legii 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării) care reflectă în mod corect consumul real de energie, costurile fiind reflectate în tariful suportat de consumatorii finali.

În cazul în care instalarea echipamentelor de măsurare individuale (la nivel de bloc sau unitate de clădire) nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, se utilizează repartitoare individuale de costuri destinate măsurării consumului de energie termică la fiecare corp de încălzire în parte, cu excepția cazului în care se demonstrează că instalarea unor astfel de repartitoare nu este eficientă din punct de vedere economic.

În cazul în care în clădirile de locuit cu mai multe apartamente, instalarea echipamentelor de măsurare individuale sau a repartitoarelor individuale de costuri nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, repartizarea între apartamentele din clădire a cantității de energie termică furnizată se va efectua în conformitate cu procedura/ metodologie stabilită de Guvern.

Totodată, în cazul clădirilor de locuit noi, cu mai multe apartamente, care sunt echipate cu o sursă centralizată de căldură pentru producerea apei calde, sau sunt alimentate de la sistemul de termoficare urbană, distribuitorul de energie termică pentru producerea apei calde menajere montează contoare individuale pentru apa caldă.

Pentru contoarele și repartitoarele de costuri se stabilesc reguli de citire de la distanță. Astfel, unitățile instalate după data de 30 octombrie 2023 trebuie să poată fi citite la distanță. Contoarele și repartitoarele

de costuri care nu pot fi citite la distanță, dar au fost deja instalate, trebuie să fie adaptate citirii la distanță sau înlocuite cu echipamente citibile la distanță până la data de 1 ianuarie 2030, cu excepția acelor pentru care furnizorul de servicii demonstrează că operația nu este eficientă din punct de vedere al costurilor.

Acolo unde sunt instalate contoare sau repartitoare de cost, furnizorul de servicii trebuie să își bazeze factura și informațiile aferente pe consumul real și corect înregistrat sau pe citirea repartitoarelor de cost.

4. Fundamentarea economico-financiară

Adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică poate presupune costuri, în faza de implementare. Având însă în vedere că ținta națională pentru eficiența energetică nu este încă aprobată, estimarea efortului total cu atingerea acesteia către orizontul de timp 2030 nu este posibilă.

Cu toate acestea, este posibilă estimarea efortului investițional necesar cu implementarea mecanismelor vizate de actualul proiect de lege, care vor contribui la atingerea țintei naționale de eficiență energetică.

I. Astfel, implementarea obligației de renovare a clădirilor deținute sau luate în locațiune de către autoritățile administrației publice centrale, ar putea costa bugetul de stat între 27 și 32 milioane MDL/anual. Tabelul de mai jos prezintă suprafața a clădirilor deținute de APC care ar urma a fi supusă renovării majore în vederea promovării rolului exemplar al sectorului public.

Tabel 1. Estimarea suprafeței clădirilor APC vizate de obligația de renovare

#	Suprafața clădirilor APC ⁴	Obligația de renovare anuală	Suprafața a fi supusă renovării	Valoarea cumulativă a obligației, 2024-2030
1	426.056 m ²	3 %/an	12.781,68 m ²	89.471,76 m ²

Prin urmare, obligația de renovare a clădirilor administrației publice centrale din Republica Moldova, conform inventarului existent la ziua de astăzi (a se vedea nota de subsol), ar costa caa. 27-23 milioane MDL/anual, sau cca. 189-224 milioane MDL pe durata de aplicare a obligației (intervalul de timp 2024-2030).

Ar fi de precizat că estimările de mai sus au fost determinate în baza analizei efectuate cu ocazia elaborării primului *Program cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate pentru anii 2020-2022*⁵, unde investiția specifică cu reabilitarea unui edificiu public a fost estimată la cca. 100-120 EUR/m².

Totodată, următorii factori ar putea avea un impact pozitiv, cât și negativ, asupra valorii estimate mai sus, și anume:

⁴ În conformitate cu Inventarul clădirilor publice deținute și ocupate de administrația publică centrală, elaborat de AEE și publicat în anul 2019 pe pagina web a acesteia - <https://docs.google.com/viewer?docx=1&url=https://aee.gov.md/storage/eficienta%20energetica/Inventarul%20cl%4%83dirilor%20publice%20de%8%9binute%20%8%99i%20ocupate%20de%20c%4%83tre%20Administra%8%9bia%20Public%4%83%20Central%4%83.pdf>

⁵ Hotărârea Guvernului Nr. 372 din 10.06.2020, disponibilă aici - https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121818&lang=ro

- modificarea prețurilor la materialele de consum (cca. +40% la ziua de astăzi, față de valorile de acum 1 an);
- modificarea inventarului clădirilor APC (stabilirea APC și a criteriilor de selectare a clădirilor este la discreția Guvernului).

II. Cu privire la obligația atingerii unor economii anuale noi de energie, merită a fi comentat faptul că Guvernul poate decide asupra obținerii acestora în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, din contul altor măsuri/ măsuri alternative de politici, sau prin combinarea acestora.

Indiferent de opțiunea aleasă de Guvern, mai jos este estimat efortul investițional necesar pentru atingerea obiectivului specific respectiv.

Tabel 2. Estimarea efortului investițional întru onorarea obligației de economii de energie

#	Consumul final de energie ⁶	Media aritmetică a consumului de energie	Obligația anuală de economii – 0,8%	Efortul investițional aproximativ necesar
2019	2.672 ktep	2.627 ktep	21,02 ktep/an	105 milioane EUR
2020	2.581 ktep			
2021*	2.627 ktep			

Notă: Întrucât Balanța Energetică pentru anul 2021 (Ediția 2022) urmează a fi publicată în trimestrul 4 al anului 2022, valoarea consumului de energie finală pentru anul 2021 a fost estimată ca și medie pentru consumurile înregistrate pentru doi ani precedenți, și anume 2019 și 2020

Prin urmare, din tabelul 1 de mai sus poate fi observat că obligația de noi economii de energie vizează generarea a 21,02 ktep per an, iar pentru întreaga perioadă 2024-2030 – 147,11 ktep. La asumarea ipotezei precum că obținerea unor economii de energie de 1 (una) tonă echivalent petrol este necesară o investiție de cca. 5.000 EUR (valabilă de regulă pentru clădirile publice din Republica Moldova), efortul financiar anual constituie cca. 105 milioane EUR.

Merită a fi explicat faptul că resursele de mai sus nu trebuie să aibă ca și proveniență bugetul Republicii Moldova, ci mai degrabă faptul că acestea trebuie să fie mobilizate cu implicarea Guvernului central, acțiunile acestuia urmând a fi în corespundere cu două principii cheie stabilite de directiva UE:

- principiul materialității;
- principiul aditivității.

Totodată, merită subliniat faptul că investiția în măsurile de eficiență energetică nu trebuie tratate ca și cheltuieli capitale, în infrastructură, ci ca și investiții care se recuperează din economiilor de energie și monetare generate de respectivele eforturi. Mai mult decât atât, grație beneficiilor de mediu, de sănătate, creștere a valorii activelor supuse renovării, etc. o perioadă de recuperare a investițiilor din contul doar al economiilor de energie, poate fi redus de 3,7-4,1 ori⁷.

III. Cât privește costul investițional necesar pentru trecerea de la contoare simple la cele inteligente

⁶ Balanța Energetică a Republicii Moldova, Ediția 2021, disponibilă electronic - https://docs.google.com/viewer?docex=1&url=https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/balanta_energetica/Balanta_energetica_2020_ro.pdf

⁷ Valoarea respectivă empirică a fost estimată în cadrul exercițiului de elaborare a proiectului Strategiei sectoriale pe termen lung pentru renovarea fondului imobiliar național

– un alt pilon al proiectului de modificare al Legii 139/2018, subliniem că operatorii de distribuție a energiei electrice și gaze naturale pot opta pentru respectiva tranziție, în condițiile în care este justificată fezabilitatea economică a acesteia. Prin urmare, implementarea acestor măsuri poate fi declanșată în cazul în care operatorii din piață vor justifica că economiile generate de pe urma utilizării unor contoare inteligente sunt mai mare decât costurile estimate cu punerea acestora în operațiune și cele de mentenanță.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Ca urmare a elaborării și adoptării prezentului proiect de lege, în scopul implementării acesteia:

a) Guvernul va asigura: Elaborarea și aprobarea Planului Național Integrat pentru Energie și Climă până în anul 2030

Pentru operaționalizarea instrumentului „schema de obligații de eficiență energetică”, este necesară:

- Elaborarea și aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate
- Elaborarea și aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

b) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică:

- Revizuirea Regulamentului privind furnizarea energiei electrice (HANRE nr. 169/2019)
- Revizuirea Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale (HANRE nr. 113/2019)
- Revizuirea Regulamentului privind furnizarea energiei termice (HANRE nr. 23/2017)

Implementarea prevederilor Legii 139/ 2018 nu necesită schimbări/ ajustări instituționale.

6. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de lege nu contravine legislației UE și reprezintă un act de armonizare a legislației naționale cu legislația UE prin *Directiva (UE) 2018/2002 privind eficiența energetică*.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează a fi supus consultărilor publice prin plasarea acestuia pe pagina web: particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, obiectiile/recomandările fiind expuse în Tabelul de sinteză la proiect.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și urmează a fi solicitată expertiza Centrului de Armonizare a Legislației, iar rezultatele examinării acesteia vor fi incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, obiecțiile/recomandările în mare parte fiind luate în considerație și expuse în Tabelul de sinteză la proiect.

11. Alte expertize

Proiectul a fost consultat cu Secretariatul Comunității Energetice.

Proiectul conține aspecte ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, a fost elaborată Analiza Impactului de Reglementare care a fost consultată cu părțile interesate iar obiecțiile și propunerile au fost luate în considerare la elaborarea proiectului.

De asemenea, proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017.

Secretar General

Lilia DABIJA

**Proiectul analizei impactului
la proiectul lege pentru modificarea Legii Nr. 139/2018
cu privire la eficiența energetică**

Titlul analizei impactului	Analiza impactului la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică
Data:	28.11.2022
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Subdiviziunea:	Direcția politici în domeniul energetic
Persoana responsabilă și datele de contact:	Denis BOSÎI Consultant principal tel.: (+373 22) 250-645 e-mail: denis.bosii@midr.gov.md.

Compartimentele analizei impactului

1. DEFINIREA PROBLEMEI

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Legii cu privire la eficiența energetică, în redacția nouă, propuse de prezenta Analiză a Impactului de Reglementare /AIR/ are la bază necesitatea îmbunătățirii și consolidării cadrului juridic național cu incidență în domeniul eficienței energetice, care s-ar răsfrânge asupra tuturor sectoarelor economiei naționale, în special cele de consum.

Consolidarea cadrului juridic național pe domeniu ar avea loc prin transpunerea în legislația primară a *Directivei (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică*¹, după cum a fost adaptată prin *Decizia D/2021/14/MC-EnC a Consiliului Ministerial al Comunității Energetice*². De precizat că transpunerea și implementarea Directivei menționate *supra* este o obligație ce reiese din angajamentele Republicii Moldova în calitate de membru al Comunității Energetice în conformitate cu prevederile Legii nr. 117 din 23.12.2009 pentru aderarea Republicii Moldova la *Tratatul de constituire a Comunității Energetice*.

Directiva 2018/2002 privind eficiența energetică, modifică *Directiva 2012/27/UE*, a fost transpusă pe deplin și fidel în *Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică*, care și este legea-cadru în domeniul eficienței energetice, actualmente în vigoare. Prin urmare, transpunerea versiunii revizuite a Directivei va lua forma unei intervenții la Legea 139/2018.

Tot aici merită a fi menționat faptul că *Directiva 2018/2002* face parte din pachetul legislativ al Comisiei Europene „Energie curată pentru toți Europeenii”³, și include 8 acte legislative. Prin

¹ Versiunea electronică a Directivei poate fi accesată pe platforma EURLEX - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32018L2002>

² Versiunea electronică a Deciziei MC poate fi accesată pe pagina web a Secretariatului Comunității Energetice - https://docs.google.com/viewer?docx=1&url=https://www.energy-community.org/dam/jcr:c755f9db-f6e7-448c-9cf5-0a5f02113ae2/19thMCDDecision14_CEPIL_30112021.pdf

³ „Clean energy for all Europeans package”, https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-strategy/clean-energy-all-europeans-package_en

decizia Consiliului Ministerial din D/2021/14/MC-EnC din Noiembrie 2021, obligatorii în transpunere pentru Părțile Contractante au devenit 5 acte, în domeniul energiei regenerabile, guvernantei, electricității și eficienței energetice.

O prezentare grafică a angajamentelor în vigoare de pe dimensiunea „Dezvoltare Durabilă” a pachetului legislativ UE menționat, inclusiv cele care urmează a fi adoptate de MC la sfârșitul anului 2022, este prezentată în Figura 1.

Figura 1. Reprezentarea grafică a dimensiunii de dezvoltare durabilă a pachetului ”Energie Curată pentru toți Europeanii”

Sursa: Secretariatul Comunității Energetice

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova prin aderarea la Tratatul Comunității Energetice, prin efectul Legii 117/2009, Guvernul are obligația transpunerii Directivei (UE) 2018/2002 privind eficiența energetică. Obligația de transpunere a survenit în rezultatul Deciziei D/2021/14/MC-EnC a Consiliului Ministerial, conform art. 2, alin (1) al căreia, transpunerea urmează a fi asigurată până la 31 decembrie 2022.

Versiunea revizuită a Directivei, în formula ajustată și adaptată de Consiliul Ministerial, vine cu o serie de modificări și completări, și anume:

- Introducerea obligației de elaborare și aprobare a Planului Național Integrat pentru Energie și Climă până în anul 2030 /PNIEC/, până la 30 iunie 2024.

Obligația de elaborare a PNIEC reiese din *Regulamentul privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice no. 2018/1999* (Regulamentul privind Guvernarea), care prezintă detalii cu privire la conținutul acestuia, structura, modalitatea de elaborare, etc. Transpunerea acestuia în legislația națională va fi sprijinită de PNUD în cadrul proiectului „Abordarea impactului crizei energetice în Republica Moldova”⁴, lansat recent. Deși Regulamentul 2018/1999 urmează a fi elaborat în perioada 2022-2023, prin lege sau hotărâre de Guvern⁵ obligația de elaborare a

⁴ <https://www.undp.org/ro/moldova/projects/abordarea-impactului-crizei-energetice-in-republica-moldova>

⁵ Decizia cu privire la modalitatea de transpunere a Regulamentului UE Nr. 2018/1999 privind Guvernarea urmează a fi luată de Ministerul Mediului și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

acestui urmează să reiasă dintr-un act legislativ superior. Mai mult decât atât, având în vedere că PNIEC va stabili ținte naționale pentru orizontul de timp 2030 în domeniul eficienței energetice, energiei regenerabile și emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), stabilirea obligației de elaborare a Planului în Legea cu privire la eficiența energetică este una logică și perfect valabilă.

- Transferul prevederilor cu privire la elaborarea *Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung* în Legea privind performanța energetică a clădirilor nr. 128/2014

Având în vedere că în domeniul performanței energetice a clădirilor și a legislației conexe, legătura dintre Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar pe termen lung și planului de acțiuni pentru creșterea numărului clădirilor cu consum de energie aproape egal cu zero este una logică și puternică, Directiva 2018/2002 sugerează transferul prevederilor respective din cadrul primar cu incidență în domeniul EE, către cel cu privire la performanța energetică a clădirilor. Astfel, se propune abrogarea art. 7 din Legea 139/2018.

- Introducerea obligațiilor referitoare la economiile anuale de energie

Similar prevederilor Directivei 27/2012, noua Directivă EU promovează conceptul unor obligații privind economiile anuale noi de energie. Extinderea aplicabilității obligației introduse în anul 2012, în viziunea Comisiei, ar crea o mai mare stabilitate pentru investitori și, prin urmare, ar încuraja investițiile pe termen lung și măsurile vizând eficiența energetică pe termen lung, precum renovarea aprofundată a clădirilor cu obiectivul pe termen lung de a facilita transformarea rentabilă a clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Mai mult decât atât, obligația privind economiile de energie are un rol important în generarea creșterii economice și a locurilor de muncă la nivel local și ar trebui să fie menținută pentru a garanta că Republica Moldova își poate atinge obiectivele privind energia și clima prin crearea de oportunități suplimentare și pentru a decupla consumul de energie de creșterea economică.

Directiva lasă la discreția Guvernelor naționale să stabilească modalitatea preferată de atingere a obligației de economii, instrumentarul de politici incluzând i) schema de obligații de eficiență energetică, ii) măsurile de politică alternative, cât și iii) o combinație dintre primele două.

- Introducerea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate

Întru sporirea rolului exemplar al clădirilor publice, Directiva stabilește că începând cu 1 ianuarie 2024, rata anuală de renovare a clădirilor administrației publice centrale de specialitate, va fi de 3%, în comparație cu valoarea actuală de 1%.

- Contorizarea gazelor naturale, energiei electrice, energiei termice (încălzire, răcire, apă caldă menajeră)

Directiva reconfirmă că în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic, rezonabil din punct de vedere financiar și proporțional în raport cu economiile de energie potențiale, clienții finali de energie electrică și gaze naturale sunt dotați cu contoare individuale la prețuri competitive, care reflectă cu acuratețe consumul real de energie al acestora și care furnizează informații despre timpul efectiv de utilizare.

Cât privește contoarele pentru energia termică furnizată pentru încălzire, răcire și pentru prepararea apei calde menajere, consumatorii urmează să fie dotați cu contoare la prețuri competitive, care ar reflecta cu acuratețe consumul lor real de energie. În cazul furnizării energiei

termice de la o sursă centrală care deservește mai multe clădiri sau de la un sistem de încălzire/răcire centralizată, se instalează un contor la schimbătorul de căldură sau la punctul de livrare.

- Sub-contorizarea și repartizarea costurilor pentru furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și pentru prepararea apei calde menajere

Respectivul set de prevederi stabilesc ca și regulă de bază instalarea contoarelor individuale (la nivel de bloc sau unitate de clădire). În condițiile în care utilizarea acestor soluții individuale de contorizare nu este fezabilă din punct de vedere al costurilor și economiilor de energie obținute, se vor utiliza repartitoarele individuale de costuri.

- Citirea la distanță a contoarelor și repartitoarelor de costuri

Ca și regulă generală pentru contoare și repartitoarele de costuri pentru serviciul de furnizare a energiei termice, unitățile instalate după data de 30 octombrie 2023 trebuie să poată fi citite de la distanță, iar cele existente care nu pot fi citite, trebuie adaptate sau schimbate pe unități mai moderne către 1 ianuarie 2030.

- Informații privind facturarea și consumul energiei termice pentru încălzire, răcire și pentru prepararea apei calde menajere

Principiu general prin care furnizorul este obligat să reflecte în factura pentru serviciul oferit de încălzire, răcire sau alimentare cu ACM, date cu privire la consumul real înregistrat de contoare sau repartitoarele de costuri.

- Costurile de acces la informațiile privind contorizarea, facturarea și consumul pentru energie termică, răcire și apa caldă menajeră

Norme cu caracter general care stipulează că utilizatorii finali primesc, în mod gratuit, toate facturile și toate informațiile privind facturarea pentru consumul de energie, precum și că aceștia au acces în mod adecvat și gratuit la datele privind propriul consum. Costurile „naturale” cu contorizarea, alocarea și contabilizarea consumului în clădirile multietajate, trebuie să fie rezonabile.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Obligația transpunerii *Directivei (UE) 2018/2002 privind eficiența energetică* a survenit în rezultatul aprobării *Deciziei D/2021/14/MC-EnC* de către Consiliul Ministerial.

Printre cauzele care justifică aprobarea acestui amendament sunt:

- Necesitatea creării cadrului juridic pentru aprobarea Țintelor naționale pe domeniul eficienței energetice, dar și al energiei regenerabile și GES pentru orizontul de timp 2030, precum și a elaborării unui plan integrat în domeniul energiei și climei
- Extinderea perioadei pentru care va exista obligația economiilor noi și anuale de energie
- Reconfirmarea posibilității generării unor noi economii de energie în baza schemei de obligații de eficiență energetică, a măsurilor alternative sau printr-o combinație a acestora
- Necesitatea consolidării rolului de sector exemplu al sectorului clădirilor publice
- Completarea regulilor existente privind contorizarea gazelor naturale, energiei electrice, încălzirii, răcirii și alimentării cu apă caldă menajeră
- Stabilirea obligațiilor furnizorului de resurse energetice în raport cu consumatorul final de facturare a consumului, precum și a informației prezentate acestuia

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Odată cu revizuirea unor prevederi ale Directivei 27/2012/UE, și aprobarea amendamentului la aceasta, Republica Moldova are obligația transunerii setului de prevederi ce se aplică Părților Contractante în legislația națională. Prin urmare, modificarea Legii 139/2018 urmărește alinierea politicilor naționale pe segmentul respectiv la practicile UE

Păstrarea situației curente, fără o intervenție, ar conduce la un șir de efecte negative, cum ar fi:

1. Lipsa unei viziuni de țară pentru sectorul energetic, inclusiv componenta eficiență energetică, pentru orizontul de timp 2030

În mod practic, prin neaprobarea PNIEC până în anul 2030, Republica Moldova nu ar deține ținte naționale pentru domeniile EE, SER și GES, lucru care în mediul și conjunctura actuală nu poate fi admisă.

Stabilirea de ținte pentru domenii importante și pe orizonturi îndepărtate de timp este o practică comună pentru economiile moderne, aceste obiective având un rol deosebit de important în încurajarea Guvernelor să depună eforturi considerabile întru atingerea lor. În cele din urmă, obiectivele de dezvoltare sunt cele care propulsează economiile și asigură dezvoltarea societăților de azi.

2. Lipsa obligației cu privire la economiile obligatorii de energie și a „schemei de obligații de eficiență energetică”

În aceasta situație, s-ar periclita activitatea industriei și a sectorului construcții, care este direct și puternic implicat în implementarea măsurilor de eficiență în Republica Moldova. Fără obligații de economii de energie, Guvernul nu ar depune eforturi întru crearea instrumentelor și programelor de finanțare necesare pentru sprijinirea investițiilor în măsuri de eficiență energetică, iar ca urmare, creșterea economică ar fi una moderată, un număr considerabil de locuri de muncă nu ar fi create, iar bugetele instituțiilor publice, ale gospodăriilor casnice, etc., ar rămâne la fel de mari. Ultima problemă în Republica Moldova este deosebit de sensibilă, întrucât dependența de importul de combustibili este mare, iar odată cu el are loc exportul de valută cu expunerea monedei naționale la așocuri sezoniere mari.

Cât privește schema de obligații de eficiență energetică /SOEE/, în versiunea ajustată în cazul Republicii Moldova prin intermediul Legii 139/2018, aceasta este un instrument eficient de mobilizare a resurselor financiare de la operatorii din piață în vederea finanțării ulterioare a măsurilor de eficiență în diferite sectoare ale economiei naționale. Lipsa ori imposibilitatea aplicării SOEE ar pune presiune pe Guvern/ autorități, să identifice alte surse pentru mijloacele bănești necesare.

3. Rolul exemplar al sectorului public și clădirilor publice nu este suficient de evident

Versiunea revizuită și adaptată a Directivei 2018/2002 propune ca începând cu 1 ianuarie 2024, rata anuală de renovare a clădirilor din domeniul public al statului, cu o suprafață totală utilă de peste 250 m², în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate și care nu îndeplinesc, la data de 1 ianuarie a fiecărui an, cerințele minime de performanță energetică, să fie crescută de la 1% la 3%.

În lipsa unei astfel de prevederi, suprafața renovată anual s-ar limita la 4.000 m² (în comparație cu 12.000 m² pentru scenariul cu 3%/an), sau la cca. 1-2 edificii, care în mod evident nu ar fi

suficiente pentru a propaga în publicul larg un mesaj convingător cu privire la importanța consumului rațional de energie în clădiri.

Mai mult, experiența implementării primului *Program cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate pentru anii 2020-2022*⁶ a demonstrat că atingerea obiectivului propus solicită eforturi de coordonare considerabile din partea Guvernului central, iar natura și multitudinea de provocări la implementare sunt în stare să zădărnicească intenția din spatele acestei inițiative.

4. Deficiențe la contorizarea consumului de gaze naturale, energie electrică, energie termică pentru încălzire/ răcire și prepararea apei calde menajeră, la facturarea consumului și la informarea utilizatorului final

Republica Moldova este caracterizată de un grad relativ sporit de contorizare a consumului de energie electrică și gaze naturale (peste 96%), energie termică (de peste 99%, la nivel ce bloc) instalate la consumatorul final, conform Raportului de activitate al AEE pentru anul 2020⁷. În mare parte, soluțiile de contorizare utilizate sunt simple, cu citirea datelor la fața locului (fără transmiterea datelor la distanță).

Astfel, în condițiile ne-transpunerii Directivei 2018/2002, nu se vor crea premisele juridice necesare pentru efectuarea unui salt tehnologic la capitolul contorizare, utilizatorii din Republica Moldova fiind privați de multitudinea de beneficii oferite de piețele actuale de energie electrică în special care sunt oferite de contoarele inteligente (i.e. tarife dinamice, etc.), ce pot oferi informații cu privire la timpul efectiv de consum.

Cât privește contorizarea consumului de energie termică (pentru încălzire și alimentarea cu acm), devine obligatorie instalarea repartitoarelor de costuri, în condițiile în care contorizarea individuală (la nivel de bloc sau unitate de clădire) nu este fezabilă. Mai mult decât atât, Directiva solicită ca începând cu 30 octombrie 2023 toate soluțiile de contorizare (inclusiv repartitoarele) să poată fi citite la distanță, iar din 1 ianuarie 2030 – toate soluțiile vor corespunde acestui criteriu.

Mai mult decât atât, noua Directivă stabilește obligația facturării consumului real de energie al utilizatorului final, cu prezentarea acestuia a informației cu privire la profilul de consum al acestuia, informații istorice.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

În contextul executării prevederilor Legii nr. 112 din 02.07.2014 ”Pentru ratificarea Acordului de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 185-199, art. 442), armonizării legislației în domeniul eficienței energetice la acquis-ul Uniunii Europene din sectorul respectiv, precum și a angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Tratatului Comunității Energetice⁸, Parlamentul a

⁶ Hotărârea Guvernului Nr. 372 din 10.06.2020, disponibilă aici - https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121818&lang=ro

⁷ Raport generalizat privind îndeplinirea obiectivelor în domeniul EE și SER stabilite în PNEE 2011-2020/ PNAEE 2019-2021/ PNAESR 2013-2020,

<https://docs.google.com/viewer?docx=1&url=https://aee.gov.md/storage/Rapoarte/Raport%20Privind%20EE%20SER%202020.pdf>

adoptat Legea cu privire la eficiența energetică nr. 139 din 19.07.2018, care a transpus Directiva 2012/27/UE.

În prezent o serie de prevederi ale Legii menționate *supra* s-au consumat, ori nu mai sunt relevante în noul context și obligații generate de statutul Republicii Moldova în cadrul Comunității Energetice, fiind necesară o intervenție din partea statului. Întru exemplificarea celor notate, mai jos sunt prezentate detalii care confirmă necesarul intervenției.

I. Articolul 30, alin. (1) al Legii 139, stabilește că „*Obiectivele naționale în domeniul eficienței energetice pentru anul 2020 [...] se stabilesc la nivelul ce nu va depăși consumul de energie finală în valoare de 2796 mii tone echivalent petrol (ktep) sau de energie primară în valoare de 2968 ktep*”. Astfel, conchidem că Republica Moldova nu deține un obiectiv pentru segmentul „eficiența energetică” pentru un orizont mai îndepărtat de timp, Guvernul având obligație intervenirii și soluționării acestei problematice.

Prin urmare, este de competența Ministerului de resort – autoritatea centrală de specialitate în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale să finalizeze exercițiul în derulare de modelare și prognozare a consumurilor de energie până în anii 2030 și 2050, iar rezultatele acestor activități să fie introduse drept ținte naționale în documente relevante de politici și de planificare strategică.

Pe lângă problematica descrisă mai sus, noul proiect de lege urmează să introducă și obligația elaborării unui document de planificare – Planul Național Integrat de Energie și Climă, după cum a fost menționat mai devreme, al cărui rol principal constă în prezentarea setului de activități și măsuri pe care Guvernul planifică să le întreprindă și/sau faciliteze, astfel încât ținta de eficiență energetică, precum și cea cu privire la utilizarea energiei regenerabile dar și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, să fie atinse.

II. Un alt set de instrumente create prin efectul Legii 139/2018, și anume art. 30, alin. (2), lit. a) și alin. (3), și care au avut o aplicabilitate temporară - perioada 2018-2020, sunt i) obligația cu privire la economiile noi de energie⁹ și ii) obligația de renovare anuală a unei suprafețe a clădirilor guvernamentale¹⁰. Directiva 2018/2002, în versiunea adaptată de Consiliul Ministerial, extinde perioada de „valabilitate” a obligațiilor de mai sus, după cum urmează:

- Obligații referitoare la economii de energie – 0,8%/ an, până la 31 decembrie 2030
- Obligația de renovare a clădirilor în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice de specialitate – 3%/an, până la 31 decembrie 2030.

III. Deși Legea 139/2018 conține prevederi cu privire la contorizarea consumului de energie electrică, gaze naturale, energie termică (încălzire/răcire, apă caldă menajeră), noul proiect de lege, în conformitate cu prevederile Directivei 2018/2002, vine cu unele clarificări și completări, și anume:

- Se introduce conceptul de „sub-contorizare” și repartizare a costurilor pentru furnizarea energiei termice pentru încălzire și prepararea apei calde menajere, a răcirii aplicabil în cazul instalării de contoare pentru energia termică în punctul de delimitare a proprietății distribuitorului de energie termică și a consumatorului (blocul multietajat).

⁹ Prevederea de la art. 30, alin. (2), lit. a) stipulează că „Guvernul, în sensul art. 8 alin. (2), la calcularea cantității totale cumulate a economiilor de energie pentru perioada 1 ianuarie 2019–31 decembrie 2020, va utiliza valoarea procentuală în mărime de 0,7% anual;”

¹⁰ Prevederea de la art. 30, alin. (3) stipulează că „[...] pentru perioada 2019–2020, 1% din suprafața totală a clădirilor din domeniul public al statului, încălzite și/sau răcite, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, anual, trebuie să fie renovat [...]”

În mod similar prevederilor actuale, Directiva stabilește că în condițiile imposibilității tehnice sau lipsei rentabilității instalării soluțiilor de contorizare individuală (per apartament), distribuitorii/ furnizorii de agent termic vor instala repartitoare de costuri. La demonstrarea nerentabilității instalării acestor echipamente, Guvernul trebuie să aprobe metodologii transparente și nediscriminatorii de repartizare a consumului și costurilor cu încălzirea și alimentarea cu ACM intra-bloc.

- Instalarea contoarelor de energie termică pentru prepararea apei calde menajere (ACM) în blocurile noi este obligatorie.
- După 30 octombrie 2023, toate contoarele noi de energie termică (încălzire, apă caldă menajeră), și frig precum și repartitoarele de costuri trebuie să fie citite de la distanță.

Unitățile instalate și care nu pot fi citite la distanță, vor fi modernizate/ adaptate la citirea la distanță ori schimbate cu unități cu citite la distanță, către 1 ianuarie 2030.

2. STABILIREA OBIECTIVELOR

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Obiectivele urmărite de proiectul de lege pentru modificare Legii 139/2018 sunt:

- stabilirea țintei de eficiență energetică pentru orizontul de timp 2030, în raport cu consumul de energie primară și finală;
- stabilirea obligației de elaborare a Planului Național Integrat pentru Energie și Climă, și aprobarea acestuia până la 30 iunie 2024
- stabilirea unei obligații de economii de energie noi anuale, de 0,8%/an pentru perioada 2024-2030
- stabilirea obligației de renovare a 3%/an în perioada 2024-2030 din suprafața clădirilor autorităților publice centrale
- actualizarea prevederilor și obligațiilor distribuitorului de energie cu privire la instalarea contoarelor de energie electrică, gaze naturale, energie termică (încălzire și răcire, apă caldă menajeră). Clarificarea situațiilor în care este obligatorie instalarea contoarelor inteligente, utilizarea repartitoarelor de costuri (pentru încălzire), utilizarea unor norme/ metodologii transparente (încălzire și alimentarea cu ACM)
- stabilirea obligațiilor pentru furnizorii de servicii de alimentare cu energie termică de facturare a consumului conform datelor reale ale contoarelor și repartitoarelor de costuri, și oferirea accesului la datele istorice

3. IDENTIFICAREA OPȚIUNILOR

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea „a nu face nimic” presupune păstrarea în vigoare a prevederilor Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică. Prin urmare, într-un astfel de scenariu, vor avea loc următoarele:

- Republica Moldova nu are un obiectiv/ țintă pentru sectorul „eficiență energetică” pentru orizontul de timp 2030;

- Obligația de elaborare și aprobare a Planului Național Integrat privind Energia și Clima lipsește;
- Obligația cu privire la generarea unor economii noi de energie în fiecare an, va lipsi;
- Angajamentul statului de a renova 3% din suprafața clădirilor deținute de autoritățile administrației publice centrale și de a promova rolul exemplar al statului în acest domeniu, ar lipsi
- Obligația ca utilizatorii finali să primească, în mod gratuit, toate facturile și toate informațiile privind facturarea pentru consumul de energie, precum și ca utilizatorii finali să aibă acces în mod adecvat și gratuit la datele privind propriul consum va lipsi (de precizat dreptul furnizorilor de a repartiza costurile aferente informațiilor privind facturarea pentru consumul individual de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere în clădirile cu mai multe apartamente și clădirile mixte, fără scop lucrativ)
- Încălcarea obligațiilor asumate prin semnarea Tratatului Comunitatii Energetice

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate.

Mai jos sunt prezentate prevederile proiectului de lege ce vin să răspundă la problematicile identificate, și anume:

- Lipsa țintei de eficiență energetică pentru anul 2030

Proiectul de lege va preciza în capitolul VIII Dispoziții finale și tranzitorii, art. 30, alin. (1) care este obiectivul național în domeniul eficienței energetice, fiind respectată cerința UE față de stabilirea acesteia. Astfel, obiectivul pentru anul 2030 va presupune că consumul de energie primară și cel de energie finală nu vor depăși o anumită valoare absolută/ prag.

- Lipsa obligației de elaborare și aprobare a Planului Național Integrat pentru Energie și Climă

Se propune ca art. 9 al Legii 139/2018 să stipuleze că este de obligația organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și mediului să elaboreze și promoveze Planul Național Integrat pentru Energie și Climă și să monitorizeze implementarea acestuia prin intermediul autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice și, la necesitate, de Agenția de Mediu.

Totodată, având în vedere că PNIEC va substitui Planul Național de Acțiuni în domeniul Eficienței Energetice (PNAEE), art. 6 al Legii 139/2018 va fi revizuit astfel încât să facă referință la PNIEC și obligația elaborării acestui document de planificare.

- Lipsa obligației referitoare la noi economii de energie

Se propune impunerea Guvernului a obligației de a întreprinde eforturile necesare pentru „generarea” unor economii noi de energie finală echivalente a minimum 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie între 1 Ianuarie 2019 și 1 Ianuarie 2022. Totodată, proiectul de lege va stabili (în baza Directivei) care măsuri de eficiență energetică pot fi luate în calcul la realizarea cantității de economii de energie solicitate.

Tabel 1. Conversia obligației de economii de energie în valori absolute

#	Consumul final de energie ¹¹	Media aritmetică a consumului	Obligația anuală de economii – 0,8%	Valoarea cumulativă a obligației, 2024-2030
2019	2.672 ktep	2.627 ktep	21,02 ktep/an	147,11 ktep
2020	2.581 ktep			
2021*	2.627 ktep			

Notă: Întrucât Balanța Energetică pentru anul 2021 (Ediția 2022) urmează a fi publicată în trimestrul 4 al anului 2022, valoarea consumului de energie finală pentru anul 2021 a fost estimată ca și medie pentru consumurile înregistrate pentru doi ani precedenți, și anume 2019 și 2020

Prin urmare, din tabelul 1 de mai sus poate fi observat că obligația de noi economii de energie vizează generarea a 21,02 ktep per an, în perioada 2024-2030.

- Lipsa obligației de renovare anuală a unei suprafețe a clădirilor deținute de autoritățile publice centrale

Se propune ca din 1 ianuarie 2024, rata anuală de renovare a suprafeței totale a clădirilor din domeniul public al statului, cu o suprafață totală utilă de peste 250 m², în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate și care nu îndeplinesc, la data de 1 ianuarie a fiecărui an cerințele minime de performanță energetică, să fie de 3%.

Tabelul 2 de mai jos prezintă o estimare aproximativă a noii obligații de renovare a clădirilor autorităților publice centrale /APC/ conform proiectului de lege.

Tabel 2. Estimarea suprafeței clădirilor APC vizate de obligația de renovare

#	Suprafața clădirilor APC ¹²	Obligația de renovare anuală	Suprafața a fi supusă renovării	Valoarea cumulativă a obligației, 2024-2030
1	426.056 m ²	3 %/an	12.781,68 m ²	89.471,76 m ²

Prin urmare, obligația de renovare a clădirilor administrației publice centrale din Republica Moldova, conform inventarului existent la ziua de astăzi (a se vedea nota de subsol), ar constitui cca. 12.782 m² per an, sau cca. 89.872 m² pe durata întregii perioade vizate de proiectul de lege 2024-2030.

- Prevederi privind contorizarea și facturarea consumului de energie electrică, gaze naturale

Proiectul de lege ar urma să stabilească, ca și principiu general, că Guvernul promovează ca în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic, rezonabil din punct de vedere financiar și proporțional în raport cu economiile de energie potențiale, clienții finali de energie electrică și gaze naturale să fie dotați cu contoare individuale inteligente (care reflectă cu acuratețe consumul real de energie și care furnizează informații despre timpul efectiv de utilizare) la prețuri competitive.

Ca și principiu general privind facturarea, proiectul de lege prevede că în cazul în care, consumatorul final nu are un sistem inteligent de măsurare, furnizorul de electricitate și/sau gaze

¹¹ Balanța Energetică a Republicii Moldova, Ediția 2021, disponibilă electronic - https://docs.google.com/viewer?docx=1&url=https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/balanta_energetica/Balanța_energetica_2020_ro.pdf

¹² În conformitate cu Inventarul clădirilor publice deținute și ocupate de administrația publică centrală, elaborat de AEE și publicat în anul 2019 pe pagina web a acesteia - <https://docs.google.com/viewer?docx=1&url=https://aee.gov.md/storage/eficienta%20energetica/Inventarul%20cl%483dirilor%20publice%20de%20c%89binute%20c%8999%20ocupate%20de%20c%483tre%20Administra%20c%89bia%20Public%20c%893%20Central%20c%893.pdf>

naturale trebuie să trimită consumatorului final facturi cuprinzând informații corecte și bazate pe valorile consumului real, în cazul în care aceasta este posibil tehnic și justificat economic.

- Prevederi privind contorizarea și facturarea consumului de energie termică pentru încălzire, răcire și pentru prepararea apei calde menajere

Ca și regulă generală, distribuitorul de energie termică sau agent de răcire/climatizare, și de energie termică pentru prepararea apei calde menajere într-o rețea de distribuție centralizată, este obligat să monteze contoare la consumatorul final, în punctul de delimitare a proprietății (stabilit conform Legii 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării) care reflectă în mod corect consumul real de energie, costurile fiind reflectate în tariful suportat de consumatorii finali.

În cazul în care instalarea echipamentelor de măsurare individuale (la nivel de bloc) nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, se utilizează repartitoare individuale de costuri destinate măsurării consumului de energie termică la fiecare corp de încălzire în parte, cu excepția cazului în care se demonstrează că instalarea unor astfel de repartitoare nu este eficientă din punct de vedere economic.

În cazul în care, în clădirile de locuit cu mai multe apartamente, instalarea echipamentelor de măsurare individuale sau a repartitoarelor individuale de costuri nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, repartizarea între apartamentele din clădire a cantității de energie termică furnizată se va efectua în conformitate cu procedura stabilită în metodologia aprobată de Guvern.

Totodată, în cazul clădirilor de locuit noi, cu mai multe apartamente, care sunt echipate cu o sursă centralizată de căldură pentru producerea apei calde, sau sunt alimentate de la sistemul de termoficare urbană, distribuitorul de energie termică pentru prepararea acm montează contoare individuale pentru apa caldă.

Față de contoare și repartitoare de costuri sunt stabilite reguli de citire de la distanță. Astfel, unitățile instalate după data de 30 octombrie 2023 trebuie să poată fi citite la distanță. Contoarele și repartitoare de costuri care nu pot fi citite la distanță, dar au fost deja instalate, trebuie să fie adaptate citirii la distanță sau înlocuite cu echipamente citibile la distanță până la data de 1 ianuarie 2030, cu excepția acelor pentru care furnizorul de servicii demonstrează că operația nu este eficientă din punct de vedere al costurilor.

Acolo unde sunt instalate contoare sau repartitoare de cost, furnizorul de servicii trebuie să își bazeze factura și informațiile aferente pe consumul real și corect înregistrat sau pe citirea repartitoarelor de cost.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare.

Obligația de aliniere a legislației naționale la *acquis*-ul comunitar este un angajament al statului, și prin urmare, nu are opțiuni alternative.

4. ANALIZA IMPACTURILOR OPȚIUNILOR

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Efecte pozitive – scenariul de referință (business as usual), după cum a fost descris în detaliu mai sus, nu poate fi caracterizat ca și având careva efecte pozitive.

Efecte negative

După cum a fost descris mai sus, principalele efecte negative ale neaprobării setului propus de modificări la Legea 139/2018, ar fi următoarele:

- Republica Moldova nu ar avea o viziune de sectorul energetic, în special componenta eficiență energetică, pentru orizontul de timp 2030
- Republica Moldova nu ar avea un document de planificare strategică pentru următorii 10 ani pentru domeniul eficienței energetice, energiei regenerabile și emisiilor de gaze cu efect de seră
- Economia națională ar fi lipsită de o „forță motrice” care ar încuraja investițiile în măsuri de eficiență energetică, precum ar fi economiile anuale obligatorii de energie
- Statul ar fi privat de instrumentul „schema de obligații de eficiență energetică”, care trebuie privit ca un principal instrument național de colectare a resurselor financiare pentru sprijinirea eforturilor de eficientizare a consumului de energie, sau de măsurile alternative de politici
- Clădirile publice nu ar mai avea un rol exemplar în sectorul construcțiilor
- Normele cu privire la contorizare și facturare ar rămâne neschimbate
- Obligația cu privire la citirea la distanță a contoarelor de energie termică și repartitoarele de costuri nu ar surveni
- Accesul consumatorului la date cu privire la consum, inclusiv date istorice, nu ar fi asigurat.
- Întârzierea procesului de aderare la Uniunea Europeană.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiunea recomandată de prezenta Analiză este aprobarea modificărilor la Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică. Mai jos este prezentat impactul unei astfel de decizii, sub aspectul costurilor și beneficiilor.

Astfel, **stabilirea unei ținte de eficiență energetică pentru anul 2030**, în sine, presupune că Guvernul va crea instrumente, programe de finanțare și proiecte, va depune eforturi pentru mobilizarea unor investiții suficiente pentru atingerea țintei stabilite.

Cât privește măsurile de eficiență energetică, acestea, prin definiție, se răscumpără pe durata vieții unei tehnologii, unui echipament, din contul economiilor de energie și monetare generate. Având însă în vedere că provocarea de bază în problematica eficienței energetice este identificarea investiției inițiale, rolul Guvernului este tocmai de a mobiliza mijloacele bănești necesare sau de a crea condițiile necesare pentru apariția programelor de finanțare ce se impun.

Astăzi, acest AIR nu poate stabili care este efortul investițional necesar pentru atingerea unei anumite ținte de eficiență energetică, întrucât ministerul de resort nu a definitivat deocamdată exercițiul de modelare și prognozare a consumului de energie pentru anul 2030. Acest lucru va fi însă posibil la o etapă mai înaintată.

Similar, **stabilirea obligației de elaborare a PNIEC** nu implică costuri. Măsurile planificate de Plan însă, vor necesita resurse financiare considerabile, iar autorul documentului va avea obligația să estimeze cu maximă precizie și să justifice necesitatea măsurilor de eficiență energetică incluse în plan.

Introducerea **obligației cu privire la economiile noi de energie** impune Guvernul să întreprindă acțiuni concrete de eficientizare și raționalizare a consumului de energie. Totodată, este posibilă estimarea cu aproximație a efortului investițional necesar. După cum a fost prezentat mai sus, 0,8%/an reprezintă 21 ktep de economii de energie care trebuie atinse de Guvern prin intermediul instrumentelor create de acesta.

În termeni monetari, în condițiile unei investiții specifice de ca. 5.000 EUR/tep (conform statisticilor disponibile pentru proiectele și programele de finanțare implementate anterior), obligația respectivă ar presupune mobilizarea a cca. 105 milioane EUR anual.

Conform proiectului de lege, Guvernul deține două instrumente pe care le poate pune în aplicare în vederea atingerii țintei respective, individual ori în combinație, și anume:

- *Schema de obligații de eficiență energetică*

Guvernul poate impune părțile obligate – operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice și gaze naturale, importatorii de produse petroliere, să contribuie financiar la formarea bugetului fondului de eficiență energetică. Acesta din urmă decide cu privire la instrumentul financiar aplicat în raport cu sectoarele economiei naționale. Mai jos este prezentat un scenariu posibil de finanțare a proiectelor în mai multe sectoare, acestea din urmă urmând a fi considerate la etapa operaționalizării SOEE.

Tabel 3. Scenariu posibil de finanțare a măsurilor de eficiență energetică în sectoarele economiei RM

#	Sector	Componenta de grant	Componenta de împrumut sau contribuție proprie
1	S. public	50-80%	20-50%
2	S. industrial	5-20%	80-95%
3	s. utilităților (servicii publice)	15-25%	75-85%
4	s. transporturi /privat/	0-10%	90-100%
5	s. transporturi /public/	15-25%	75-85%
6	s. rezidențial	50-80%	20-50%

Informația prezentată mai sus ar veni să explice faptul că la operaționalizarea SOEE, nu este necesară colectarea prin tarif a valorii întregi de 100 milioane EUR estimate mai sus. Astfel, în condițiile în care statul și-ar propune subvenționarea intervențiilor în mai multe sectoare, impactul SOEE ar fi unul redus. Tabelul de mai jos prezintă o estimare a impactului asupra tarifelor la energie electrică gaze naturale și prețului produselor petroliere pentru fiecare 100 milioane MDL a fi colectate.

Tabel 4. Estimarea impactului SOEE (cu un buget anual acceptat la 100 milioane MDL) asupra prețului și tarifelor resurselor energetice

#	Resursa energetică	Consum mediu de resurse energetice*		SOEE, buget	Cost unitar	Cost specific per unitate de produs
		TJ	TWh			
1	Energie electrică	13.726	3,813	100 milioane MDL	0,005 MDL/kWh	0,005 MDL/kWh
2	Gaze naturale	20.409	5,669			0,047 MDL/m³
3	Produse petroliere principale**	38.194	10,609			0,05 MDL/litru
4	Sub-TOTAL	72.329	20,091			

Notă:

* - Media consumului de resurse energetice pentru perioada 2019-2021, calculată după metoda prezentată în tabelul 1;

** - Calculul prezentat pentru produsele petroliere principale nu presupune estimarea separată a impactului pentru fiecare din categoriile de produse petroliere principale, și anume i) benzină, ii) motorină și iii) gaze lichefiate

- *Măsurile alternative de eficiență energetică*

De precizat că Guvernul are posibilitatea combinării SOEE cu măsurile alternative, printre care ar putea fi contractarea unor împrumuturi de stat/ municipale de la Partenerii de Dezvoltare, întru implementarea unor măsuri de eficiență energetică în sectorul industrial/ IMM, sectorul utilităților și serviciilor publice (SACET, alimentare cu apă și canalizare, etc), transportului public, etc.

La **renovarea a 3% din suprafața clădirilor autorităților centrale**, Guvernul ar urma să suporte careva cheltuieli. Sumele ce urmează a fi identificate pentru realizarea investițiilor în renovarea clădirilor vor fi determinate în dependență de tipul clădirii, volumele de lucru ce urmează a fi realizate și suprafață totală necesară de a fi renovată, care la momentul elaborării prezentului AIR poate fi estimată la cca. 12.000 m².

Practicile anterioare din Republica Moldova demonstrează că o sumă medie de cca. 100-120 EUR/m² este suficientă pentru a aduce performanța energetică a clădirilor publice în conformitate cu cerințele minime de performanță energetică. În rezultat, efortul financiar necesar de suport de Guvern este de cca. 24-30 milioane MDL anual.

Este de notat, că investițiile în renovarea clădirilor se vor recupera pe perioada de exploatarea a acestora, dat fiind că practica europeană demonstrează că pentru orice clădire mai veche de 20 ani sau insuficient izolată, o reabilitare termică este cu adevărat necesară prin îmbunătățirea izolației termice, în rezultatul căreia se poate obține economii de circa 50% din consumul de energie iar obținerea confortului termic pe timp de iarnă cât și pe timp de vară ar fi mult mai ușoară.

Costurile administrative nu vor fi substanțiale, dat fiind faptul că autoritățile statului dispun de personal care este capabil să realizeze angajamentele respective.

Cu privire la **contorizarea și facturarea consumului de resurse energetice**, respectivele prevederi nu implică automat careva costuri. La zi, toate cheltuielile suportate de operatori, atât timp cât sunt justificate și recunoscute de autoritatea de reglementare, sunt acoperite prin tariful consumatorului final. Totodată, în condițiile în care operatorii de sistem reușesc să demonstreze că instalarea contoarelor inteligente sunt eficiente, sub aspectul costurilor, și economiile de energie obținute de consumatorul final compensează investiția în acestea, Reglementatorul ar putea accepta instalarea lor și reflectarea acestor costuri în tarife.

Indiferent de instrumentele de promovare a eficienței energetice la nivel național, merită a fi subliniat faptul că aceasta este o prioritate națională, iar motivele și argumentele ce stau la baza acestui statut sunt grafic prezentate în figura alăturată.

Figura 2. Beneficiile eficienței energetice

Sursa: Agenția Internațională a Energiei

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea.

-

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

-

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu au fost identificate costuri de conformare.

În cazul SOEE, la operaționalizarea acesteia, contribuțiile părților obligate vor fi introduse în tarifele de care beneficiază acestea.

În cazul IMM/ agenților economici, proiectul de lege nu vine cu obligații în raport cu aceștia.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Adoptarea proiectului de lege pentru modificarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică este unica soluție valabilă la zi capabilă să alinieze cadrul normativ național cu prevederile acquis-ului comunitar pe domeniul energetic.

5. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Implementarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică, în condițiile în care aceasta va fi modificată, va presupune următoarele eforturi pentru Guvern:

- Elaborarea și aprobarea Planului Național Integrat pentru Energie și Climă până în anul 2030

Pentru operaționalizarea instrumentului „schema de obligații de eficiență energetică”:

- Elaborarea și aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate
- Elaborarea și aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Activități de competența ANRE:

- Revizuirea Regulamentului privind furnizarea energiei electrice (HANRE nr. 169/2019)
- Revizuirea Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale (HANRE nr. 113/2019)
- Revizuirea Regulamentului privind furnizarea energiei termice (HANRE nr. 23/2017)

Implementarea prevederilor Legii 139/ 2018 nu necesită careva schimbări instituționale.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de performanță sunt:

- PNIEC până în anul 2030 aprobat până la 30 iunie 2024
- Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice aprobate, în termenul oferit de proiectul de lege
- Regulamentele ANRE nr. 169/2019, nr. 113/2019 și nr. 23/2017, revizuite în termenii oferii de proiectul de lege

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Trebuie distinse mai multe tipuri de activități care ar putea fi resimțite de consumatori, și anume:

1. măsuri ce vizează revizuirea unor reglementări ale ANRE – impactul va fi resimțit imediat după aprobarea amendamentelor la acestea

2. măsuri ce vizează aprobarea PNIEC – impactul va fi resimțit după implementarea măsurilor incluse în PNIEC. Măsurile de eficiență energetică au un impact imediat, după finalizarea lucrărilor, asupra confortului termic.

3. măsuri ce vizează implementarea obligației referitoare la economiile de energie – întrucât economiile de energie sunt generate de intervenții de eficiență energetică, comentariul de mai sus este valabil și aici.

6. CONSULTAREA

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Autorități și instituții publice

Operatori din piața energiei electrice, termice și a gazelor naturale

Asociații de consumatori

Asociații obștești

Consumatorii finali

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Proiectul AIR a fost consultat cu următoarele părți:

1. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
2. Ministerul Agriculturii și industriei Alimentare
3. Ministerul Mediului
4. Ministerul Economiei
5. Agenția pentru Eficiență Energetică
6. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
7. Asociația Consumatorilor de Energie din Republica Moldova
8. Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova
9. Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
10. Institutul de Energetică
11. Asociația Businessului European
12. Camera de Comerț Americană din Moldova
13. S.A. „Moldovagaz”
14. S.A. „Termoelectrica”
15. S.A. „CET Nord”

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat).

Marea majoritate a comentariilor au ținut de:

- Necesitatea unei mai bune alinieri a AIR la legislația sectorială (energie electrică, gaze naturale, energie termică și promovarea cogenerării)
- Clarificarea obligațiilor furnizorilor și distribuitorilor de energie termică

- Clarificarea calendarului impus de Directiva UE 2018/2002 pentru asigurarea citirii la distanță a contoarelor de bloc de energie termică și, dacă este cazul, a repartitoarelor de costuri
- Clarificarea situației în care instalarea contoarelor inteligente pentru energia electrică, gazele naturale sau energia termică este obligatorie, etc.

Tabelul de sinteză este prezentat în anexă.

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0	-	-
povara administrativă	0	-	-
fluxurile comerciale și investiționale	1	-	-
competitivitatea afacerilor	1	-	-
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	1	-	-
concurența pe piață	1	-	-
activitatea de inovare și cercetare	1	-	-
veniturile și cheltuielile publice	1	-	-
cadrul instituțional al autorităților publice	0	-	-
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0	-	-
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1	-	-
situația social-economică în anumite regiuni	1	-	-
situația macroeconomică	1	-	-
alte aspecte economice	1	-	-
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1	-	-
nivelul de salarizare	1	-	-
condițiile și organizarea muncii	0	-	-
sănătatea și securitatea muncii	0	-	-
formarea profesională	0	-	-
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	-	-
nivelul veniturilor populației	0	-	-
nivelul sărăciei	1	-	-
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	-	-
diversitatea culturală și lingvistică	0	-	-
partidele politice și organizațiile civice	0	-	-
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	1	-	-

modul sănătos de viață al populației	1	-	-
nivelul criminalității și securității publice	0	-	-
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	1	-	-
accesul și calitatea serviciilor educaționale	1	-	-
accesul și calitatea serviciilor medicale	1	-	-
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	1	-	-
nivelul și calitatea educației populației	0	-	-
conservarea patrimoniului cultural	0	-	-
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	-	-
accesul și participarea populației în activități sportive	0	-	-
discriminarea	0	-	-
alte aspecte sociale	0	-	-
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	2	-	-
calitatea aerului	1	-	-
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	1	-	-
biodiversitatea	0	-	-
flora	0	-	-
fauna	0	-	-
peisajele naturale	0	-	-
starea și resursele solului	0	-	-
producerea și reciclarea deșeurilor	0	-	-
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	1	-	-
consumul și producția durabilă	2	-	-
intensitatea energetică	2	-	-
eficiența și performanța energetică	2	-	-
bunăstarea animalelor	0	-	-
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	-	-
utilizarea terenurilor	0	-	-
alte aspecte de mediu	0	-	-

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

TABELUL COMPARATIV
privind reflectarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică

#	Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică	Modificările propuse în proiectul de lege	Legea nr. 139/2018 după modificare și aprobare
	Parlamentul adoptă prezenta lege organică. Prezenta lege transpune Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 315 din 14 noiembrie 2012, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC.	Clauza de adoptare După cuvintele „Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC” se adaugă cuvintele ”, și Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC.	Prezenta lege transpune Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 315 din 14 noiembrie 2012, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC, și Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC.
	Articolul 1. Scopul legii Scopul prezentei legi constă în crearea cadrului juridic necesar pentru promovarea și îmbunătățirea eficienței energetice prin realizarea planurilor de acțiuni în domeniul eficienței energetice, prin dezvoltarea pieței serviciilor energetice, precum și prin implementarea altor măsuri de eficiență energetică	1. Articolul 1 va avea următorul cuprins: „Scopul prezentei legi constă în crearea premiselor pentru stabilirea obiectivului național de eficiență energetică pentru anul 2030, crearea cadrului juridic necesar pentru promovarea principiului „eficiență energetică înainte de toate”, îmbunătățirea eficienței energetice prin realizarea măsurilor incluse în Planul național integrat privind energia și clima, dezvoltarea pieței serviciilor energetice, precum și depășirea deficiențelor pieței energiei care împiedică creșterea eficienței în aprovizionarea și utilizarea acesteia.”	Articolul 1. Scopul legii Scopul prezentei legi constă în crearea premiselor pentru stabilirea obiectivului național de eficiență energetică pentru anul 2030, crearea cadrului juridic necesar pentru promovarea principiului „eficiență energetică înainte de toate”, îmbunătățirea eficienței energetice prin realizarea măsurilor incluse în Planul național integrat privind energia și clima, dezvoltarea pieței serviciilor energetice, precum și depășirea deficiențelor pieței energiei care împiedică creșterea eficienței în aprovizionarea și utilizarea acesteia
	Articolul 2. Obiectul legii și domeniul de	Articolul 2:	(2) Prezenta lege reglementează activitățile

	aplicare (2) Prezenta lege reglementează activitățile destinate să eficientizeze atât producerea, cât și utilizarea energiei, să sporească securitatea energetică a țării și să diminueze impactul negativ al sectoarelor energeticii asupra mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.	la alineatul (2), după cuvintele „destinate să eficientizeze atât producerea” se introduc cuvintele ”transportul și distribuția”.	destinate să eficientizeze atât producerea, transportul și distribuția, cât și utilizarea energiei, să sporească securitatea energetică a țării și să diminueze impactul negativ al sectoarelor energeticii asupra mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
	Articolul 3. Noțiuni principale eficiență energetică – raportul dintre rezultatul ce constă în performanța atinsă, servicii, bunuri sau energie și o anumită cantitate de energie folosită pentru atingerea acestui rezultat	după noțiunea „consum de energie primară”, se introduce următoarea noțiune: „consumator final – o persoană fizică sau juridică care cumpără energie pentru propriul său consum final/ utilizare; la noțiunea „eficiență energetică”, cuvintele „ce constă în performanța atinsă” se substituie cu cuvintele „obținut sub formă de”; după noțiunea „eficiență energetică” se introduce noțiunea „energie”, care va avea următorul cuprins: „energie - energie înseamnă toate formele de produse energetice, combustibili, căldură, energie regenerabilă, electricitate, sau oricare altă formă de energie”; după noțiunea „organ public”, se introduc următoarele noțiuni: „operator al sistemului de transport al energiei - operator al sistemului de transport al energiei electrice, după cum este definit în Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de transport al gazelor naturale, după cum este definit în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale;	eficiență energetică – raportul dintre rezultatul obținut sub formă de servicii, bunuri sau energie și o anumită cantitate de energie folosită pentru atingerea acestui rezultat „energie - energie înseamnă toate formele de produse energetice, combustibili, căldură, energie regenerabilă, electricitate, sau oricare altă formă de energie”; operator al sistemului de transport al energiei - operator al sistemului de transport al energiei electrice, după cum este definit în Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de transport al gazelor naturale, după cum este definit în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale; operator al sistemului de distribuție a energiei -

	parte obligată – operator al sistemului de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și importator de produse petroliere care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, față de care se aplică schema de obligații în domeniul eficienței energetice în conformitate cu art. 8; sărăcie energetică – situație caracterizată prin lipsa accesului consumatorului final la sursele moderne de energie și tehnologii și/sau prin puterea de cumpărare redusă a consumatorilor în raport cu resursele energetice, în special combustibili pentru prepararea hranei, energie electrică și/sau energie termică, și/sau prin lipsa confortului termic în locuință sau clădire;	„operator al sistemului de distribuție a energiei - operator al sistemului de distribuție a energiei electrice, după cum este definit în Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de distribuție a gazelor naturale, după cum este definit în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale; noțiunea de „parte obligată” va avea următorul cuprins: „parte obligată - operator al sistemului de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizor de energie termică pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră (în continuare - furnizori de energie termică) care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, precum și importator de produse petroliere care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, asupra cărora se aplică schema de obligații în domeniul eficienței energetice, după cum este descrisă în art. 8 al prezentei Legi;” la noțiunea „sărăcie energetică”, cuvintele „accesul consumatorului final” se substituie cu cuvintele „accesul consumatorului casnic”, iar după cuvintele „puterea de cumpărare redusă a consumatorilor” se introduce cuvântul „casnici”, iar cuvintele ”sau clădire” se exclud;	operator al sistemului de distribuție a energiei electrice, după cum este definit în Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de distribuție a gazelor naturale, după cum este definit în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale parte obligată - operator al sistemului de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizor de energie termică pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră (în continuare - furnizori de energie termică) care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, precum și importator de produse petroliere care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, asupra cărora se aplică schema de obligații în domeniul eficienței energetice, după cum este descrisă în art. 8 al prezentei Legi; sărăcie energetică – situație caracterizată prin lipsa accesului consumatorului casnic la sursele moderne de energie și tehnologii și/sau prin puterea de cumpărare redusă a consumatorilor casnici în raport cu resursele energetice, în special combustibili pentru prepararea hranei, energie electrică și/sau energie termică, și/sau prin lipsa confortului termic în locuință;
--	---	---	---

	sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire – sistem de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire care utilizează cel puțin 50% energie din surse regenerabile, 50% căldură reziduală, 75% energie termică produsă prin cogenerare sau 50% dintr-o combinație de energie și căldură de tipul celor menționate	la noțiunea „sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire”, cuvintele „cel puțin 50% energie din surse regenerabile, 50% căldură reziduală, 75% energie termică” se substituie cu cuvintele „cel puțin 50% energie din surse regenerabile, sau 50% căldură reziduală, sau 75% energie termică”;	sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire – sistem de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire care utilizează cel puțin 50% energie din surse regenerabile, sau 50% căldură reziduală, sau 75% energie termică produsă prin cogenerare sau 50% dintr-o combinație de energie și căldură de tipul celor menționate
	Articolul 5. Politica de stat în domeniul eficienței energetice și obiectivele acesteia -	Articolul 5: La alineatul 3, după litera j) se introduce o nouă literă k) cu următorul cuprins: „k) promovarea tehnologiilor inovative în domeniul eficienței energetice”;	Articolul 5, alin. (3) k) promovarea tehnologiilor inovative în domeniul eficienței energetice
	Articolul 6. Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează, cu asistența autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice și îl înaintează spre aprobare Guvernului. (2) Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice stabilește și descrie obiectivele politicii de stat în domeniul eficienței energetice, schema de obligații în domeniul eficienței energetice, măsurile de politică în domeniul eficienței energetice, economiile de energie obținute și cele preconizate a fi obținute, inclusiv la nivelul transportului, distribuției, al furnizării energiei sau la nivelul consumului de energie finală, în vederea atingerii obiectivelor naționale stabilite la art. 5. De asemenea, acesta prevede strategia și modalitățile de informare a	Articolul 6 va avea următorul cuprins: Articolul 6. Planul național integrat privind energia și clima”. (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează, în cooperare cu organul central de specialitate în domeniul protecției mediului, și cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, Planul național integrat privind energia și clima. (2) Planul național integrat privind energia și clima stabilește și descrie obiectivele politicii de stat inclusiv în domeniul eficienței energetice, măsurile de politică în domeniul eficienței energetice pentru toate sectoarele economiei naționale, inclusiv schema de obligații în domeniul eficienței energetice, ce urmează a fi implementate în perioada vizată în vederea atingerii obiectivelor stabilite. (3) În vederea comparării economiilor de energie și a conversiei într-o unitate	Articolul 6. Planul național integrat privind energia și clima (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează, în cooperare cu organul central de specialitate în domeniul protecției mediului, și cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, Planul național integrat privind energia și clima. (2) Planul național integrat privind energia și clima stabilește și descrie obiectivele politicii de stat inclusiv în domeniul eficienței energetice, măsurile de politică în domeniul eficienței energetice pentru toate sectoarele economiei naționale, inclusiv schema de obligații în domeniul eficienței energetice, ce urmează a fi implementate în perioada vizată în vederea atingerii obiectivelor stabilite. (3) În vederea comparării economiilor de energie și a conversiei într-o unitate comparabilă se aplică factorii de conversie

	potențialilor participanți de pe piața serviciilor energetice în vederea promovării și facilitării utilizării eficiente a energiei și include alte informații stabilite în anexa nr. 7. (3) Schema de obligații în domeniul eficienței energetice prevăzută la art. 8 se descrie cu respectarea cerințelor stabilite în pct. 4 din anexa nr. 2, indicându-se cantitatea totală cumulată a economiilor de energie realizate și modalitatea în care economiile de energie vor fi atinse. (4) După aprobarea de către Guvern, Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice se publică pe pagina web oficială a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și pe cea a autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice și se prezintă, la fiecare 3 ani, Secretariatului Comunității Energetice de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. (5) Anual, pînă la 30 iunie, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei întocmește, cu asistența autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, un raport privind progresul înregistrat în anul precedent în legătură cu îndeplinirea obiectivelor naționale în domeniul eficienței energetice, care include informația stabilită în partea 1 din anexa nr. 7. Acest raport se prezintă pentru informare Guvernului și se publică pe pagina web oficială a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, fiind expediat ulterior	comparabilă se aplică factorii de conversie prevăzuți în anexa nr. 1, cu excepția cazului în care se justifică folosirea altor factori de conversie.	prevăzuți în anexa nr. 1, cu excepția cazului în care se justifică folosirea altor factori de conversie.
--	---	---	---

	pentru informare Secretariatului Comunității Energetice. (6) În vederea comparării economiilor de energie și a conversiei într-o unitate comparabilă se aplică factorii de conversie prevăzuți în anexa nr. 1, cu excepția cazului în care se justifică folosirea altor factori de conversie.		
	Articolul 7. Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung (1) Pentru mobilizarea investițiilor în renovarea fondului imobiliar național, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează, cu asistența autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, strategia sectorială pe termen lung, aprobată prin hotărîre de Guvern. (2) Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung se revizuieste o dată la 3 ani și cuprinde următoarele informații și componente: a) o imagine de ansamblu a fondului imobiliar național, bazată, după caz, pe eșantioane statistice; b) soluții identificate pentru renovarea fondului imobiliar național, care să fie eficiente din punct de vedere economic și relevante pentru zona climatică și tipurile de clădiri respective; c) politici și măsuri de stimulare a lucrărilor de renovare majoră și eficientă din punct de vedere economic, inclusiv a lucrărilor de renovare majoră pe etape;	Articolul 7 se abrogă.	-

	d) prognoze pe termen lung pentru facilitarea luării deciziilor cu privire la efectuarea investițiilor de către persoanele interesate, de către companiile de construcții și de către instituțiile financiare; e) o estimare, bazată pe date concrete, a economiilor de energie preconizate. (3) După aprobarea de către Guvern, Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung se publică pe pagina web oficială a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și pe cea a autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice și se prezintă pentru informare Secretariatului Comunității Energetice de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.		
		Legea se completează cu Articolul 7¹ cu următorul cuprins Articolul 7¹. Obligații referitoare la economiile din energie. (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei determină, cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce trebuie realizată într-o anumită perioadă de timp, în cadrul obligațiilor instituite de prezentul Articol. Valoarea economiilor și măsurile a fi întreprinse în vederea realizării acestora, inclusiv sursele și	Articolul 7¹. Obligații referitoare la economiile din energie. (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei determină, cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce trebuie realizată într-o anumită perioadă de timp, în cadrul obligațiilor instituite de prezentul Articol. Valoarea economiilor și măsurile a fi întreprinse în vederea realizării acestora, inclusiv sursele și mecanismele de finanțare, sunt descrise în Planul național integrat privind energia și clima.

		mecanismele de finanțare, sunt descrise în Planul național integrat privind energia și clima. (2) Calculul cantității totale cumulate de energie a fi economisită este realizat ținând seama de obligația realizării în fiecare an de noi economii de energie, determinate în raport cu valoarea medie a consumului final de energie înregistrat într-o perioadă prestabilită de timp. (3) La realizarea cantității totale cumulate a economiilor de energie conform alin. (1) se ia în calcul: a) cantitatea economiilor de energie realizate în sectoarele de producere, de transport și de distribuție a energiei, inclusiv în sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire, obținute ca urmare a: – dezvoltării infrastructurii eficiente de alimentare cu energie termică și de răcire și/sau a dezvoltării cogenerării de înaltă eficiență și a încălzirii și răcirii cu căldură reziduală și surse regenerabile de energie, în condițiile stabilite de Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării ; – reabilitării substanțiale a unei centrale termice existente, cu o putere termică totală mai mare de 20 MW, și ca urmare a conversiei acesteia într-o instalație de cogenerare de înaltă eficiență; – implementării măsurilor stabilite la art. 24 alin. (3) și alin. (5) lit. b), art. 26, 27 și art. 30 alin. (13); b) cantitatea economiilor de energie rezultate din acțiunile individuale noi, puse în	(2) Calculul cantității totale cumulate de energie a fi economisită este realizat ținând seama de obligația realizării în fiecare an de noi economii de energie, determinate în raport cu valoarea medie a consumului final de energie înregistrat într-o perioadă prestabilită de timp. (3) La realizarea cantității totale cumulate a economiilor de energie conform alin. (1) se ia în calcul: a) cantitatea economiilor de energie realizate în sectoarele de producere, de transport și de distribuție a energiei, inclusiv în sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire, obținute ca urmare a: – dezvoltării infrastructurii eficiente de alimentare cu energie termică și de răcire și/sau a dezvoltării cogenerării de înaltă eficiență și a încălzirii și răcirii cu căldură reziduală și surse regenerabile de energie, în condițiile stabilite de Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării ; – reabilitării substanțiale a unei centrale termice existente, cu o putere termică totală mai mare de 20 MW, și ca urmare a conversiei acesteia într-o instalație de cogenerare de înaltă eficiență; – implementării măsurilor stabilite la art. 24 alin. (3) și alin. (5) lit. b), art. 26, 27 și art. 30 alin. (13); b) cantitatea economiilor de energie rezultate din acțiunile individuale noi, puse în aplicare începând cu 31 Decembrie 2020 până la 31 Decembrie 2023 și care continuă să aibă impact până în 2024, și care pot fi măsurate și
--	--	--	---

		aplicare începând cu 31 Decembrie 2020 până la 31 Decembrie 2023 și care continuă să aibă impact până în 2024, și care pot fi măsurate și verificate; (4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informează Secretariatul Comunității Energetice asupra măsurilor de politică de eficiență energetică planificate pentru perioada 1 Ianuarie 2024 – 31 Decembrie 2030, care corespund condițiilor menționate la alin. (3) al acestui articol; (5) În urma determinării cantității totale a economiilor de energie, conform alin. (1) al acestui articol, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește modul în care atingerea cantității totale de economii de energie va fi asigurată - prin intermediul schemei de obligații de eficiență energetică, a măsurilor de politică de eficiență energetică, sau o combinație a acestora. Decizia Guvernului se prezintă în Planul național integrat privind energia și clima și, după caz, în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, elaborat în conformitate cu art. 8, alin. (7).	verificate; (4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informează Secretariatul Comunității Energetice asupra măsurilor de politică de eficiență energetică planificate pentru perioada 1 Ianuarie 2024 – 31 Decembrie 2030, care corespund condițiilor menționate la alin. (3) al acestui articol; (5) În urma determinării cantității totale a economiilor de energie, conform alin. (1) al acestui articol, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește modul în care atingerea cantității totale de economii de energie va fi asigurată - prin intermediul schemei de obligații de eficiență energetică, a măsurilor de politică de eficiență energetică, sau o combinație a acestora. Decizia Guvernului se prezintă în Planul național integrat privind energia și clima și, după caz, în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, elaborat în conformitate cu art. 8, alin. (7).
	Articolul 8. Schema de obligații în domeniul eficienței energetice (1) Operatorii sistemelor de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și importatorii de produse petroliere	Articolul 8 La alin. (1), după cuvintele „Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere” se adaugă cuvintele „furnizorii de energie termică care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014 cu privire la	(1) Operatorii sistemelor de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și importatorii de produse petroliere

care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere se desemnează prin prezenta lege ca părți obligate. (2) Părțile obligate contribuie financiar la realizarea anuală de noi economii de energie în raport cu volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, calculat ca medie pe perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2016. Cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (în continuare – schemă de obligații) se determină de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu asistența autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice (3) Volumul vânzărilor de resurse energetice utilizate în transport se exclude din calculul obiectivului privind obținerea economiilor de energie stabilit conform alin. (2). (4) La realizarea cantității totale cumulate a economiilor de energie conform alin. (2) se ia în calcul: a) cantitatea economiilor de energie realizate în	energia termică și promovarea cogenerării”; La alin. (2), înaintea cuvintele „Părțile obligate contribuie financiar” se introduc următoarele cuvinte „În condițiile în care Guvernul decide astfel, cu referință la art. 71, alin. (5), utilizarea schemei de obligații de eficiență energetică,” după cuvintele „de noi economii de energie” se adaugă cuvintele ”la consumatorul final”, iar cifra „2016” se substituie cu cifra „2022”; Alineatul (3) se abrogă; Alineatul 4 se abrogă;	care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, furnizorii de energie termică care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării se desemnează prin prezenta lege ca părți obligate. (2) În condițiile în care Guvernul decide astfel, cu referință la art. 71, alin. (5), utilizarea schemei de obligații de eficiență energetică, părțile obligate contribuie financiar la realizarea anuală de noi economii de energie la consumatorul final în raport cu volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, calculat ca medie pe perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022. Cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (în continuare – schemă de obligații) se determină de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu asistența autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice - -
--	--	---

	sectoarele de producere, de transport și de distribuție a energiei, inclusiv în sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire, obținute ca urmare a: – dezvoltării infrastructurii eficiente de alimentare cu energie termică și de răcire și/sau a dezvoltării cogenerării de înaltă eficiență și a încălzirii și răcirii cu căldură reziduală și surse regenerabile de energie, în condițiile stabilite de Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării; – reabilitării substanțiale a unei centrale termice existente, cu o putere termică totală mai mare de 20 MW, și ca urmare a conversiei acesteia într-o instalație de cogenerare de înaltă eficiență; – implementării măsurilor stabilite la art. 24 alin. (3) și alin. (5) lit. b), art. 26, 27 și art. 30 alin. (13); b) cantitatea economiilor de energie rezultate din acțiunile individuale noi, puse în aplicare începând cu 31 decembrie 2008, care continuă să aibă impact pînă în 2020 și care pot fi măsurate și verificate. (5) Aplicarea prevederilor alin. (3) și (4) nu trebuie să ducă la o reducere cumulată mai mare de 25% din cantitatea totală cumulată a economiilor de energie conform alin. (2). Despre aplicarea prevederilor în cauză este notificat Secretariatul Comunității Energetice, cu titlu de informare, acest fapt fiind reflectat și în raportul întocmit în conformitate cu alin. (16).	Alineatul (5) se abrogă;	-
--	--	---------------------------------	----------

	(6) Pentru realizarea economiilor de energie atribuite în cadrul schemei de obligații, părțile obligate transferă pe conturi trezoreriale deschise în bugetul de stat contribuții anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în contextul îndeplinirii obligațiilor aferente. Contribuțiile anuale sînt stabilite și aprobate prin hotărîre de Guvern și se transferă trimestrial, în tranșe egale, pînă în ziua a 45-a de la încheierea trimestrului de gestiune. Prima tranșă se transferă pînă la data de 15 mai a fiecărui an. (7) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să elaboreze, cu asistența autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate, cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, ținînd seama de următoarele: obiectivul stabilit la alin. (2); cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată; măsurile de eficiență energetică ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea	La alineatul (6), la final, se adaugă o propoziție nouă cu următorul cuprins ”Devierile financiare negative sau pozitive cauzate de modificările efective în volumul de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau comercializate și înregistrate de părțile obligate, se iau în considerare la elaborarea sau actualizarea de către Guvern a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.” La alineatul (7): - după cuvintele ”cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate” se adaugă cuvintele ”în mod prioritar prin implementarea proiectelor de eficiență energetică în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial,”, - după cuvintele ”în conformitate cu alin. (6)”, se vor adăuga cuvintele „cu asigurarea faptului că nicio unitate de energie nu este considerată dublu; instituțiile și programele de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate, inclusiv calendarul transferurilor către acestea de către fiecare	(6) Pentru realizarea economiilor de energie atribuite în cadrul schemei de obligații, părțile obligate transferă pe conturi trezoreriale deschise în bugetul de stat contribuții anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în contextul îndeplinirii obligațiilor aferente. Contribuțiile anuale sînt stabilite și aprobate prin hotărîre de Guvern și se transferă trimestrial, în tranșe egale, pînă în ziua a 45-a de la încheierea trimestrului de gestiune. Prima tranșă se transferă pînă la data de 15 mai a fiecărui an. Devierile financiare negative sau pozitive cauzate de modificările efective în volumul de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau comercializate și înregistrate de părțile obligate, se iau în considerare la elaborarea sau actualizarea de către Guvern a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (7) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să elaboreze, cu asistența autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate, cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, în mod prioritar prin implementarea proiectelor de eficiență energetică în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial, ținînd seama de următoarele: obiectivul stabilit la alin. (2); cantitatea economiilor de energie la a căror
--	--	---	---

	economiilor de energie și cheltuielile necesare pentru realizarea acestor măsuri; mărimea contribuțiilor necesare de a fi achitate de către fiecare parte obligată în conformitate cu alin. (6). Programul respectiv se aprobă de Guvern, iar organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei analizează anual necesitatea modificării acestuia și raportează despre acest fapt Guvernului până la 31 martie. (8) La efectuarea calculelor în conformitate cu alin. (2)–(5), economiile de energie ce trebuie realizate se exprimă în termeni de consum de energie primară sau finală, aplicînd factorii de conversie indicați în anexa nr. 1 și principiile stabilite în anexa nr. 2. La determinarea măsurilor de eficiență energetică ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie va fi acordată prioritate măsurilor de eficiență energetică cu impact social, măsurilor îndreptate spre reducerea sărăciei energetice sau îmbunătățirea condițiilor de trai ale consumatorilor vulnerabili. (9) Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi	parte obligată” La alineatul (8), cuvintele „alin. (2)-(5)” se substituie cu cuvintele „art. 7¹, alin. (1)-(3)” La alineatul (9), după cuvintele „distribuție a	realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată; măsurile de eficiență energetică ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie și cheltuielile necesare pentru realizarea acestor măsuri; mărimea contribuțiilor necesare de a fi achitate de către fiecare parte obligată în conformitate cu alin. (6), cu asigurarea faptului că nicio unitate de energie nu este considerată dublu; instituțiile și programele de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate, inclusiv calendarul transferurilor către acestea de către fiecare parte obligată. Programul respectiv se aprobă de Guvern, iar organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei analizează anual necesitatea modificării acestuia și raportează despre acest fapt Guvernului până la 31 martie. (8) La efectuarea calculelor în conformitate cu art. 7¹, alin. (1)-(3), economiile de energie ce trebuie realizate se exprimă în termeni de consum de energie primară sau finală, aplicînd factorii de conversie indicați în anexa nr. 1 și principiile stabilite în anexa nr. 2. La determinarea măsurilor de eficiență energetică ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie va fi acordată prioritate măsurilor de eficiență energetică cu impact social, măsurilor îndreptate spre reducerea sărăciei energetice sau îmbunătățirea condițiilor de trai ale consumatorilor vulnerabili. (9) Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi
--	--	---	--

achitate de către fiecare parte obligată conform alin. (6) se stabilește în conformitate cu metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată de Guvern, pe bază de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, reieșind din cheltuielile totale necesare pentru realizare, în perioada respectivă, a măsurilor de eficiență energetică și din ponderea economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată. Contribuțiile respective se includ în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale și în prețul de comercializare a produselor petroliere.	energiei electrice și a gazelor naturale” se adaugă cuvintele „tariful pentru furnizarea energiei termice”;	achitate de către fiecare parte obligată conform alin. (6) se stabilește în conformitate cu metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată de Guvern, pe bază de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, reieșind din cheltuielile totale necesare pentru realizare, în perioada respectivă, a măsurilor de eficiență energetică și din ponderea economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată. Contribuțiile respective se includ în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, tariful pentru furnizarea energiei termice și în prețul de comercializare a produselor petroliere.
(11) Mijloacele financiare transferate în cadrul schemei de obligații sînt administrate prin sistemul trezorerial de către autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice. Soldurile de mijloace financiare formate la sfîrșitul anului bugetar din contul schemei de obligații sînt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor.	La alineatul (11), cuvintele ”de către autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „de către instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, și dacă astfel este decis de Guvern în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, și de către alte instituții cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică.”	(11) Mijloacele financiare transferate în cadrul schemei de obligații sînt administrate prin sistemul trezorerial de către instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, și dacă astfel este decis de Guvern în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, și de către alte instituții cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică. Soldurile de mijloace financiare formate la sfîrșitul anului bugetar din contul schemei de obligații sînt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor.
(12) Autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice organizează proceduri de	Alineatul (12) va avea următorul cuprins: „Instituțiile desemnate de Guvern în vederea valorificării mijloacelor financiare colectate în	(12) Instituțiile desemnate de Guvern în vederea valorificării mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații de

	achiziții publice pentru selectarea părților terțe care să implementeze măsurile de eficiență energetică și încheie contracte în acest sens, ținând cont de măsurile de eficiență energetică aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (7)	cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, conform alin. (11), organizează proceduri de achiziții publice pentru selectarea părților terțe care să implementeze măsurile de eficiență energetică și încheie contracte în acest sens, ținând cont de măsurile de eficiență energetică aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (7). În cadrul programelor și proiectelor co-finanțate de Parteneri de Dezvoltare și/sau organizații internaționale, se vor aplica procedurile de achiziții convenite în acordurile semnate cu aceștia.	eficiență energetică, conform alin. (11), organizează proceduri de achiziții publice pentru selectarea părților terțe care să implementeze măsurile de eficiență energetică și încheie contracte în acest sens, ținând cont de măsurile de eficiență energetică aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (7). În cadrul programelor și proiectelor co-finanțate de Parteneri de Dezvoltare și/sau organizații internaționale, se vor aplica procedurile de achiziții convenite în acordurile semnate cu aceștia.
	Articolul 11. Autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice (1) Autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice are misiunea de a implementa politica de stat în domeniul eficienței energetice, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea promovării proiectelor în domeniul eficienței energetice	Articolul 11 va avea următorul titlu Articolul 11. Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice Alin. (1) va avea următorul cuprins: „(1) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului înconjurător și al schimbărilor climatice” se introduce alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) În cadrul instituției publice se instituie un	Articolul 11. Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice (1) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului înconjurător și al schimbărilor climatice. (5¹) În cadrul instituției publice se instituie un Consiliu, în calitate de organ colegial superior, cu funcția de adoptare a deciziilor necesare

		Consiliu, în calitate de organ colegial superior, cu funcția de adoptare a deciziilor necesare activității operaționale a instituției, supraveghere a funcționării acesteia, aprobare a planurilor de activitate și a rapoartelor de activitate, inclusiv financiare, aprobare a Manualului Operațional al instituției, a deciziilor cu privire la finanțarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și energiei regenerabile, și alte funcții stabilite în regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea instituției publice, aprobat de Guvern. Consiliul este format din 5 membri, doi dintre care sunt reprezentanți ai societății civile și/ sau reprezentanți ai Partenerilor de Dezvoltare.	activității operaționale a instituției, supraveghere a funcționării acesteia, aprobare a planurilor de activitate și a rapoartelor de activitate, inclusiv financiare, aprobare a Manualului Operațional al instituției, a deciziilor cu privire la finanțarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și energiei regenerabile, și alte funcții stabilite în regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea instituției publice, aprobat de Guvern. Consiliul este format din 5 membri, doi dintre care sunt reprezentanți ai societății civile și/ sau reprezentanți ai Partenerilor de Dezvoltare.
	Articolul 12. Atribuțiile autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice	Articolul 12 La alineatul (1), se introduce lit. d¹⁾ cu următorul cuprins: „d¹⁾ implementează mecanismul de subvenționare pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, în sensul art. 5, alin. (1), lit. b) din Legea 241/2022 privind fondul de reducere a vulnerabilității energetice, în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern întru implementarea legii menționate supra. La alineatul (1), se introduce lit. d²⁾ cu următorul cuprins: „d²⁾ atrage și gestionează resurse financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, cu respectarea prevederilor Legii	Articolul 12. Atribuțiile autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice d¹⁾ implementează mecanismul de subvenționare pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, în sensul art. 5, alin. (1), lit. b) din Legea 241/2022 privind fondul de reducere a vulnerabilității energetice, în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern întru implementarea legii menționate supra. d²⁾ atrage și gestionează resurse financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, cu respectarea prevederilor Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. În vederea susținerii inițiativelor și eforturilor

		nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. În vederea susținerii inițiativelor și eforturilor autorităților administrației publice locale, instituțiilor și autorităților publice, în atragerea resurselor financiare din partea donatorilor și partenerilor de dezvoltare pentru implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice, creează instrumente financiare și programe cu mobilizare rapidă și facilă a contribuțiilor financiare solicitate, în limita bugetului disponibil.	autorităților administrației publice locale, instituțiilor și autorităților publice, în atragerea resurselor financiare din partea donatorilor și partenerilor de dezvoltare pentru implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice, creează instrumente financiare și programe cu mobilizare rapidă și facilă a contribuțiilor financiare solicitate, în limita bugetului disponibil
	l) evaluează potențialul de sporire a eficienței energetice în ansamblu pe economie	la alineatul (1), lit. l), după cuvintele ”în ansamblu pe economie” se adaugă cuvintele ”în baza unei analize comparative cu statele UE, la fiecare trei ani”;	l) evaluează potențialul de sporire a eficienței energetice în ansamblu pe economie, în baza unei analize comparative cu statele UE, la fiecare trei ani;
	q) creează sistemul de verificare și validare a economiilor de energie realizate, în baza standardelor naționale și internaționale în domeniu, și prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informațiile aferente	la alin. (1), lit. q), are următorul cuprins „creează și gestionează un sistem informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie realizate (MVP), în baza standardelor naționale și internaționale în domeniu, și prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informațiile aferente, în fiecare an, în contextul raportărilor pe implementarea planului național integrat privind energia și climă;”	q) creează și gestionează un sistem informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie realizate (MVP), în baza standardelor naționale și internaționale în domeniu, și prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informațiile aferente, în fiecare an, în contextul raportărilor pe implementarea planului național integrat privind energia și climă

	Articolul 13. Atribuțiile autorităților administrației publice locale a) elaborează și aprobă planuri locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice, care vizează autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, ca documente separate sau ca parte integrantă a planurilor de dezvoltare generale, asigură executarea și monitorizează implementarea acestora (2) Politicile în domeniul eficienței energetice la nivel local, precum și acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru implementarea acestora se reflectă în planurile locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice, elaborate cu implicarea activă a managerilor energetici raionali. Planul local de acțiuni în domeniul eficienței energetice se elaborează, în calitate de document de planificare la nivel local, pentru un termen de 3 ani și corespunde cu Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice pentru perioada respectivă (3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea au obligația să asigure elaborarea, coordonarea și aprobarea planurilor locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice cel târziu până la data de 30 septembrie a anului precedent celui de demarare a implementării acestora. Până la aprobare, planurile locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice se consultă cu	Articolul 13. la alineatul (1), litera a), cuvintele „și aprobă planuri locale integrate privind energia și clima” se substituie cu cuvintele „planuri locale integrate privind energia și clima, în conformitate cu șablonul aprobat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice,” la alineatul (2), cuvintele „de acțiuni în domeniul eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „integrate privind energia și clima”, iar cuvintele „pentru un termen de 3 ani, corespunde cu Planul național de acțiuni în domeniul eficienței energetice pentru perioada respectivă” se substituie cu cuvintele „și contribuie la realizarea și atingerea obiectivelor Planului național integrat privind energia și clima. ”; alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea au obligația să asigure actualizarea planurilor locale integrate privind energia și clima la fiecare doi ani. Până la aprobare, planurile locale integrate privind energia și clima se consultă cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței	Articolul 13. Atribuțiile autorităților administrației publice locale a) elaborează planuri locale integrate privind energia și clima, în conformitate cu șablonul aprobat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, care vizează autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, ca documente separate sau ca parte integrantă a planurilor de dezvoltare generale, asigură executarea și monitorizează implementarea acestora; (2) Politicile în domeniul eficienței energetice la nivel local, precum și acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru implementarea acestora se reflectă în planurile locale integrate privind energia și clima, elaborate cu implicarea activă a managerilor energetici raionali. Planul local de acțiuni în domeniul eficienței energetice se elaborează, în calitate de document de planificare la nivel local, și contribuie la realizarea și atingerea obiectivelor Planului național integrat privind energia și clima. (3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea au obligația să asigure actualizarea planurilor locale integrate privind energia și clima la fiecare doi ani. Până la aprobare, planurile locale integrate privind energia și clima se consultă cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice.
--	--	--	--

	autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice. (4) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi pot elabora planuri locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice cu aprobarea acestora de către propriile consilii, de asemenea pot selecta și desemna manageri energetici locali. (5) Planurile locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice pot fi parte a planurilor generale de dezvoltare a unităților administrativ-teritoriale, a celor de dezvoltare durabilă, cu condiția respectării elementelor de conținut solicitate de către autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, precum și a perioadei de planificare. (9) Managerii energetici raionali/locali pot face parte din statele de personal ale autorităților	energetice; se introduce alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) Lipsa unui plan local integrat privind energia și clima, elaborat și aprobat de autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea în conformitate cu prevederile alin. (3), este motiv pentru ineligibilitatea autorității, inclusiv a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi din cadrul unității administrativ teritoriale respective, pentru obținerea finanțării sau co-finanțării proiectelor de eficiență energetică din mijloace bugetare; la alineatul (4) și (5), cuvintele „de acțiuni în domeniul eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „integrate privind energia și clima”; la alineatul (9), după cuvintele „de nivelul întâi și al doilea” se adaugă cuvintele „angajați în	(3¹) Lipsa unui plan local integrat privind energia și clima, elaborat și aprobat de autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea în conformitate cu prevederile alin. (3), este motiv pentru ineligibilitatea autorității, inclusiv a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi din cadrul unității administrativ teritoriale respective, pentru obținerea finanțării sau co-finanțării proiectelor de eficiență energetică din mijloace bugetare. (4) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi pot elabora planuri locale integrate privind energia și clima cu aprobarea acestora de către propriile consilii, de asemenea pot selecta și desemna manageri energetici locali. (5) Planurile locale integrate privind energia și clima pot fi parte a planurilor generale de dezvoltare a unităților administrativ-teritoriale, a celor de dezvoltare durabilă, cu condiția respectării elementelor de conținut solicitate de către instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice , precum și a perioadei de planificare. (9) Managerii energetici raionali/locali pot face parte din statele de personal ale autorităților
--	--	--	--

	administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea ori pot fi angajați prin contracte de prestări servicii, avînd obligația de a participa la planificarea și monitorizarea îndeplinirii măsurilor de eficiență energetică la nivel local, inclusiv a celor prevăzute în planurile locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice, la coordonarea, avizarea și monitorizarea proiectelor de eficiență energetică finanțate și/sau cofinanțate de autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, de instituțiile de finanțare naționale, precum și de partenerii de dezvoltare. (10) Autoritățile administrației publice locale publică pe paginile lor web oficiale informații despre măsurile întreprinse în domeniul eficienței energetice, cu periodicitatea de cel puțin un an.	baza contractelor individuale de muncă,”; la alineatul (10), cuvintele „eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „energetic și climei”;	administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea, angajați în baza contractelor individuale de muncă, ori pot fi angajați prin contracte de prestări servicii, avînd obligația de a participa la planificarea și monitorizarea îndeplinirii măsurilor de eficiență energetică la nivel local, inclusiv a celor prevăzute în planurile locale integrate privind energia și clima, la coordonarea, avizarea și monitorizarea proiectelor de eficiență energetică finanțate și/sau cofinanțate de autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, de instituțiile de finanțare naționale, precum și de partenerii de dezvoltare (10) Autoritățile administrației publice locale publică pe paginile lor web oficiale informații despre măsurile întreprinse în domeniul energetic și climei, cu periodicitatea de cel puțin un an.
		După Articolul 13, se introduce Articolul 13¹ Articolul 13¹. Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice (1) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice include: a) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice a clădirilor, creat și gestionat în conformitate cu prevederile Legii 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor; b) sistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP); c) sistemul informațional de management energetic (SIME);	Articolul 13¹. Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice (1) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice include: a) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice a clădirilor, creat și gestionat în conformitate cu prevederile Legii 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor; b) sistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP); c) sistemul informațional de management energetic (SIME); d) registrul electronic al auditorilor energetici;

		d) registrul electronic al auditorilor energetici; e) registrul electronic al auditului energetic. (2) Sistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP) este principalul instrument de centralizare a datelor cu privire la economiile de energie obținute în urma implementării proiectelor de eficiență energetică în toate sectoarele economiei naționale, la scară națională, și de monitorizare a modului în care are loc implementarea planurilor naționale și locale integrate privind energia și climă, în partea ce ține de atingerea ȋintelor de eficiență energetică. (3) Părțile obligate cu raportarea în MVP a măsurilor de eficiență energetică implementate, anual, pînă la 31 martie a anului ce succede anul de raportare, în conformitate cu un Ghid elaborat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, sunt următoarele: - Autoritățile publice ale administrației publice locale de nivelul al doilea, prin intermediul managerilor energetici raionali, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate la nivel de unitate administrativă; - Primăriile municipiilor, prin intermediul managerilor energetici locali, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate la nivel de municipiu - Operatorii sistemelor de distribuție a	e) registrul electronic al auditului energetic. (2) Sistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP) este principalul instrument de centralizare a datelor cu privire la economiile de energie obținute în urma implementării proiectelor de eficiență energetică în toate sectoarele economiei naționale, la scară națională, și de monitorizare a modului în care are loc implementarea planurilor naționale și locale integrate privind energia și climă, în partea ce ține de atingerea ȋintelor de eficiență energetică. (3) Părțile obligate cu raportarea în MVP a măsurilor de eficiență energetică implementate, anual, pînă la 31 martie a anului ce succede anul de raportare, în conformitate cu un Ghid elaborat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, sunt următoarele: - Autoritățile publice ale administrației publice locale de nivelul al doilea, prin intermediul managerilor energetici raionali, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate la nivel de unitate administrativă; - Primăriile municipiilor, prin intermediul managerilor energetici locali, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate la nivel de municipiu - Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență
--	--	---	---

		energiei electrice, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate; - Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate; - Operatorii sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate; - Instituții și autorități publice care finanțează sau co-finanțează din mijloace publice proiecte și măsuri de eficiență energetică sau de raționalizare a consumului de resurse energetice. - instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cu obligația de colectare a informației cu privire la proiectele de eficiență energetică implementate în cadrul proiectelor sau programelor dezvoltate de către Partenerii de Dezvoltare, inclusiv cu finanțare asigurată prin intermediul băncilor comerciale locale. Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice este obligată să asigure confidențialitatea informației colectate și procesate în vederea includerii în sistemul	energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate; - Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate; - Operatorii sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate; - Instituții și autorități publice care finanțează sau co-finanțează din mijloace publice proiecte și măsuri de eficiență energetică sau de raționalizare a consumului de resurse energetice. - instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cu obligația de colectare a informației cu privire la proiectele de eficiență energetică implementate în cadrul proiectelor sau programelor dezvoltate de către Partenerii de Dezvoltare, inclusiv cu finanțare asigurată prin intermediul băncilor comerciale locale. Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice este obligată să asigure confidențialitatea informației colectate și procesate în vederea includerii în sistemul informațional MVP. (4) Sistemul informațional de
--	--	--	--

		informațional MVP. (4) Sistemul informațional de management energetic (SIME) este instrumentul de monitorizare, analiză, inclusiv comparativă, și control a performanței utilizării energiei și apei și a costurilor aferente în cadrul clădirilor publice, deținute sau utilizate, în proporție de cel puțin 51% din suprafața utilă, de instituții și autorități publice. Datele cu privire la consumul de resurse energetice și apă al clădirilor și costurile aferente, colectate și procesate prin intermediul SIME sunt puse la dispoziția publicului, iar rapoartele detaliate despre profilul de consum și performanța energetică a clădirii sunt puse la dispoziția proprietarilor clădirilor și/sau a gestionarilor acestora în mod gratuit. (5) În vederea operaționalizării Sistemului informațional de management energetic (SIME) de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, se instituie următoarele obligații: a) Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră, furnizorii de apă, asigură adaptarea și modernizarea echipamentelor de măsurare instalate în cadrul clădirilor publice pentru fi asigurată transmiterea datelor cu privire la consum și costurile aferente, cel puțin lunare, către sistemul informațional SIME. Furnizorii de energie electrică și gaze naturale cooperează cu operatorii de distribuție relevanți în vederea transmiterii, după caz,	management energetic (SIME) este instrumentul de monitorizare, analiză, inclusiv comparativă, și control a performanței utilizării energiei și apei și a costurilor aferente în cadrul clădirilor publice, deținute sau utilizate, în proporție de cel puțin 51% din suprafața utilă, de instituții și autorități publice. Datele cu privire la consumul de resurse energetice și apă al clădirilor și costurile aferente, colectate și procesate prin intermediul SIME sunt puse la dispoziția publicului, iar rapoartele detaliate despre profilul de consum și performanța energetică a clădirii sunt puse la dispoziția proprietarilor clădirilor și/sau a gestionarilor acestora în mod gratuit. (5) În vederea operaționalizării Sistemului informațional de management energetic (SIME) de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, se instituie următoarele obligații: a) Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră, furnizorii de apă, asigură adaptarea și modernizarea echipamentelor de măsurare instalate în cadrul clădirilor publice pentru fi asigurată transmiterea datelor cu privire la consum și costurile aferente, cel puțin lunare, către sistemul informațional SIME. Furnizorii de energie electrică și gaze naturale cooperează cu operatorii de distribuție relevanți în vederea transmiterii, după caz, centralizate, datelor cu privire la consumul de energie și costurile aferente către sistemul
--	--	--	---

		centralizate, datelor cu privire la consumul de energie și costurile aferente către sistemul informațional SIME; b) Proprietarii și/sau gestionarii clădirilor publice cooperează cu operatorii și/sau furnizorii de resurse energetice și apă în vederea asigurării faptului că date veridice privind consumul înregistrat și costurile suportate cu acestea sunt reflectate în sistemul informațional SIME. Proprietarii și/sau gestionarii clădirilor publice cooperează cu managerii energetici raionali, după caz municipali, în materie de schimb de informații administrative despre edificiu și se asigură că profilurile clădirilor/ instituțiilor în sistemul SIME corespund realității; c) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusiv municipiile, prin intermediul managerilor energetici raionali și locali, cooperează cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în vederea asigurării funcționării sistemului informațional SIME pentru toate clădirile publice din cadrul unității administrativ teritoriale. d) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice elaborează un Ghid cu privire la funcționarea sistemului informațional de management energetic SIME, în care descrie atribuțiile fiecărei părți și modul în care acestea sunt executate. (6) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice promovează sistemul	informațional SIME; b) Proprietarii și/sau gestionarii clădirilor publice cooperează cu operatorii și/sau furnizorii de resurse energetice și apă în vederea asigurării faptului că date veridice privind consumul înregistrat și costurile suportate cu acestea sunt reflectate în sistemul informațional SIME. Proprietarii și/sau gestionarii clădirilor publice cooperează cu managerii energetici raionali, după caz municipali, în materie de schimb de informații administrative despre edificiu și se asigură că profilurile clădirilor/ instituțiilor în sistemul SIME corespund realității; c) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusiv municipiile, prin intermediul managerilor energetici raionali și locali, cooperează cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în vederea asigurării funcționării sistemului informațional SIME pentru toate clădirile publice din cadrul unității administrativ teritoriale. d) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice elaborează un Ghid cu privire la funcționarea sistemului informațional de management energetic SIME, în care descrie atribuțiile fiecărei părți și modul în care acestea sunt executate. (6) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice promovează sistemul informațional SIME în rândul asociațiilor în condominiu, în calitate de instrument de
--	--	--	---

		informațional SIME în rândul asociațiilor în condominiu, în calitate de instrument de management energetic și platformă pentru analiza comparativă a performanței energetice a clădirilor; (7) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice procesează informația colectată prin intermediul sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice și o utilizează în vederea raportării cu pricire la realizarea Planului național integrat privind energia și clima și Strategiei Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung, precum și a altor documente de politici relevante. (8) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice se creează de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în coordonare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se gestionează de către instituția publică respectivă	management energetic și platformă pentru analiza comparativă a performanței energetice a clădirilor; (7) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice procesează informația colectată prin intermediul sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice și o utilizează în vederea raportării cu pricire la realizarea Planului național integrat privind energia și clima și Strategiei Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung, precum și a altor documente de politici relevante. (8) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice se creează de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în coordonare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se gestionează de către instituția publică respectivă
	Articolul 14. Renovarea clădirilor (9) Rata anuală de renovare constituie 1% din suprafața totală a clădirilor din domeniul public al statului, cu o suprafață totală utilă de peste 250 m2, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate și care nu îndeplinesc, la data de 1 ianuarie a fiecărui an, cerințele minime de performanță energetică. (10) În cazul în care suprafața clădirilor	Articolul 14 la alineatul (9), valoarea „1%” se substituie cu valoarea „3%”; la alineatul (10), valoarea „1%” se substituie	(9) Rata anuală de renovare constituie 3% din suprafața totală a clădirilor din domeniul public al statului, cu o suprafață totală utilă de peste 250 m2, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate și care nu îndeplinesc, la data de 1 ianuarie a fiecărui an, cerințele minime de performanță energetică. (10) În cazul în care suprafața clădirilor

	renovate pe parcursul unui an depășește 1% din suprafața totală a clădirilor din domeniul public al statului, încălzite și/sau răcite, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, excedentul va fi luat în calcul la determinarea ratei anuale de renovare pentru oricare dintre cei 3 ani care preced sau urmează după anul respectiv. La determinarea ratei anuale de renovare pot fi luate în considerare clădirile noi din domeniul public al statului în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, care înlocuiesc clădirile demolate în oricare dintre ultimii 2 ani precedenți sau clădirile care au fost vândute, demolate ori scoase din uz în oricare dintre ultimii 2 ani precedenți, ca urmare a utilizării mai intensive a altor clădiri.	cu valoarea „3%”;	renovate pe parcursul unui an depășește 3% din suprafața totală a clădirilor din domeniul public al statului, încălzite și/sau răcite, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, excedentul va fi luat în calcul la determinarea ratei anuale de renovare pentru oricare dintre cei 3 ani care preced sau urmează după anul respectiv. La determinarea ratei anuale de renovare pot fi luate în considerare clădirile noi din domeniul public al statului în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, care înlocuiesc clădirile demolate în oricare dintre ultimii 2 ani precedenți sau clădirile care au fost vândute, demolate ori scoase din uz în oricare dintre ultimii 2 ani precedenți, ca urmare a utilizării mai intensive a altor clădiri
	Articolul 15. Achiziții publice durabile (5) Autoritățile administrației publice locale sînt în drept să achiziționeze doar bunuri, servicii sau lucrări cu performanță înaltă de eficiență energetică. În cazul proiectelor finanțate total sau parțial din bugetul de stat, autoritățile administrației publice locale sînt obligate să aplice prevederile alin. (1)–(3), alin. (6) și (7)	Articolul 15 la alineatul (5), după cuvintele „de eficiență energetică” se adaugă cuvintele ”, în conformitate cu cerințele stabilite în anexa nr . 4”.	Articolul 15. Achiziții publice durabile (5) Autoritățile administrației publice locale sînt în drept să achiziționeze doar bunuri, servicii sau lucrări cu performanță înaltă de eficiență energetică, în conformitate cu cerințele stabilite în anexa nr . 4. În cazul proiectelor finanțate total sau parțial din bugetul de stat, autoritățile administrației publice locale sînt obligate să aplice prevederile alin. (1)–(3), alin. (6) și (7)
	Articolul 16. Evidența și măsurarea energiei (1) Cantitățile de energie electrică, de gaze naturale și de energie termică livrate consumatorilor se măsoară prin intermediul echipamentelor de măsurare verificate metrologic și incluse în Registrul de stat al	Articolul 16 va avea următorul titlu și cuprins Articolul 16. Evidența și măsurarea energiei electrice și a gazului natural (1) Cantitățile de energie electrică, de gaze naturale și de energie termică livrate consumatorilor se măsoară prin intermediul	Articolul 16. Evidența și măsurarea energiei electrice și a gazului natural (1) Cantitățile de energie electrică, de gaze naturale și de energie termică livrate consumatorilor se măsoară prin intermediul

	mijloacelor de măsurare, precum și prin intermediul echipamentelor de măsurare plasate pe piață în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 408/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare. (2) Procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a energiei electrice, a gazelor naturale și a energiei termice, precum și citirea indicațiilor acestora se efectuează în conformitate cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, precum și în conformitate cu actele normative de reglementare aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (3) În funcție de posibilitățile tehnice și economice în raport cu potențialele economii de energie, la consumatorii finali de energie electrică, de gaze naturale, de energie termică și de apă caldă menajeră se instalează, în condițiile stabilite în legile sectoriale, echipamente de măsurare inteligente, la prețuri competitive, care reflectă consumul efectiv de energie al consumatorilor respectivi și care furnizează informații despre timpul efectiv de consum. (4) La racordarea clădirilor noi la rețeaua electrică, termică sau cea de gaze naturale ori la renovarea majoră a clădirilor în care se furnizează energie, în conformitate cu prevederile Legii nr. 128/2014 privind	echipamentelor de măsurare verificate metrologic și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, precum și prin intermediul echipamentelor de măsurare plasate pe piață în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 408/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare. (2) Procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a energiei electrice și a gazelor naturale, precum și citirea indicațiilor acestora se efectuează în conformitate cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, precum și în conformitate cu actele normative de reglementare aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (3) În funcție de posibilitățile tehnice și economice în raport cu potențialele economii de energie, la consumatorii finali de energie electrică și de gaze naturale, în condițiile stabilite în legile sectoriale, echipamente de măsurare inteligente, la prețuri competitive, care reflectă consumul efectiv de energie al consumatorilor respectivi și care furnizează informații despre timpul efectiv de consum. (4) La racordarea clădirilor noi la rețeaua electrică, termică sau cea de gaze naturale ori la renovarea majoră a clădirilor în care se furnizează energie, în conformitate cu prevederile Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, antreprenorii care construiesc clădiri de locuit	echipamentelor de măsurare verificate metrologic și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, precum și prin intermediul echipamentelor de măsurare plasate pe piață în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 408/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare. (2) Procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a energiei electrice și a gazelor naturale, precum și citirea indicațiilor acestora se efectuează în conformitate cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, precum și în conformitate cu actele normative de reglementare aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (3) În funcție de posibilitățile tehnice și economice în raport cu potențialele economii de energie, la consumatorii finali de energie electrică și de gaze naturale, în condițiile stabilite în legile sectoriale, echipamente de măsurare inteligente, la prețuri competitive, care reflectă consumul efectiv de energie al consumatorilor respectivi și care furnizează informații despre timpul efectiv de consum. (4) La racordarea clădirilor noi la rețeaua electrică, termică sau cea de gaze naturale ori la renovarea majoră a clădirilor în care se furnizează energie, în conformitate cu prevederile Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, antreprenorii care construiesc clădiri de locuit
--	--	--	--

performanța energetică a clădirilor, antreprenorii care construiesc clădiri de locuit cu mai multe apartamente sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora sînt obligați să instaleze echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) din prezentul articol. Nerespectarea obligației din prezentul alineat atrage aplicarea prevederii de la art. 28 alin. (5) din prezenta lege. (5) Operatorii sistemelor de distribuție din sectorul electroenergetic și din cel al gazelor naturale, distribuitorii de energie termică instalează la consumatorii casnici echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) după ce demonstrează eficiența economică a acestei măsuri și după aprobarea măsurii respective de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (6) În cazul în care se instalează echipamente de măsurare inteligente, suplimentar cerințelor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, se vor respecta următoarele condiții: a) echipamentele de măsurare inteligente trebuie să ofere consumatorilor finali informații privind timpul efectiv de consum, iar la stabilirea cerințelor minime față de echipamentele de măsurare inteligente și a obligațiilor impuse participanților de pe piață cu privire la instalarea acestora trebuie să fie luate în considerare, în special, obiectivele de eficiență energetică și beneficiile pe care le oferă echipamentele de măsurare inteligente	cu mai multe apartamente sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora sînt obligați să instaleze echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) din prezentul articol. Nerespectarea obligației din prezentul alineat atrage aplicarea prevederii de la art. 28 alin. (5) din prezenta lege. (5) Operatorii sistemelor de distribuție din sectorul electroenergetic și din cel al gazelor naturale, instalează la consumatorii casnici echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) după ce demonstrează eficiența economică a acestei măsuri și după aprobarea măsurii respective de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Analiza cost beneficiu efectuată de către operatorii sistemelor de distribuție au un caracter holistic, fiind evaluată eficiența economică de pe urma instalării contoarelor inteligente obținută la nivel de sistem, atât la operatorul economic, cât și la consumatorul final. (6) În cazul în care se instalează echipamente de măsurare inteligente, suplimentar cerințelor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, se vor respecta următoarele condiții: a) echipamentele de măsurare inteligente trebuie să ofere consumatorilor finali informații privind timpul efectiv de consum, iar la stabilirea cerințelor minime față de echipamentele de măsurare inteligente și a obligațiilor impuse participanților de pe piață cu privire la instalarea acestora trebuie să fie	cu mai multe apartamente sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora sînt obligați să instaleze echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) din prezentul articol. Nerespectarea obligației din prezentul alineat atrage aplicarea prevederii de la art. 28 alin. (5) din prezenta lege. (5) Operatorii sistemelor de distribuție din sectorul electroenergetic și din cel al gazelor naturale, instalează la consumatorii casnici echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) după ce demonstrează eficiența economică a acestei măsuri și după aprobarea măsurii respective de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Analiza cost beneficiu efectuată de către operatorii sistemelor de distribuție au un caracter holistic, fiind evaluată eficiența economică de pe urma instalării contoarelor inteligente obținută la nivel de sistem, atât la operatorul economic, cât și la consumatorul final. (6) În cazul în care se instalează echipamente de măsurare inteligente, suplimentar cerințelor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, se vor respecta următoarele condiții: a) echipamentele de măsurare inteligente trebuie să ofere consumatorilor finali informații privind timpul efectiv de consum, iar la stabilirea cerințelor minime față de echipamentele de măsurare inteligente și a obligațiilor impuse participanților de pe piață cu privire la instalarea acestora trebuie să fie
--	---	---

consumatorilor finali; b) trebuie să fie asigurată securitatea echipamentelor de măsurare inteligente și a datelor comunicate, cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal; c) la solicitarea consumatorului final de energie electrică, echipamentul de măsurare inteligent trebuie să asigure posibilitatea de măsurare a energiei electrice livrate în rețea de către consumatorul final; d) la solicitarea consumatorilor finali, datele înregistrate de echipamentele de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, trebuie să fie comunicate acestora sau unei părți terțe, care acționează în numele consumatorilor finali, într-un format ușor de înțeles; e) în faza instalării echipamentelor de măsurare inteligente, consumatorilor finali trebuie să li se ofere informațiile și asistența corespunzătoare privind potențialul deplin al echipamentelor de măsurare inteligente în ceea ce privește gestionarea și monitorizarea consumului de energie. (7) În cazul furnizării energiei termice pentru încălzire și/sau răcire și/sau pentru alimentarea cu apă caldă menajeră, din cadrul sistemului de alimentare centralizată cu energie termică, a unei clădiri sau în cazul furnizării energiei termice pentru încălzire și/sau răcire și/sau pentru alimentarea cu apă caldă menajeră, de la o sursă de producere, a mai multor clădiri, în punctul de delimitare a instalațiilor de utilizare a energiei termice, stabilit în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la	luate în considerare, în special, obiectivele de eficiență energetică și beneficiile pe care le oferă echipamentele de măsurare inteligente consumatorilor finali; b) trebuie să fie asigurată securitatea echipamentelor de măsurare inteligente și a datelor comunicate, cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal; c) la solicitarea consumatorului final de energie electrică, echipamentul de măsurare inteligent trebuie să asigure posibilitatea de măsurare a energiei electrice livrate în rețea de către consumatorul final; d) la solicitarea consumatorilor finali, datele înregistrate de echipamentele de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, trebuie să fie comunicate acestora sau unei părți terțe, care acționează în numele consumatorilor finali, într-un format ușor de înțeles; e) în faza instalării echipamentelor de măsurare inteligente, consumatorilor finali trebuie să li se ofere informațiile și asistența corespunzătoare privind potențialul deplin al echipamentelor de măsurare inteligente în ceea ce privește gestionarea și monitorizarea consumului de energie	luate în considerare, în special, obiectivele de eficiență energetică și beneficiile pe care le oferă echipamentele de măsurare inteligente consumatorilor finali; b) trebuie să fie asigurată securitatea echipamentelor de măsurare inteligente și a datelor comunicate, cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal; c) la solicitarea consumatorului final de energie electrică, echipamentul de măsurare inteligent trebuie să asigure posibilitatea de măsurare a energiei electrice livrate în rețea de către consumatorul final; d) la solicitarea consumatorilor finali, datele înregistrate de echipamentele de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, trebuie să fie comunicate acestora sau unei părți terțe, care acționează în numele consumatorilor finali, într-un format ușor de înțeles; e) în faza instalării echipamentelor de măsurare inteligente, consumatorilor finali trebuie să li se ofere informațiile și asistența corespunzătoare privind potențialul deplin al echipamentelor de măsurare inteligente în ceea ce privește gestionarea și monitorizarea consumului de energie
---	---	---

	energia termică și promovarea cogenerării, se instalează un echipament de măsurare a energiei termice și/sau a consumului de apă caldă menajeră. (8) În cazul în care instalarea echipamentelor de măsurare individuale nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, se utilizează repartitoare individuale de costuri destinate măsurării consumului de energie termică la fiecare corp de încălzire în parte, cu excepția cazului în care se demonstrează că instalarea unor astfel de repartitoare nu este eficientă din punct de vedere economic. (9) În cazul în care, în clădirile de locuit cu mai multe apartamente, instalarea echipamentelor de măsurare individuale sau a repartitoarelor individuale de costuri nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, repartizarea între apartamentele din clădire a cantității de energie termică furnizată se va efectua în conformitate cu procedura stabilită în Normele tehnice cu privire la repartizarea consumului de energie termică în interiorul clădirilor de locuit cu mai multe apartamente, elaborate, cu asistența autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și aprobate de către acesta		
		După articolul 16 se introduce Articolul 16¹ cu următorul cuprins Articolul 16¹. Măsurarea energiei termice furnizate pentru încălzire, răcire și/sau	Articolul 16¹. Măsurarea energiei termice furnizate pentru încălzire, răcire și/sau

		prepararea apei calde menajere (1) Distribuitorul de energie termică pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere în cadrul unui sistem de alimentare centralizată cu energie termică, este obligat să monteze contoare la consumatorii finali, care reflectă în mod corect consumul real de energie. Costurile sunt suportate de consumatorii finali și sunt reflectate în tarif. (2) În cazul în care furnizarea energiei termice pentru încălzire și/sau răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere unei clădiri este asigurată de o sursă de producere ce deservește mai multe clădiri, sau este furnizată de sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, în punctul de delimitare a instalațiilor de utilizare a energiei termice, stabilit în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, se instalează un echipament de măsurare a energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere.	prepararea apei calde menajere (1) Distribuitorul de energie termică pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere în cadrul unui sistem de alimentare centralizată cu energie termică, este obligat să monteze contoare la consumatorii finali, care reflectă în mod corect consumul real de energie. Costurile sunt suportate de consumatorii finali și sunt reflectate în tarif. (2) În cazul în care furnizarea energiei termice pentru încălzire și/sau răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere unei clădiri este asigurată de o sursă de producere ce deservește mai multe clădiri, sau este furnizată de sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, în punctul de delimitare a instalațiilor de utilizare a energiei termice, stabilit în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, se instalează un echipament de măsurare a energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere.
		După articolul 16¹ se introduce Articolul 16² cu următorul cuprins „Articolul 16². Sub și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere (1) În clădirile cu mai multe apartamente și în clădirile mixte dotate cu o sursă centrală, de bloc sau de cartier de furnizare a energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere, sau alimentate de sisteme de alimentare centralizată cu energie termică, se instalează echipamente de	Articolul 16². Sub și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere (1) În clădirile cu mai multe apartamente și în clădirile mixte dotate cu o sursă centrală, de bloc sau de cartier de furnizare a energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere, sau alimentate de sisteme de alimentare centralizată cu energie termică, se instalează echipamente de

		măsurare individuale pentru a măsura consumul de energie termică pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere pentru fiecare unitate a clădirii, în cazul în care acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic și este justificat economic. (2) În cazul în care instalarea echipamentelor de măsurare individuale pentru fiecare unitate de clădire nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, se utilizează repartitoare individuale de costuri destinate măsurării consumului de energie termică la fiecare corp de încălzire în parte. (3) Prin derogare de la alin. (2), în condițiile în care, în clădirile de locuit cu mai multe apartamente, instalarea echipamentelor de măsurare individuale sau a repartitoarelor individuale de costuri nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, repartizarea între apartamentele din clădire a cantității de energie termică pentru încălzire furnizată se va efectua în conformitate cu proceduri alternative rentabile pentru măsurarea consumului de energie termică, aprobate de Guvern. Criteriile generale, metodologia și/sau procedurile pentru a determina lipsa de fezabilitate tehnică și nerentabilitatea sunt stabilite în mod clar și publicate de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. (4) În cazul clădirilor de locuit noi cu mai multe apartamente, sau în unitățile locative noi ale unor clădiri cu destinație mixtă, care sunt dotate cu o sursă centrală de producere a apei	măsurare individuale pentru a măsura consumul de energie termică pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere pentru fiecare unitate a clădirii, în cazul în care acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic și este justificat economic. (2) În cazul în care instalarea echipamentelor de măsurare individuale pentru fiecare unitate de clădire nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, se utilizează repartitoare individuale de costuri destinate măsurării consumului de energie termică la fiecare corp de încălzire în parte. (3) Prin derogare de la alin. (2), în condițiile în care, în clădirile de locuit cu mai multe apartamente, instalarea echipamentelor de măsurare individuale sau a repartitoarelor individuale de costuri nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, repartizarea între apartamentele din clădire a cantității de energie termică pentru încălzire furnizată se va efectua în conformitate cu proceduri alternative rentabile pentru măsurarea consumului de energie termică, aprobate de Guvern. Criteriile generale, metodologia și/sau procedurile pentru a determina lipsa de fezabilitate tehnică și nerentabilitatea sunt stabilite în mod clar și publicate de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. (4) În cazul clădirilor de locuit noi cu mai multe apartamente, sau în unitățile locative noi ale unor clădiri cu destinație mixtă, care sunt dotate cu o sursă centrală de producere a apei
--	--	---	---

		calde menajere, de bloc sau de cartier, sau sunt alimentate cu energie termică pentru prepararea apei calde menajere de la sistemul alimentare centralizată cu energie termică, distribuitorul de energie termică pentru prepararea apei calde menajere instalează contoare individuale pentru apa caldă menajeră, prin derogare de la alineatele 1 și 2 ale prezentului articol. (4) În cazul clădirilor cu mai multe apartamente sau a clădirilor cu destinație mixtă care sunt alimentate de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică pentru încălzire și/ sau răcire, sau unde sistemele comune proprii de încălzire sau răcire sunt predominante, Guvernul elaborează și aprobă o metodologie pentru alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere, cu scopul de a asigura contabilitatea consumului individual în mod transparent și corect. Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între toți consumatorii unui bloc locativ va include aspecte metodologice privind alocarea costurilor cu energia, respectiv pentru: (a) apă caldă menajeră; (b) căldură radiată de instalațiile clădirii, precum și căldura utilizată la încălzirea spațiile de uz comune, după caz; (c) încălzirea și/ sau răcirea apartamentelor	calde menajere, de bloc sau de cartier, sau sunt alimentate cu energie termică pentru prepararea apei calde menajere de la sistemul alimentare centralizată cu energie termică, distribuitorul de energie termică pentru prepararea apei calde menajere instalează contoare individuale pentru apa caldă menajeră, prin derogare de la alineatele 1 și 2 ale prezentului articol. (4) În cazul clădirilor cu mai multe apartamente sau a clădirilor cu destinație mixtă care sunt alimentate de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică pentru încălzire și/ sau răcire, sau unde sistemele comune proprii de încălzire sau răcire sunt predominante, Guvernul elaborează și aprobă o metodologie pentru alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere, cu scopul de a asigura contabilitatea consumului individual în mod transparent și corect. Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între toți consumatorii unui bloc locativ va include aspecte metodologice privind alocarea costurilor cu energia, respectiv pentru: (a) apă caldă menajeră; (b) căldură radiată de instalațiile clădirii, precum și căldura utilizată la încălzirea spațiile de uz comune, după caz; (c) încălzirea și/ sau răcirea apartamentelor
		După Articolul 16² se introduce Articolul 16³ cu următorul cuprins „Articolul 16³. Citirea la distanță a contoarelor	Articolul 16³. Citirea la distanță a contoarelor

		și repartitoarelor de costuri „(1) Contoarele și repartitoarele de costuri noi, instalate la consumatorul final în conformitate cu prevederile art. 161 și 162, trebuie să poată fi citite la distanță. (2) Contoarele și repartitoarele de cost care nu pot fi citite la distanță, dar care au fost deja instalate, trebuie să fie adaptate citirii la distanță sau înlocuite cu aparate ce pot fi citite la distanță, cu excepția acelor pentru care furnizorul de servicii demonstrează ca operația nu este eficientă din punct de vedere al costurilor.	și repartitoarelor de costuri „(1) Contoarele și repartitoarele de costuri noi, instalate la consumatorul final în conformitate cu prevederile art. 161 și 162, trebuie să poată fi citite la distanță. (2) Contoarele și repartitoarele de cost care nu pot fi citite la distanță, dar care au fost deja instalate, trebuie să fie adaptate citirii la distanță sau înlocuite cu aparate ce pot fi citite la distanță, cu excepția acelor pentru care furnizorul de servicii demonstrează ca operația nu este eficientă din punct de vedere al costurilor.
	Articolul 17. Facturarea și accesul la informațiile privind consumul de energie (1) Factura de plată emisă consumatorului final de către furnizor trebuie să conțină, în mod obligatoriu, informații cu privire la: a) comparațiile dintre consumul actual de energie și consumul corespunzător al consumatorului final din aceeași perioadă a anului precedent, preferabil sub formă grafică; b) datele de contact ale autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, inclusiv paginile web oficiale de unde pot fi obținute informații privind măsurile de eficiență energetică disponibile, profilurile comparative ale consumatorilor finali și specificațiile tehnice obiective privind instalațiile, utilajele și/sau echipamentele energetice. (2) Suplimentar, cel puțin o dată pe an, prin intermediul facturii, furnizorul trebuie să pună la dispoziția consumatorului final informații comparative cu privire la consumul acestuia și	Articolul 17 va avea următorul cuprins: „Articolul 17. Facturarea și accesul la informațiile privind consumul de gaze naturale și electricitate” (1) În cazul în care consumatorul final nu are un sistem inteligent de măsurare, în sensul Legii 107/2016 cu privire la energia electrică și Legii 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizorul de electricitate și/sau gaze naturale trebuie să trimită consumatorului final facturi cuprinzând informații corecte, bazate de valorile consumului real, în conformitate cu prevederile prezentului articol, în cazul în care este posibil tehnic și justificat economic. Această obligație se poate îndeplini printr-un sistem de auto-citire a contorului de către consumatorul final, care comunică aceste citiri către furnizorul de energie. Numai în cazul în care consumatorul final nu a furnizat citirea contorului pe un interval de facturare fixat cu furnizorul, acesta va baza factura pe un consum estimat sau un consum fix.	Articolul 17. Facturarea și accesul la informațiile privind consumul de gaze naturale și electricitate” (1) În cazul în care consumatorul final nu are un sistem inteligent de măsurare, în sensul Legii 107/2016 cu privire la energia electrică și Legii 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizorul de electricitate și/sau gaze naturale trebuie să trimită consumatorului final facturi cuprinzând informații corecte, bazate de valorile consumului real, în conformitate cu prevederile prezentului articol, în cazul în care este posibil tehnic și justificat economic. Această obligație se poate îndeplini printr-un sistem de auto-citire a contorului de către consumatorul final, care comunică aceste citiri către furnizorul de energie. Numai în cazul în care consumatorul final nu a furnizat citirea contorului pe un interval de facturare fixat cu furnizorul, acesta va baza factura pe un consum estimat sau un consum fix.

	consumul mediu de energie pe persoană, normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum, prezentate într-o formă clară și ușor de înțeles. (3) În măsura în care sînt disponibile informațiile cu privire la consumul de energie, la cererea consumatorului final, furnizorul este obligat să ofere prestatorului de servicii energetice, desemnat de către consumatorul final, informații cu privire la facturile la energie și consumul anterior al acestuia. (4) În cazul în care la consumatorii finali sînt instalate echipamente de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, operatorii sistemelor de transport, de distribuție oferă consumatorilor respectivi, la cerere, posibilitatea de a accesa informații suplimentare referitoare la consumul anterior, care permit o autoverificare detaliată. Aceste informații suplimentare privind consumul anterior vor include: a) informații cumulative pentru cel puțin ultimii 3 ani sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. Informațiile cumulative vor corespunde intervalelor de timp pentru care au fost emise facturile de plată; b) informații detaliate în funcție de timpul de utilizare pentru fiecare zi, săptămîină, lună și an. Aceste informații pot fi puse la dispoziția consumatorilor finali respectivi, prin intermediul internetului sau al interfeței contoarelor, pentru perioada de cel puțin 24 de luni anterioare sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică.	(2) Factura de plată emisă consumatorului final de către furnizor trebuie să conțină, în mod obligatoriu, informații cu privire la: a) comparațiile dintre consumul actual de energie și consumul corespunzător al consumatorului final din aceeași perioadă a anului precedent, preferabil sub formă grafică; b) datele de contact ale instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, inclusiv paginile web oficiale de unde pot fi obținute informații privind măsurile de eficiență energetică disponibile, profilurile comparative ale consumatorilor finali și specificațiile tehnice obiective privind instalațiile, utilajele și/sau echipamentele energetice. (3) Suplimentar, cel puțin o dată pe an, prin intermediul facturii, furnizorul trebuie să pună la dispoziția consumatorului final informații comparative cu privire la consumul acestuia și consumul mediu de energie pe persoană sau gospodărie (loc de consum), normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum, prezentate într-o formă clară și ușor de înțeles. Pentru consumatorii casnici se vor distinge consum mediu urban și rural. (4) În măsura în care sînt disponibile informațiile cu privire la consumul de energie, la cererea consumatorului final, furnizorul este obligat să ofere prestatorului de servicii energetice, desemnat de către consumatorul final, informații cu privire la facturile la energie și consumul anterior al acestuia. (5) În cazul în care la consumatorii finali sînt instalate echipamente de măsurare inteligente,	(2) Factura de plată emisă consumatorului final de către furnizor trebuie să conțină, în mod obligatoriu, informații cu privire la: a) comparațiile dintre consumul actual de energie și consumul corespunzător al consumatorului final din aceeași perioadă a anului precedent, preferabil sub formă grafică; b) datele de contact ale instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, inclusiv paginile web oficiale de unde pot fi obținute informații privind măsurile de eficiență energetică disponibile, profilurile comparative ale consumatorilor finali și specificațiile tehnice obiective privind instalațiile, utilajele și/sau echipamentele energetice. (3) Suplimentar, cel puțin o dată pe an, prin intermediul facturii, furnizorul trebuie să pună la dispoziția consumatorului final informații comparative cu privire la consumul acestuia și consumul mediu de energie pe persoană sau gospodărie (loc de consum), normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum, prezentate într-o formă clară și ușor de înțeles. Pentru consumatorii casnici se vor distinge consum mediu urban și rural. (4) În măsura în care sînt disponibile informațiile cu privire la consumul de energie, la cererea consumatorului final, furnizorul este obligat să ofere prestatorului de servicii energetice, desemnat de către consumatorul final, informații cu privire la facturile la energie și consumul anterior al acestuia. (5) În cazul în care la consumatorii finali sînt instalate echipamente de măsurare inteligente,
--	--	---	---

	(5) Repartizarea costurilor aferente prezentării informațiilor privind facturarea pentru consumul individual de energie pentru încălzire și/sau răcire în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și în clădirile cu destinație mixtă, administrate în conformitate cu Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, se efectuează fără obținere de profit. Costurile justificate care rezultă din atribuirea acestei funcții unei părți terțe și care acoperă măsurarea, repartizarea și facturarea consumului individual efectiv în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și/sau în clădirile cu destinație mixtă pot fi puse pe seama consumatorilor finali	cu citire la distanță în funcțiune, operatorii sistemelor de transport, de distribuție oferă consumatorilor respectivi, la cerere, posibilitatea de a accesa informații suplimentare referitoare la consumul anterior, care permit o autoverificare detaliată. Aceste informații suplimentare privind consumul anterior vor include: a) informații cumulative pentru cel puțin ultimii 3 ani sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. Informațiile cumulative vor corespunde intervalelor de timp pentru care au fost emise facturile de plată; b) informații detaliate în funcție de timpul de utilizare pentru fiecare zi, săptămână, lună și an. Aceste informații pot fi puse la dispoziția consumatorilor finali respectivi, prin intermediul internetului sau al interfeței contoarelor, pentru perioada de cel puțin 24 de luni anterioare sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică	cu citire la distanță în funcțiune, operatorii sistemelor de transport, de distribuție oferă consumatorilor respectivi, la cerere, posibilitatea de a accesa informații suplimentare referitoare la consumul anterior, care permit o autoverificare detaliată. Aceste informații suplimentare privind consumul anterior vor include: a) informații cumulative pentru cel puțin ultimii 3 ani sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. Informațiile cumulative vor corespunde intervalelor de timp pentru care au fost emise facturile de plată; b) informații detaliate în funcție de timpul de utilizare pentru fiecare zi, săptămână, lună și an. Aceste informații pot fi puse la dispoziția consumatorilor finali respectivi, prin intermediul internetului sau al interfeței contoarelor, pentru perioada de cel puțin 24 de luni anterioare sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică
		După articolul 17 se introduce articolul 17¹ cu următorul cuprins: „Articolul 17¹. Facturare și accesul la informații privind consumul de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere (1) În situațiile unde sunt instalate contoare sau repartitoare de cost, furnizorul de servicii trebuie să își bazeze factura și informațiile aferente pe consumul real și corect înregistrat, sau pe citirea repartitoarelor de cost, în conformitate cu Anexa 8. Această prevedere	Articolul 17¹. Facturare și accesul la informații privind consumul de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere (1) În situațiile unde sunt instalate contoare sau repartitoare de cost, furnizorul de servicii trebuie să își bazeze factura și informațiile aferente pe consumul real și corect înregistrat, sau pe citirea repartitoarelor de cost, în conformitate cu Anexa 8. Această prevedere

		se aplică în cazul tuturor utilizatorilor finali de energie, persoane fizice sau juridice, care cumpără serviciul de furnizare a energiei termice pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere pentru utilizare proprie, sau persoanelor fizice sau juridice ocupanți ai unei clădiri individuale, sau a unei unități/apartament într-o clădire cu mai multe apartamente sau cu destinație mixtă, care primește energia termică pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere dintr-o sursă centrală, inclusiv sistem de alimentare centralizată cu energie termică, și care nu au contract direct sau individual cu un furnizor de energie. (2) Obligația de la alin. (1) se poate îndeplini prin auto-citire regulată de către consumatorul sau utilizatorul final care comunică citirile contorului furnizorului, cu excepția sub-măsurării consumului bazat pe repartitoare de cost introduse conform Articolul 162. (3) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația, în cazul în care există/este disponibilă informația istorică asupra consumului sau a citirilor alocatoarelor de cost la consumatorii finali, să o facă disponibilă unui furnizor de servicii energetice, la cererea utilizatorului final. (4) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația să ofere consumatorilor finali opțiunea de facturare electronică, inclusiv a datelor informative aferente. (5) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde	se aplică în cazul tuturor utilizatorilor finali de energie, persoane fizice sau juridice, care cumpără serviciul de furnizare a energiei termice pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere pentru utilizare proprie, sau persoanelor fizice sau juridice ocupanți ai unei clădiri individuale, sau a unei unități/apartament într-o clădire cu mai multe apartamente sau cu destinație mixtă, care primește energia termică pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere dintr-o sursă centrală, inclusiv sistem de alimentare centralizată cu energie termică, și care nu au contract direct sau individual cu un furnizor de energie. (2) Obligația de la alin. (1) se poate îndeplini prin auto-citire regulată de către consumatorul sau utilizatorul final care comunică citirile contorului furnizorului, cu excepția sub-măsurării consumului bazat pe repartitoare de cost introduse conform Articolul 162. (3) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația, în cazul în care există/este disponibilă informația istorică asupra consumului sau a citirilor alocatoarelor de cost la consumatorii finali, să o facă disponibilă unui furnizor de servicii energetice, la cererea utilizatorului final. (4) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația să ofere consumatorilor finali opțiunea de facturare electronică, inclusiv a datelor informative aferente. (5) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde
--	--	--	--

		menajere au obligația să ofere consumatorilor finali informații clare, ușor de înțeles, în conformitate cu punctul 3 din anexa 8.	menajere au obligația să ofere consumatorilor finali informații clare, ușor de înțeles, în conformitate cu punctul 3 din anexa 8.
		După articolul 17¹ se introduce articolul 17² cu următorul cuprins: „Articolul 17². Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de gaze naturale și energie electrică Furnizorii de electricitate și gaze naturale sunt obligați să ofere utilizatorilor finali facturile și informațiile referitoare la datele de consum într-un mod adecvat și fără costuri.	Articolul 17². Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de gaze naturale și energie electrică Furnizorii de electricitate și gaze naturale sunt obligați să ofere utilizatorilor finali facturile și informațiile referitoare la datele de consum într-un mod adecvat și fără costuri.
		După articolul 17² se introduce articolul 17³ cu următorul cuprins: Articolul 17³. Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere (1) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere vor furniza factura și informațiile aferente consumatorilor finali în mod gratuit, și vor asigura accesul acestora la datele lor de consum în mod adecvat și gratuit. (2) Repartizarea costurilor aferente prezentării informațiilor privind facturarea pentru consumul individual de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și în clădirile cu destinație mixtă, administrate în conformitate cu Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, se efectuează fără obținere de profit. Costurile justificate care rezultă din atribuirea acestei funcții unei	Articolul 17³. Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere (1) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere vor furniza factura și informațiile aferente consumatorilor finali în mod gratuit, și vor asigura accesul acestora la datele lor de consum în mod adecvat și gratuit. (2) Repartizarea costurilor aferente prezentării informațiilor privind facturarea pentru consumul individual de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și în clădirile cu destinație mixtă, administrate în conformitate cu Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, se efectuează fără obținere de profit. Costurile justificate care rezultă din atribuirea acestei funcții unei

		părți terțe și care acoperă măsurarea, repartizarea și facturarea consumului individual efectiv în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și/sau în clădirile cu destinație mixtă sunt puse pe seama consumatorilor finali.”	părți terțe și care acoperă măsurarea, repartizarea și facturarea consumului individual efectiv în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și/sau în clădirile cu destinație mixtă sunt puse pe seama consumatorilor finali.
		După Articolul 18 se introduce Articolul 18¹ cu următorul cuprins: „Articolul 18¹.Aspecte privind eficiența energetică în sectorul transporturi și de promovare a vehiculelor electrice (1) Guvernul promovează e-mobilitatea și utilizarea vehiculelor electrice prin: a) Extinderea facilităților de natură fiscală și scutirilor de taxe existente, precum și dezvoltarea de noi politici de încurajare a mobilității individuale prietenoase mediului; b) Dezvoltă și implementează programe de reînnoire a parcului auto existent prin substituirea vehiculelor cu motoare cu ardere internă cu vehicule electrice, precum și de extindere a infrastructurii publice de încărcare cu energie electrică; c) Stabilește cerințe minime privind integrarea infrastructurii de alimentare a vehiculelor electrice în clădirile de locuit cu multe apartamente, atât pentru clădirile noi, cât și la renovarea majoră a acestora, cât și pentru clădirile publice și cele aferente sectorului terțiar; d) Promovează vehiculele electrice prin dotarea acestora cu plăci de înmatriculare cu fond de culoare verde; (2) Autoritățile administrației publice locale promovează e-mobilitatea și utilizarea	Articolul 18¹. Aspecte privind eficiența energetică în sectorul transporturi și de promovare a vehiculelor electrice (1) Guvernul promovează e-mobilitatea și utilizarea vehiculelor electrice prin: a) Extinderea facilităților de natură fiscală și scutirilor de taxe existente, precum și dezvoltarea de noi politici de încurajare a mobilității individuale prietenoase mediului; b) Dezvoltă și implementează programe de reînnoire a parcului auto existent prin substituirea vehiculelor cu motoare cu ardere internă cu vehicule electrice, precum și de extindere a infrastructurii publice de încărcare cu energie electrică; c) Stabilește cerințe minime privind integrarea infrastructurii de alimentare a vehiculelor electrice în clădirile de locuit cu multe apartamente, atât pentru clădirile noi, cât și la renovarea majoră a acestora, cât și pentru clădirile publice și cele aferente sectorului terțiar; d) Promovează vehiculele electrice prin dotarea acestora cu plăci de înmatriculare cu fond de culoare verde; (2) Autoritățile administrației publice locale promovează e-mobilitatea și utilizarea

		vehiculelor electrice prin implementarea măsurilor la nivel local, în conformitate cu propriile strategii de dezvoltare a sectorului, având ca element distinctiv al acestora plăcile de înmatriculare cu fond de culoare verde. Autoritățile administrației publice locale asigură, prin politicile promovate, dezvoltarea infrastructurii de încărcare a vehiculelor electrice la nivel local. (3) Agenția Servicii Publice raportează anual, până la data de 31 martie, către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, următoarele informații relevante procesului de monitorizare a implementării Planului integrat privind energia și clima: a) numărul vehiculelor electrice, pe categorii, înmatriculate în anul precedent, precum și în total; b) parcursul înregistrat în anul de raportare de vehiculele electrice, pe categorii;	vehiculelor electrice prin implementarea măsurilor la nivel local, în conformitate cu propriile strategii de dezvoltare a sectorului, având ca element distinctiv al acestora plăcile de înmatriculare cu fond de culoare verde. Autoritățile administrației publice locale asigură, prin politicile promovate, dezvoltarea infrastructurii de încărcare a vehiculelor electrice la nivel local. (3) Agenția Servicii Publice raportează anual, până la data de 31 martie, către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, următoarele informații relevante procesului de monitorizare a implementării Planului integrat privind energia și clima: a) numărul vehiculelor electrice, pe categorii, înmatriculate în anul precedent, precum și în total; b) parcursul înregistrat în anul de raportare de vehiculele electrice, pe categorii;
	Articolul 22. Servicii energetice e) elaborează și aprobă Ghidul privind implementarea contractelor de performanță energetică	Articolul 22 la alineatul (4), lit. e) va avea următorul cuprins: e) elaborează, consultă cu publicul, și aprobă Ghidul privind implementarea contractelor de performanță energetică; se introduce litera g) cu următorul cuprins g) monitorizează piața serviciilor energetice și, în special serviciile contractate de sectorul public, pentru a se asigura, în baza unei analize comparative, că prestatorii de servicii energetice oferă consumatorilor finali servicii energetice calitative la prețuri competitive”;	e) elaborează, consultă cu publicul, și aprobă Ghidul privind implementarea contractelor de performanță energetică g) monitorizează piața serviciilor energetice și, în special serviciile contractate de sectorul public, pentru a se asigura, în baza unei analize comparative, că prestatorii de servicii energetice oferă consumatorilor finali servicii energetice calitative la prețuri competitive

	Articolul 23. Contractele de performanță energetică (3) Parametrii cantitativi ai contractului de performanță energetică, inclusiv parametrii energetici și financiari, se calculează în conformitate cu o metodologie de calcul, elaborată și aprobată de către autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, și cu utilizarea unui set de ipoteze stabilite expres în contract (9) În vederea semnării contractelor de performanță energetică, întreprinderile energetice reglementate planifică și procură serviciile energetice în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoelectric, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (11) Economii monetare efectiv cuantificate conform metodei economiilor contorizate și confirmate de autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice se mențin în componența	Articolul 23 la alineatul (3), după cuvântul ”elaborată” se adaugă cuvintele ”, consultată public”; la alineatul (9), la sfârșit se adaugă o nouă propoziție cu următorul cuprins: „Atribuirea unui contract de achiziții se realizează prin aplicarea procedurii de dialog competitiv, iar criteriul de atribuire este oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic” la alineatul (11) cuvintele „conform metodei economiilor contorizate” se substituie cu cuvintele „de beneficiar”, iar după cuvintele „tarifului reglementat,” se introduce cuvintele „la sfârșitul perioadei de contract”.	(3) Parametrii cantitativi ai contractului de performanță energetică, inclusiv parametrii energetici și financiari, se calculează în conformitate cu o metodologie de calcul, elaborată, consultată public și aprobată de către autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, și cu utilizarea unui set de ipoteze stabilite expres în contract (9) În vederea semnării contractelor de performanță energetică, întreprinderile energetice reglementate planifică și procură serviciile energetice în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoelectric, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Atribuirea unui contract de achiziții se realizează prin aplicarea procedurii de dialog competitiv, iar criteriul de atribuire este oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic. (11) Economii monetare efectiv cuantificate de beneficiar și confirmate instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice se mențin în componența tarifului reglementat pe
--	---	---	--

	tarifului reglementat pe parcursul perioadei de recuperare a investiției indicate în contract. Mijloacele financiare obținute sînt destinate exclusiv achitării către investitor a obligațiilor financiare asumate în cadrul contractului de performanță energetică. Valoarea cumulativă a eficienței și/sau a economiilor monetare, menținută în componența tarifului reglementat, nu va depăși valoarea totală a obligațiilor financiare asumate în cadrul contractului.		parcursul perioadei de recuperare a investiției indicate în contract. Mijloacele financiare obținute sînt destinate exclusiv achitării către investitor a obligațiilor financiare asumate în cadrul contractului de performanță energetică. Valoarea cumulativă a eficienței și/sau a economiilor monetare, menținută în componența tarifului reglementat, la sfârșitul perioadei de contract nu va depăși valoarea totală a obligațiilor financiare asumate în cadrul contractului.
	Articolul 24. Promovarea eficienței energetice la încălzire și răcire (5) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei efectuează analiza cost-beneficiu, în conformitate cu prevederile părții a 2-a din anexa nr. 6, în cazul în care se planifică:	Articolul 24 La alin. (5), cuvintele ” Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei” se substituie cu cuvintele ”Beneficiarul și/sau dezvoltatorul de proiect investițional”	(5) Beneficiarul și/sau dezvoltatorul de proiect investițional efectuează analiza cost-beneficiu, în conformitate cu prevederile părții a 2-a din anexa nr. 6, în cazul în care se planifică:
	Articolul 30. Dispoziții finale și tranzitorii (5) La fiecare 3 ani, Guvernul va asigura elaborarea Planului național de acțiuni în domeniul eficienței energetice în conformitate cu art. 6 alin. (1). Prevederile Planului național de acțiuni în domeniul eficienței energetice, aprobat pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, se aplică în măsura în care acestea nu contravin prezentei legi, iar schema de obligații și alte măsuri de politică în domeniul eficienței energetice sau aplicarea combinată a acestora sînt descrise într-un raport provizoriu (7) La revizuirea Planului național de acțiuni în domeniul eficienței energetice, aprobat după intrarea în vigoare a prezentei legi, acesta va	Articolul 30 Alineatul (5) se abrogă; Alineatul (7) se abrogă;	- -

	include, după caz, informația oficială privind Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung, prevăzută la art. 7		
	Anexa nr. 1 Note: 3) Aplicabil în cazul în care economiile de energie sînt calculate ca energie primară prin intermediul unei abordări ascendente, bazată pe consumul de energie finală. Pentru economiile de energie electrică în kWh poate fi aplicat un coeficient implicit de 2,5	Anexa 1 Nota 3 de subsol va avea următorul cuprins: „3) Aplicabil în cazul în care economiile de energie sunt calculate ca energie primară prin intermediul unei abordări ascendente bazate pe consumul de energie finală. Pentru economiile de energie electrică în kWh, se aplică un coeficient stabilit printr-o metodologie transparentă, în funcție de circumstanțele naționale care afectează consumul de energie primară, pentru a se asigura un calcul exact al economiilor reale. Circumstanțele respective sunt justificate, verificabile și bazate pe criterii obiective și nediscriminatorii. Pentru economiile de energie electrică în kWh, poate aplica un coeficient implicit de 2,1 sau se poate decide stabilirea unui coeficient diferit, cu condiția ca acesta să poată fi justificat. Atunci când se procedează astfel, se va lua în considerare mixul energetic al Republicii Moldova inclus în planurile integrate privind energia și clima, care trebuie notificate Secretariatului Comunității Energetice.	3) Aplicabil în cazul în care economiile de energie sunt calculate ca energie primară prin intermediul unei abordări ascendente bazate pe consumul de energie finală. Pentru economiile de energie electrică în kWh, se aplică un coeficient stabilit printr-o metodologie transparentă, în funcție de circumstanțele naționale care afectează consumul de energie primară, pentru a se asigura un calcul exact al economiilor reale. Circumstanțele respective sunt justificate, verificabile și bazate pe criterii obiective și nediscriminatorii. Pentru economiile de energie electrică în kWh, poate aplica un coeficient implicit de 2,1 sau se poate decide stabilirea unui coeficient diferit, cu condiția ca acesta să poată fi justificat. Atunci când se procedează astfel, se va lua în considerare mixul energetic al Republicii Moldova inclus în planurile integrate privind energia și clima, care trebuie notificate Secretariatului Comunității Energetice.
	Anexa nr. 2 Metode și principii de calcul al impactului schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și al măsurilor de politică în domeniul eficienței energetice	Anexa 2. Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8 1. Metodele de calcul al economiilor de energie în sensul art.8	Anexa 2. Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8 1. Metodele de calcul al economiilor de energie în sensul art.8

	1. Metodele de calcul al economiilor de energie în sensul art. 8 Pentru calcularea economiilor de energie poate fi utilizată una sau mai multe dintre următoarele metode: a) metoda economiilor preconizate, în conformitate cu care economiile de energie se determină prin referire la rezultatele îmbunătățirilor energetice anterioare, monitorizate independent în instalații similare. Abordarea generică este denumită ex ante; b) metoda economiilor contorizate, în conformitate cu care economiile de energie din implementarea unei măsuri sau a pachetului de măsuri se determină prin înregistrarea reducerii propriu-zise a energiei utilizate, ținând seama de factori precum adăitionalitatea, ocuparea, nivelurile de producție și condițiile meteorologice care pot afecta consumul. Abordarea generică este denumită ex post; c) metoda economiilor de energie predeterminate, care implică utilizarea estimărilor tehnice. Această metodă poate fi utilizată doar în cazul în care este dificilă sau prea costisitoare determinarea unor date exacte măsurate pentru o instalație specifică, de exemplu în cazul înlocuirii unui compresor sau a unui motor electric, cu o anumită caracteristică de consum, în kWh, diferită de caracteristica de consum a unei instalații similare pentru care au fost măsurate economiile de energie în mod independent, sau în cazul în care măsurările se desfășoară conform cerințelor stabilite de standardele moldovenești de referință sau conform	Pentru calcularea economiilor de energie poate fi utilizată una sau mai multe dintre următoarele metode: a) economii preconizate, prin referire la rezultatele îmbunătățirilor energetice anterioare monitorizate independent în instalații similare. Abordarea generică este denumită «ex ante»; b) economii contorizate, în cazul cărora economiile rezultate în urma aplicării unei măsuri sau a unui pachet de măsuri sunt stabilite prin înregistrarea reducerii efective a energiei utilizate, ținând seama în mod corespunzător de factori precum adăitionalitatea, ocuparea, nivelurile de producție și condițiile meteorologice care pot afecta consumul. Abordarea generică este denumită «ex post»; c) economii ponderate, în cazul cărora sunt utilizate estimări tehnice ale economiilor. Această abordare este utilizată doar în cazul în care determinarea unor date strict măsurate pentru o instalație specifică este dificilă sau mult prea costisitoare, de exemplu înlocuirea unui compresor sau a unui motor electric cu o valoare nominală în kWh diferită de cea pentru care au fost măsurate informații independente privind economiile de energie, sau în cazul în care estimările respective se realizează pe baza metodologiilor și standardelor de referință stabilite la nivel național de experți calificați sau acreditați care sunt independenți față de părțile obligate implicate; d) economii de energie estimate prin sondaj, în cazul cărora este determinat răspunsul consumatorilor la recomandări, la	Pentru calcularea economiilor de energie poate fi utilizată una sau mai multe dintre următoarele metode: a) economii preconizate, prin referire la rezultatele îmbunătățirilor energetice anterioare monitorizate independent în instalații similare. Abordarea generică este denumită «ex ante»; b) economii contorizate, în cazul cărora economiile rezultate în urma aplicării unei măsuri sau a unui pachet de măsuri sunt stabilite prin înregistrarea reducerii efective a energiei utilizate, ținând seama în mod corespunzător de factori precum adăitionalitatea, ocuparea, nivelurile de producție și condițiile meteorologice care pot afecta consumul. Abordarea generică este denumită «ex post»; c) economii ponderate, în cazul cărora sunt utilizate estimări tehnice ale economiilor. Această abordare este utilizată doar în cazul în care determinarea unor date strict măsurate pentru o instalație specifică este dificilă sau mult prea costisitoare, de exemplu înlocuirea unui compresor sau a unui motor electric cu o valoare nominală în kWh diferită de cea pentru care au fost măsurate informații independente privind economiile de energie, sau în cazul în care estimările respective se realizează pe baza metodologiilor și standardelor de referință stabilite la nivel național de experți calificați sau acreditați care sunt independenți față de părțile obligate implicate; d) economii de energie estimate prin sondaj, în cazul cărora este determinat răspunsul consumatorilor la recomandări, la
--	--	--	--

metodologiilor care implementează măsurile de eficiență energetică în conformitate cu art. 8; d) metoda economiilor de energie monitorizate, în conformitate cu care este cunoscut răspunsul consumatorilor la recomandări, campanii de informare, etichetare sau sisteme de certificare ori echipamente de măsurare inteligente. Metoda respectivă poate fi utilizată doar pentru economiile de energie rezultate din schimbările ce țin de comportamentul consumatorilor finali și nu poate fi utilizată pentru determinarea economiilor de energie rezultate din introducerea unor măsuri concrete. 2. La stabilirea economiilor de energie pentru o măsură de eficiență energetică în scopul implementării art. 8 se aplică următoarele principii: a) pentru a se ține cont de variațiile climatice se poate recurge la ajustarea economiilor de energie la o valoare standard; b) trebuie să se poată demonstra că activitățile părții obligate sau ale părții terțe care implementează măsurile de eficiență energetică în conformitate cu art. 8 sînt pertinente pentru realizarea economiilor de energie preconizate; c) economiile de energie dintr-o acțiune individuală pot fi revendicate doar de o parte; d) la calcularea economiilor de energie se ține seama de durata de viață a economiilor. Acest lucru poate fi realizat prin calcularea economiilor de energie pe care fiecare acțiune individuală le va realiza între data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020; e) sînt permise acțiunile, fie individual, fie	campaniile de informare, la schemele de etichetare sau de certificare sau la contorizarea inteligentă. Această abordare este utilizată doar pentru economiile de energie rezultate în urma modificării comportamentului consumatorilor. Ea nu poate fi utilizată pentru economii rezultate din introducerea unor măsuri concrete. 2. La stabilirea economiilor de energie pentru o măsură de eficiență energetică în scopul implementării art.8 se aplică următoarele principii: (a) economiile trebuie să fie vădit suplimentare față de cele care s-ar fi produs oricum și în absența activității părților obligate. Pentru a stabili economiile care pot fi declarate ca suplimentare, se ia în considerare modul în care ar evolua utilizarea energiei și cererea de energie în absența măsurii de politică în cauză, ținând cont cel puțin de factorii următori: tendințele consumului de energie, modificările survenite în comportamentul consumatorilor, progresul tehnologic și schimbările generate de alte măsuri puse în aplicare la nivel național; (b) economiile rezultate din punerea în aplicare a legislației sunt considerate economii care s-ar fi produs oricum și, prin urmare, nu sunt declarate ca economii de energie în sensul articolului 7 alineatul (1). Cu titlu de derogare de la respectiva cerință, economiile legate de renovarea clădirilor existente pot fi declarate ca economii de energie în sensul articolului 71, cu condiția îndeplinirii cerinței de pertinență menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă. Economii care rezultă din punerea în aplicare a cerințelor naționale minime stabilite	campaniile de informare, la schemele de etichetare sau de certificare sau la contorizarea inteligentă. Această abordare este utilizată doar pentru economiile de energie rezultate în urma modificării comportamentului consumatorilor. Ea nu poate fi utilizată pentru economii rezultate din introducerea unor măsuri concrete. 2. La stabilirea economiilor de energie pentru o măsură de eficiență energetică în scopul implementării art.8 se aplică următoarele principii: (a) economiile trebuie să fie vădit suplimentare față de cele care s-ar fi produs oricum și în absența activității părților obligate. Pentru a stabili economiile care pot fi declarate ca suplimentare, se ia în considerare modul în care ar evolua utilizarea energiei și cererea de energie în absența măsurii de politică în cauză, ținând cont cel puțin de factorii următori: tendințele consumului de energie, modificările survenite în comportamentul consumatorilor, progresul tehnologic și schimbările generate de alte măsuri puse în aplicare la nivel național; (b) economiile rezultate din punerea în aplicare a legislației sunt considerate economii care s-ar fi produs oricum și, prin urmare, nu sunt declarate ca economii de energie în sensul articolului 7 alineatul (1). Cu titlu de derogare de la respectiva cerință, economiile legate de renovarea clădirilor existente pot fi declarate ca economii de energie în sensul articolului 71, cu condiția îndeplinirii cerinței de pertinență menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă. Economii care rezultă din punerea în aplicare a cerințelor naționale minime stabilite
--	---	---

împreună, ale părților obligate sau ale părților terțe care implementează măsurile de eficiență energetică în conformitate cu art. 8, acțiuni care vizează o transformare de durată a produselor, a echipamentelor sau a piețelor către un nivel superior de eficiență energetică; și f) în contextul promovării măsurilor de eficiență energetică, trebuie să se asigure că sînt menținute standardele de calitate pentru produse, servicii la aplicarea măsurilor de eficiență energetică. 3. La determinarea economiilor de energie ce se obțin prin aplicarea măsurii stabilite la art. 8 se aplică următoarele principii: a) utilizarea, în scopul evaluării măsurii respective, a informațiilor oficiale recente și reprezentative privind elasticitatea prețurilor; b) calcularea, în mod separat, a economiilor de energie ce rezultă din aplicarea de măsuri fiscale complementare, inclusiv a stimulentele fiscale sau a plăților către un fond. 4. Notificarea metodologiei Metodologia detaliată propusă pentru aplicarea schemei de obligații și a altor măsuri de politică în domeniul eficienței energetice sau aplicarea combinată a acestora se descrie în Planul național de acțiuni pentru eficiență energetică și se comunică Secretariatului Comunității Energetice. Cu excepția măsurilor aferente impozitelor, notificarea metodologiei respective trebuie să includă informații cu privire la: a) părțile obligate, părțile terțe care implementează măsurile de eficiență energetică în conformitate cu art. 8, precum și autoritățile	pentru clădirile noi înainte de adoptarea Legii 128/2014 cu privire la performanța energetică a clădirilor pot fi declarate ca economii de energie în sensul articolului 71, cu condiția îndeplinirii cerinței de relevanță menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă și ca economiile respective să fi fost notificate în planurile de acțiune naționale privind eficiența energetică; (c) se poate ține cont doar de economiile care depășesc următoarele niveluri: (i)standardele de performanță privind emisiile pentru noile autoturisme și noile vehicule utilitare ușoare; (ii)cerințele privind eliminarea de pe piață a anumitor produse cu impact energetic în urma implementării măsurilor de punere în aplicare a Legii 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic; (d)sunt permise politici în scopul încurajării unor niveluri mai ridicate de eficiență energetică a produselor, a echipamentelor, a sistemelor de transport, a vehiculelor și combustibililor, a clădirilor și a elementelor de clădiri, a proceselor și a piețelor; (e)măsurile care promovează instalarea unor tehnologii la scară mică de obținere a energiei din surse regenerabile pe sau în clădiri pot fi eligibile spre a fi luate în considerare pentru realizarea economiilor de energie obligatorii în temeiul articolului 71, cu condiția să genereze economii de energie care să poată fi verificate și contorizate sau estimate. Economii de energie se calculează cu respectarea cerințelor din prezenta anexă;	pentru clădirile noi înainte de adoptarea Legii 128/2014 cu privire la performanța energetică a clădirilor pot fi declarate ca economii de energie în sensul articolului 71, cu condiția îndeplinirii cerinței de relevanță menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă și ca economiile respective să fi fost notificate în planurile de acțiune naționale privind eficiența energetică; (c) se poate ține cont doar de economiile care depășesc următoarele niveluri: (i)standardele de performanță privind emisiile pentru noile autoturisme și noile vehicule utilitare ușoare; (ii)cerințele privind eliminarea de pe piață a anumitor produse cu impact energetic în urma implementării măsurilor de punere în aplicare a Legii 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic; (d)sunt permise politici în scopul încurajării unor niveluri mai ridicate de eficiență energetică a produselor, a echipamentelor, a sistemelor de transport, a vehiculelor și combustibililor, a clădirilor și a elementelor de clădiri, a proceselor și a piețelor; (e)măsurile care promovează instalarea unor tehnologii la scară mică de obținere a energiei din surse regenerabile pe sau în clădiri pot fi eligibile spre a fi luate în considerare pentru realizarea economiilor de energie obligatorii în temeiul articolului 71, cu condiția să genereze economii de energie care să poată fi verificate și contorizate sau estimate. Economii de energie se calculează cu respectarea cerințelor din prezenta anexă;
---	---	---

și instituțiile publice abilitate cu atribuții în domeniul eficienței energetice; b) sectoarele-țintă; c) nivelul obiectivului de reducere a consumului de energie sau al economiilor ce se preconizează a fi realizate în perioada 1 ianuarie 2017–31 decembrie 2020 și în perioadele intermediare; d) perioada în care urmează a fi atins obiectivul de reducere a consumului de energie, precum și perioadele intermediare; e) categoriile de măsuri eligibile; f) metodologia de calcul, inclusiv modalitățile de stabilire a aditionalității și a pertinentei, și metodologiile și standardele de referință care sînt folosite pentru estimările tehnice; g) durata de viață a măsurilor; h) abordarea aleasă în legătură cu variațiile climatice; i) standardele de calitate; j) procedeele de monitorizare și de verificare și modul în care este asigurată independența acestora față de părțile obligate sau față de părțile terțe care implementează măsurile de eficiență energetică în conformitate cu art. 8; k) regulile de audit; l) modul în care este luată în considerare necesitatea îndeplinirii cerinței stabilite la art. 8 alin. (2). În cazul măsurilor aferente impozitelor, metodologia respectivă trebuie să includă informații privind: a) sectoarele-țintă și categoria contribuabililor; b) autoritatea sau instituția publică abilitată cu atribuții de asigurare a implementării măsurii respective;	(f)în cazul politicilor care accelerează adoptarea unor produse și vehicule mai eficiente, se poate ține cont pe deplin de economiile aferente acestora, cu condiția să se demonstreze că o astfel de adoptare are loc înainte de expirarea duratei de viață medii anticipate a produsului sau a vehiculului ori înainte de înlocuirea normală a produsului sau a vehiculului și cu condiția ca economiile să fie declarate doar pentru perioada care se încheie la expirarea duratei de viață medii anticipate a produsului sau a vehiculului care urmează să fie înlocuit; (g)atunci când promovează adoptarea de măsuri vizând eficiența energetică, se asigură faptul că, acolo unde este cazul, că sunt menținute standardele de calitate pentru produse, pentru servicii și pentru introducerea măsurilor sau că sunt introduse asemenea standarde în cazul în care nu există; (h)pentru a ține seama de variațiile climatice dintre regiuni, se pot ajusta economiile la o valoare standard sau se stabilesc economii de energie diferite în funcție de variațiile de temperatură dintre regiuni; (i)calcularea economiilor de energie trebuie să țină seama de durata de viață a măsurilor și de rata cu care economiile se diminuează odată cu trecerea timpului. Respectivul calcul se face prin contabilizarea economiilor pe care le va realiza fiecare acțiune individuală în perioada dintre data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020 sau, după caz, 31 decembrie 2030. Alternativ, poate fi adoptată o altă metodă, preconizată să obțină cel puțin aceeași cantitate totală de economii. Atunci când	(f)în cazul politicilor care accelerează adoptarea unor produse și vehicule mai eficiente, se poate ține cont pe deplin de economiile aferente acestora, cu condiția să se demonstreze că o astfel de adoptare are loc înainte de expirarea duratei de viață medii anticipate a produsului sau a vehiculului ori înainte de înlocuirea normală a produsului sau a vehiculului și cu condiția ca economiile să fie declarate doar pentru perioada care se încheie la expirarea duratei de viață medii anticipate a produsului sau a vehiculului care urmează să fie înlocuit; (g)atunci când promovează adoptarea de măsuri vizând eficiența energetică, se asigură faptul că, acolo unde este cazul, că sunt menținute standardele de calitate pentru produse, pentru servicii și pentru introducerea măsurilor sau că sunt introduse asemenea standarde în cazul în care nu există; (h)pentru a ține seama de variațiile climatice dintre regiuni, se pot ajusta economiile la o valoare standard sau se stabilesc economii de energie diferite în funcție de variațiile de temperatură dintre regiuni; (i)calcularea economiilor de energie trebuie să țină seama de durata de viață a măsurilor și de rata cu care economiile se diminuează odată cu trecerea timpului. Respectivul calcul se face prin contabilizarea economiilor pe care le va realiza fiecare acțiune individuală în perioada dintre data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020 sau, după caz, 31 decembrie 2030. Alternativ, poate fi adoptată o altă metodă, preconizată să obțină cel puțin aceeași cantitate totală de economii. Atunci când
---	--	--

	c) economiile preconizate a fi realizate; d) perioada pentru care se aplică măsura respectivă și perioadele intermediare; e) metodologia de calcul, inclusiv valorile utilizate pentru elasticitatea prețurilor.	utilizează alte metode, se asigură faptul că valoarea totală a economiilor de energie calculată pe baza acestor metode diferite nu depășește valoarea economiilor de energie care ar fi rezultat din calculul lor în momentul contabilizării economiilor pe care le va realiza fiecare acțiune individuală în perioada dintre data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020 sau, după caz, 31 decembrie 2030. Guvernul va descrie în detaliu, în planurile integrate pentru energie și climă, celelalte metode și dispozițiile aplicate pentru a asigura respectarea cerinței obligatorii de calculare 3. Guvernul se asigură că sunt îndeplinite următoarele cerințe pentru măsurile de politică luate în temeiul articolului 8: (a) măsurile de politică și acțiunile individuale generează economii de energie verificabile la nivelul utilizării finale; (b) responsabilitatea fiecărei părți participante, părți mandatate sau autorități publice de punere în aplicare, după caz, este clar definită; (c) economiile de energie care sunt obținute sau urmează a fi obținute sunt determinate într-un mod transparent; (d) cantitatea obligatorie de economii de energie sau care urmează a fi obținută prin măsura de politică este exprimată în termeni de consum de energie primară sau finală, utilizând factorii de conversie prevăzuți în anexa I; (e) trebuie prezentat un raport anual privind economiile de energie realizate de părțile obligate, și de instituțiile publice de punere în aplicare, care să fie pus la dispoziția	utilizează alte metode, se asigură faptul că valoarea totală a economiilor de energie calculată pe baza acestor metode diferite nu depășește valoarea economiilor de energie care ar fi rezultat din calculul lor în momentul contabilizării economiilor pe care le va realiza fiecare acțiune individuală în perioada dintre data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020 sau, după caz, 31 decembrie 2030. Guvernul va descrie în detaliu, în planurile integrate pentru energie și climă, celelalte metode și dispozițiile aplicate pentru a asigura respectarea cerinței obligatorii de calculare 3. Guvernul se asigură că sunt îndeplinite următoarele cerințe pentru măsurile de politică luate în temeiul articolului 8: (a) măsurile de politică și acțiunile individuale generează economii de energie verificabile la nivelul utilizării finale; (b) responsabilitatea fiecărei părți participante, părți mandatate sau autorități publice de punere în aplicare, după caz, este clar definită; (c) economiile de energie care sunt obținute sau urmează a fi obținute sunt determinate într-un mod transparent; (d) cantitatea obligatorie de economii de energie sau care urmează a fi obținută prin măsura de politică este exprimată în termeni de consum de energie primară sau finală, utilizând factorii de conversie prevăzuți în anexa I; (e) trebuie prezentat un raport anual privind economiile de energie realizate de părțile obligate, și de instituțiile publice de punere în aplicare, care să fie pus la dispoziția
--	---	---	---

		publicului, precum și datele privind tendința anuală a economiilor de energie; (f) monitorizarea rezultatelor și luarea de măsuri adecvate în cazul în care progresele nu sunt satisfăcătoare; (g) economiile de energie generate de o acțiune individuală sunt declarate doar de o singură parte; (h) se demonstrează că activitățile părții obligate sau ale instituțiilor publice de punere în aplicare au contribuit în mod esențial la realizarea economiilor de energie declarate. 4. La determinarea economiilor de energie obținute în urma măsurilor de politică legate de impozitare introduse în temeiul articolului 8, se aplică următoarele principii: (a) se ține cont doar de economiile de energie obținute în urma măsurilor de impozitare care depășesc nivelurile minime de impozitare aplicabile combustibililor; (b) datele privind elasticitatea cererii în funcție de preț pentru calcularea impactului măsurilor de impozitare (a energiei) trebuie să reflecte capacitatea de reacție a cererii de energie la schimbările de preț și sunt estimate pe baza unor surse de date oficiale recente și reprezentative; (c) economiile de energie generate de instrumente însoțitoare ale politicii în materie de impozitare, inclusiv stimulentele fiscale sau plata către un fond, sunt contabilizate separat. 5. Notificarea metodologiei Guvernul notifică Secretariatul Comunității Energetice metodologia detaliată propusă pentru operarea schemelor de obligații în	publicului, precum și datele privind tendința anuală a economiilor de energie; (f) monitorizarea rezultatelor și luarea de măsuri adecvate în cazul în care progresele nu sunt satisfăcătoare; (g) economiile de energie generate de o acțiune individuală sunt declarate doar de o singură parte; (h) se demonstrează că activitățile părții obligate sau ale instituțiilor publice de punere în aplicare au contribuit în mod esențial la realizarea economiilor de energie declarate. 4. La determinarea economiilor de energie obținute în urma măsurilor de politică legate de impozitare introduse în temeiul articolului 8, se aplică următoarele principii: (a) se ține cont doar de economiile de energie obținute în urma măsurilor de impozitare care depășesc nivelurile minime de impozitare aplicabile combustibililor; (b) datele privind elasticitatea cererii în funcție de preț pentru calcularea impactului măsurilor de impozitare (a energiei) trebuie să reflecte capacitatea de reacție a cererii de energie la schimbările de preț și sunt estimate pe baza unor surse de date oficiale recente și reprezentative; (c) economiile de energie generate de instrumente însoțitoare ale politicii în materie de impozitare, inclusiv stimulentele fiscale sau plata către un fond, sunt contabilizate separat. 5. Notificarea metodologiei Guvernul notifică Secretariatul Comunității Energetice metodologia detaliată propusă pentru operarea schemelor de obligații în
--	--	--	--

		materie de eficiență energetică și a măsurilor alternative menționate la articolul 8. Cu excepția cazului impozitării, notificarea include detalii privind: (a) nivelul economiilor de energie obligatorii în temeiul articolului 71 sau al economiilor preconizate a fi realizate pe întreaga perioadă cuprinsă între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2030; (b) părțile obligate sau instituțiile publice de punere în aplicare; (c) sectoarele țintă; (d) măsurile de politică și acțiunile individuale, inclusiv cantitatea totală preconizată de economii cumulate de energie pentru fiecare măsură; (e) durata perioadei de obligații pentru schema de obligații în materie de eficiență energetică; (f) acțiunile prevăzute de măsura de politică; (g) metodologia de calcul, inclusiv modalitățile de stabilire a aditionalității și a pertinentei, precum și metodologiile și valorile de referință care sunt folosite pentru economiile preconizate și ponderate; (h) durata de viață a măsurilor și modul de calcul al acesteia sau pe ce se fundamentează aceasta; (i) abordarea aleasă pentru tratarea problemei variațiilor climatice în cadrul statului membru; (j) sistemele de monitorizare și de verificare a măsurilor în temeiul articolelor 71 și 8 și modul în care este asigurată independența acestora față de părțile obligate;	materie de eficiență energetică și a măsurilor alternative menționate la articolul 8. Cu excepția cazului impozitării, notificarea include detalii privind: (a) nivelul economiilor de energie obligatorii în temeiul articolului 71 sau al economiilor preconizate a fi realizate pe întreaga perioadă cuprinsă între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2030; (b) părțile obligate sau instituțiile publice de punere în aplicare; (c) sectoarele țintă; (d) măsurile de politică și acțiunile individuale, inclusiv cantitatea totală preconizată de economii cumulate de energie pentru fiecare măsură; (e) durata perioadei de obligații pentru schema de obligații în materie de eficiență energetică; (f) acțiunile prevăzute de măsura de politică; (g) metodologia de calcul, inclusiv modalitățile de stabilire a aditionalității și a pertinentei, precum și metodologiile și valorile de referință care sunt folosite pentru economiile preconizate și ponderate; (h) durata de viață a măsurilor și modul de calcul al acesteia sau pe ce se fundamentează aceasta; (i) abordarea aleasă pentru tratarea problemei variațiilor climatice în cadrul statului membru; (j) sistemele de monitorizare și de verificare a măsurilor în temeiul articolelor 71 și 8 și modul în care este asigurată independența acestora față de părțile obligate;
--	--	--	--

		(k) în cazul impozitării: (i) sectoarele țintă și segmentul de contribuabili; (ii) autoritatea publică de punere în aplicare; (iii) economiile preconizate a fi realizate; (iv) durata măsurii de impozitare; și (v) metodologia de calcul, inclusiv elasticitățile cererii în funcție de preț utilizată și modul în care au fost stabilite acestea	(k) în cazul impozitării: (i) sectoarele țintă și segmentul de contribuabili; (ii) autoritatea publică de punere în aplicare; (iii) economiile preconizate a fi realizate; (iv) durata măsurii de impozitare; și (v) metodologia de calcul, inclusiv elasticitățile cererii în funcție de preț utilizată și modul în care au fost stabilite acestea
		Legea se completează cu Anexa 8 cu următorul cuprins: Anexa 8. Cerințe minime pentru informații de facturare și consum pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră 1. Facturare pe baza consumului real sau a citirilor repartitoarelor de costuri Pentru a permite utilizatorilor finali să-și regleze propriul consum de energie, facturarea va avea loc pe baza consumului real sau a citirilor repartitoarelor de costurilor cel puțin o dată pe an. 2. Frecvența minimă de prezentare informațiilor de facturare sau despre consum Începând cu 30 octombrie 2023, în cazul în care au fost instalate contoare cu citire la distanță sau repartitoare de costuri, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile repartitoarelor vor fi furnizate utilizatorilor finali cel puțin trimestrial, la cerere sau în cazul în care clienții finali au ales să primească facturare electronică, sau altfel de două ori pe an. De la 1 Ianuarie 2025, în cazul în care au fost instalate contoare cu citire de la distanță sau	Anexa 8. Cerințe minime pentru informații de facturare și consum pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră 1. Facturare pe baza consumului real sau a citirilor repartitoarelor de costuri Pentru a permite utilizatorilor finali să-și regleze propriul consum de energie, facturarea va avea loc pe baza consumului real sau a citirilor repartitoarelor de costurilor cel puțin o dată pe an. 2. Frecvența minimă de prezentare informațiilor de facturare sau despre consum Începând cu 30 octombrie 2023, în cazul în care au fost instalate contoare cu citire la distanță sau repartitoare de costuri, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile repartitoarelor vor fi furnizate utilizatorilor finali cel puțin trimestrial, la cerere sau în cazul în care clienții finali au ales să primească facturare electronică, sau altfel de două ori pe an. De la 1 Ianuarie 2025, în cazul în care au fost instalate contoare cu citire de la distanță sau

		repartitoare de costuri, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile repartitoare sunt furnizate utilizatorilor finali cel puțin lunar. De asemenea, acesta poate fi disponibil prin internet și poate fi actualizat cât de des permit dispozitivele și sistemele de măsurare utilizate. Încălzirea și răcirea pot fi exceptate de la această cerință în afara sezonului de încălzire/răcire. 3. Informații minime conținute în factură Următoarele informații sunt puse la dispoziția utilizatorilor finali în termeni clari și inteligibili în sau împreună cu facturile lor, în cazul în care acestea se bazează pe consumul real sau pe citirile repartitoare de costuri: (a) prețurile reale actuale și consumul real de energie sau costul total al căldurii și citirile repartitoarelor de costuri; (b) informații despre mixul de combustibil utilizat și emisiile anuale de gaze cu efect de seră aferente, inclusiv pentru utilizatorii finali alimentați prin termoficare sau răcire urbană și o descriere a taxelor și tarifelor aplicate. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică poate decide asupra aplicării cerinței de a furniza informații despre emisiile de gaze cu efect de seră pentru a include doar alimentările din sistemele de termoficare cu o putere termică nominală totală care depășește 20 MW; (c) comparații între consumul curent de energie al utilizatorilor finali cu consumul pentru aceeași perioadă a anului precedent, sub formă grafică, cu aplicarea corecțiilor climatice pentru încălzire și răcire; (d) informații de contact pentru organizațiile	repartitoare de costuri, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile repartitoare sunt furnizate utilizatorilor finali cel puțin lunar. De asemenea, acesta poate fi disponibil prin internet și poate fi actualizat cât de des permit dispozitivele și sistemele de măsurare utilizate. Încălzirea și răcirea pot fi exceptate de la această cerință în afara sezonului de încălzire/răcire. 3. Informații minime conținute în factură Următoarele informații sunt puse la dispoziția utilizatorilor finali în termeni clari și inteligibili în sau împreună cu facturile lor, în cazul în care acestea se bazează pe consumul real sau pe citirile repartitoare de costuri: (a) prețurile reale actuale și consumul real de energie sau costul total al căldurii și citirile repartitoarelor de costuri; (b) informații despre mixul de combustibil utilizat și emisiile anuale de gaze cu efect de seră aferente, inclusiv pentru utilizatorii finali alimentați prin termoficare sau răcire urbană și o descriere a taxelor și tarifelor aplicate. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică poate decide asupra aplicării cerinței de a furniza informații despre emisiile de gaze cu efect de seră pentru a include doar alimentările din sistemele de termoficare cu o putere termică nominală totală care depășește 20 MW; (c) comparații între consumul curent de energie al utilizatorilor finali cu consumul pentru aceeași perioadă a anului precedent, sub formă grafică, cu aplicarea corecțiilor climatice pentru încălzire și răcire; (d) informații de contact pentru organizațiile
--	--	--	--

		clienților finali, agențiile energetice sau organisme similare, inclusiv adresele site-urilor web, de la care se pot obține informații despre măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice disponibile, profilurile comparative ale utilizatorilor finali și specificațiile tehnice obiective pentru echipamentele care consumă energie; (e) informații despre procedurile de reclamații aferente, serviciile ombudsmanului sau mecanismele alternative de soluționare a litigiilor, după caz; (f) comparații cu un utilizator final mediu normalizat sau evaluat de referință din aceeași categorie de utilizatori. În cazul facturilor electronice, astfel de comparații pot fi, în schimb, disponibile online și indicate în cadrul facturilor. Facturile care nu se bazează pe consumul real sau citirile repartitorului de costuri conțin o explicație clară și inteligibilă a modului în care a fost calculată suma stabilită în factură și cel puțin informațiile menționate la literele (d) și (e)	clienților finali, agențiile energetice sau organisme similare, inclusiv adresele site-urilor web, de la care se pot obține informații despre măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice disponibile, profilurile comparative ale utilizatorilor finali și specificațiile tehnice obiective pentru echipamentele care consumă energie; (e) informații despre procedurile de reclamații aferente, serviciile ombudsmanului sau mecanismele alternative de soluționare a litigiilor, după caz; (f) comparații cu un utilizator final mediu normalizat sau evaluat de referință din aceeași categorie de utilizatori. În cazul facturilor electronice, astfel de comparații pot fi, în schimb, disponibile online și indicate în cadrul facturilor. Facturile care nu se bazează pe consumul real sau citirile repartitorului de costuri conțin o explicație clară și inteligibilă a modului în care a fost calculată suma stabilită în factură și cel puțin informațiile menționate la literele (d) și (e)
		Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii (1) Primul Plan național integrat privind energia și clima, elaborat în conformitate cu prevederile de la art. 6, alin. (1), va viza perioada de până în anul 2030 și va determina contribuția Republicii Moldova la consumul final și primar de energie al Comunității Energetice pentru anul 2030. Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei notifică respectiva contribuție, ca și traiectorie indicativă,	

		Secretariatului Comunitatii Energetice. (2) În vederea implementării obligațiilor referitoare la economiile de energie, conform art. 71: a) perioada pentru care are loc calculul cantității totale cumulate a economiilor de energie, în sensul art. 71, alin. (1), este 1 Ianuarie 2024 – 31 Decembrie 2030; b) în sensul art. 72, alin. (2), calculul cantității de energie a fi economisită până la 31 Decembrie 2030 se face ținând seama de obligația realizării în fiecare an de noi economii de energie echivalente a minimum 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie înregistrat între 1 Ianuarie 2019 și 1 Ianuarie 2022. (3) Următoarea evaluare a potențialului de creștere a eficienței energetice în ansamblu pe economie, în conformitate cu prevederile de la art. 12, alin. (1), lit. l), va fi efectuată, prezentată ministerului de profil și publicată pe pagina web a instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, până la 31 decembrie 2023; (4) În vederea operaționalizării sistemului informațional de monitorizare a economiilor de energie MVP, în senul art. 131, alin. (2) și (3): a) instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în termeni de 3 luni de la intrarea în vigoare a legii, va crea și oferi profiluri de utilizator, cu drepturi de acces relevante fiecărui dintre acestea, pe platforma MVP; b) obligația de raportare anuală a	
--	--	---	--

		măsurilor de eficiență energetică implementate pentru toate părțile menționate în alin. (3) intervine la 31 martie 2024; (5) În vederea operaționalizării sistemului informațional de management energetic SIME, în senul art. 131, alin. (4) și (5): a) instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în termeni de 12 luni de la intrarea în vigoare a legii, va procura și/ sau dezvolta sistemul informațional SIME, având în vedere cele mai bune practici în domeniu și soluțiile IT disponibile, și va iniția procesul de introducere a datelor administrative despre clădirile publice, conectarea acestuia la bazele de date a distribuitorilor și furnizorilor de resurse energetice, precum și va întreprinde alte activități necesare întru operaționalizarea sistemului informațional; b) furnizorii și, după caz, distribuitorii de energie și apă, asigură transmiterea datelor lunare cu privire la consumurile de resurse energetice și apă, inclusiv costurile aferente, colectate în scopul facturării, către sistemul informațional SIME, din momentul recepționării notificării instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice despre faptul că sistemul informațional SIME este funcțional, dar nu mai târziu de 12 luni din data intrării în vigoare a legii; c) prin derogare de la prevederile art. 16, alin. (3), și a legislației sectoriale relevante, distribuitorii de energie electrică, gaze naturale, furnizorii de energie termică și furnizorii de apă, instalează în clădirile publice	
--	--	--	--

		contoare inteligente pentru contorizarea resurselor energetice și a apei până la 1 decembrie 2030. Calendarul instalării contoarelor inteligente în clădirile publice, este publicat pe pagina web a distribuitorilor de energie electrică și gaze naturale, a furnizorilor de energie termică și apă, prevede instalarea contoarelor inteligente începând cu anul 2023, în număr egal de unități pe an pe durata obligației instituite la acest alineat, și prioritizează clădirile publice cu cel mai mare consum. Distribuitorii și, după caz, furnizorii de servii energetice, în cazul clădirilor publice dotate cu bazine de apă, asigură instalarea contoarelor inteligente separate pentru respectivele utilizări și reflectarea lor corespunzătoare în cadrul sistemului informațional SIME; (6) Rata anuală de 3% de renovare a suprafețelor clădirilor din domeniul public al statului, încălzite și/sau răcite, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, în sensul art. 14, alin. (9) și (10), se aplică începând cu 1 ianuarie 2024. (7) În vederea implementării obligațiilor cu privire la citirea la distanță a contoarelor și repartitoarelor de costuri, în sensul art. 163: a) obligația cu privire la instalarea contoarelor și repartitoarelor de costuri noi, în sensul art. 163, alin. (1), intră în vigoare începând cu 30 Octombrie 2023; b) obligația cu privire la adaptarea citirii la distanță a repartitoarelor de costuri sau înlocuirii acestora cu unități de ce pot fi citite la distanță, în sensul art. art. 163, alin. (2),	
--	--	---	--

		urmează a fi implementată integral de către furnizorii de energie termică până la 1 ianuarie 2030. (8) Primul plan local integrat privind energia și clima, în sensul art. 13, va fi elaborat și aprobat de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea până al 30 iunie 2025 și va viza perioada 2025-2030. (9) „Guvernul, În termen de până la 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va actualiza Programul cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate, prevăzut la art. 14 alin. (5);”.	
--	--	---	--

Tabel de Concordanță

1.		DIRECTIVE 2012/27/EU of 25 October 2012 on energy efficiency, as amended by Directive (EU) 2018/2002				
2.		Lege cu privire la modificarea unor acte normative nr. _____ din _____ 2022 Legea nr. 139/2018 din 19.07.2018 cu privire la eficiența energetică (MONITORUL OFICIAL Nr. 309-320 art. 476), cu modificările ulterioare.				
Actul Uniunii Europene Prevederile și cerințele reglementărilor comunitare (articolul, paragraful)		Proiectul de act normativ național (capitolul, articolul, subparagraful, punctul etc.)	Gradul de compatibilitate	Diferențele	Observațiile	Autoritate / Persoană responsabilă
	Incorporated and adapted by the Ministerial Council Decision 2021/14/MC-EnC on amending Article 20 and Annex I to the Treaty establishing the Energy Community and incorporating Directive (EU) 2018/2001, Directive (EU) 2018/2002, Regulation (EU) 2018/1999, Delegated Regulation (EU) 2020/1044, and Implementing Regulation (EU) 2020/1208 in the Energy Community acquis communautaire.					
	CAPITOLUL I OBIECTUL, DOMENIUL DE APLICARE, DEFINIȚII ȘI OBIECTIVE DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ					
	Articolul 1 Obiect și domeniu de aplicare					
	1. Prezenta Directivă stabilește un cadru comun de măsuri pentru promovarea eficienței energetice în cadrul Comunității Energetice, pentru a se asigura că obiectivul principal al Comunității Energetice pentru 2020 pentru eficiența energetică și obiectivul principal al Comunității Energetice	1. Articolul 1. „Scopul prezentei legi constă în crearea premiselor pentru stabilirea obiectivului național de eficiență energetică pentru anul 2030, crearea cadrului juridic necesar pentru promovarea principiului „eficiență energetică înainte de toate”, îmbunătățirea eficienței energetice prin realizarea măsurilor incluse în Planul	Compatibil			

	pentru 2030 pentru eficiența energetică, astfel cum este definit la articolele 2 alineatul (1bis). și 2(1tris) sunt îndeplinite. Directiva stabilește norme menite să elimine barierele de pe piața energetică și să depășească disfuncționalitățile pieței care împiedică eficiența în furnizarea și utilizarea energiei și prevede stabilirea de obiective și contribuții naționale orientative de eficiență energetică pentru 2020 și 2030. Prezenta directivă contribuie la punerea în aplicare a „principiului eficienței energetice în primul rând”. 2. Cerințele prevăzute de prezenta directivă sunt cerințe minime și nu împiedică nici o parte contractantă să mențină sau să introducă măsuri mai stricte. Astfel de măsuri trebuie să fie compatibile cu legislația Comunității Europene. În cazul în care legislația națională prevede măsuri mai stricte, Partea Contractantă notifică această legislație Secretariatului Comunității Energetice.	național integrat privind energia și clima, dezvoltarea pieței serviciilor energetice, precum și depășirea deficiențelor pieței energiei care împiedică creșterea eficienței în aprovizionarea și utilizarea acesteia”. Articolul 2. (1) Prezenta lege stabilește măsuri de politică în domeniul eficienței energetice, menite să asigure atingerea obiectivelor prevăzute la art. 5, precum și dezvoltarea și consolidarea continuă a domeniului respectiv. Măsurile de politică în domeniul eficienței energetice se aplică pe întreg lanțul energetic: resurse primare, producere, transport, distribuție, stocare, furnizare și consum de energie finală. (2) Prezenta lege reglementează activitățile destinate să eficientizeze atât producerea, transportul, și distribuția cât și utilizarea energiei, să sporească securitatea energetică a țării și să diminueze impactul negativ al sectoarelor energeticii asupra mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.				
	Articolul 2 Definiții	Articolul 3. Noțiuni principale	Compatibil			

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții: (1) „energie” înseamnă toate formele de produse energetice, combustibili, energie termică, energie din surse regenerabile, energie electrică sau orice altă formă de energie, astfel cum sunt definite în articolul 2 litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 1099/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 privind statisticile în domeniul energiei, precum au fost adaptate și adoptate prin Decizia 2012/02/MC-EnC al Consiliului Ministerial; (1bis) „ținta principală pentru 2020 a Comunității Energetice pentru eficiența energetică” înseamnă obiectivul de reducere a consumului de energie primară și/sau finală ale Părților Contractante până în 2020, în condițiile care urmează să fie adoptate de Consiliul Ministerial, după caz, pe baza studiului(iilor) efectuat(e) în acest scop. (1tris) „ținta principală a Comunității Energetice pentru 2030 pentru eficiența energetică” înseamnă un obiectiv de reducere a consumului de energie primară și/sau finală ale Părților Contractante până în 2030, în condițiile care urmează să fie adoptate de Consiliul Ministerial, după caz, pe baza studiului(iilor) efectuat(e) în acest scop. (1cis) 'Consumul energetic al Comunității Energetice', presupune consumul de energie al Părților Contractante. (2) „consum de energie primară” înseamnă consumul intern brut, cu excepția utilizărilor neenergetice;	În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: „energie - înseamnă toate formele de produse energetice, combustibili, căldură, energie regenerabilă, electricitate, sau oricare altă formă de energie”; consum de energie primară – consum intern brut de energie, cu excepția utilizărilor neenergetice; consum de energie finală consum final de energie - toată energia furnizată industriei, transporturilor, sectorului rezidențial, sectorului serviciilor și agriculturii, cu excepția energiei furnizate sectorului de transformare a energiei și sectoarelor energeticii; „consumator final – o persoană fizică sau juridică care cumpără energie pentru propria utilizare”; eficiență energetică – raportul dintre rezultatul obținut sub formă de servicii, bunuri sau energie și o anumită cantitate de energie folosită pentru atingerea acestui rezultat economie de energie - cantitate de energie economisită, determinată prin măsurarea și/sau estimarea consumului înainte și după punerea în aplicare a unei sau a mai multor măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în contextul normalizării condițiilor externe care afectează consumul de energie; îmbunătățire a eficienței energetice - creștere a eficienței energetice ca rezultat al schimbărilor tehnologice, comportamentale și/sau economice; serviciu energetic – beneficiu fizic, serviciu public sau bun obținut dintr-o combinație de energie cu o tehnologie sau cu o acțiune eficientă din punct de				
--	--	--	--	--	--

(3) „consumul final de energie” înseamnă toată energia furnizată industriei, transporturilor, gospodăriilor, sectoarelor prestatoare de servicii și agriculturii. Acesta exclude livrările către sectorul de transformare a energiei și către industriile din sectorul energetic; (4) „eficiență energetică” înseamnă raportul dintre rezultatul constând în performanță, servicii, bunuri sau energie și energia folosită în acest scop; (5) „economii de energie” înseamnă o cantitate de energie economisită determinată prin măsurarea și/sau estimarea consumului înainte și după punerea în aplicare a unei măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, asigurând în același timp normalizarea condițiilor externe care afectează consumul de energie; (6) „îmbunătățirea eficienței energetice” înseamnă o creștere a eficienței energetice ca rezultat al schimbărilor tehnologice, comportamentale și/sau economice; (7) „serviciu energetic” înseamnă beneficiu fizic, utilitate sau bun obținut dintr-o combinație de energie cu o tehnologie sau acțiune eficientă din punct de vedere energetic care poate include activitățile de exploatare, întreținere și control necesare pentru prestarea serviciului, care este furnizat pe baza unui contract și care, în condiții normale, s-a dovedit că duce la o îmbunătățire a eficienței energetice sau economii de energie primară, în condiții verificabile și măsurabile sau estimabile;	vedere energetic, care poate include activitățile de exploatare, de întreținere și de control, necesare pentru prestarea serviciului respectiv, care este furnizat în baza unui contract, și care, în condiții normale, s-a dovedit că duce la o îmbunătățire a eficienței energetice sau la economii de energie primară, în condiții verificabile și măsurabile sau estimabile; organ public – autoritate contractantă astfel cum este definită în Legea nr.131 din 3 iulie 2005 privind achizițiile publice; suprafață totală utilă - suprafață a unei clădiri sau a unei părți de clădire unde se utilizează energie pentru a regla climatul interior; sistem de gestionare a energiei - set de elemente legate între ele sau care interacționează între ele și care aparțin unui plan care stabilește obiectivul de eficiență energetică și strategia de atingere a acestui obiectiv; parte participantă - întreprindere sau un organ public care s-a angajat să atingă anumite obiective în cadrul unui acord voluntar sau căruia i se aplică un instrument național de politică de reglementare; măsură de politică în domeniul eficienței energetice – instrument aplicat de Guvern, de organele administrației publice centrale de specialitate, de alte organe sau autorități publice, pentru a încuraja, prin crearea de cadru juridic necesar, prin impunerea de obligații sau prin oferirea de stimulente, actorii de pe piața serviciilor energetice să furnizeze și să achiziționeze servicii energetice, precum și să întreprindă alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice; acțiune individuală - acțiune care duce la îmbunătățiri în domeniul eficienței energetice, verificabile și				
---	---	--	--	--	--

(8) „organisme publice” înseamnă „autorități contractante” astfel cum sunt definite în Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (22); (9) „administrație centrală” înseamnă toate departamentele administrative a căror competență acoperă întregul teritoriu al Părții Contractante; (10) „suprafață totală utilă” înseamnă suprafața unei clădiri sau a unei părți de clădire unde se utilizează energie pentru a regla climatul interior; (11) „sistem de gestionare a energiei” înseamnă un set de elemente legate între ele sau care interacționează între ele aparținând unui plan care stabilește obiectivul de eficiență energetică și strategia de atingere a acestui obiectiv; (12) „standard european” înseamnă un standard ad optat de Comitetul European de Standardizare, de Comitetul European de Standardizare Electrotehnică sau de Institutul European de Standardizare în Telecomunicații și pus la dispoziția publicului; (13) „standard internațional” înseamnă un standard adoptat de Organizația Internațională de Standardizare și pus la dispoziția publicului; (14) „parte obligată” înseamnă distribuitorul de energie sau furnizorul de	măsurabile sau estimabile și care este efectuată ca rezultat al unei măsuri de politică în domeniul eficienței energetice; distribuitor de energie – persoană fizică sau juridică, înregistrată în Republica Moldova în calitate de întreprindere, care realizează transportul energiei în vederea furnizării acesteia consumatorilor finali de energie sau la stațiile de distribuție la care se vinde energie consumatorilor finali de energie, inclusiv un operator al sistemului de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică și cu Legea nr. 108 din 27 mai 2016 cu privire la gazele naturale; prestator de servicii energetice - persoana fizică sau juridică, înregistrată în Republica Moldova în calitate de întreprindere, care prestează servicii energetice sau alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice la instalațiile sau la clădirile consumatorului final de energie; audit energetic - procedură sistematică al cărei scop este obținerea informațiilor necesare despre profilul consumului energetic existent al unei clădiri sau al unui grup de clădiri, al unei operațiuni, al unei instalații industriale sau comerciale ori al unui serviciu privat sau public, identificarea și cuantificarea oportunităților rentabile de economisire a energiei și raportarea rezultatelor; întreprinderi mici și mijlocii - întreprinderi astfel cum sunt definite în Legea nr. 206 din 7 iulie 2006 privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii; contract de performanță energetică - contract între un beneficiar și un prestator de servicii energetice care propune una sau mai multe măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, verificate și monitorizate pe toată perioada contractului, prin care investițiile (activitatea, aprovizionarea sau serviciile) pentru măsura, pentru măsurile respective sunt achitate proporțional cu nivelul îmbunătățirii eficienței energetice convenit prin contract sau cu alte criterii				
--	---	--	--	--	--

energie pentru care sunt obligatorii schemele naționale de obligații în ceea ce privește eficiența energetică, prevăzute la articolul 7; (15) „parte mandatată” înseamnă o entitate juridică căreia i-au fost delegate competențe de către administrația publică sau de un alt organism public pentru a dezvolta, gestiona sau exploata un sistem de finanțare în numele administrației publice sau al altui organism public; (16) „parte participantă” înseamnă o întreprindere sau un organism public care s-a angajat să atingă anumite obiective în cadrul unui acord voluntar sau căruia i se aplică un instrument național de politică de reglementare; (17) „autoritate publică de punere în aplicare” înseamnă un organism reglementat de dreptul public, responsabil cu realizarea sau monitorizarea impozitării energiei sau a carbonului, a sistemelor și instrumentelor financiare, a stimulentei fiscale, a standardelor și normelor, a sistemelor de etichetare energetică, a formării și educației; (18) „măsură de politică” înseamnă un instrument de reglementare, financiar, fiscal, voluntar sau de furnizare a informațiilor stabilit în mod oficial și pus în aplicare în cadrul Părții Contractante pentru a crea un cadru favorabil, o cerință sau un stimulent pentru ca actorii de pe piață să furnizeze și să achiziționeze servicii energetice și să întreprindă alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice;	convenite privind performanța energetică, cum ar fi economiile financiare; echipament de măsurare inteligent - dispozitiv electronic care permite măsurarea consumului de energie oferind mai multe informații decât un echipament de măsurare convențional și care poate transmite și primi informații utilizând forme de comunicații electronice; „operator al sistemului de transport al energiei” - operator al sistemului de transport al energiei electrice, după cum este definit în Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de transport al gazelor naturale, după cum este definit în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale; cerere justificată din punct de vedere economic - cerere care nu depășește necesarul de încălzire sau de răcire și care ar putea fi satisfăcută altfel în condiții de piață, prin procese de producere a energiei altele decât cogenerarea; raportul suprafețelor - raport dintre suprafața totală a clădirilor și suprafața terenului pe care este amplasată clădirea într-un anumit teritoriu; sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire - sistem de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire care utilizează cel puțin 50% energie din surse regenerabile, sau 50% căldură reziduală, sau 75% energie termică produsă prin cogenerare sau 50% dintr-o combinație de tipul celor sus-menționate; încălzire și răcire eficientă - opțiune de încălzire și de răcire care, fiind comparată cu un scenariu de bază ce reflectă starea de lucruri obișnuită, reduce măsurabil consumul de energie primară necesar pentru a furniza				
--	---	--	--	--	--

(19) „acțiune individuală” înseamnă o acțiune care duce la îmbunătățiri verificabile și măsurabile sau care pot fi estimate ale eficienței energetice și care este efectuată ca rezultat al unei măsuri de politică; 20) „distribuitor de energie” înseamnă o persoană fizică sau juridică, inclusiv un operator de sistem de distribuție, responsabilă de transportul energiei în vederea livrării acesteia la consumatorii finali sau la stațiile de distribuție care vând energie consumatorilor finali; (21) „operator de sistem de distribuție” înseamnă „operator de distribuție” astfel cum este definit în Directiva (EU) 2019/944, adaptat și adoptat în Decizia Consiliului Ministerial 2021/13/MC-EnC și Directiv 2009/73/EC, respectiv adaptat și adoptat în Decizia Consiliului Ministerial 2011/02/MC-EnC; (22) „furnizor de energie” înseamnă o persoană fizică sau juridică care vinde energie consumatorilor finali; (23) „„consumator final” înseamnă o persoană fizică sau juridică care achiziționează energie pentru propriul său consum final; (24) „furnizor de servicii energetice” înseamnă o persoană fizică sau juridică care furnizează servicii energetice sau alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice către instalația sau sediul consumatorului final;	o unitate de energie, în cadrul unui anumit sistem, într-un mod eficient din punct de vedere economic, și care se evaluează în baza analizei cost-beneficiu în conformitate cu Articolul 26, cu luarea în considerare a energiei necesare pentru extracție, conversie, transport și distribuție; încălzire și răcire individuală eficientă - opțiuni individuală de încălzire și de răcire care, comparativ cu sistemul eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire, reduce măsurabil consumul de energie primară neregenerabilă necesar pentru a furniza o unitate de energie livrată în cadrul unui anumit sistem sau care necesită același consum de energie primară neregenerabilă, dar la costuri mai mic, luându-se în considerare și energia necesară pentru extracție, conversie, transport și distribuție; reabilitare substanțială - reabilitare ale cărei costuri depășesc 50% din costurile de investiții pentru o nouă unitate comparabilă; agregator - prestator de servicii care combină multiple sarcini de scurtă durată ale consumatorilor pentru a vinde sau a licita pe piețe organizate de energie; sărăcie energetică – situație caracterizată prin lipsa accesului consumatorului casnic la sursele moderne de energie și tehnologii și/sau prin puterea de cumpărare redusă a consumatorilor casnici în raport cu resursele energetice, în special combustibili pentru prepararea hranei, energie electrică și/sau energie termică, și/sau prin lipsa confortului termic în locuință; sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire – sistem de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire care utilizează cel puțin 50% energie din surse regenerabile, sau 50% căldură reziduală, sau 75% energie termică produsă prin				
---	--	--	--	--	--

(25) „audit energetic” înseamnă o procedură sistematică al cărei scop este obținerea unor cunoștințe corespunzătoare despre profilul consumului energetic existent al unei clădiri sau al unui grup de clădiri, al unei operațiuni sau instalații industriale sau comerciale sau al unui serviciu privat sau public, identificarea și cuantificarea oportunităților rentabile de economisire a energiei și raportarea rezultatelor; (26) „întreprinderi mici și mijlocii” sau „IMM-uri” înseamnă întreprinderi în sensul celor definite în titlul I din anexa la Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (23); categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii este formată din întreprinderi care au sub 250 de angajați și a căror cifră de afaceri anuală nu depășește 50 milioane EUR și/sau al căror total al bilanțului anual nu depășește 43 milioane EUR; (27) „contract de performanță energetică” înseamnă un acord contractual între beneficiarul și furnizorul unei măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, verificată și monitorizată pe toată perioada contractului, prin care investițiile (activitatea, aprovizionarea sau serviciile) în măsura respectivă sunt plătite proporțional cu un nivel al îmbunătățirii eficienței energetice convenit prin contract sau cu alte criterii convenite privind performanța energetică, cum ar fi economiile financiare;	cogenerare sau 50% dintr-o combinație de energie și căldură de tipul celor menționate; „operator al sistemului de distribuție a energiei - operator al sistemului de distribuție a energiei - operator al sistemului de distribuție a energiei electrice, după cum este definit în Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de distribuție a gazelor naturale, după cum este definit în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale; „parte obligată - operator al sistemului de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizor de energie termică pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră (în continuare - furnizori de energie termică) care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, precum și importator de produse petroliere care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, asupra cărora se aplică schema de obligații în domeniul eficienței energetice, după cum este descrisă în art. 8 al prezentei Legi;				
---	--	--	--	--	--

	(28) „sistem de contorizare inteligentă” înseamnă un sistem electronic care poate măsura consumul de energie oferind mai multe informații decât un contor tradițional și care poate transmite și primi date utilizând o anumită formă de comunicații electronice; (29) „operator de sistem de transport” înseamnă „operator de transport și de sistem” astfel cum este definit în Directiva (EU) 2019/944, adaptat și adoptat de către consiliul Ministerial în Decizia 2021/13/MC-EnC și, respectiv, în Directiva 2009/73/CE, adaptată și adoptată prin Decizia 2011/02/MC-EnC al Consiliului Ministerial; (30) „cogenerare” înseamnă producerea simultană, în același proces, a energiei termice și a energiei electrice sau mecanice; (31) „cerere justificată din punct de vedere economic” înseamnă cererea care nu depășește necesarul de încălzire sau răcire și care ar putea fi satisfăcută altfel în condițiile pieței, prin alte procese de producere a energiei, în afară de cogenerare; (32) „energie termică utilă” înseamnă energia termică produsă într-un proces de cogenerare, pentru a satisface o cerere de încălzire sau răcire, justificată din punct de vedere economic; (33) „energie electrică produsă prin cogenerare” înseamnă energia electrică produsă într-un proces legat de					
--	---	--	--	--	--	--

producerea de energie termică utilă și calculată în conformitate cu metodologia prezentată în anexa I; (34) „cogenerare de înaltă eficiență” înseamnă cogenerarea care îndeplinește criteriile stabilite în anexa II; (35) „eficiență globală” înseamnă suma anuală a producției de energie electrică și mecanică și a producției de energie termică utilă, împărțită la cantitatea de combustibil folosită pentru producerea energiei termice într-un proces de cogenerare și în producția brută de energie electrică și mecanică; (36) „raportul dintre energia electrică și energia termică” înseamnă raportul dintre energia electrică produsă prin cogenerare și energia termică utilă la funcționare exclusiv în regim de cogenerare, utilizând datele operaționale ale unei unități specifice; (37) „unitate de cogenerare” înseamnă acea unitate care poate funcționa în regim de cogenerare; (38) „unitate de cogenerare de mică putere” înseamnă o unitate de cogenerare cu capacitate instalată mai mică de 1 MWe; (39) „unitate de microcogenerare” înseamnă o unitate de cogenerare cu o capacitate maximă mai mică de 50 kW; (40) „raportul suprafețelor” înseamnă raportul dintre suprafața totală a clădirilor					
--	--	--	--	--	--

și suprafața terenului într-un anumit teritoriu; (41) „sistem eficient de termoficare și răcire centralizată” înseamnă un sistem de termoficare sau răcire centralizat care utilizează cel puțin 50 % energie din surse regenerabile, 50 % căldură reziduală, 75 % energie termică cogenerată sau 50 % dintr-o combinație de energie și căldură de tipul celor sus-menționate; (42) „încălzire și răcire eficientă” înseamnă o opțiune de încălzire și răcire care, comparativ cu un scenariu de bază care reflectă situația normală, reduce măsurabil consumul de energie primară necesar pentru a furniza o unitate de energie livrată în cadrul unei limite de sistem relevante într-un mod eficient din punct de vedere al costurilor, după cum a fost evaluat în analiza costuri-beneficii la care se face trimitere în prezenta directivă, ținând seama de energia necesară pentru extracție, conversie, transport și distribuție; (43) „încălzire și răcire individuală eficientă” înseamnă o opțiune privind furnizarea de încălzire și răcire individuală care, comparativ cu termoficarea și răcirea centralizată eficientă, reduce măsurabil consumul de energie primară din surse neregenerabile necesar pentru a furniza o unitate de energie livrată în cadrul unei limite de sistem relevante sau necesită același consum de energie primară din surse neregenerabile, dar la un cost inferior, ținând seama de energia necesară pentru extracție, conversie, transport și distribuție;					
--	--	--	--	--	--

	(44) „reabilitare substanțială” înseamnă reabilitarea ale cărei costuri depășesc 50 % din costurile de investiții pentru o nouă unitate comparabilă; (45) „agregator” înseamnă un furnizor de servicii de cerere de energie care combină încărcări multiple de scurtă durată ale consumatorilor pentru a vinde sau a licita pe piețe de energie organizate.					
--	---	--	--	--	--	--

	Articolul 3 Obiective de eficiență energetică 1. Fiecare Parte Contractantă stabilește un obiectiv național indicativ în materie de eficiență energetică pentru anul 2020, bazat fie pe consumul de energie primară sau consumul final de energie, fie pe economiile de energie primară sau finală, fie pe intensitatea energetică. Părțile Contractante notifică aceste obiective Secretariatului Comunității Energetice în conformitate cu articolul 24 alineatul (1) și cu anexa XIV partea 1. Cu ocazia acestei notificări, statele membre exprimă aceste obiective, de asemenea, ca nivel absolut al consumului de energie primară și al consumului final de energie în 2020 și explică în ce fel și pe baza căror date a fost calculat acest lucru. În momentul stabilirii acestor obiective, Părțile Contractante iau în considerare: (a) consumul de energie din 2020 al Comunității Energetice; (b) măsurile prevăzute de prezenta directivă; (c) măsurile adoptate în vederea realizării obiectivelor naționale privind economiile de energie, adoptate în temeiul Articolului 4, alineatul (1) din Directiva 2006/32/CE adaptată și adoptată de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2009/05/MC-EnC; și (d) alte măsuri de promovare a eficienței energetice în cadrul Părților Contractante și la nivelul Comunității Energetice. Cu ocazia stabilirii acestor obiective, Părțile Contractante pot ține seama de	Articolul 5. Politica de stat în domeniul eficienței energetice și obiectivele acesteia (1) Creșterea eficienței energetice este un obiectiv strategic al politicii energetice naționale, datorită contribuției majore pe care o are la realizarea siguranței alimentării cu energie, dezvoltării durabile și competitivității, la economisirea resurselor energetice primare și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. (2) Obiectivele naționale de eficiență energetică sînt exprimate în valori absolute, reprezintă un plafon al consumului de energie primară și finală pentru întreaga economie națională și se stabilesc pentru un anumit orizont de timp. (3) Obiectivele politicii de stat în domeniul eficienței energetice sunt următoarele: a) eliminarea barierelor în calea promovării eficienței energetice; b) introducerea tehnologiilor cu eficiență energetică ridicată, a sistemelor moderne de măsurare și control, precum și a sistemelor de gestiune a energiei; c) aplicarea principiilor moderne de management energetic; d) promovarea utilizării la consumatorii finali de energie a echipamentelor și a utilajelor eficiente din punct de vedere energetic, precum și a surselor regenerabile de energie; e) promovarea mecanismelor de eficiență energetică și a instrumentelor financiare pentru economia de energie, acordarea de stimulente financiare și fiscale, în condițiile legii; f) mobilizarea investițiilor în renovarea clădirilor; g) cooperarea dintre consumatorii finali de energie, producători, furnizori de energie cu amănuntul, distribuitorii de energie și instituțiile și	Compatibil			
--	--	---	------------	--	--	--

asemenea de situația națională care afectează consumul de energie primară, ca de exemplu: (a) potențialul rămas de reducere rentabilă a consumului de energie; (b) evoluția și prognozele privind PIB; (c) schimbările înregistrate în importurile și exporturile de energie; (d) dezvoltarea tuturor surselor regenerabile de energie, energia nucleară, captarea și stocarea dioxidului de carbon; și (e) acțiunea timpurie. 2. Până la 30 iunie 2018, Secretariatul Comunității Energetice va evalua progresele realizate și dacă există probabilitatea ca Comunitatea Energetică să atingă nivelul de consumul de energie al Comunității Energiei în 2020, conform deciziei Consiliului Ministerial pe baza studiilor efectuate în acest sens. 3. În efectuarea revizuirii ce se referă la paragraful 2, Comunitatea Energetică: (a) însumează obiectivele naționale indicative în materie de eficiență energetică raportate de Părțile Contractante; (b) evaluează dacă suma acestor obiective poate fi considerată un indicator fiabil al îndeplinirii de către Comunitatea Energetică a obiectivului său, ținând seama de evaluarea primului raport anual în conformitate cu articolul 24 alineatul (1) și de evaluarea planurilor naționale de acțiune pentru eficiență energetică în conformitate cu articolul 24 alineatul (2); (c) ține seama de analiza complementară decurgând din:	autoritățile publice în vederea atingerii obiectivelor stabilite de politica națională de eficiență energetică; h) dezvoltarea pieței serviciilor energetice; i) educarea și conștientizarea consumatorilor finali de energie asupra importanței și beneficiilor aplicării măsurilor de creștere a eficienței energetice; j) promovarea cercetării fundamentale și aplicative în domeniul utilizării eficiente a energiei; k) promovarea tehnologiilor inovative în domeniul eficienței energetice; (4) Politica de stat în domeniul eficienței energetice, inclusiv schema de obligații în domeniul eficienței energetice, măsurile de politică în domeniul eficienței energetice, se indică în Planul național integrat privind energia și clima. Art.30 Dispoziții Finale (1) Obiectivele naționale în domeniul eficienței energetice pentru anul 2030, în sensul art. 5 alin. (2), se stabilesc la nivelul ce nu va depăși consumul de energie finală în valoare de 2800 mii tone echivalent petrol (ktep) sau de energie primară în valoare de 3000 ktep.				
---	---	--	--	--	--

(i) o evaluare a progresului înregistrat privind consumul de energie, precum și privind acest consum raportat la activitatea economică de la nivelul Comunității Energetice, inclusiv progresele înregistrate în ceea ce privește eficiența furnizării de energie ale Părților Contractante ale căror obiective indicative naționale se bazează pe consumul final de energie sau pe economiile de energie finală, inclusiv progresele înregistrate ca urmare a respectării de către aceste Părți Contractante a dispozițiilor capitolului III din prezenta directivă; (ii) rezultatele obținute din exercițiile de modelare în ceea ce privește evoluțiile viitoare ale consumului de energie la nivelul Comunității Energetice;; (d) compară rezultatele de la literele (a)-(c) cu consumul de energie al Comunității Energetice de cel mult 187 Mtep de energie primară și/sau nu mai mult de 133 Mtep de energia finală în 2020. 4. Până la 31 octombrie 2022, Secretariatul evaluează dacă Comunitatea Energetică și-a atins obiectivele principale pentru 2020 privind eficiența energetică. 5. Fiecare Parte Contractantă stabilește contribuții naționale indicative de eficiență energetică la obiectivul principal pentru 2030 al Comunității Energetice pentru eficiența energetică stabilit în articolul 1 alineatul (1) din prezenta Directivă, în conformitate cu articolele 4 și 6 din Regulamentul (UE) 2018/1999, astfel cum a fost adaptat și adoptat prin Decizia Consiliului Ministerial 2021/14/MC-EnC. Atunci când se stabilesc aceste contribuții, Părțile Contractante țin cont de consumul de					
--	--	--	--	--	--

	energie al Comunității Energetice în 2030 în energie primară și/sau energie finală, astfel cum va fi decis de Consiliul Ministerial pe baza studiului (studiilor) relevante în acest sens. Aceste contribuții nu trebuie să fie mai mari decât reperele naționale incluse în Anexa XX la prezenta Directivă în urma deciziei Consiliului Ministerial pe baza studiului (studiilor) relevante în acest sens. Părțile Contractante notifică aceste contribuții Secretariatului Comunității Energetice ca parte a planurilor sale naționale integrate pentru energie și climă, astfel cum se menționează și în conformitate cu Articolele 3 și 7-12 din Regulamentul (UE) 2018/1999, astfel cum a fost adaptat și adoptat prin Decizia Consiliului Ministerial 2021/14/MC-EnC.					
--	--	--	--	--	--	--

	CAPITOLUL II CONSUMUL ENERGETIC EFICIENT					
	Articolul 4 Renovarea clădirilor	Articolul 7 se abrogă	Compatibil			
	...					
	Articolul 5 Rolul de exemplu al clădirilor organismelor publice					
	1. Fără a aduce prejudicii articolului 7 din Directiva 2010/31/UE, precum a fost adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial 2010/02/MC-EnC, fiecare parte contractantă se asigură că, de la 1 decembrie 2017, 1 % și de la 1 ianuarie 2024 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute și ocupate de administrația centrală se renovează anual pentru a îndeplini cel puțin cerințele minime de performanță energetică pe care le-a stabilit în aplicarea articolului 4 din Directiva 2010/31/UE, după cum a fost adaptat și adoptat prin Decizia Consiliului Ministerial 2010/02/MC-EnC. Rata de 1 % se va calcula pe suprafața totală a clădirilor cu o suprafață utilă totală peste 500 m² deținute și ocupate de administrația centrală ale Părții Contractante în cauză și care, la 1 ianuarie a fiecărui an, nu îndeplinesc cerințele minime naționale de performanță energetică stabilite în aplicarea articolului 4 din Directiva 2010/31/UE, precum a fost adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial 2010/02/MC-EnC. Acest prag va fi coborât la 250 m² începând cu 1 ianuarie 2019. De la 1 ianuarie 2024, cota de 3 % se calculează asupra suprafeței totale a	Articolul 14. Renovarea clădirilor (1) Implementarea cerințelor minime de performanță energetică a fondului imobiliar național se realizează în conformitate cu Legea nr.128/2014 privind performanța energetică a clădirilor. Renovarea fondului imobiliar național se efectuează în termenele și condițiile stabilite în Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung. (2) În vederea promovării rolului de exemplu al clădirilor publice, prezenta lege stabilește ca obiectiv renovarea anuală a unei anumite suprafețe a clădirilor din domeniul public al statului, încălzite și/sau răcite, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, astfel ca să fie îndeplinite cel puțin cerințele minime de performanță energetică prevăzute la art. 9 din Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor. (3) Cerințele stabilite la alin. (2) nu se aplică următoarelor categorii de clădiri: a) clădirile care fac parte din patrimoniul național cultural și pentru care respectarea anumitor cerințe minime de performanță energetică ar modifica în mod inacceptabil caracterul sau aspectul acestora; b) clădirile destinate apărării naționale, cu excepția caselor de locuit unifamiliale sau a clădirilor de birouri ale organului central de specialitate al administrației publice în domeniul apărării ori ale autorităților administrative și ale instituțiilor din subordinea acestuia;	Compatibil			

clădirilor cu o suprafață utilă totală peste 250 m2 deținute și ocupate de autoritățile centrale ale Părții Contractante în cauză, care, la 1 ianuarie a fiecărui an, nu îndeplinesc cerințele naționale minime de performanță energetică stabilite în aplicarea articolului 4 din Directiva 2010/31/UE, precum a fost adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial 2010/02/MC-EnC. În cazul în care o Parte Contractantă cere ca obligația de a renova în fiecare an 1 % din suprafața totală să se extindă la suprafața deținută și ocupată de departamentele administrative la un nivel inferior administrației centrale, rata de 1 % și, respectiv, 3 % se calculează la suprafața totală a clădirilor cu o suprafață totală utilă de peste 500 m2 și, începând cu 1 ianuarie 2019, respectiv la 1 ianuarie 2024, peste 250 m2 deținute și ocupate de administrația centrală și de aceste departamente administrative ale Părții Contractante în cauză care, la 1 ianuarie a fiecărui an, nu îndeplinesc cerințele naționale minime de performanță energetică stabilite în aplicarea articolului 4 din Directiva 2010/31/UE, precum a fost adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial 2010/02/MC-EnC. În momentul punerii în aplicare a măsurilor pentru renovarea completă a clădirilor administrației centrale în conformitate cu primul paragraf, Părțile Contractante pot alege să ia în considerare clădirea în ansamblu, inclusiv anvelopa clădirii, echipamentele, funcționarea și întreținerea. Părțile Contractante solicită includerea clădirilor administrației centrale cu cea mai scăzută performanță energetică	c) clădirile utilizate ca lăcașuri de cult sau pentru alte activități cu caracter religios. (4) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate care intră sub incidența alin. (2) sînt stabilite conform anexei nr. 3. (5) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să elaboreze, cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, Programul cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate, în care să includă, pentru următorii 3 ani de la adoptarea amendamentelor la prezenta lege, lista clădirilor care urmează să fie renovate, măsurile de eficiență energetică ce urmează să fie întreprinse pentru renovarea clădirilor respective și cheltuielile estimative necesare pentru realizarea acestor măsuri, inclusiv cele conexe indispensabile de consolidare a clădirii, rata anuală de renovare, precum și mărimea contribuțiilor de la bugetul de stat, necesare pentru efectuarea renovării. (6) Lista clădirilor care urmează să fie renovate va cuprinde informații cu privire la suprafața totală în metri pătrați a fiecărei clădiri și cu privire la performanța energetică a acesteia sau alte date energetice relevante. La întocmirea listei va fi acordată prioritate clădirilor cu performanța energetică cea mai scăzută, în limita posibilităților economice, ținînd cont de raportul cost-beneficiu și de posibilitatea implementării în acest sens a contractelor de performanță energetică. (7) Programul cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate se aprobă de Guvern pentru o perioadă de 3 ani. Anual, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să examineze necesitatea modificării programului				
---	---	--	--	--	--

printre prioritățile măsurilor de eficiență energetică, acolo unde este fezabil din punct de vedere tehnic și eficient din punct de vedere al costurilor. 2. Părțile Contractante pot hotărî să nu stabilească sau să nu aplice cerințele menționate la alineatul (1) pentru următoarele categorii de clădiri: (a) clădiri protejate oficial ca făcând parte dintr-un sit protejat sau datorită valorii lor arhitecturale sau istorice deosebite, în măsura în care respectarea anumitor cerințe minime de performanță energetică ar modifica în mod inacceptabil caracterul sau aspectul acestora; (b) clădiri deținute de forțele armate sau de administrația centrală și care servesc unor obiective de apărare națională, cu excepția spațiilor de locuit individuale sau a clădirilor de birouri ale forțelor armate și ale altor categorii de personal angajat de autoritățile de apărare națională; (c) clădiri utilizate ca lăcașuri de cult sau pentru alte activități cu caracter religios. 3. În cazul în care una din Părțile Contractante renovează mai mult de 1 % începînd cu 1 Decembrie 2017, și 3% din 1 Ianuarie 2024, din suprafața totală a clădirilor administrației centrale într-un anumit an, acesta poate contabiliza excedentul în cadrul ratei de renovare anuală a oricăruia dintre cei trei ani anteriori sau următori. 4. Părțile Contractante pot contabiliza, în cadrul ratei de renovare anuală a clădirilor administrației centrale, clădirile noi ocupate și deținute pentru a înlocui clădiri specifice ale administrației centrale demolate în oricare din cei doi ani precedenți sau clădiri vândute, demolate ori scoase din uz în oricare din cei doi ani	respectiv și să raporteze Guvernului despre acest fapt pînă la data de 1 mai a anului în curs. (8) Resursele financiare necesare pentru renovarea clădirilor se planifică și se includ în legea bugetului de stat pentru anul următor de către instituțiile și autoritățile incluse în Programul cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate. (9) Rata anuală de renovare constituie 3% din suprafața totală a clădirilor din domeniul public al statului, cu o suprafață totală utilă de peste 250 m², în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate și care nu îndeplinesc, la data de 1 ianuarie a fiecărui an, cerințele minime de performanță energetică. (10) În cazul în care suprafața clădirilor renovate pe parcursul unui an depășește 3%, din suprafața totală a clădirilor din domeniul public al statului, încălzite și/sau răcite, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, excedentul va fi luat în calcul la realizarea ratei anuale de renovare pentru oricare dintre cei 3 ani care preced sau urmează după anul respectiv. La determinarea ratei anuale de renovare pot fi luate în considerare clădirile noi din domeniul public al statului în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, care înlocuiesc clădirile demolate în oricare dintre ultimii 2 ani precedenți sau clădirile care au fost vândute, demolate ori scoase din uz în oricare dintre ultimii 2 ani precedenți, ca urmare a utilizării mai intensive a altor clădiri. (11) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate ale căror clădiri sînt incluse în lista clădirilor care urmează să fie renovate vor planifica în bugetele lor cheltuielile necesare pentru a efectua lucrările de renovare în conformitate cu procedurile bugetare stabilite în Legea finanțelor				
---	--	--	--	--	--

precedenți ca urmare a utilizării mai intensive a altor clădiri. 5. În sensul alineatului (1), până la 1 Ianuarie 2017, Părțile Contractante stabilesc și pun la dispoziția publicului un inventar al clădirilor administrației centrale încălzite și/sau răcite cu o suprafață totală utilă de peste 500 m2 și, până la 1 Ianuarie 2019, de peste 250 m2, excluzând clădirile exceptate în temeiul alineatului (2). Inventarul cuprinde următoarele informații: (a) suprafața totală în m2; și (b) performanța energetică a fiecărei clădiri sau datele energetice relevante. 6. Fără a aduce prejudicii articolului 7 din Directiva 2010/31/UE, precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial în Decizia 2010/02/MC-EnC, Părțile Contractante pot opta pentru o abordare alternativă alineatelor (1)-(5) din prezentul articol, situație în care ei adoptă alte măsuri eficiente din punct de vedere al costurilor, inclusiv renovări aprofundate și măsuri vizând schimbări în comportamentul ocupanților, pentru a obține, până în 2030, o cantitate de economii de energie în clădirile eligibile deținute și ocupate de către administrația lor centrală cel puțin echivalentă cu cea necesară în temeiul alineatului (1), raportată în fiecare an. În sensul abordării alternative, Părțile Contractante pot estima economiile de energie pe care le-ar genera aplicarea alineatelor (1)-(4) prin utilizarea unor valori standard adecvate pentru consumul de energie al clădirilor de referință ale administrației centrale, înainte și după renovare și în conformitate cu estimările	publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. (12) Ținând cont de măsurile de eficiență energetică aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (5) și (7), autoritățile administrației publice centrale de specialitate sînt obligate să organizeze proceduri de achiziții publice pentru a selecta părțile terțe care să execute măsurile respective și să încheie contracte de achiziții în acest sens. (13) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, în vederea implementării prevederii de la alin. (12), pot aplica contractele de performanță energetică pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie cu suportul instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. Contractele de performanță energetică se încheie de către beneficiarii Programului cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate și prestatorul de servicii energetice după organizarea procedurilor de achiziții publice. (14) Măsurarea și verificarea economiilor de energie rezultate ca urmare a măsurilor de eficiență energetică realizate de părțile contractate, precum și a măsurilor de eficiență energetică realizate în cadrul contractelor de performanță energetică încheiate de autoritățile administrației publice centrale de specialitate în conformitate cu alin. (13), sînt efectuate anual de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, iar validarea economiilor de energie este asigurată anual prin implicarea auditorilor energetici, a companiilor specializate sau a organului supravegherii energetice de stat. (15) Anual, pînă la 31 mai, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice întocmește și prezintă organului central al administrației publice în domeniul energiei un raport care să reflecte				
--	---	--	--	--	--

suprafeței parcului imobiliar al acestora. Categoriile de clădiri de referință ale administrației centrale sunt reprezentative pentru parcul imobiliar al acesteia. Părțile Contractante care optează pentru abordarea alternativă notifică Secretariatul Comunității Energetice până cel târziu la 1 Ianuarie 2017 și respectiv până la , măsurile alternative pe care intenționează să le adopte, precum și modul în care vor realiza o îmbunătățire echivalentă a performanței energetice a clădirilor deținute de administrația lor centrală. 7. Părțile Contractante încurajează organismele publice, inclusiv cele de la nivel regional și local, precum și organismele care se ocupă de locuințele sociale reglementate de dreptul public, acordând atenția cuvenită competențelor și structurii administrative ale acestora (a) să adopte un plan în materie de eficiență energetică, de sine stătător sau ca parte a unui plan mai cuprinzător privind clima sau mediul, care să conțină obiective și acțiuni specifice privind economia de energie și eficiența energetică, în vederea respectării rolului de exemplu al clădirilor administrației centrale prevăzut la alineatele (1), (5) și (6); (b) să pună în aplicare un sistem de gestionare a energiei, inclusiv audituri energetice, ca parte din punerea în aplicare a planului lor; (c) să utilizeze, după caz, societăți de servicii energetice și contractarea în materie de performanță energetică pentru a finanța renovările și a implementa	informații cu privire la mijloacele financiare utilizate de autoritățile administrației publice centrale de specialitate în anul precedent, măsurile de eficiență energetică ce au fost identificate ca fiind necesare pentru renovarea clădirilor, contractele încheiate pe parcursul anului precedent ca urmare a desfășurării procedurilor de achiziții publice, organizate în conformitate cu alin. (12), rata anuală de renovare a clădirilor, măsurile de eficiență energetică și totalul cheltuielilor efectuate, precum și economiile de energie realizate pe parcursul anului precedent. Raportul respectiv și Programul cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate se publică pe pagina web oficială a instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și pe cea a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. (16) Parlamentul, instituția Președintelui Republicii Moldova, alte autorități publice care nu intră sub incidența alin. (2), precum și autoritățile administrației publice locale sînt în drept să întreprindă măsuri de renovare a clădirilor din domeniul public al statului în care acestea își desfășoară activitatea pentru a îndeplini cel puțin cerințele minime de performanță energetică, stabilite de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor în conformitate cu art. 9 din Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor. În acest sens, autoritățile respective pot întreprinde următoarele măsuri: a) să adopte planuri proprii integrate privind energia și clima, separat sau ca parte integrantă a unui plan de acțiuni privind protecția mediului, care să conțină obiective și acțiuni specifice ce țin de obținerea economiilor de energie și de promovarea eficienței energetice, în contextul continuării rolului de exemplu al clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate în conformitate cu prezentul articol;				
--	---	--	--	--	--

	planurile de menținere sau de îmbunătățire a eficienței energetice pe termen lung. b) să instituie și să implementeze un sistem de management energetic, inclusiv să efectueze auditul energetic în contextul aplicării planurilor de acțiuni; c) să contracteze prestatorii de servicii energetice, inclusiv să încheie contracte de performanță energetică, pentru finanțarea lucrărilor de renovare a clădirilor și implementarea planurilor de menținere sau de îmbunătățire a eficienței energetice pe termen lung. Articolul 30. Dispoziții finale și tranzitorii Alin.(6) Guvernul: a) în termen de pînă la 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi: - va elabora și va aproba primul Program cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate, prevăzut la art. 14 alin. (5); Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii (6) Rata anuală de 3% de renovare a suprafețelor clădirilor din domeniul public al statului, încălzite și/sau răcite, în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate, în sensul art. 14, alin. (9) și (10), se aplică începând cu 1 ianuarie 2024.					
	Articolul 6 Achiziții efectuate de organismele publice 1. Părțile Contractante se asigură că administrațiile centrale achiziționează doar produse, servicii și clădiri cu performanțe înalte de eficiență energetică, în măsura în care aceasta corespunde cerințelor de eficacitate a costurilor, fezabilitate economică, viabilitate sporită, conformitate tehnică, precum și unui nivel	Articolul 15. Achiziții publice durabile (1) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, alte autorități sau instituții publice care au calitatea de autoritate contractantă în sensul Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice sînt obligate să achiziționeze doar bunuri, servicii sau lucrări cu performanță înaltă de eficiență energetică în măsura în care să fie respectate cerințele privind eficacitatea costurilor, fezabilitatea economică, viabilitatea sporită, conformitatea tehnică, precum și	Compatibil			

suficient de concurență, astfel cum se menționează în Anexa III. Obligația prevăzută la primul paragraf se aplică contractelor de achiziție de produse, servicii și clădiri de către organismele publice, în măsura în care aceste contracte au o valoare egală sau mai mare decât pragurile stabilite în legislația națională a fiecărei Părți Contractante. Fiecare parte contractantă își prezintă pragurile naționale Secretariatului Comunității Energetice până la 15 octombrie 2017. 2. Obligația menționată la alineatul (1) se aplică în cazul contractelor forțelor armate numai în măsura în care aplicarea sa nu generează un conflict cu natura și obiectivul principal ale activităților forțelor armate. 3. Părțile Contractante încurajează organismele publice, inclusiv cele de la nivel regional și local, acordând atenția cuvenită competențelor și structurii administrative ale acestora, să urmeze exemplul administrațiilor lor centrale și să achiziționeze doar produse, servicii și clădiri cu performanțe ridicate de eficiență energetică. Părțile Contractante încurajează organismele publice să evalueze posibilitatea încheierii de contracte de performanță energetică pe termen lung care oferă economii de energie pe termen lung atunci când organizează licitații pentru contracte de prestări de servicii cu un conținut energetic semnificativ. 4. Fără a aduce prejudicii alineatului (1), atunci când achiziționează un pachet de produse reglementat în ansamblu de un act delegat adoptat în temeiul Directivei	să fie asigurat un nivel suficient de concurență în conformitate cu cerințele stabilite în anexa nr. 4. (2) Prezentul articol se aplică și de către persoanele juridice de drept privat în cazul atribuirii contractelor de achiziții publice de bunuri, servicii sau lucrări finanțate și/sau subvenționate cu peste 50% de către autoritățile și instituțiile specificate la alin. (1). (3) Obligația stabilită la alin. (1) se aplică în cazul contractelor de achiziții publice de bunuri, servicii sau lucrări efectuate în conformitate cu Regulamentul cu privire la achizițiile publice de valoare mică și în conformitate cu Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice. (4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul apărării, autoritățile administrative și instituțiile din subordinea acestuia sînt obligate să aplice prevederile alin. (1) numai în măsura în care aplicarea acestora nu contravine naturii și obiectivului principal al activităților lor. (5) Autoritățile administrației publice locale sînt în drept să achiziționeze doar bunuri, servicii sau lucrări cu performanță înaltă de eficiență energetică în conformitate cu cerințele stabilite în anexa nr.4. În cazul proiectelor finanțate total sau parțial din bugetul de stat, autoritățile administrației publice locale sînt obligate să aplice prevederile alin. (1)–(3), alin. (6) și (7). (6) În contextul organizării procedurilor de achiziții publice de servicii cu un conținut energetic semnificativ, autoritățile administrației publice centrale de specialitate, alte autorități și instituții publice, autoritățile administrației publice locale evaluează posibilitatea încheierii contractelor de performanță energetică pe termen lung, care să permită obținerea de economii de energie pe termen lung. (7) Fără a aduce atingere alin. (1), la achiziționarea unui pachet de produse reglementat în ansamblu de actele normative aprobate de Guvern în conformitate cu Legea nr. 44/2014 privind etichetarea				
--	--	--	--	--	--

	2010/30/UE, precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial în Decizia 2010/02/MC-EnC, Părțile Contractante pot solicita ca eficiența energetică totală să aibă prioritate asupra eficienței energetice a produselor individuale din pachetul respectiv prin achiziționarea pachetului de produse care respectă criteriul apartenenței la cea mai înaltă clasă de eficiență energetică.	produselor cu impact energetic, autoritățile care intră sub incidența prezentului articol vor acorda prioritate caracteristicilor de eficiență energetică aferente pachetului de produse în totalitate în raport cu eficiența energetică a produselor individuale din pachetul respectiv și vor achiziționa pachetul de produse care corespund criteriului apartenenței la cea mai înaltă clasă de eficiență energetică.				
	Articolul 7 Obligația privind economiile de energie					
	1. Părțile contractante realizează economii cumulate de energie la utilizarea finală cel puțin echivalentă cu: (a) noi economii în fiecare an de la 1 ianuarie 2014 până la 31 decembrie 2020 de 0,7 % din vânzările anuale de energie către clienții finali în volum, în medie pe cea mai recentă perioadă de trei ani anterioară datei de 1 ianuarie 2016. Vânzările de energie, în volum, utilizate în transport poate fi exclus, în total sau parțial, din acel calcul (b) noi economii în fiecare an, de la 1 ianuarie 2024 până la 31 decembrie 2030, de 0,8 % din consumul final anual de energie, în medie pentru cea mai recentă perioadă de trei ani înainte de 1 ianuarie 2022. Părțile Contractante pot solicita ca această rată a economiilor de energie să fie evaluată anual în vederea unei eventuale revizui de către Consiliul Ministerial al Comunității Energetice pe baza analizei economice furnizate de studiile în curs efectuate în acest sens. Părțile Contractante pot contabiliza economiile de energie care decurg din măsurile de politică, indiferent dacă sunt	Articolul 7¹. Obligații referitoare la economiile din energie. (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei determină, cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce trebuie realizată într-o anumită perioadă de timp, în cadrul obligațiilor instituite de prezentul Articol. Valoarea economiilor și măsurile a fi întreprinse în vederea realizării acestora, inclusiv sursele și mecanismele de finanțare, sunt descrise în Planul național integrat privind energia și clima. (2) Calculul cantității totale cumulate de energie a fi economisită este realizat ținând seama de obligația realizării în fiecare an de noi economii de energie, determinate în raport cu valoarea medie a consumului final de energie înregistrat într-o perioadă prestabilită de timp. (3) La realizarea cantității totale cumulate a economiilor de energie conform alin. (1) se ia în calcul: a) cantitatea economiilor de energie realizate în sectoarele de producere, de transport și de distribuție a energiei, inclusiv în sistemul de	Compatibil			

introduse până la 31 decembrie 2020 sau după această dată, cu condiția ca aceste măsuri să conducă la noi acțiuni individuale care sunt efectuate după 31 decembrie 2020. Părțile contractante continuă să realizeze noi economii anuale în conformitate cu primul paragraf litera (b) pentru perioade de zece ani după 2030. Părțile contractante decid cum să treacă treptat cantitatea calculată de noi economii pentru fiecare perioadă menționată la primul paragraf literele (a) și (b), cu condiția ca economiile obligatorii cumulate totale de energie la nivelul utilizării finale să fi fost realizate până la finalul fiecărei perioade de obligații. 2. Cu condiția ca Părțile Contractante să fi îndeplinit cel puțin obligația privind economiile cumulate de energie la nivelul utilizării finale prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (b), acestea pot calcula cantitatea obligatorie de economii de energie printr-unul sau mai multe dintre următoarele mijloace: (a) aplicarea unei rate anuale de economii la vânzările de energie către clienții finali sau la consumul final de energie, mediat pe perioada cea mai recentă de trei ani înainte de 1 ianuarie 2022; (b) excluderea, totală sau parțială, a energiei utilizate în transport din baza de calcul; (c) utilizarea oricăreia dintre opțiunile prevăzute la alineatul (4). 3. În cazul în care părțile contractante utilizează posibilitățile	alimentare centralizată cu energie termică și de răcire, obținute ca urmare a: - dezvoltării infrastructurii eficiente de alimentare cu energie termică și de răcire și/sau a dezvoltării cogenerării de înaltă eficiență și a încălzirii și răcirii cu căldură reziduală și surse regenerabile de energie, în condițiile stabilite de Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării ; - reabilitării substanțiale a unei centrale termice existente, cu o putere termică totală mai mare de 20 MW, și ca urmare a conversiei acesteia într-o instalație de cogenerare de înaltă eficiență; - implementării măsurilor stabilite la art. 24 alin. (3) și alin. (5) lit. b), art. 26, 27 și art. 30 alin. (13); b) cantitatea economiilor de energie rezultate din acțiunile individuale noi, puse în aplicare începând cu 31 Decembrie 2020 până la 31 Decembrie 2023 și care continuă să aibă impact până în 2024, și care pot fi măsurate și verificate; (4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informează Secretariatul Comunității Energetice asupra măsurilor de politică de eficiență energetică planificate pentru perioada 1 Ianuarie 2024 – 31 Decembrie 2030, care corespund condițiilor menționate la alin. (3) al acestui articol; (5) În urma determinării cantității totale a economiilor de energie, conform alin. (1) al acestui articol, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește modul în care atingerea cantității totale de economii de energie va fi asigurată - prin intermediul schemei de obligații de eficiență energetică, a măsurilor de politică de eficiență energetică, sau o combinație a acestora. Decizia				
---	---	--	--	--	--

prevăzute la litera (a), (b) sau (c) de la alineatul (2), acestea stabilesc: (a) propria lor rată anuală de economisire care va fi aplicată la calcularea economiilor lor cumulate de energie la utilizarea finală, care asigură că valoarea finală a economiilor lor nete de energie nu este mai mică decât cea cerută la litera (b) din primul subparagraf al paragrafului 1; și (b) Economii de energie care pot fi măsurate și verificate, considerate după 2024, rezultate din implementarea de noi măsuri de politică și acțiuni individuale după 31 decembrie 2020 și care au efecte în 2024 și ulterior, pot fi incluse în economiile de energie cumulate recomandate pentru perioada menționată la punctul (6) din primul paragraf pentru Părțile Contractante. (c) standardul propriu de calcul, care poate exclude, în totalitate sau parțial, energia utilizată în transport. 4. Sub rezerva alineatului 5, fiecare Parte Contractantă poate: (a) să efectueze calculul prevăzut la alineatul (1) primul paragraf litera (a), utilizând valori de 0.5 % în 2017 și 2018; și 0,7 % în 2019 și 2020; (b) să excludă din calcul, ca volum, toate sau o parte din vânzările de energie utilizată, referitor la perioada de obligații prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (a), sau energia finală consumată, referitor la perioada de obligații prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (b), de activitățile industriale enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE; (c) să includă în calculul cantității obligatorii de economii de energie economiile de energie realizate în	Guvernului se prezintă în Planul național integrat privind energia și clima și, după caz, în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, elaborat în conformitate cu art. 8, alin. (7). Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii (2) În vederea implementării obligațiilor referitoare la economiile de energie, conform art. 7¹: a) perioada pentru care are loc calculul cantității totale cumulate a economiilor de energie, în sensul art. 7¹, alin. (1), este 1 Ianuarie 2024 – 31 Decembrie 2030; b) în sensul art. 7², alin. (2), calculul cantității de energie a fi economisită până la 31 Decembrie 2030 se face ținând seama de obligația realizării în fiecare an de noi economii de energie echivalente a minimum 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie înregistrat între 1 Ianuarie 2019 și 1 Ianuarie 2022.				
---	--	--	--	--	--

sectoarele transformării, distribuției și transportului de energie, inclusiv în infrastructurile eficiente de termoficare și de răcire centralizată, ca urmare a punerii în aplicare a cerințelor prevăzute la articolul 14 alineatul (4), la articolul 14 alineatul (5) litera (b) și la articolul 15 alineatele (1)-(6) și (9). Părțile Contractante informează Secretariatul Comunității Energetice cu privire la măsurile lor de politică preconizate în temeiul prezentei litere pentru perioada 1 ianuarie 2024-31 decembrie 2030, ca parte a planurilor lor energetice și climatice naționale integrate. Impactul respectivelor măsuri se calculează în conformitate cu anexa V și se include în planurile respective; (d) să includă în calculul cantității obligatorii de economii de energie economiile de energie rezultate din acțiuni individuale recent implementate, începând de la 31 decembrie 2008, care continuă să aibă impact în 2020 în ceea ce privește perioada de obligații prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (a) și după 2020 în ceea ce privește perioada prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (b), și care pot fi măsurate și verificate; (e) să includă în calculul cantității obligatorii de economii de energie economiile de energie care rezultă din adoptarea unor măsuri de politică, cu condiția să se poată demonstra că măsurile respective au ca rezultat acțiuni individuale derulate în perioada 1 ianuarie 2018-31 decembrie 2020, pentru prima perioadă de obligații prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (a) și după 2020 în ceea ce privește perioada prevăzută la					
--	--	--	--	--	--

alineatul (1) primul paragraf litera (b), și care pot fi măsurate și verificate; (f) să includă în calculul cantității obligatorii de economii de energie economiile de energie care rezultă din adoptarea unor măsuri de politică, cu condiția să se poată demonstra că măsurile respective au ca rezultat acțiuni individuale derulate în perioada 1 ianuarie 2018-31 decembrie 2020 care asigură economii după data de 31 Decembrie 2020; (g) să excludă din calculul cantității obligatorii de economii de energie 30 % din cantitatea verificabilă de energie produsă pe sau în clădiri pentru uz propriu ca urmare a măsurilor de politică vizând promovarea instalării de noi tehnologii de obținere a energiei din surse regenerabile; (h) să includă în calculul cantității obligatorii de economii de energie, economiile de energie care depășesc economiile obligatorii de energie pentru perioada de obligații cuprinsă între 1 ianuarie 2018 și 31 decembrie 2020, respectiv din 2021 până în 2030 cu condiția ca economiile respective să rezulte din acțiuni individuale derulate în temeiul măsurilor de politică menționate la articolele 7a și 7b, notificate de către Părțile Contractante în cadrul planurilor lor de acțiune naționale privind eficiența energetică și raportate în rapoartele lor intermediare în conformitate cu articolul 24. 5. Părțile Contractante aplică și calculează efectul opțiunilor selectate în temeiul alineatului (4) pentru perioadele menționate la alineatul (1) primul paragraf literele (a) și (b) separat:					
---	--	--	--	--	--

(a) pentru calculul cantității obligatorii de economii de energie pentru perioada de obligații menționată la alineatul (1) primul paragraf litera (a), Părțile Contractante pot utiliza alineatul (4) literele (a)-(d). Toate opțiunile selectate în temeiul alineatului (4), cumulate, reprezintă maximum 25 % din cantitatea de economii de energie prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (a); (b) pentru calculul cantității obligatorii de economii de energie pentru perioada de obligații menționată la alineatul (1) primul paragraf litera (b), Părțile Contractante pot utiliza alineatul (4) literele (b)-(g), cu condiția ca acțiunile individuale menționate la alineatului (4) litera (d) să continue să aibă un impact verificabil și măsurabil după 31 decembrie 2020. Toate opțiunile selectate în temeiul alineatului (4), cumulate, nu vor conduce la o reducere cu mai mult de 35 % a cantității de economii de energie calculată în conformitate cu alineatele (2) și (3). Indiferent dacă Părțile Contractante exclud parțial sau total energia utilizată în transporturi din scenariul lor de referință pentru calcul sau utilizează oricare dintre opțiunile enumerate la alineatul (4), acestea se asigură că cantitatea netă calculată de noi economii care trebuie obținută în consumul de energie finală în perioada de obligații cuprinsă între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2030 nu este mai scăzută decât cantitatea care rezultă din aplicarea ratei anuale a economiilor prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (b).					
---	--	--	--	--	--

6. Părțile Contractante descriu în planurile lor energetice și climatice naționale integrate, în conformitate cu anexa III la Regulamentul (UE) 2018/1999, precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2021/14/MC-EnC, calculul cantității de economii de energie care trebuie obținută în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2030 prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (b) din prezentul articol și explică, dacă este pertinent, cum au fost instituite rata anuală a economiilor și scenariul de referință pentru calcul, precum și cum și în ce măsură au fost aplicate opțiunile menționate la alineatul (4) din prezentul articol. 7. Economii de energie realizate după 31 decembrie 2020 nu se includ în calculul cantității obligatorii de economii de energie pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2020. 8. 9. Părțile Contractante se asigură că economiile rezultate în urma măsurilor de politică menționate la articolele 7a și 7b și la articolul 20 alineatul (6) sunt calculate în conformitate cu anexa V. 10. Părțile Contractante obțin cantitatea obligatorie de economii de energie în temeiul alineatului (1) din prezentul articol fie prin stabilirea unei scheme de obligații în materie de eficiență energetică, menționată la articolul 7a, fie prin adoptarea măsurilor de politică alternative menționate la articolul 7b. Părțile Contractante pot realiza o combinație între o schemă de obligații în materie de eficiență energetică și măsuri de politică alternative.					
---	--	--	--	--	--

	11. La elaborarea măsurilor de politică pentru a își îndeplini obligațiile privind economiile de energie, Părțile Contractante țin seama de necesitatea de a atenua sărăcia energetică în conformitate cu criterii stabilite de ele și ținând cont de practicile disponibile în domeniu, impunând ca, în măsura necesară, o parte din măsurile vizând eficiența energetică din cadrul schemelor de obligații în materie de eficiență energetică naționale ale acestora, din măsurile de politică alternative sau din programele sau măsurile finanțate în cadrul Fondului național pentru eficiență energetică să fie puse în aplicare în mod prioritar în rândul gospodăriilor vulnerabile, inclusiv cele aflate în situație de sărăcie energetică, și, după caz în rândul locuințelor sociale. 12. Părțile Contractante includ informații cu privire la rezultatele măsurilor de atenuare a sărăciei energetice în contextul prezentei directive în rapoartele energetice și climatice naționale intermediare integrate, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999 precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2021/14/MC-EnC. 13. Părțile Contractante demonstrează că, în situația în care există o suprapunere a impactului măsurilor de politică sau a impactului acțiunilor individuale, nu se face o contabilizare dublă a economiilor de energie.				
	Articolul 7a Scheme de obligații în materie de eficiență energetică 1. În cazul în care Părțile Contractante decid să își îndeplinească obligațiile de a realiza cantitatea de	Articolul 8. Schema de obligații în domeniul eficienței energetice (1) Operatorii sistemelor de distribuție care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr.	Compatibil		

economii obligatorie conform articolului 7 alineatul (1) printr-o schemă de obligații în materie de eficiență energetică, acestea se asigură că părțile obligate menționate ca atare la alineatul (2) din prezentul articol care activează pe teritoriul fiecărei Părți Contractante îndeplinesc, fără a aduce atingere articolului 7 alineatele (4) și (5), cerința privind economiile cumulate de energie la nivelul utilizării finale stabilită la articolul 7 alineatul (1). Dacă este cazul, Părțile Contractante pot decide ca părțile obligate să realizeze respectivele economii, în totalitate sau parțial, sub forma unei contribuții la Fondul național pentru eficiență energetică, în conformitate cu articolul 20 alineatul (6). 2. Părțile Contractante desemnează, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, părțile obligate din rândul distribuitorilor de energie, al societăților de vânzare cu amănuntul a energiei și al distribuitorilor de combustibil utilizat în transporturi sau al comercianților care vând cu amănuntul combustibil utilizat în transporturi, care își desfășoară activitatea pe teritoriul lor. Cantitatea de economii de energie necesară pentru îndeplinirea obligației se realizează de părțile obligate din rândul clienților finali, desemnate de Partea Contractantă, în mod independent de calculul realizat în temeiul articolului 7 alineatul (1) sau, dacă Părțile Contractante decid astfel, prin intermediul economiilor certificate provenind de la alte părți, conform descrierii de la alineatul (6) litera (a) din prezentul articol. 3. Atunci când societățile de vânzare cu amănuntul a energiei sunt	108/2016 cu privire la gazele naturale și importatorii de produse petroliere care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, furnizorii de energie termică care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării se desemnează prin prezenta lege ca părți obligate. (2) În condițiile în care Guvernul decide astfel, cu referință la art. 71, alin. (5), utilizarea schemei de obligații de eficiență energetică, Părțile obligate contribuie financiar la realizarea anuală de noi economii de energie în raport cu volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, calculat ca medie pe perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022. Cantitatea totală cumulată a economiilor de energie la consumatorul final ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (în continuare – schemă de obligații) se determină de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. (6) Pentru realizarea economiilor de energie atribuite în cadrul schemei de obligații, părțile obligate transferă pe conturi trezoreriale deschise în bugetul de stat contribuții anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în contextul îndeplinirii obligațiilor aferente. Contribuțiile anuale sînt stabilite și aprobate prin hotărîre de Guvern și se transferă trimestrial, în tranșe egale, pînă în ziua a 45-a de la încheierea trimestrului de gestiune. Prima tranșă se transferă pînă la data de 15 mai a fiecărui an. Devierile financiare negative sau pozitive cauzate de modificările efective în volumul de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau				
--	--	--	--	--	--

desemnate ca părți obligate în temeiul alineatului (2), Părțile Contractante se asigură că, la îndeplinirea obligației care le revine, respectivele societăți de vânzare cu amănuntul a energiei nu creează bariere care împiedică consumatorii să treacă de la un furnizor la altul. 4. Părțile Contractante exprimă cantitatea obligatorie de economii de energie care revine fiecărei părți obligate în termeni de consum de energie finală sau primară al acestora. Metoda selectată pentru exprimarea cantității obligatorii de economii de energie este utilizată, de asemenea, la calcularea economiilor declarate de părțile obligate. Se aplică factorii de conversie stabiliți în anexa IV. 5. Părțile Contractante instituie sisteme de măsurare, de control și de verificare prin care se efectuează o verificare documentată în scris a cel puțin unei părți semnificative și a unui eșantion reprezentativ din punct de vedere statistic din măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice instituite de către părțile obligate. Măsurarea, controlul și verificarea în cauză se realizează în mod independent față de părțile obligate. 6. În cadrul schemei de obligații în materie de eficiență energetică, Părțile Contractante pot realiza una sau mai multe dintre următoarele: (a) pot permite părților obligate să ia în calcul, pentru îndeplinirea obligației lor, economiile certificate de energie realizate de furnizorii de servicii energetice sau de alte părți terțe, inclusiv în cazul în care părțile obligate promovează, prin intermediul altor organisme acreditate de stat	comercializate și înregistrate de părțile obligate, se iau în considerare la elaborarea sau actualizarea de către Guvern a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. (7) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să elaboreze, cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate, cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, în mod prioritar prin implementarea proiectelor de eficiență energetică în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial, ținând seama de următoarele: obiectivul stabilit la alin. (2); cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată; măsurile de eficiență energetică ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie și cheltuielile necesare pentru realizarea acestor măsuri; mărimea contribuțiilor necesare de a fi achitate de către fiecare parte obligată în conformitate cu alin. (6), cu asigurarea faptului că nicio unitate de energie nu este considerată dublu; instituțiile și programele de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate, inclusiv calendarul transferurilor către acestea de către fiecare parte obligată. Programul respectiv se aprobă de Guvern, iar organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei analizează anual necesitatea modificării acestuia și raportează despre acest fapt Guvernului până la 31 martie. (8) La efectuarea calculelor în conformitate cu art. 7¹, alin. (1)-(3), economiile de energie ce trebuie realizate se exprimă în termeni de consum de energie primară sau finală, aplicând factorii de conversie				
---	--	--	--	--	--

	sau prin intermediul autorităților publice, măsuri care pot implica parteneriate formale și care pot fi combinate cu alte surse de finanțare. Atunci când permit acest lucru, Părțile Contractante se asigură că certificarea economiilor de energie urmează un proces de aprobare instituit în Părțile Contractante care este clar, transparent și deschis tuturor participanților de pe piață, și care vizează reducerea la minimum a costurilor de certificare; (b) pot permite părților obligate să ia în calcul economiile obținute într-un anumit an ca și când acestea ar fi fost obținute în oricare dintre cei patru ani anteriori sau în oricare dintre următorii trei ani, atât timp cât nu se depășește sfârșitul perioadelor de obligații stabilite la articolul 7 alineatul (1). Părțile Contractante evaluează și, după caz, iau măsuri pentru a reduce la minimum impactul costurilor directe și indirecte ale schemelor privind obligația de economisire a energiei asupra competitivității industriilor energointensive expuse concurenței internaționale. 7. Părțile Contractante publică anual economiile de energie realizate de fiecare parte obligată sau de fiecare subcategorie de părți obligate, precum și economiile totale realizate în cadrul schemei.	indicați în anexa nr. 1 și principiile stabilite în anexa nr. 2. La determinarea măsurilor de eficiență energetică ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie va fi acordată prioritate măsurilor de eficiență energetică cu impact social, măsurilor îndreptate spre reducerea sărăciei energetice sau îmbunătățirea condițiilor de trai ale consumatorilor vulnerabili. (9) Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată conform alin. (6) se stabilește în conformitate cu metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată de Guvern, pe bază de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, reieșind din cheltuielile totale necesare pentru realizare, în perioada respectivă, a măsurilor de eficiență energetică și din ponderea economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată. Contribuțiile respective se includ în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, tariful pentru furnizarea energiei termice și în prețul de comercializare a produselor petroliere. (10) Mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații, aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (6) și (7), se includ în legea bugetului de stat pentru anul respectiv. (11) Mijloacele financiare transferate în cadrul schemei de obligații sînt administrate prin sistemul trezorerial de către instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și dacă astfel este decis de Guvern în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, și de către alte instituții cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică.. Soldurile de mijloace financiare formate la sfârșitul anului				
--	--	---	--	--	--	--

	Articolul 7b Măsuri de politică alternativă 1. În cazul în care Părțile Contractante decid să își îndeplinească obligațiile de a realiza economiile obligatorii în temeiul articolului 7 alineatul (1) prin măsuri de politică alternative, ele se asigură, fără a aduce atingere articolului 7 alineatele (4) și (5), că economiile de energie obligatorii în temeiul articolului 7 alineatul (1) sunt realizate în rândul clienților finali. 2. Pentru toate măsurile în afara celor referitoare la impozitare, Părțile Contractante instituie sisteme de măsurare, de control și de verificare prin care se efectuează o verificare documentată în scris a cel puțin unei părți semnificative și a unui eșantion reprezentativ din punct de vedere statistic din măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice puse în practică de către părțile participante sau mandatate. Măsurarea, controlul și verificarea se realizează în mod independent față de părțile participante sau mandatate.	bugetar din contul schemei de obligații sînt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor. (12) Instituțiile desemnate de Guvern în vederea valorificării mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, conform alin. (11), organizează proceduri de achiziții publice pentru selectarea părților terțe care să implementeze măsurile de eficiență energetică și încheie contracte în acest sens, ținând cont de măsurile de eficiență energetică aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (7). În cadrul programelor și proiectelor co-finanțate de Parteneri de Dezvoltare și/sau organizații internaționale, se vor aplica procedurile de achiziții convenite în acordurile semnate cu aceștia. (13) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice are dreptul să aplice contractele de performanță energetică pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie la beneficiarii Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. După organizarea de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice a procedurilor de achiziții publice pentru selectarea prestatorului de servicii energetice, contractele de performanță energetică vor fi încheiate de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, beneficiarii programului respectiv și prestatorul de servicii energetice. (14) Măsurarea și verificarea economiilor de energie rezultate ca urmare a măsurilor de eficiență energetică realizate de părțile contractate, precum și a măsurilor de eficiență energetică realizate în cadrul				
--	---	---	--	--	--	--

		contractelor de performanță energetică încheiate de beneficiarii Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în conformitate cu alin. (13), sînt efectuate anual de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. Validarea economiilor de energie este asigurată anual de către o parte terță prin implicarea auditorilor energetici sau a companiilor specializate. (15) În baza propunerii organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Guvernul decide cu privire la aplicarea schemei de obligații, a altor măsuri de politică în domeniul eficienței energetice sau aplicarea combinată a acestora în vederea realizării economiilor de energie în conformitate cu prezentul articol, cu condiția notificării prealabile a Secretariatului Comunității Energetice. (16) Anual, pînă la 31 mai, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice întocmește și prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei un raport cu privire la aplicarea schemei de obligații pentru anul calendaristic precedent. (17) Raportul menționat la alin. (16) trebuie să conțină lista părților obligate și trebuie să reflecte informații cu privire la cantitatea totală a economiilor de energie realizate pe parcursul anului precedent, cantitatea economiilor de energie la a căror realizare a contribuit fiecare parte obligată, măsurile de eficiență energetică întreprinse pe parcursul anului precedent, mărimea contribuțiilor aprobată de Guvern și mărimea contribuțiilor transferate de părțile obligate pe parcursul anului precedent, măsurile de eficiență energetică și totalul cheltuielilor efectuate pentru realizarea economiilor			
--	--	---	--	--	--

		de energie în anul precedent, beneficiarii proiectelor în domeniul eficienței energetice, soldurile în conturi, lucrările aflate la etapa de implementare, numărul contractelor încheiate pe parcursul anului precedent ca urmare a desfășurării procedurilor de achiziții publice, economiile de energie verificate și validate, precum și alte informații relevante. (18) Raportul se publică pe pagina web oficială a instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și pe cea a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii.				
	Articolul 8 Audite energetice și sisteme de gestionare a energiei 1. Părțile Contractante promovează, pentru toți consumatorii finali, disponibilitatea auditurilor energetice de înaltă calitate, rentabile și: (a) efectuate într-o manieră independentă de către experți calificați și/sau acreditați, în conformitate cu criteriile de calificare; sau (b) puse în aplicare și supravegheate de către autorități independente în temeiul legislației naționale. Auditurile energetice menționate la primul paragraf pot fi efectuate de experți interni sau auditori energetici, cu condiția ca Părțile Contractante în cauză să fi implementat un sistem care să asigure și să verifice calitatea acestora, care să includă, după caz, o selecție anuală aleatorie a cel puțin unui procent semnificativ din punct de vedere statistic din toate auditurile	Articolul 19. Auditul energetic (1) Întreprinderile mari care nu intră sub incidența Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii efectuează auditul energetic în conformitate cu cerințele și principiile stabilite în Regulamentul cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari, precum și în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (14) din prezenta lege. Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice notifică întreprinderile menționate în prezentul alineat despre obligațiile respective. Primul audit energetic se face până la data de 5 noiembrie 2018, și la fiecare patru ani de la data anteriorului audit. (2) Întreprinderile mari, menționate la alin. (1), care implementează un sistem de management energetic sau de mediu sînt scutite de la aplicarea cerințelor prevăzute la alin. (1) cu condiția că sistemul respectiv implică efectuarea auditului energetic care corespunde criteriilor minime stabilite în anexa nr. 5. (3) În cazul proiectelor în domeniul eficienței energetice finanțate total sau parțial din bugetul de stat sau din bugetele autorităților administrației publice locale, precum și al proiectelor finanțate de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței	Compatibil			

	energetice pe care aceștia le efectuează. Pentru a garanta calitatea ridicată a auditurilor energetice și a sistemelor de gestionare a energiei, Părțile Contractante stabilesc criterii minime transparente și nediscriminatorii pentru auditurile energetice bazate pe anexa VI. Auditurile energetice nu cuprind clauze care să împiedice transferul rezultatelor auditului către orice furnizor calificat/acreditat de servicii energetice, cu condiția să nu existe obiecții din partea clientului. 2. Părțile Contractante dezvoltă programe pentru a încuraja IMM-urile să se supună auditurilor energetice, precum și punerea ulterioară în aplicare a recomandărilor acestor audituri. Pe baza unor criterii transparente și nediscriminatorii și fără a aduce atingere legislației Uniunii privind ajutorul de stat, Părțile Contractante pot să instituie scheme de sprijin pentru IMM-uri, inclusiv în cazul în care au încheiat acorduri voluntare, pentru a acoperi costurile unui audit energetic și ale punerii în aplicare a unor recomandări extrem de rentabile formulate în urma auditurilor energetice, în cazul în care măsurile propuse sunt puse în aplicare. Părțile Contractante aduc în atenția IMM-urilor, inclusiv prin intermediul organizațiilor reprezentative intermediare ale acestora, exemple concrete privind modul în care sistemele de gestionare a energiei le pot îmbunătăți activitatea.	energetice, este obligatorie efectuarea auditului energetic. (4) În cazul proiectelor în domeniul eficienței energetice finanțate din bugetul de stat sau din bugetele autorităților administrației publice locale, selectarea companiilor care să presteze servicii de audit energetic se efectuează în mod obligatoriu prin intermediul procedurilor de achiziții publice organizate în conformitate cu Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice. (5) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice va încuraja, prin măsuri de politică în domeniul eficienței energetice, întreprinderile mici și mijlocii să efectueze audituri energetice, precum și să implementeze măsurile de eficiență energetică reflectate în rapoartele de audit energetic. (6) Pentru a motiva întreprinderile mici și mijlocii să recurgă la efectuarea de audit energetic, precum și să aplice măsurile de eficiență energetică aferente, Guvernul poate institui, pe bază de criterii transparente, nediscriminatorii și cu respectarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, scheme de sprijin pentru compensarea cheltuielilor aferente, cu includerea acestora în Planul național integrat privind energia și clima. (7) În contextul prevederilor alin. (5) și (6), instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice realizează programe de informare și de sensibilizare a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin intermediul asociațiilor patronale, în legătură cu cele mai bune practici utilizate pentru îmbunătățirea eficienței energetice și reducerea consumului de energie. (8) Auditul energetic se efectuează de către auditori energetici calificați, în condiții transparente și nediscriminatorii, cu respectarea principiilor stabilite în prezenta lege, inclusiv în anexa nr. 5, în Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic, precum și a standardelor SM EN				
--	--	---	--	--	--	--

Comisia și Secretariatul Comunității Energetice acordă asistență Părților Contractante, sprijinind schimburile de bune practici în domeniu. 3. Părțile Contractante dezvoltă, de asemenea, programe de sensibilizare în rândul gospodăriilor în privința beneficiilor unor astfel de audituri, prin intermediul serviciilor de consiliere adecvate. Părțile Contractante încurajează programele de formare pentru calificarea auditorilor energetici, vizând asigurarea unui număr suficient de experți disponibili. 4. Părțile Contractante se asigură că întreprinderile care nu sunt IMM-uri fac obiectul unui audit energetic efectuat într-o manieră independentă și eficientă din punct de vedere al costurilor de către experți calificați și/sau acreditați sau efectuat și supravegheat de autorități independente în temeiul legislației naționale până la 5 Noiembrie 2018 și cel puțin la fiecare patru ani de la data ultimului audit energetic. 5. Se consideră că auditurile energetice îndeplinesc cerințele de la alineatul (4) în cazul în care sunt efectuate în mod independent, pe baza unor criterii minime bazate pe anexa VI, și sunt puse în aplicare în temeiul acordurilor voluntare încheiate între anumite organizații ale părților interesate și un organism numit și supravegheat de către Partea Contractantă în cauză, sau de către alte organisme cărora autoritățile competente le-au delegat responsabilitatea în acest sens, sau de către Comisie.	16247-1 – Audit energetic. Partea 1: Cerințe generale; SM EN 16247-2 – Audituri energetice. Partea a 2-a: Clădiri; SM EN 16247-3 – Audituri energetice. Partea a 3-a: Procese; SM EN 16247-4 – Audituri energetice. Partea a 4-a: Transport. (9) În procesul activității lor, auditorii energetici sînt obligați să respecte Codul de conduită al auditorilor energetici, aprobat de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, să utilizeze și să pună în aplicare, după caz, ghiduri, instrucțiuni, precum și șabloane aprobate de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. (10) Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic stabilește mecanismul de asigurare și verificare a calității auditurilor energetice efectuate, precum și efectele de necorespondere a auditurilor energetice efectuate cu criteriile de calitate. Articolul 20. Auditorul energetic și raportul de audit energetic (1) Auditul energetic se efectuează de către auditori energetici calificați și înregistrați de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice în Registrul electronic al auditorilor energetici în conformitate cu prezentul capitol și cu Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic. (2) Serviciile de audit energetic sînt prestate în baza contractului încheiat între beneficiar și o societate comercială care a angajat unul sau mai mulți auditori energetici înregistrați în Registrul electronic al auditorilor energetici, iar prețul ce va fi achitat de către beneficiar se determină în mod liber, în limitele normelor imperative de drept și în funcție de complexitatea lucrărilor efectuate. (3) Societatea comercială care a încheiat contractul de audit energetic poartă răspundere, în raport cu beneficiarul, pentru prejudiciul cauzat prin				
--	--	--	--	--	--

	Accesul participanților de pe piață care oferă servicii energetice se bazează pe criterii transparente și nediscriminatorii. 6. Întreprinderile care nu sunt IMM-uri și care pun în aplicare un sistem de gestionare a energiei sau a mediului, certificat de către un organism independent în conformitate cu standardele europene sau internaționale relevante, sunt scutite de la cerințele prevăzute la alineatul (4), cu condiția ca Părțile Contractante să asigure faptul că sistemul de gestionare în cauză include un audit energetic pe baza criteriilor minime bazate pe anexa VI. 7. Auditurile energetice pot fi de sine stătătoare sau pot face parte dintr-un audit de mediu mai vast. Părțile Contractante pot solicita ca auditul energetic să includă o evaluare a fezabilității tehnice și economice a racordării la o rețea de termoficare sau de răcire centralizată existentă sau preconizată. Fără a aduce atingere legislației Uniunii privind ajutorul de stat, Părțile Contractante pot pune în aplicare sisteme de stimulare și de sprijin pentru punerea în aplicare a recomandărilor rezultate în urma auditurilor energetice și a altor măsuri similare.	auditul energetic efectuat, prin serviciile de consultanță neadecvate și/sau prin divulgarea informației confidențiale. Auditorul energetic poartă răspundere, în raport cu societatea comercială care l-a angajat, pentru auditul energetic efectuat și este obligat, după caz, să o despăgubească pentru prejudiciul cauzat în urma prestării serviciilor, prin restituirea sumei de bani pe care societatea comercială a fost obligată să-i achite beneficiarului serviciilor de audit energetic. (4) Auditorilor energetici le este interzisă efectuarea auditului energetic, în sensul prezentului articol, al companiilor în care sînt angajați. (5) În funcție de complexitate, auditul energetic se efectuează de un singur auditor energetic sau de un grup de auditori energetici în condițiile stabilite în Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic. (6) Auditorul energetic are următoarele obligații: a) să efectueze auditul energetic cu imparțialitate, semnînd o declarație în acest sens, calitativ și în termen, cu respectarea prevederilor prezentei legi, ale Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic, ale Ghidului auditorilor energetici, ale standardelor menționate la art. 19 alin. (8), ale documentelor normativ-tehnice, precum și cu respectarea șabloanelor aprobate de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice; b) să informeze beneficiarul despre imposibilitatea continuării auditului energetic în cazul în care acesta refuză să prezinte informații relevante, creează impedimente și/sau nu le înlătură; c) să se abțină de la divulgarea datelor cu caracter personal, în cazul beneficiarului persoană fizică, sau a informației care constituie secret comercial, în cazul beneficiarului agent economic; d) alte obligații stabilite în conformitate cu prezenta lege și Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic.				
--	--	---	--	--	--	--

		(7) Beneficiarul auditului energetic este obligat să asigure accesul auditorului energetic la obiectele supuse auditului energetic, să prezinte, la solicitarea acestuia, documentația tehnică și de exploatare, altă informație, verbală sau scrisă, necesară pentru determinarea indicatorilor de performanță energetică și a măsurilor de eficiență energetică. (8) Propunerile auditorului energetic cu privire la îmbunătățirea eficienței energetice se reflectă în raportul de audit energetic, întocmit în conformitate cu Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic. Raportul de audit energetic se prezintă prestatorilor de servicii energetice cu condiția că nu există obiecții din partea beneficiarului. (9) Societatea comercială care a încheiat contractul de audit energetic informează instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice cu privire la auditul energetic efectuat cu respectarea cerințelor stabilite în Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic. (10) Societatea comercială care a încheiat contractul de audit energetic transmite instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice copiile rapoartelor de audit energetic pentru instituțiile publice auditate și datele agregate cu privire la auditul energetic efectuat în alte sectoare, în conformitate cu Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic. (11) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice este obligată să înregistreze rapoartele de audit energetic în Registrul electronic al auditului energetic și să proceseze informația din rapoartele de audit energetic primite respectând principiul nedivulgării informației oficiale cu accesibilitate limitată. Pentru evaluarea calității auditului energetic efectuat, instituția publică ce asigură suportul în			
--	--	--	--	--	--

		implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice este în drept să verifice rapoartele de audit energetic în mod selectiv, inclusiv cu posibilitatea verificării în teren a obiectului auditat și a datelor primare acceptate în calcule. (12) Condițiile și criteriile pentru calificarea și înregistrarea auditorilor energetici, drepturile și obligațiile de bază ale acestora, cerințele specifice privind ținerea Registrului electronic al auditorilor energetici și cele privind radierea acestora din registru, precum și cerințele privind ținerea Registrului electronic al auditului energetic și cele orientate pe asigurarea calității auditului energetic se stabilesc în Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic. Articolul 21. Înregistrarea în Registrul electronic al auditorilor energetici și radierea din acesta (1) Înregistrarea în Registrul electronic al auditorilor energetici, prelungirea termenului de înregistrare și radierea din acesta se efectuează în conformitate cu prezenta lege și Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic. (2) Registrul electronic al auditorilor energetici va cuprinde datele de identificare ale auditorilor energetici, data înregistrării acestora și calificarea specifică pe care o dețin. (3) Lista auditorilor energetici înregistrați, cu mențiunea privind calificarea specifică, se publică pe pagina web oficială a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și pe pagina web oficială a instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. La solicitarea auditorului energetic, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice eliberează un certificat care atestă înscrierea acestuia în Registrul electronic al auditorilor energetici.			
--	--	--	--	--	--

		(4) Certificatul eliberat conform alin. (3) nu este un act permisiv și nu intră sub incidența Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. (5) Deciziile instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice cu privire la refuzul de a înregistra un solicitant în Registrul electronic al auditorilor energetici și de a prelungi înregistrarea, precum și cele cu privire la radierea unui auditor energetic din acest registru pot fi contestate de titularul dreptului lezat în termenele și condițiile stabilite în Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000. Articolul 30. Dispoziții finale și trazitorii (8) Autorizațiile de auditor energetic emise în temeiul Legii nr. 142/2010 cu privire la eficiența energetică rămân valabile pînă la expirarea termenului de valabilitate al acestora.				
	Articolul 9 Măsurări pentru gaz și electricitate 1. Părțile Contractante se asigură că, în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic, rezonabil financiar și proporțional în raport cu potențialele economii de energie, pentru energie electrică și gaze naturale ale consumatorilor finali, li se oferă contoare individuale la prețuri competitive care reflectă cu exactitate consumul lor real de energie și care oferă informații despre timpul real de utilizare. Astfel de contoare individuale la prețuri competitive se pun totdeauna la dispoziție în cazul în care: (a) se înlocuiește un contor existent, cu excepția situației în care acest lucru nu este posibil din punct de	Articolul 16. Evidența și măsurarea energiei electrice și a gazului natural (1) Cantitățile de energie electrică, de gaze naturale și de energie termică livrate consumatorilor se măsoară prin intermediul echipamentelor de măsurare verificate metrologic și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare, precum și prin intermediul echipamentelor de măsurare plasate pe piață în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 408/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare. (2) Procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a energiei electrice și a gazelor naturale, precum și citirea indicațiilor acestora se efectuează în conformitate cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 107/2016 cu privire	Compatibil			

	vedere tehnic sau nu este rentabil în raport cu economiile potențiale estimate pe termen lung; (b) se face o nouă conexiune într-o clădire nouă sau atunci când o clădire este supusă unor renovări majore, în conformitate cu dispozițiile Directivei 2010/31/UE, precum a fost adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial 2010/02/MC-EnC. 2. În cazul și în măsura în care Părțile Contractante implementează sisteme de contorizare inteligentă și introduc contoare inteligente de gaze naturale în conformitate cu Directiva 2009/72/CE și Directiva 2009/73/CE, precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2011/02/MC-EnC: (a) acestea se asigură că sistemele de contorizare furnizează consumatorilor finali informații privind perioada de utilizare reală și că obiectivele privind eficiența energetică și beneficiile pentru consumatorii finali sunt luate în considerare pe deplin în momentul stabilirii funcționalităților minime ale contoarelor și a obligațiilor impuse participanților de pe piață; (b) acestea asigură securitatea contoarelor inteligente și comunicarea datelor, precum și dreptul la viață privată al consumatorilor finali, în conformitate cu legislația relevantă a Uniunii privind protecția datelor și a vieții private;	la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, precum și în conformitate cu actele normative de reglementare aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (3) În funcție de posibilitățile tehnice și economice în raport cu potențialele economii de energie, la consumatorii finali de energie electrică și de gaze naturale, în condițiile stabilite în legile sectoriale, echipamente de măsurare inteligente, la prețuri competitive, care reflectă consumul efectiv de energie al consumatorilor respectivi și care furnizează informații despre timpul efectiv de consum. (4) La racordarea clădirilor noi la rețeaua electrică, termică sau cea de gaze naturale ori la renovarea majoră a clădirilor în care se furnizează energie, în conformitate cu prevederile Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, antreprenorii care construiesc clădiri de locuit cu mai multe apartamente sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora sânt obligați să instaleze echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) din prezentul articol. Nerespectarea obligației din prezentul alineat atrage aplicarea prevederii de la art. 28 alin. (5) din prezenta lege. (5) Operatorii sistemelor de distribuție din sectorul electroenergetic și din cel al gazelor naturale, instalează la consumatorii casnici echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) după ce demonstrează eficiența economică a acestei măsuri și după aprobarea măsurii respective de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Analiza cost beneficiu efectuată de către operatorii sistemelor de distribuție au un caracter holistic, fiind evaluată eficiența economică de pe urma instalării contoarelor inteligente obținută la nivel de sistem, atât la operatorul economic, cât și la consumatorul final.				
--	---	---	--	--	--	--

	(c) în cazul energiei electrice și la solicitarea consumatorului final, acestea vor solicita operatorilor de contoare să asigure ca contorul sau contoarele să poată contabiliza de la resursele consumatorului final, livrarea energiei electrice în rețea; (d) acestea asigură în cazul în care clienții finali solicită acest lucru, datele de contorizare privind intrarea și preluarea de energie electrică, este pusă la dispoziția acestora sau a unei terțe părți care acționează în numele clientului final într-un format ușor de înțeles pe care îl pot folosi pentru a compara ofertele pe o bază similară; (e) acestea stabilesc obligația de informare și asistență corespunzătoare a consumatorilor la momentul instalării, în special cu privire la întregul potențial al contoarelor inteligente în ceea ce privește gestionarea contorizării și monitorizarea consumului de energie.	(6) În cazul în care se instalează echipamente de măsurare inteligente, suplimentar cerințelor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, se vor respecta următoarele condiții: a) echipamentele de măsurare inteligente trebuie să ofere consumatorilor finali informații privind timpul efectiv de consum, iar la stabilirea cerințelor minime față de echipamentele de măsurare inteligente și a obligațiilor impuse participanților de pe piață cu privire la instalarea acestora trebuie să fie luate în considerare, în special, obiectivele de eficiență energetică și beneficiile pe care le oferă echipamentele de măsurare inteligente consumatorilor finali; b) trebuie să fie asigurată securitatea echipamentelor de măsurare inteligente și a datelor comunicate, cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal; c) la solicitarea consumatorului final de energie electrică, echipamentul de măsurare inteligent trebuie să asigure posibilitatea de măsurare a energiei electrice livrate în rețea de către consumatorul final; d) la solicitarea consumatorilor finali, datele înregistrate de echipamentele de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, trebuie să fie comunicate acestora sau unei părți terțe, care acționează în numele consumatorilor finali, într-un format ușor de înțeles; e) în faza instalării echipamentelor de măsurare inteligente, consumatorilor finali trebuie să li se ofere informațiile și asistența corespunzătoare privind potențialul deplin al echipamentelor de măsurare inteligente în ceea ce privește gestionarea și monitorizarea consumului de energie. Articolul 30. Dispoziții finale și tranzitorii				
--	---	--	--	--	--	--

		(9) Până la 30 noiembrie 2019, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice va examina fezabilitatea economică a instalării echipamentelor de măsurare individuale și va propune organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei întreprinderea de măsuri necesare pentru instalarea acestor echipamente în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și în clădirile cu destinație mixtă, dotate cu surse proprii de producere a energiei termice sau alimentate cu energie termică de la surse de producere care deservește mai multe clădiri din aceste categorii, precum și în cele alimentate cu energie termică din sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, pentru măsurarea consumului de energie pentru încălzire și/sau răcire și/sau pentru apă caldă menajeră în fiecare apartament/loc de consum.				
	Articolul 9a Contorizare pentru încălzire, răcire și apă caldă menajera 1. Părțile Contractante se asigură că clienții finali de încălzire centralizată, răcire centralizată și apă caldă menajeră sunt dotați cu contoare la prețuri competitive, care reflectă cu acuratețe consumul lor real de energie. 2. În cazul în care încălzirea, răcirea sau apă caldă menajeră pentru o clădire sunt furnizate de la o sursă centrală care deservește mai multe clădiri sau de la un sistem de încălzire centralizată ori de la un sistem de răcire centralizată, se instalează un contor la schimbătorul de căldură sau la punctul de livrare.	Articolul 16¹. Măsurarea energiei termice furnizate pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere (1) Distribuitorul de energie termică pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere în cadrul unui sistem de alimentare centralizată cu energie termică, este obligat să monteze contoare la consumatorii finali, care reflectă în mod corect consumul real de energie. Costurile sunt suportate de consumatorii finali și sunt reflectate în tarif. (2) În cazul în care furnizarea energiei termice pentru încălzire și/sau răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere unei clădiri este asigurată de o sursă de producere ce deservește mai multe clădiri, sau este furnizată de sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, în punctul de delimitare a instalațiilor de utilizare a energiei termice, stabilit în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, se instalează un echipament de măsurare a energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere.	Compatibil			

	Articolul 9b Subcontorizare și repartizarea costurilor pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră 1. În clădirile cu mai multe apartamente și în clădirile mixte dotate cu o sursă centrală de încălzire sau de răcire sau alimentate de sisteme de încălzire sau de răcire centralizată, se instalează contoare individuale pentru a măsura consumul de încălzire, de răcire sau de apă caldă menajeră pentru fiecare unitate a clădirii, în cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și rentabil, în sensul că este proporționat în raport cu posibilele economii de energie. În cazul în care utilizarea de contoare individuale nu este fezabilă din punct de vedere tehnic sau nu este rentabilă pentru contorizarea consumului în fiecare unitate a clădirii, se utilizează repartitoare individuale de costuri pentru energia termică pentru a măsura consumul de energie termică la fiecare corp de încălzire, cu excepția cazului în care Partea Contractantă în cauză demonstrează că instalarea unor astfel de repartitoare de costuri nu ar fi rentabilă. În aceste cazuri, pot fi avute în vedere metode alternative rentabile pentru măsurarea consumului de energie termică. Criteriile generale, metodologia și/sau procedurile pentru a determina lipsa de fezabilitate tehnică și nerentabilitatea sunt stabilite în mod clar și publicate de fiecare Parte Contractantă. 2. În clădirile noi cu mai multe apartamente și în părțile rezidențiale ale clădirilor mixte noi, care sunt dotate cu o sursă centrală de încălzire pentru apa caldă menajeră ori sunt aprovizionate de	Articolul 16². Sub și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere (1) În clădirile cu mai multe apartamente și în clădirile mixte dotate cu o sursă centrală, de bloc sau de cartier de furnizare a energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau pentru prepararea apei calde menajere, sau alimentate de sisteme de alimentare centralizată cu energie termică, se instalează echipamente de măsurare individuale pentru a măsura consumul de energie termică pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere pentru fiecare unitate a clădirii, în cazul în care acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic și este justificat economic. (2) În cazul în care instalarea echipamentelor de măsurare individuale pentru fiecare unitate de clădire nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, se utilizează repartitoare individuale de costuri destinate măsurării consumului de energie termică la fiecare corp de încălzire în parte. (3) Prin derogare de la alin. (2), în condițiile în care, în clădirile de locuit cu mai multe apartamente, instalarea echipamentelor de măsurare individuale sau a repartitoarelor individuale de costuri nu este posibilă din punct de vedere tehnic sau nu este justificată din punct de vedere economic, repartizarea între apartamentele din clădire a cantității de energie termică pentru încălzire furnizată se va efectua în conformitate cu proceduri alternative rentabile pentru măsurarea consumului de energie termică, aprobate de Guvern. Criteriile generale, metodologia și/sau procedurile pentru a determina lipsa de fezabilitate tehnică și nerentabilitatea sunt stabilite în mod clar și publicate de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii. (4) În cazul clădirilor de locuit noi cu mai multe apartamente, sau în unitățile locative noi ale unor clădiri cu destinație mixtă, care sunt dotate cu o sursă	Compatibil			
--	--	--	------------	--	--	--

	la rețele de termoficare, sunt prevăzute contoare individuale pentru apa caldă menajeră, în pofida dispozițiilor de la alineatul (1) primul paragraf. 3. În cazul în care clădirile cu mai multe apartamente sau clădirile mixte sunt alimentate de la rețele de termoficare sau de răcire centralizată sau în cazul în care prevalează sistemele comune proprii de încălzire sau de răcire pentru astfel de clădiri, Părțile Contractante se asigură că sunt instituite norme naționale transparente și disponibile publicului privind repartizarea costurilor pentru consumul de încălzire, de răcire și de apă caldă menajeră în aceste clădiri, pentru a asigura transparența și acuratețea contabilizării consumului individual. După caz, astfel de norme includ orientări privind modalitatea de repartizare a costurilor pentru energie utilizată după cum urmează: (a) apa caldă menajeră; (b) energie termică distribuită de instalația clădirii și în scopul încălzirii spațiilor comune, în cazul în care scările casei și coridoarele sunt echipate cu corpuri de încălzire; (c) în scopul încălzirii sau răcirii apartamentelor.	centrală de producere a apei calde menajere, de bloc sau de cartier, sau sunt alimentate cu energie termică pentru prepararea apei calde menajere de la sistemul alimentare centralizată cu energie termică, distribuitorul de energie termică pentru prepararea apei calde menajere instalează contoare individuale pentru apa caldă menajeră, prin derogare de la alineatele 1 și 2 ale prezentului articol. (4) În cazul clădirilor cu mai multe apartamente sau a clădirilor cu destinație mixtă care sunt alimentate de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică pentru încălzire și/ sau răcire, sau unde sistemele comune proprii de încălzire sau răcire sunt predominante, Guvernul elaborează și aprobă o metodologie pentru alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere, cu scopul de a asigura contabilitatea consumului individual în mod transparent și corect. Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între toți consumatorii unui bloc locativ va include aspecte metodologice privind alocarea costurilor cu energia, respectiv pentru: (a) apă caldă menajeră; (b) căldură radiată de instalațiile clădirii, precum și căldura utilizată la încălzirea spațiile de uz comune, după caz; (c) încălzirea și/ sau răcirea apartamentelor.				
	Articolul 9c Cerință privind citirea la distanță În sensul articolelor 9a și 9b, contoarele și repartitoarele de costuri pentru energia termică instalate după 30 octombrie 2023 sunt dispozitive care pot fi citite de la distanță. Condițiile de fezabilitate tehnică și de rentabilitate prevăzute la articolul 9b alineatul (1) se aplică în continuare.	Articolul 16³. Citirea la distanță a contoarelor și repartitoarelor de costuri „(1) Contoarele și repartitoarele de costuri noi, instalate la consumatorul final în conformitate cu prevederile art. 16¹ și 16², trebuie să poată fi citite la distanță. (2) Contoarele si repartitoarele de cost care nu pot fi citite la distanță, dar care au fost deja instalate, trebuie	Compatibil			

	Contoarele și repartitoarele de costuri pentru energia termică care nu pot fi citite de la distanță dar care au fost deja instalate” se transformă astfel încât să poată fi citite de la distanță sau se înlocuiesc cu dispozitive care pot fi citite de la distanță până la 1 ianuarie 2030, cu excepția cazurilor în care Partea Contractantă în cauză demonstrează că acest lucru nu este rentabil.	să fie adaptate citirii la distanță sau înlocuite cu aparate ce pot fi citite la distanță, cu excepția acelor pentru care furnizorul de servicii demonstrează ca operația nu este eficientă din punct de vedere al costurilor. Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii (7) În vederea implementării obligațiilor cu privire la citirea la distanță a contoarelor și repartitoarelor de costuri, în sensul art. 16³: a) obligația cu privire la instalarea contoarelor și repartitoarelor de costuri noi, în sensul art. 16³, alin. (1), intră în vigoare începând cu 30 Octombrie 2023; b) obligația cu privire la adaptarea citirii la distanță a repartitoarelor de costuri sau înlocuirii acestora cu unități de ce pot fi citite la distanță, în sensul art. art. 16³, alin. (2), urmează a fi implementată integral de către furnizorii de energie termică până la 1 ianuarie 2030.				
	Articolul 10 Informații privind facturarea pentru gaz și electricitate 1. În cazul în care clienții finali nu dispun de contoarele inteligente menționate în Directiva 2019/944/CE și 2009/73/CE, precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2021/13/MC-EnC și 2011/02/MC-EnC, respectiv, Părțile Contractante se asigură, până la 30 Noiembrie 2017, că informațiile cu privire la facturarea gazelor naturale și electricitate sunt fiabile, exacte și au la bază consumul real, în conformitate cu anexa VII punctul 1.1, atunci când acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic și justificat din punct de vedere economic;	Articolul 17. Facturarea și accesul la informațiile privind consumul de gaze naturale și electricitate” (1) În cazul în care consumatorul final nu are un sistem inteligent de măsurare, în sensul Legii 107/2016 cu privire la energia electrică și Legii 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizorul de electricitate și/sau gaze naturale trebuie sa trimită consumatorului final facturi cuprinzând informații corecte, bazate de valorile consumului real, în conformitate cu prevederile prezentului articol, în cazul în care este posibil tehnic și justificat economic. Această obligație se poate îndeplini printr-un sistem de auto-citire a contorului de către consumatorul final, care comunică aceste citiri către furnizorul de energie. Numai în cazul în care consumatorul final nu a furnizat citirea contorului pe un interval de facturare fixat cu furnizorul, acesta va baza factura pe un consum estimat sau un consum fix.	Compatibil			

Această obligație poate fi îndeplinită printr-un sistem de autocitire periodică de către consumatorii finali în cadrul căruia aceștia comunică citirile propriului contor furnizorului de energie. Numai în cazul în care consumatorul final nu a transmis o citire a contorului pentru o perioadă stabilită de facturare, factura se bazează pe o estimare a consumului sau pe o sumă forfetară. 2. Contoarele instalate în conformitate cu Directiva 2009/72/CE și Directiva 2009/73/CE precum a fost incorporat și adaptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2011/02/MC-EnC, permit furnizarea de informații exacte privind facturarea, bazate pe consumul real. SPările Contractante asigură clienților finali posibilitatea de a acces 3. a cu ușurință informații suplimentare referitoare la consumul anterior, care permit o autoverificare detaliată. Informațiile suplimentare referitoare la consumul anterior vor include: (a) date cumulative pentru cel puțin ultimii trei ani sau pentru perioada scursă de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. Datele corespund intervalelor pentru care au fost elaborate informații privind facturarea frecventă; și (b) date detaliate în funcție de perioada de utilizare pentru fiecare zi, săptămână, lună și an. Aceste date se pun la dispoziția consumatorului final prin intermediul internetului sau al interfeței destinate contoarelor, pentru perioada de cel puțin 24 de luni anterioare sau pentru	(2) Factura de plată emisă consumatorului final de către furnizor trebuie să conțină, în mod obligatoriu, informații cu privire la: a) comparațiile dintre consumul actual de energie și consumul corespunzător al consumatorului final din aceeași perioadă a anului precedent, preferabil sub formă grafică; b) datele de contact ale instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, inclusiv paginile web oficiale de unde pot fi obținute informații privind măsurile de eficiență energetică disponibile, profilurile comparative ale consumatorilor finali și specificațiile tehnice obiective privind instalațiile, utilajele și/sau echipamentele energetice. (3) Suplimentar, cel puțin o dată pe an, prin intermediul facturii, furnizorul trebuie să pună la dispoziția consumatorului final informații comparative cu privire la consumul acestuia și consumul mediu de energie pe persoană sau gospodărie (loc de consum), normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum, prezentate într-o formă clară și ușor de înțeles. Pentru consumatorii casnici se vor distinge consum mediu urban și rural. (4) În măsura în care sînt disponibile informațiile cu privire la consumul de energie, la cererea consumatorului final, furnizorul este obligat să ofere prestatorului de servicii energetice, desemnat de către consumatorul final, informații cu privire la facturile la energie și consumul anterior al acestuia. (5) În cazul în care la consumatorii finali sînt instalate echipamente de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, operatorii sistemelor de transport, de distribuție oferă consumatorilor respectivi, la cerere, posibilitatea de a accesa informații suplimentare referitoare la consumul anterior, care permit o autoverificare detaliată. Aceste				
---	---	--	--	--	--

perioada scursă de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. 4. Indiferent dacă au fost instalate sau nu contoare inteligente, Părțile Contractante: (a) solicită ca, la cererea consumatorului final, informațiile privind facturile la energie și consumul anterior al consumatorilor finali să fie puse la dispoziția unui furnizor de servicii energetice desemnat de către consumatorul final, în măsura în care aceste informații sunt disponibile; (b) se asigură că consumatorilor finali li se oferă opțiunea de a primi pe cale electronică facturi și informații privind facturarea, precum și că consumatorii primesc, la cerere, o explicație clară și ușor de înțeles a modului de stabilire a facturii, în special în cazul în care facturile nu sunt bazate pe consumul real; (c) se asigură că, împreună cu factura, sunt puse la dispoziție informații adecvate pentru a oferi consumatorilor finali o perspectivă cuprinzătoare asupra costurilor actuale ale energiei, în conformitate cu anexa VII; (d) pot prevedea că, la cererea consumatorului final, informațiile cuprinse în respectivele facturi nu sunt considerate ca fiind o solicitare de plată. În astfel de cazuri, Părțile Contractante se asigură că furnizorii de surse de energie oferă modalități flexibile pentru plățile propriu-zise; (e) solicită ca informațiile și estimările costurilor energiei să fie puse la dispoziția consumatorilor la cerere, în timp util și într-un format ușor de înțeles,	informații suplimentare privind consumul anterior vor include: a) informații cumulative pentru cel puțin ultimii 3 ani sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. Informațiile cumulative vor corespunde intervalelor de timp pentru care au fost emise facturile de plată; b) informații detaliate în funcție de timpul de utilizare pentru fiecare zi, săptămână, lună și an. Aceste informații pot fi puse la dispoziția consumatorilor finali respectivi, prin intermediul internetului sau al interfeței contoarelor, pentru perioada de cel puțin 24 de luni anterioare sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică.				
--	---	--	--	--	--

	care să le permită acestora să compare diferite oferte în condiții identice.				
	Articolul 10a Informații de facturare și consum pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră 1. Acolo unde sunt instalate contoare sau repartitoare de costuri pentru energia termică, Părțile Contractante se asigură că informațiile privind facturarea și consumul sunt fiabile, exacte și au la bază consumul real sau citirea repartitoarelor de costuri pentru energia termică, în conformitate cu punctele 1 și 2 din anexa VIIa pentru toți utilizatorii finali, și anume, pentru persoanele fizice sau juridice care achiziționează încălzire, răcire sau apă caldă menajeră pentru propria lor utilizare finală, sau persoanele fizice sau juridice care ocupă o clădire individuală sau o unitate în cadrul unei clădiri cu mai multe apartamente sau al unei clădiri mixte aprovizionate cu încălzire, răcire sau apă caldă menajeră de la o sursă centrală și care nu au un contract direct sau individual cu furnizorul de energie. În cazul în care o Parte Contractantă dispune în acest sens, obligația respectivă poate, mai puțin în ceea ce privește consumul subcontorizat bazat pe repartitoarele de costuri pentru energia termică conform articolului 9b, să fie	Articolul 17¹. Facturare și accesul la informații privind consumul de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere (1) În situațiile unde sunt instalate contoare sau repartitoare de cost, furnizorul de servicii trebuie să își bazeze factura și informațiile aferente pe consumul real și corect înregistrat, sau pe citirea repartitoarelor de cost, în conformitate cu Anexa 8. Această prevedere se aplică în cazul tuturor utilizatorilor finali de energie, persoane fizice sau juridice, care cumpără serviciul de furnizare a energiei termice pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere pentru utilizare proprie, sau persoanelor fizice sau juridice ocupanți ai unei clădiri individuale, sau a unei unități/apartament într-o clădire cu mai multe apartamente sau cu destinație mixtă, care primește energia termică pentru încălzire, răcire sau prepararea apei calde menajere dintr-o sursă centrală, inclusiv sistem de alimentare centralizată cu energie termică, și care nu au contract direct sau individual cu un furnizor de energie. (2) Obligația de la alin. (1) se poate îndeplini prin auto-citire regulată de către consumatorul sau utilizatorul final care comunică citirile contorului furnizorului, cu excepția sub-măsurării consumului bazat pe repartitoare de cost introduse conform Articolul 162. (3) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația,	Compatibil		

îndeplinită printr-un sistem de autocitire periodică de către clientul final sau utilizatorul final, prin care acesta își citește contorul și transmite indexul. Factura se bazează pe o estimare a consumului sau pe o sumă forfetară numai în cazul în care consumatorul final sau utilizatorul final nu a transmis indexul contorului pentru o perioadă de facturare dată. 2. Părțile Contranctante: (a) impun ca, dacă sunt disponibile informații privind facturile la energie și consumul anterior sau indexuri ale repartitoarelor de costuri pentru energia termică ale utilizatorilor finali, acestea să fie puse la dispoziția unui furnizor de servicii energetice desemnat de utilizatorul final, la cererea acestuia; (b) se asigură că li se oferă clienților finali opțiunea de a primi pe cale electronică facturile și informațiile privind facturarea; (c) se asigură că tuturor utilizatorilor finali li se furnizează, odată cu factura, informații clare și ușor de înțeles, în conformitate cu punctul 3 din anexa VIIa; și (d) promovează securitatea cibernetică și asigură protecția vieții private și a datelor utilizatorilor finali, în conformitate cu dreptul aplicabil al Uniunii. Părțile Contractante pot să prevadă ca, la cererea clientului final, furnizarea informațiilor privind facturarea să nu fie considerată a reprezenta o solicitare de plată. În astfel de cazuri, Părțile Contractante se asigură că se oferă modalități flexibile pentru plățile propriu-zise.	în cazul în care există/este disponibilă informația istorică asupra consumului sau a citirilor alocatoarelor de cost la consumatorii finali, să o facă disponibilă unui furnizor de servicii energetice, la cererea utilizatorului final. (4) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația să ofere consumatorilor finali opțiunea de facturare electronică, inclusiv a datelor informative aferente. (5) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere au obligația să ofere consumatorilor finali informații clare, ușor de înțeles, în conformitate cu punctul 3 din anexa 8.				
--	---	--	--	--	--

	3. Părțile Contractante decid cine este responsabil pentru furnizarea informațiilor prevăzute la alineatele (1) și (2) către utilizatorii finali care nu au un contract direct sau individual cu un furnizor de energie.				
	Articolul 11 Costul accesului la informațiile de contorizare și facturare pentru electricitate și gaz Părțile Contractante se asigură că clienții finali primesc, în mod gratuit, toate facturile și toate informațiile privind facturarea pentru consumul de energie, precum și că aceștia au un acces adecvat și gratuit la datele privind propriul consum.	Articolul 17². Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de gaze naturale și energie electrică Furnizorii de electricitate și gaze naturale sunt obligați să ofere utilizatorilor finali facturile și informațiile referitoare la datele de consum într-un mod adecvat și fără costuri.	Compatibil		
	Articolul 11a Costul accesului la informații de contorizare și facturare și consum pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră 1. Părțile Contractante se asigură că utilizatorii finali primesc, în mod gratuit, toate facturile și toate informațiile privind facturarea pentru consumul de energie, precum și că utilizatorii finali au acces în mod adecvat și gratuit la datele privind propriul consum. 2. În pofida dispozițiilor de la alineatul (1) din prezentul articol, repartizarea costurilor aferente informațiilor privind facturarea pentru consumul individual de încălzire, răcire și apă caldă menajeră în clădirile cu mai multe apartamente și clădirile mixte, în conformitate cu articolul 9b, se efectuează fără scop lucrativ. Costurile care rezultă din atribuirea acestei sarcini unei terțe părți, precum un furnizor de servicii sau	Articolul 17³. Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere (1) Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere vor furniza factura și informațiile aferente consumatorilor finali în mod gratuit, și vor asigura accesul acestora la datele lor de consum în mod adecvat și gratuit. (2) Repartizarea costurilor aferente prezentării informațiilor privind facturarea pentru consumul individual de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și în clădirile cu destinație mixtă, administrate în conformitate cu Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, se efectuează fără obținere de profit. Costurile justificate care rezultă din atribuirea acestei funcții unei părți terțe și care acoperă măsurarea, repartizarea și facturarea consumului individual efectiv în clădirile de locuit cu mai multe apartamente și/sau în clădirile cu destinație mixtă sunt puse pe seama consumatorilor finali.	Compatibil		

	furnizorul local de energie, și care acoperă contorizarea, alocarea și contabilizarea consumului individual real în astfel de clădiri, pot fi transferate utilizatorilor finali, în măsura în care aceste costuri sunt rezonabile. 3. Pentru a asigura costuri rezonabile pentru serviciile de subcontorizare, după cum se menționează la alineatul (2), Părțile Contractante pot stimula concurența în respectivul sector al serviciilor luând măsuri adecvate, cum ar fi recomandarea sau promovarea în alt mod a recurgerii la licitații sau a utilizării de aparate și sisteme interoperabile care să faciliteze trecerea de la un furnizor de servicii la altul.				
	Articolul 12 Programul de informare și de capacitate a consumatorilor 1. Părțile Contractante iau măsurile corespunzătoare pentru a promova și a facilita o utilizare eficientă a energiei de către micii consumatori de energie, inclusiv de către consumatorii interni. Aceste măsuri pot face parte dintr-o strategie națională. 2. În sensul alineatului (1), aceste măsuri includ unul sau mai multe dintre elementele enumerate la litera (a) sau (b): (a) o serie de instrumente și politici de promovare a schimbării comportamentale, care pot include: i. stimulente financiare; ii. acces la finanțe, împrumuturi nerambursabile sau subvenții; iii. furnizarea de informații; iv. proiecte exemplare;	Articolul 18. Diseminarea informației cu privire la eficiența energetică și sensibilizarea opiniei publice (1) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice asigură diseminarea informației cu privire la eficiența energetică, în special cu privire la instrumentele financiare pentru realizarea economiilor de energie și măsurile de politică în domeniul eficienței energetice, precum și cu privire la măsurile de eficiență energetică și cadrul juridic aferent, către participanții de pe piața serviciilor energetice, potențiali sau existenți, inclusiv către consumatorii finali, companiile de construcții, arhitecți, ingineri, auditorii energetici sau inspectorii de mediu și către alte persoane interesate. (2) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice asigură informarea băncilor și a altor instituții financiare cu privire la posibilitatea de a participa, inclusiv prin intermediul parteneriatului public-privat, la finanțarea măsurilor de eficiență energetică menite să asigure	Compatibil		

	v. activități la locul de muncă; (b) căi și mijloace de implicare a consumatorilor și a organizațiilor de consumatori în timpul posibilei instalări a contoarelor inteligente prin comunicarea următoarelor elemente: i. schimbările eficiente din punct de vedere energetic și ușor de realizat cu privire la utilizarea energiei; ii. informații cu privire la măsurile de eficiență energetică.	obținerea economiilor de energie. (3) Pentru realizarea obligațiilor stabilite la alin. (1) și (2), instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice elaborează programe de informare pe scară largă a publicului, care abordează cel puțin următoarele aspecte: a) informarea părților vizate cu privire la măsurile de eficiență energetică și economiile de energie ce pot fi obținute; b) programele și instrumentele financiare disponibile pentru realizarea economiilor de energie precum și stimulentele fiscale aplicabile; c) cadrul normativ din domeniul eficienței energetice; d) piața serviciilor energetice; e) utilizarea surselor regenerabile de energie; f) drepturile și responsabilitățile consumatorilor finali. (4) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în cooperare cu autoritățile administrației publice locale, organizează și implementează campanii de informare și de sensibilizare a cetățenilor cu privire la avantajele și aspectele practice ale aplicării măsurilor de eficiență energetică. Acțiunile ce urmează a fi întreprinse în cadrul campaniilor de informare și de sensibilizare a cetățenilor pot fi descrise în programele de informare pe scară largă a publicului, elaborate în conformitate cu prevederile alin. (3). (5) În contextul îndeplinirii obligațiilor stabilite în prezentul articol, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice organizează seminare, conferințe și expoziții pentru promovarea eficienței energetice. (6) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice creează și menține o bază de				
--	--	---	--	--	--	--

		date pentru distribuirea informației în domeniul eficienței energetice și al energiei din surse regenerabile și asigură accesul la baza de date respectivă tuturor persoanelor interesate prin intermediul paginii sale web oficiale.				
	Articolul 13 Sanctiuni Părțile Contractante stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile în caz de nerespectare a dispozițiilor naționale adoptate în conformitate cu articolele 7-11 și cu articolul 18 alineatul (3) și iau măsurile necesare pentru a asigura aplicarea dispozițiilor respective. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficiente, proporționale și disuasive. Părțile Contractante notifică aceste dispoziții Comisiei și Secretariatul Comunității Energetice până la 15 Octombrie 2017 și îi notifică fără întârziere orice modificare ulterioară care le afectează.	Capitolul VII. Răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul eficienței energetice Articolul 28. Răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul eficienței energetice (1) Părților obligate care nu transferă, în termenul prevăzut la art. 8 alin. (6), contribuțiile anuale stabilite li se aplică sancțiunea financiară în mărime de 50% din valoarea contribuției ce nu a fost achitată. (2) În cazul refuzului repetat al părții obligate de a achita contribuțiile anuale prevăzute la art. 8 alin. (6) se aplică sancțiunea financiară în mărime de 100% din valoarea contribuției ce nu a fost achitată. (3) Întreprinderilor mari menționate la art. 19 alin. (1) care nu îndeplinesc obligația cu privire la efectuarea auditului energetic și care nu intră sub incidența art. 19 alin. (2) li se aplică sancțiunea financiară în mărime de 0,1% din cifra de afaceri anuală. (4) În cazul refuzului repetat al întreprinderilor mari menționate la art. 19 alin. (1), care nu intră sub incidența art. 19 alin. (2), de a îndeplini obligația cu privire la efectuarea auditului energetic se aplică sancțiunea financiară în mărime de 0,5% din cifra de afaceri anuală. (5) Nerespectarea obligației stabilite la art. 16 alin. (4) constituie temei pentru respingerea, în conformitate cu prevederile Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, a recepției clădirii noi sau a clădirii supuse renovării majore în conformitate cu prevederile Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor. (6) Operatorilor de sistem din sectorul	Compatibil			

		electroenergetic și al gazelor naturale care nu îndeplinesc obligațiile stabilite la art. 30 alin. (13) din prezenta lege li se aplică sancțiunea financiară în mărime de 0,01% din cifra de afaceri anuală. (7) Operatorii sistemelor de transport, de distribuție, precum și furnizorii care împiedică dezvoltarea pieței serviciilor energetice, inclusiv prin blocarea accesului pe piața serviciilor energetice al concurenților și prin exercitarea abuzului de poziție dominantă, se sancționează de către Consiliul Concurenței în conformitate cu Legea concurenței nr. 183/2012. (8) Achitarea sumei sancțiunilor financiare stabilite în conformitate cu prezentul articol nu exonerează partea responsabilă de executarea obligației pentru a cărei neîndeplinire a fost sancționată aceasta. (9) Suma sancțiunilor financiare aplicate părților obligate în conformitate cu alin. (1) și (2), precum și operatorilor de sistem din sectorul electroenergetic și al gazelor naturale, în conformitate cu alin. (6), nu se include în calculul tarifelor sau al prețurilor aprobate și, respectiv, stabilite pentru activitățile desfășurate de către părțile obligate. Articolul 29. Procedura de aplicare a sancțiunilor financiare în domeniul eficienței energetice (1) Sancțiunile financiare stabilite la art. 28 alin. (1)–(4) și (6) se constată și se aplică de Agenția pentru Supraveghere Tehnică, care colaborează cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice în vederea obținerii informațiilor necesare pentru exercitarea atribuțiilor respective. (2) La ședința în cadrul căreia se examinează aplicarea sancțiunii financiare se invită, în mod obligatoriu, administratorul întreprinderii în privința				
--	--	---	--	--	--	--

		căreia se aplică sancțiunea financiară. Invitația de participare la ședință se expediază de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică administratorului întreprinderii respective cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de data preconizată pentru ședință, în formă scrisă, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. (3) Odată cu invitația de participare, Agenția pentru Supraveghere Tehnică expediază întreprinderii în privința căreia se aplică sancțiunea financiară copiile de pe toate materialele care se află în dosarul de aplicare a sancțiunii financiare. Întreprinderea respectivă este în drept să prezinte, în scris, opinia argumentată privind aplicarea sancțiunii financiare, cu anexarea documentelor justificative. (4) În cazul în care administratorul sau reprezentantul legal al întreprinderii în privința căreia se aplică sancțiunea financiară nu se prezintă la ședință, Agenția pentru Supraveghere Tehnică amână ședința și stabilește examinarea dosarului de aplicare a sancțiunii financiare pentru o altă dată, comunicând acest fapt întreprinderii respective, în scris, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, cu condiția că administratorul sau reprezentantul legal al întreprinderii în privința căreia se aplică sancțiunea financiară a comunicat, în scris sau verbal, despre imposibilitatea participării la ședință. (5) La solicitarea scrisă și motivată a administratorului sau a reprezentantului legal al întreprinderii în privința căreia se aplică sancțiunea financiară, Agenția pentru Supraveghere Tehnică este obligată să amâne, cel mult de 2 ori, din cauza neprezentării motivate, ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii financiare. Data ședinței în caz de amânare se stabilește ținându-se cont de datele posibile comunicate de administratorul sau de reprezentantul legal al întreprinderii în privința căreia se aplică sancțiunea financiară. În cazul în care administratorul sau reprezentantul legal al acesteia nu se prezintă nemotivat și nu comunică, în scris sau verbal, despre imposibilitatea participării la ședință,				
--	--	--	--	--	--	--

		Agenția pentru Supraveghere Tehnică examinează dosarul de aplicare a sancțiunii financiare, consemnând acest fapt în procesul-verbal al ședinței. (6) Pentru fiecare ședință în cadrul căreia se examinează dosarul de aplicare a sancțiunii financiare se întocmește un proces-verbal al ședinței. La solicitarea administratorului sau a reprezentantului legal al întreprinderii în privința căreia se aplică sancțiunea financiară, ședința se înregistrează pe suport audio. (7) Administratorul întreprinderii sau reprezentantul legal al întreprinderii în privința căreia se aplică sancțiunea financiară este în drept să participe la ședință însoțit de un avocat și să depună înscrisuri sau alte probe pentru susținerea poziției sale. În cazul în care, în cadrul ședinței, administratorului întreprinderii sau reprezentantului legal al întreprinderii în privința căreia se aplică sancțiunea financiară i se prezintă înscrisuri, probe care nu i-au fost aduse la cunoștință anterior, la solicitarea acestuia, Agenția pentru Supraveghere Tehnică este obligată să amâne ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii financiare pentru o altă dată. (8) După audierea administratorului sau a reprezentantului legal al întreprinderii în privința căreia se aplică sancțiunea financiară, a personalului Agenției pentru Supraveghere Tehnică implicat în pregătirea dosarului de aplicare a sancțiunii financiare, a reprezentanților organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, a altor persoane invitate la ședință, precum și după examinarea tuturor probelor prezentate în cadrul ședinței, Agenția pentru Supraveghere Tehnică decide cu privire la aplicarea sau neaplicarea sancțiunii financiare. Decizia respectivă se comunică în ședință și se consemnează în procesul-verbal al ședinței.				
--	--	--	--	--	--	--

	(9) Decizia Agenției pentru Supraveghere Tehnică cu privire la aplicarea sancțiunii financiare, în formă scrisă, se înmânează sau se expediază întreprinderii, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data pronunțării acesteia. Decizia Agenției pentru Supraveghere Tehnică cu privire la aplicarea sancțiunii financiare se contestă în termenele și în condițiile stabilite în Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000. (10) Întreprinderea căreia i-a fost aplicată sancțiunea financiară este în drept să achite jumătate din suma sancțiunii financiare stabilite dacă o achită în cel mult 72 de ore de la data în care a primit decizia Agenției pentru Supraveghere Tehnică cu privire la aplicarea sancțiunii financiare. În acest caz, se consideră că decizia cu privire la aplicarea sancțiunii financiare este executată integral. (11) Mijloacele bănești obținute în urma aplicării sancțiunilor financiare în conformitate cu prezentul articol se fac venit în bugetul de stat. (12) În cazul în care decizia cu privire la aplicarea sancțiunii financiare a fost anulată, integral sau parțial, printr-o hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă, suma corespunzătoare a sancțiunii financiare se restituie plătitorului acesteia din bugetul de stat în termen de 30 de zile calendaristice.				
	CAPITOLUL III		Compatibil		

EFICIENȚA APROVIZIONĂRII CU ENERGIE Articolul 14 Promovarea eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire 1. Până la 30 Noiembrie 2018, Părțile Contractante realizează și notifică Secretariatul Comunității Energetice o evaluare cuprinzătoare a potențialului de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a termoficării și răcirii centralizate eficiente, care să conțină informațiile prevăzute în anexa VIII. Dacă au efectuat deja o evaluare echivalentă, ei vor notifica Secretariatul Comunității Energetice. La cererea Comisiei, evaluarea se actualizează și este notificată Comisiei la fiecare cinci ani sau. Comisia înaintează orice astfel de cerere cu cel puțin un an înainte de expirarea termenului. 2. Părțile Contractante adoptă politici care încurajează acordarea atenției cuvenite, la nivel local și regional, potențialului utilizării sistemelor eficiente de încălzire și răcire, în special a celor care folosesc cogenerarea de înaltă eficiență. Se ține seama de potențialul de dezvoltare al unor piețe locale și regionale ale energiei termice. 3. Pentru a realiza evaluarea menționată la alineatul (1), Părțile Contractante efectuează o analiză costuri-beneficii la nivelul întregului lor teritoriu, pe baza condițiilor climatice, a fezabilității economice și a nivelului de dotare tehnică, în conformitate cu anexa IX partea 1. Analiza costuri-beneficii este capabilă să faciliteze identificarea soluțiilor celor mai eficiente din punct de	Articolul 24. Promovarea eficienței energetice la încălzire și răcire (1) În vederea promovării eficienței energetice la încălzire și răcire, inclusiv a cogenerării de înaltă eficiență, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei efectuează o evaluare amplă a potențialului național de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a sistemului eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire și întocmește un raport care să includă informațiile prevăzute în anexa nr. 3 la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. Raportul respectiv se expediază Secretariatului Comunității Energetice pentru informare și se actualizează o dată la 5 ani. (2) Pentru identificarea celor mai eficiente soluții din punct de vedere al costurilor și al resurselor, la efectuarea evaluării prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, ținând cont de condițiile climaterice locale, de fezabilitatea economică și de nivelul de dotare tehnică, efectuează o analiză cost-beneficiu la nivel național în conformitate cu principiile stabilite în partea 1 din anexa nr. 6. (3) Dacă, în urma evaluării prevăzute la alin. (1) și a analizei cost-beneficiu în conformitate cu alin. (2), se identifică un potențial pentru aplicarea cogenerării de înaltă eficiență și/sau a sistemului eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire, beneficiile depășind costurile, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei propune Guvernului examinarea oportunității de a dezvolta sistemul eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire și/sau de a întreprinde măsuri necesare pentru dezvoltarea cogenerării de înaltă eficiență, precum și a încălzirii și răcirii cu căldură reziduală și surse regenerabile de energie, în conformitate cu prevederile alin. (1), (5) și (9).				
---	---	--	--	--	--

vedere al costurilor și al resurselor, în vederea satisfacerii cerințelor de încălzire și răcire. Această analiză costuri-beneficii poate face parte dintr-o evaluare de mediu în conformitate cu Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (6). 4. În cazul în care evaluarea menționată la alineatul (1) și analiza menționată la alineatul (3) identifică un potențial pentru aplicarea cogenerării de înaltă eficiență și/sau a termoficării și răcirii centralizate eficiente, ale cărui beneficii depășesc costurile, Părțile Contractante iau măsurile adecvate în vederea dezvoltării unei infrastructuri de termoficare și răcire centralizată eficientă și/sau în vederea favorizării dezvoltării cogenerării de înaltă eficiență și a utilizării sistemelor de încălzire și răcire cu căldură reziduală și surse regenerabile de energie, în conformitate cu alineatele (1), (5) și (7). În cazul în care evaluarea menționată la alineatul (1) și analiza menționată la alineatul (3) nu identifică un potențial ale cărui beneficii depășesc costurile, inclusiv costurile administrative de realizare a analizei costuri-beneficii menționate la alineatul (5), Partea Contractantă vizată poate scuti instalațiile de la aplicarea cerințelor prevăzute în respectivul alineat. 5. Părțile Contractante se asigură că se realizează o analiză costuri-beneficii în conformitate cu anexa IX partea 2 atunci când, după 15 Octombrie 2017: (a) se planifică o nouă instalație termoelectrică cu o putere termică totală mai mare de 20 MW, în vederea evaluării	(4) La elaborarea măsurilor în conformitate cu alin. (3), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei ține cont de necesitatea de a încuraja valorificarea potențialului de aplicare a sistemului eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire, la nivel local, în special a sistemului în cadrul căruia se utilizează cogenerarea de înaltă eficiență. În acest scop, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei colaborează cu autoritățile administrației publice locale. (5) Beneficiarul și/sau dezvoltatorul de proiect investițional efectuează analiza cost-beneficiu, în conformitate cu prevederile părții a 2-a din anexa nr. 6, în cazul în care se planifică: a) construcția unei centrale termoelectrice noi cu o putere termică totală a fluxului de combustibil mai mare de 20 MW, în vederea evaluării costurilor și a beneficiilor legate de exploatarea acesteia ca centrală electrică de cogenerare de înaltă eficiență; b) reabilitarea substanțială a unei centrale termoelectrice existente cu o putere termică totală a fluxului de combustibil mai mare de 20 MW, în vederea evaluării costurilor și a beneficiilor conversiei acesteia într-o centrală electrică de cogenerare de înaltă eficiență; c) construcția sau reabilitarea substanțială a unei instalații industriale cu o putere termică totală a fluxului de combustibil mai mare de 20 MW, care produce căldură reziduală la un nivel de temperatură utilă, în vederea evaluării costurilor și a beneficiilor de utilizare a căldurii reziduale, inclusiv prin aplicarea cogenerării, pentru a acoperi o cerere justificată din punct de vedere economic, precum și de racordare a instalației respective la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire; d) fie construcția unei noi rețele de alimentare cu energie termică sau de răcire, fie construcția unei noi centrale de producere a energiei cu o putere				
--	--	--	--	--	--

costurilor și beneficiilor legate de exploatarea instalației ca instalație de cogenerare de înaltă eficiență; (b) se reabilitează substanțial o instalație termoelectrică existentă cu o putere termică totală mai mare de 20 MW, în vederea evaluării costurilor și beneficiilor conversiei acesteia într-o instalație de cogenerare de înaltă eficiență; (c) se planifică sau se reabilitează substanțial o instalație industrială cu o putere termică totală mai mare de 20 MW care produc căldură reziduală la un nivel de temperatură utilă, în vederea evaluării costului și beneficiilor de utilizare a căldurii reziduale pentru a acoperi o cerere justificată din punct de vedere economic, inclusiv prin cogenerare, și de conectare a respectivei instalații la o rețea de termoficare și răcire centralizată; (d) se planifică fie o nouă rețea de termoficare și răcire centralizată, fie o nouă instalație de producere a energiei cu o putere termică totală mai mare de 20 MW în cadrul unei rețele existente de termoficare sau răcire centralizată, fie reabilitarea substanțială a unei astfel de instalații existente, în vederea evaluării costurilor și beneficiilor utilizării căldurii reziduale din instalațiile industriale din apropiere. Montarea echipamentelor de captare a dioxidului de carbon produs de o instalație de ardere în vederea stocării sale geologice, astfel cum se prevede în Directiva 2009/31/CE, nu este considerată reabilitare în sensul literelor (b), (c) și (d) de la prezentul alineat. Părțile Contractante pot solicita efectuarea analizei costuri-beneficii	termică totală mai mare de 20 MW, în cadrul unui sistem existent de alimentare centralizată cu energie termică sau de răcire, fie reabilitarea substanțială a unei astfel de centrale existente, în vederea evaluării costurilor și a beneficiilor utilizării căldurii reziduale din instalațiile industriale din apropiere. (6) Montarea echipamentelor de captare a dioxidului de carbon produs de o instalație de ardere în vederea stocării sale geologice nu se consideră reabilitare în sensul alin. (5) lit. b), c) și d). (7) Prevederile alin. (5) nu se aplică în cazul: a) centralelor electrice care funcționează pentru acoperirea sarcinii de vîrf și al centralelor de rezervă, proiectate să funcționeze sub 1500 de ore pe an, ca medie mobilă pe o perioadă de 5 ani, pe baza unei proceduri de verificare stabilite de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, astfel încît acest criteriu să fie îndeplinit; b) centralelor electrice nucleare; c) instalațiilor amplasate în apropierea unui sit de stocare geologică a dioxidului de carbon. (8) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei notifică Secretariatul Comunității Energetice despre aplicarea excepțiilor prevăzute la alin. (7). (9) Pentru a asigura implementarea unor măsuri ca urmare a evaluării efectuate în conformitate cu alin. (1) sau a analizei prevăzute la alin. (5), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este în drept să promoveze instituirea de condiții noi la eliberarea licențelor pentru activitățile desfășurate în sectorul termoeenergetic, cu excepția situațiilor în care costurile suportate în legătură cu implementarea măsurilor respective depășesc beneficiile preconizate a fi obținute. (10) Originea cantităților de energie electrică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență, confirmate în baza valorilor de referință menționate				
--	---	--	--	--	--

menționate la literele (c) și (d) în colaborare cu societățile responsabile de operarea rețelelor de termoficare și răcire centralizată. 6. Părțile Contractante pot scuti de la aplicarea alineatului (5): (a) instalațiile de producere a energiei electrice cu funcționare la sarcină de vârf și cele de rezervă care sunt proiectate să funcționeze sub 1 500 de ore de funcționare pe an ca medie mobilă pe o perioadă de cinci ani, pe baza unei proceduri de verificare stabilite de către Părțile Contractante care asigură că este îndeplinit acest criteriu de scutire; (b) centralele nucleare; (c) instalațiile care trebuie amplasate în apropierea unui sit de stocare geologică autorizat în temeiul Directivei 2009/31/CE. (d) Părțile Contractante pot, de asemenea, să stabilească praguri, exprimate în cantități de căldură reziduală disponibilă utilă, în cerere de energie termică sau în distanțe dintre instalațiile industriale și rețelele de termoficare, în vederea scutirii instalațiilor individuale de la aplicarea dispozițiilor menționate la alineatul (5) literele (c) și (d). (e) Părțile Contractante notifică Secretariatul Comunității Energetice scutirile adoptate în conformitate cu prezentul alineat, până la 15 Octombrie 2017, precum și eventualele modificări aduse acestora după această dată. 7. Părțile Contractante adoptă criterii de autorizare astfel cum se prevede la articolul 7 din Directiva 2009/72/CE precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia	în pct. 6 din anexa nr. 1 la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, se demonstrează prin intermediul garanției de origine, eliberată pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, în conformitate cu art. 14 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. Garanția de origine, emisă de către autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene și de către autoritățile părților contractante ale Comunității Energetice, poate fi supusă procedurii de recunoaștere stabilite în regulamentul elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Respectiva garanție se recunoaște numai în cazul în care aceasta conține informațiile prevăzute în anexa nr. 4 la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și nu există motive întemeiate de refuz în raport cu exactitatea, fiabilitatea sau veridicitatea garanției în cauză. Articolul 25. Statistica cu privire la încălzire și răcire, inclusiv la cogenerare. (1) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cu asistența Biroului Național de Statistică, generalizează și prezintă anual, până la 31 martie, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informații statistice cu privire la: a) cantitățile de energie electrică și energie termică produse în regim de cogenerare, determinate în conformitate cu principiile stabilite în anexa nr. 2 la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării – în raport cu cantitățile totale de energie electrică și energie termică produse la nivel național; b) capacitățile de producere a energiei electrice și a energiei termice în regim de cogenerare, combustibilii utilizați pentru				
---	---	--	--	--	--

2011/02/MC-EnC sau criterii echivalente pentru acordarea permisului, pentru: (a) a lua în considerare rezultatele evaluării cuprinzătoare menționate la alineatul (1); (b) a asigura îndeplinirea cerințelor de la alineatul (5); și (c) a lua în considerare rezultatele analizei costuri-beneficii menționate la alineatul (5). 8. Părțile Contractante pot scuti anumite instalații individuale, pe baza criteriilor privind autorizarea și acordarea permisului, menționate la alineatul (7), de la aplicarea cerinței de implementare a opțiunilor ale căror beneficii depășesc costurile, dacă există motive imperative juridice, de proprietate sau financiare pentru acest lucru. În aceste situații, Partea Contractantă vizată înaintea Secretariatului Comunității Energetice o notificare motivată a deciziei sale, în termen de trei luni de la data luării respectivei decizii. 9. Alineatele (5), (6), (7) și (8) din prezentul articol se aplică instalațiilor reglementate de Directiva 2010/75/UE, precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2011/02/MC-EnC, fără a aduce atingere cerințelor respectivei directive. 10. Pe baza valorilor de referință armonizate ale eficienței menționate în anexa II litera (f), Părțile Contractante se asigură că originea energiei electrice produse prin cogenerare de înaltă eficiență poate fi garantată în conformitate cu criteriile obiective, transparente și nediscriminatorii stabilite de fiecare stat membru în parte. Părțile Contractante se asigură că garanția de origine respectă	cogenerare, precum și capacitățile existente de producere a energiei termice și cantitățile de energie termică livrată în sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire – în raport cu capacitățile totale de producere și cu cantitățile totale de energie electrică și energie termică produse; c) economiile de energie primară obținute prin utilizarea cogenerării și determinate conform metodologiei stabilite în anexa nr. 1 la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. (2) Anual, până la 30 aprilie, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei comunică Secretariatului Comunității Energetice informațiile statistice prezentate de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice în conformitate cu alin. (1). Articolul 30. Dispoziții finale și tranzitorii (10) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei va întocmi, în termen de până la 31 decembrie 2018, primul raport cu privire la evaluarea amplă a potențialului național de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a sistemului eficient de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire și va notifica Secretariatul Comunității Energetice despre acest fapt.				
--	--	--	--	--	--

cerințele și conține cel puțin informațiile prevăzute în anexa X. Părțile Contractante își recunosc reciproc garanțiile de origine, exclusiv ca dovadă a elementelor prevăzute în prezentul alineat. Orice refuz de recunoaștere a garanției de origine ca dovadă, în special din motive care țin de prevenirea fraudelor, trebuie să se bazeze pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Părțile Contractante notifică Secretariatul Comunității Energetice un astfel de refuz și motivele acestuia. În cazul unui refuz de a recunoaște o garanție de origine, Comisia poate adopta o decizie prin care să oblige partea în cauză să o recunoască, în special în ceea ce privește criteriile obiective, transparente și nediscriminatorii pe care se bazează această recunoaștere. Comisia este împuternicită să reexamineze, prin intermediul actelor delegate, în conformitate cu articolul 23 din prezenta directivă, valorile de referință armonizate ale randamentului prevăzute în Decizia de punere în aplicare 2011/877/UE a Comisiei (7), în temeiul Directivei 2004/8/CE, până la 31 decembrie 2014. 11. Părțile Contractante se asigură că orice sprijin disponibil pentru cogenerare este condiționat de energia electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență și că se face o utilizare eficientă a căldurii reziduale utilizate pentru realizarea economiilor de energie primară. După caz, sprijinul public pentru cogenerare, precum și pentru producerea centralizată de energie termică și rețelele de termoficare fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat.					
---	--	--	--	--	--

	Articolul 15 Transformarea, transportul și distribuția energiei 1. Părțile Contractante se asigură că autoritățile naționale de reglementare în domeniul energiei acordă atenția cuvenită eficienței energetice la îndeplinirea sarcinilor de reglementare menționate în Directivele 2009/72/CE și 2009/73/CE, precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2011/02/MC-EnC, referitor la deciziile acestora privind exploatarea infrastructurii de gaze naturale și energie electrică. Părțile contractante se asigură, în special, că autoritățile naționale de	Articolul 26. Transformarea, transportul și distribuția energiei (1) În contextul exercitării atribuțiilor sale, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică trebuie să țină cont de necesitatea îmbunătățirii eficienței energetice la exploatarea rețelelor electrice, a rețelelor termice și a rețelelor de gaze naturale. (2) La examinarea și aprobarea, în condițiile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, a actelor normative de reglementare cu privire la dezvoltarea rețelelor electrice, a planurilor de dezvoltare a rețelelor electrice și a planurilor de investiții, a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport și pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, ținând cont de costurile și beneficiile	Compatibil		

reglementare, prin elaborarea de tarife și regulamente privind rețeaua, în cadrul Directivei 2009/72/CE, precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2011/02/MC-EnC, și ținând seama de costurile și beneficiile fiecărei măsuri în parte, stimulează operatorii de rețea să pună la dispoziție servicii de sistem utilizatorilor de rețea care să le permită să pună în aplicare măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în contextul dezvoltării continue a rețelelor inteligente. Aceste servicii de sistem pot fi stabilite de operatorul de sistem și nu trebuie să aibă un impact negativ asupra securității sistemului. Pentru energia electrică, Părțile Contractante se asigură că regulamentele privind rețeaua și tarifele de rețea îndeplinesc criteriile din anexa XI, luându-se în considerare orientările și codurile dezvoltate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 714/2009 precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul Ministerial prin Decizia 2011/02/MC-EnC. 2. Părțile Contractante se asigură că, până la 15 Octombrie 2018: (a) sunt identificate măsuri și investiții concrete pentru introducerea unor îmbunătățiri rentabile ale eficienței energetice în infrastructura rețelei, cu un calendar pentru introducerea acestora, urmând metodologia comună pregătită de Comisia Europeană pentru a încuraja operatorii de rețea să reducă pierderile, să implementeze un cost. – program de investiții în infrastructură eficient și eficient din punct de vedere energetic și să	fiecărei măsuri în parte, va stimula operatorii de sistem în măsura în care să le permită acestora să aplice măsuri de eficiență energetică în vederea dezvoltării continue a rețelelor inteligente. (3) La examinarea și aprobarea tarifelor reglementate, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va asigura eliminarea de orice stimulente care sînt în detrimentul eficienței globale la producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale sau eliminarea stimulentele care ar putea împiedica participarea consumatorilor finali la gestionarea răspunsului la cerere pe piața energiei electrice de echilibrare și pe piața serviciilor de sistem. (4) Măsurile de stimulare oferite operatorilor de sistem din sectorul electroenergetic vor fi orientate spre îmbunătățirea eficienței la dezvoltarea și la exploatarea rețelelor electrice, iar tarifele menționate la alin. (2), precum și actele normative de reglementare ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică vor permite furnizorilor de energie electrică de a stimula consumatorii finali să contribuie la eficientizarea funcționării sistemului electroenergetic, inclusiv prin măsuri de gestionare a răspunsului la cerere, cu respectarea principiilor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. Articolul 27. Cerințe specifice cu privire la eficiența energetică în raport cu operatorii de sistem din sectorul electroenergetic (1) Producătorii de energie electrică în regim de cogenerare de înaltă eficiență beneficiază de acces la rețelele electrice, în mod nediscriminatoriu și reglementat, la tarife publicate, nediscriminatorii, bazate pe costuri transparente și previzibile, calculate și aprobate în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. (2) Racordarea centralelor electrice în regim de				
--	---	--	--	--	--

țină seama în mod corespunzător de eficiența energetică și flexibilitatea rețelei. (b) sunt identificate măsuri și investiții concrete pentru introducerea în cadrul infrastructurii rețelei a unor îmbunătățiri ale eficienței energetice care să fie eficiente din punct de vedere al costurilor, cu un calendar al introducerii acestora. 3. Părțile Contractante pot permite componente de sisteme și structuri tarifare cu scop social pentru transportul și distribuția energiei furnizate în rețea, cu condiția ca orice efecte de subminare asupra sistemului de transport și distribuție să fie păstrate la nivelul minim necesar și să nu fie disproporționate în raport cu obiectivul social. 4. Când procedează la echilibrarea piețelor și achiziționează servicii auxiliare, Părțile Contractante asigură eliminarea stimulentei în ceea ce privește tarifele de transport și distribuție care dăunează eficienței globale (inclusiv eficienței energetice) a producerii, transportului, distribuției și furnizării de energie electrică sau a acelor stimulente care ar putea împiedica participarea răspunsului la cerere. Părțile Contractante se asigură că operatorii de rețea sunt stimulați în sensul îmbunătățirii eficienței conceperii și exploatarei infrastructurii în temeiul Directivei 2009/72/CE, precum a fost adaptat și adoptat de către Consiliul ministerial prin Decizia 2011/02/MC-EnC, și că tarifele permit furnizorilor să îmbunătățească participarea consumatorilor la eficiența sistemului, inclusiv răspunsul la cerere, în funcție de situația națională.	cogenerare de înaltă eficiență se efectuează în mod obiectiv, transparent și nediscriminatoriu, în conformitate cu termenele, condițiile și procedura stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (3) Pentru asigurarea unui acces eficient la rețelele electrice, operatorii de sistem sînt obligați să ofere solicitanților informații suficiente cu privire la racordare, inclusiv informații cu privire la: a) costurile ce se estimează a fi suportate în legătură cu racordarea; b) termenul de racordare la rețeaua electrică; c) termenele planificate pentru dezvoltarea rețelei electrice în zona respectivă. (4) Costurile aferente executării instalației de racordare prin care se face legătura dintre centrala electrică în regim de cogenerare de înaltă eficiență și rețelele electrice se suportă de către solicitant în condițiile stabilite, în mod transparent și nediscriminatoriu, în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Dacă pentru racordarea centralei electrice în regim de cogenerare de înaltă eficiență este necesară dezvoltarea rețelelor electrice, operatorii de sistem efectuează dezvoltarea acestora în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și cu actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și suportă costurile aferente dezvoltării, care se includ în tarif cu condiția respectării planurilor de investiții aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (5) În conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, operatorii de sistem sînt obligați, la dispecerizarea capacităților de				
--	---	--	--	--	--

5. Fără a aduce atingere Articolului 16 alineatul (2) din Directiva 2009/28/CE și ținând seama de Articolul 15 a Directivei 2009/72/CE, precum a fost adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial 2011/02/MC-EnC, și de necesitatea de a asigura continuitatea furnizării de energie termică, Părțile Contractante se asigură că, sub rezerva cerințelor referitoare la menținerea fiabilității și siguranței rețelei, pe baza unor criterii transparente și nediscriminatorii stabilite de autoritățile naționale competente, operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție atunci când sunt însărcinați cu dispacherizarea instalațiilor generatoare de pe teritoriul lor: (a) garantează transportul și distribuția energiei electrice din cogenerarea de înaltă eficiență; (b) asigură prioritate sau acces garantat către rețeaua de electricitate din cogenerarea de înaltă eficiență; (c) la dispacherizarea instalațiilor de producere a energiei electrice, asigură expedierea prioritară a energiei electrice provenite din cogenerare de înaltă eficiență, în măsura în care funcționarea în siguranță a sistemului electric național o permite. Părțile contractante se asigură că normele referitoare la ierarhizarea diferitor priorități de acces și expediere acordate în sistemele lor electrice sunt explicate clar în detaliu și publicate. Atunci când oferă acces prioritar sau expediere pentru cogenerarea de înaltă eficiență, Părțile Contractante pot stabili clasamente între	producere a energiei electrice, să acorde prioritate energiei electrice din surse regenerabile și energiei electrice produse în regim de cogenerare de înaltă eficiență, în măsura în care nu este afectată siguranța funcționării sistemului electroenergetic. Dacă, în scopul garantării securității sistemului electroenergetic și a securității aprovizionării cu energie electrică, au fost întreprinse măsuri privind limitarea utilizării surselor regenerabile de energie sau a capacităților de producere a energiei electrice în regim de cogenerare de înaltă eficiență, operatorii de sistem sînt obligați să informeze Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la măsurile întreprinse și să indice măsurile corective pe care intenționează să le ia în vederea prevenirii unor limitări necorespunzătoare. (6) În funcție de situația de pe piața energiei electrice, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este în drept să stabilească, în Regulile pieței energiei electrice, cerințe specifice privind ierarhizarea energiei electrice din surse regenerabile și a energiei electrice produse în regim de cogenerare de înaltă eficiență, asigurînd totodată ca, prin aceste reguli, să nu fie împiedicat accesul prioritar sau repartizarea prioritară de energie electrică din surse regenerabile și de energie electrică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență. (7) Producătorii de energie electrică în regim de cogenerare de înaltă eficiență sînt în drept să participe pe piețele angro și cu amănuntul, pe piețele energiei electrice de echilibrare și să ofere operatorilor de sistem alte servicii operaționale, cu respectarea prevederilor Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în condițiile stabilite în Regulile pieței energiei electrice, aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (8) În contextul instituirii piețelor organizate de				
---	---	--	--	--	--

și în cadrul diferitelor tipuri de energie regenerabilă și cogenerare de înaltă eficiență și, în orice caz, asigură că accesul sau expedierea prioritară pentru energie din surse de energie regenerabilă variabilă nu este împiedicată. Pe lângă obligațiile prevăzute la primul paragraf, operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție trebuie să respecte cerințele prevăzute în anexa XII. Părțile contractante pot facilita în mod special conectarea la sistemul de rețea a energiei electrice produse din cogenerare de înaltă eficiență din unități de microcogenerare la scară mică. Părțile Contractante iau, după caz, măsuri pentru a încuraja operatorii de rețea să adopte o notificare simplă pentru procesul de „instalare și informare” pentru instalarea unităților de microcogenerare pentru a simplifica și scurta procedurile de autorizare pentru cetățeni și instalatori individuali. 6. Sub rezerva cerințelor referitoare la menținerea fiabilității și securității rețelei, Părțile Contractante iau măsurile corespunzătoare pentru a asigura că, în cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și economic având în vedere modul de funcționare al instalației de cogenerare de înaltă eficiență, operatorii instalațiilor de cogenerare de înaltă eficiență pot oferi servicii de echilibrare și alte servicii operaționale la nivelul operatorilor de sisteme de transport sau al operatorilor de sisteme de distribuție. Operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție se asigură că aceste servicii fac parte dintr-un proces de	energie electrică în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va promova utilizarea resurselor la nivelul cererii, precum și serviciile de răspuns la cerere pe piețele relevante de energie electrică. În legătură cu aceasta, în măsura în care constrângerile de ordin tehnic nu împiedică acest lucru, operatorii de sistem, la îndeplinirea cerințelor referitoare la serviciile de echilibrare și de sistem, tratează furnizorii de servicii de răspuns la cerere, inclusiv agregatorii, în mod nediscriminatoriu, pe baza capacităților lor tehnice de a furniza serviciile respective. (9) Actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și tarifele pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice nu vor împiedica operatorii de sistem să pună la dispoziție pe piețele organizate de energie electrică servicii de sistem în legătură cu măsurile de gestionare a cererii și a răspunsului la cerere și în legătură cu producerea distribuită, în special măsuri precum: a) trecerea de către consumatorii finali a sarcinii din perioadele de vârf în cele mai puțin aglomerate, luându-se în considerare disponibilitatea energiei electrice din surse regenerabile și a energiei electrice produse în regim de cogenerare, precum și producerea distribuită; b) obținerea de către agregatori a economiilor de energie din răspunsul la cerere al consumatorilor finali; c) reducerea cererii de energie prin măsurile de eficiență energetică adoptate de către prestatorii de servicii energetice, inclusiv în baza contractelor de performanță energetică; d) conectarea și repartizarea surselor de producere a energiei electrice la tensiuni mai joase;				
--	---	--	--	--	--

atribuire a serviciilor transparent și nediscriminatoriu și care permite efectuarea de controale. După caz, Părțile Contractante pot solicita operatorilor de sisteme de transport și operatorilor de sisteme de distribuție să încurajeze amplasarea cogenerării de înaltă eficiență în apropierea zonelor cu necesități prin reducerea taxelor privind conectarea și utilizarea sistemului. 7. Părțile Contractante pot permite producătorilor de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență care doresc să fie conectați la rețea să emită o invitație la licitație pentru lucrările de conectare. 8. Părțile Contractante se asigură că autoritățile naționale de reglementare în domeniul energiei încurajează cererea de resurse secundare, cum ar fi răspunsul la cerere, să participe alături în piețele de aprovizionare cu ridicata și cu amănuntul. Sub rezerva constrângerilor tehnice inerente gestionării rețelelor, Părțile Contractante se asigură că operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție, în îndeplinirea cerințelor pentru servicii de echilibrare și servicii auxiliare, tratează furnizorii de răspuns la cerere, inclusiv agregatorii, într-un mod nediscriminatoriu, pe baza capacităților lor tehnice. Sub rezerva constrângerilor tehnice inerente gestionării rețelelor, părțile contractante vor promova accesul și participarea răspunsului la cerere pe piețele de echilibrare, rezerve și alte servicii de sistem, inter alia solicitând autorităților naționale de reglementare în domeniul energiei sau, în cazul în care sistemele lor naționale de reglementare	e) conectarea surselor de producere a energiei electrice amplasate mai aproape de locurile de consum; f) stocarea energiei. (10) La elaborarea metodologiilor de calculare, de aprobare și de aplicare a prețurilor reglementate, precum și la examinarea și aprobarea prețurilor reglementate pe piața cu amănuntul a energiei electrice, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este în drept să decidă cu privire la implementarea programelor de prețuri dinamice pentru consumatorii finali care aplică măsuri de gestionare a răspunsului la cerere, cu respectarea principiilor și cerințelor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. În acest sens, pot fi aplicate următoarele măsuri sau categorii de prețuri dinamice: a) prețuri stabilite în funcție de orele de consum; b) prețuri diferențiate pe ore de vîrf; c) prețuri stabilite în timp real; d) rambursări pentru reducerea consumului în orele de vîrf. (11) Tarifele pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice se determină și se aprobă în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și reflecta costurile economiilor obținute ca urmare a aplicării măsurilor de gestionare a cererii și a răspunsului la cerere, precum și ca urmare a producerii distribuite, inclusiv costurile economiilor rezultate din reducerea cheltuielilor aferente prestării serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, sau ca urmare a efectuării investițiilor în dezvoltarea rețelelor electrice și/sau ca urmare a exploatării mai eficiente a rețelelor electrice. Articolul 30. Dispoziții finale și tranzitorii				
--	---	--	--	--	--

impun acest lucru, operatorii sistemului de transport și operatorii sistemului de distribuție, în strânsă cooperare cu furnizorii de servicii la cerere și consumatorii, să definească modalități tehnice de participare pe aceste piețe pe baza cerințelor tehnice ale acestor piețe și a capacităților răspuns la cerere. Aceste specificații includ participarea agregatorilor. 9. Atunci când raportează în temeiul Directivei 2010/75/UE, precum a fost adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial 2013/06/MC-EnC și fără a aduce atingere articolului 9 alineatul (2) din directiva respectivă, Părțile Contractante iau în considerare includerea de informații privind nivelurile de eficiență energetică ale instalații care efectuează arderea combustibililor cu putere termică nominală totală de 50 MW sau mai mult, în lumina celor mai bune tehnici disponibile relevante dezvoltate în conformitate cu Directiva 2010/75/UE, precum a fost adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial 2013/06/MC-EnC și Directiva 2008/1/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind prevenirea și controlul integrat al poluării. Părțile Contractante pot încuraja operatorii instalațiilor menționate la primul paragraf să își îmbunătățească ratele medii anuale de exploatare nete.	(11) În termen de până la 15 octombrie 2019, operatorii de sistem din sectorul electroenergetic și al gazelor naturale: a) vor evalua potențialul de eficiență energetică al rețelelor electrice și, respectiv, al rețelelor de gaze naturale, în special în ceea ce ține de livrarea energiei electrice, a gazelor naturale prin rețelele de transport și de distribuție, de gestiunea sarcinii și interoperabilitate, de racordarea la rețelele electrice și de gaze naturale a instalațiilor de producere a energiei, inclusiv posibilitățile de acces pentru microgeneratoarele de energie, și vor prezenta informații în acest sens Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice; b) vor identifica măsurile și investițiile concrete, justificate economic, care se impun a fi realizate pentru îmbunătățirea eficienței energetice la rețelele electrice și de gaze naturale și vor prezenta Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică o evaluare a costurilor și a beneficiilor asociate implementării măsurilor și investițiilor identificate în acest sens, cu includerea ulterioară a acestora în planurile de dezvoltare și în planurile de investiții.				
CAPITOLUL IV DISPOZIȚII ORIZONTALE Articolul 16 Disponibilitatea sistemelor de calificare, acreditare și certificare 1. În cazul în care un Părțile Contractante consideră că nivelul național	Articolul 19. Auditul energetic (5) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice va încuraja, prin măsuri de politică în domeniul eficienței energetice, întreprinderile mici și mijlocii să efectueze audituri energetice, precum și să implementeze măsurile de	Compatibil			

de competențe tehnice, obiectivitate și fiabilitate este insuficient, acesta se asigură că, până la 31 Decembrie 2017, sistemele de certificare și/sau de acreditare și/sau sistemele echivalente de calificare, inclusiv, după caz, programele adecvate de formare devin sau sunt disponibile pentru furnizorii de servicii energetice, auditurile energetice, managerii energetici și pentru instalatorii de elemente de clădiri cu impact energetic, astfel cum se prevede la articolul 2 alineatul (9) din Directiva 2010/31/UE, precum a fost adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial 2010/02/MC-EnC. 2. Părțile Contractante se asigură că sistemele menționate la alineatul (1) oferă transparență consumatorilor, sunt fiabile și contribuie la realizarea obiectivelor naționale de eficiență energetică. 3. Părțile Contractante pun la dispoziția publicului sistemele de certificare și/sau de acreditare sau sistemele echivalente de calificare menționate la alineatul (1) și cooperează între ele și cu Comisia și cu Secretariatul Comunității Energetice în vederea comparării și recunoașterii acestor sisteme. Părțile Contractante iau măsurile adecvate pentru a atrage atenția consumatorilor asupra disponibilității sistemelor de calificare și/sau certificare, în conformitate cu articolul 18 alineatul	eficiență energetică reflectate în rapoartele de audit energetic. (7) În contextul prevederilor alin. (5) și (6), instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice realizează programe de informare și de sensibilizare a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin intermediul asociațiilor patronale, în legătură cu cele mai bune practici utilizate pentru îmbunătățirea eficienței energetice și reducerea consumului de energie Articolul 20. Auditorul energetic și raportul de audit energetic (12) Condițiile și criteriile pentru calificarea și înregistrarea auditorilor energetici, drepturile și obligațiile de bază ale acestora, cerințele specifice privind ținerea Registrului electronic al auditorilor energetici și cele privind radierea acestora din registru, precum și cerințele privind ținerea Registrului electronic al auditului energetic și cele orientate pe asigurarea calității auditului energetic se stabilesc în Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic. Articolul 21. Înregistrarea în Registrul electronic al auditorilor energetici și radierea din acesta (1) Înregistrarea în Registrul electronic al auditorilor energetici, prelungirea termenului de înregistrare și radierea din acesta se efectuează în conformitate cu prezenta lege și Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic. (2) Registrul electronic al auditorilor energetici va cuprinde datele de identificare ale auditorilor energetici, data înregistrării acestora și calificarea specifică pe care o dețin. (3) Lista auditorilor energetici înregistrați, cu mențiunea privind calificarea specifică, se publică pe pagina web oficială a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și pe pagina web oficială a instituției publice ce asigură				
---	---	--	--	--	--

		suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. La solicitarea auditorului energetic, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice eliberează un certificat care atestă înscrierea acestuia în Registrul electronic al auditorilor energetici.				
	Articolul 17 Informații și formare profesională 1. Părțile Contractante se asigură că informațiile privind mecanismele de eficiență energetică disponibile și cadrele financiar și juridic sunt transparente și diseminate pe scară largă și în mod activ tuturor actorilor relevanți de pe piață, cum ar fi consumatorii, constructorii, arhitecții, inginerii, auditorii de mediu și instalatorii de elemente de construcție, astfel cum sunt definite de Directiva 2010/31/UE, precum a fost adaptată și adoptată prin decizia Consiliului Ministerial 2010/02/MC-EnC. Părțile Contractante încurajează punerea la dispoziția băncilor și a altor instituții financiare a informațiilor cu privire la posibilitățile de a participa, inclusiv prin crearea de parteneriate public-privat, la finanțarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice. 2. Părțile Contractante stabilesc condiții corespunzătoare pentru ca operatorii de pe piață să le furnizeze consumatorilor de energie informații adecvate și specifice și consiliere privind eficiența energetică. 3. Comisia revizuieste impactul măsurilor sale pentru a sprijini dezvoltarea platformelor, implicând, printre altele, organismele europene de dialog social în vederea promovării programelor de formare profesională	Articolul 18. Diseminarea informației cu privire la eficiența energetică și sensibilizarea opiniei publice (1) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice asigură diseminarea informației cu privire la eficiența energetică, în special cu privire la instrumentele financiare pentru realizarea economiilor de energie și măsurile de politică în domeniul eficienței energetice, precum și cu privire la măsurile de eficiență energetică și cadrul juridic aferent, către participanții de pe piața serviciilor energetice, potențiali sau existenți, inclusiv către consumatorii finali, companiile de construcții, arhitecți, ingineri, auditorii energetici sau inspectorii de mediu și către alte persoane interesate. (2) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice asigură informarea băncilor și a altor instituții financiare cu privire la posibilitatea de a participa, inclusiv prin intermediul parteneriatului public-privat, la finanțarea măsurilor de eficiență energetică menite să asigure obținerea economiilor de energie. (3) Pentru realizarea obligațiilor stabilite la alin. (1) și (2), instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice elaborează programe de informare pe scară largă a publicului, care abordează cel puțin următoarele aspecte: a) informarea părților vizate cu privire la măsurile de eficiență energetică și economiile de	Compatibil			

	pentru eficiența energetică și înaintea măsurilor suplimentare, după caz. Comisia încurajează partenerii sociali europeni în discuțiile acestora cu privire la eficiența energetică. 4. Părțile Contractante, cu participarea părților interesate, inclusiv a autorităților locale și regionale, promovează inițiative de informare, de sensibilizare și de formare adecvate pentru a informa cetățenii cu privire la avantajele și la aspectele practice ale adoptării măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice. 5. Comisia încurajează schimbul de informații cu privire la cele mai bune practici de economisire a energiei în rândul Părților Contractante și diseminarea acestor informații la scară largă.	energie ce pot fi obținute; b) programele și instrumentele financiare disponibile pentru realizarea economiilor de energie precum și stimulentele fiscale aplicabile; c) cadrul normativ din domeniul eficienței energetice; d) piața serviciilor energetice; e) utilizarea surselor regenerabile de energie; f) drepturile și responsabilitățile consumatorilor finali. (4) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în cooperare cu autoritățile administrației publice locale, organizează și implementează campanii de informare și de sensibilizare a cetățenilor cu privire la avantajele și aspectele practice ale aplicării măsurilor de eficiență energetică. Acțiunile ce urmează a fi întreprinse în cadrul campaniilor de informare și de sensibilizare a cetățenilor pot fi descrise în programele de informare pe scară largă a publicului, elaborate în conformitate cu prevederile alin. (3). (5) În contextul îndeplinirii obligațiilor stabilite în prezentul articol, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice organizează seminare, conferințe și expoziții pentru promovarea eficienței energetice. (6) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice creează și menține o bază de date pentru distribuirea informației în domeniul eficienței energetice și al energiei din surse regenerabile și asigură accesul la baza de date respectivă tuturor persoanelor interesate prin intermediul paginii sale web oficiale.				
	Articolul 18		Compatibil			

Servicii energetice 1. Părțile Contractante promovează piața serviciilor energetice și accesul IMM-urilor la această piață prin: (a) diseminarea de informații clare și ușor accesibile privind: contractele disponibile de servicii energetice și clauzele care trebuie incluse în aceste contracte pentru a se garanta economiile de energie și drepturile consumatorilor finali; instrumentele financiare, stimulentele, granturile și împrumuturile menite să susțină proiectele de eficiență energetică; (b) încurajarea dezvoltării etichetelor de calitate, între altele de către organizațiile profesionale; (c) punerea la dispoziția publicului și actualizarea periodică a listei cu furnizorii disponibili de servicii energetice care sunt calificați și/sau certificați și a calificărilor și/sau a certificărilor acestora, în conformitate cu articolul 16, sau furnizarea unei interfețe cu ajutorul căreia furnizorii de servicii energetice să poată furniza informații; (d) acordarea de sprijin sectorului public în ceea ce privește solicitarea de oferte de servicii energetice, în special pentru reabilitarea clădirilor, prin: furnizarea de contracte-tip pentru contractele de performanță energetică care să includă cel puțin elementele menționate în anexa XIII; furnizarea de informații privind cele mai bune practici pentru contractele de performanță energetică, inclusiv, dacă este disponibilă, o analiză costuri-beneficii care utilizează o abordare pe baza ciclului de viață.	Articolul 22. Servicii energetice (1) Orice persoană fizică sau juridică interesată are acces la piața serviciilor energetice pentru a presta sau pentru a beneficia de un serviciu energetic, iar prestatorii de servicii energetice își desfășoară activitatea în condiții nediscriminatorii, în baza unor reguli obiective, transparente și neechivoce. (2) Prestatorii de servicii energetice oferă consumatorilor finali, la solicitare, servicii energetice calitative la prețuri competitive. (3) Operatorii sistemelor de transport, de distribuție, precum și furnizorii sînt obligați să se abțină de la orice acțiune care ar putea împiedica cererea sau furnizarea de servicii energetice ori întreprinderea măsurilor de eficiență energetică sau care ar putea împiedica dezvoltarea pieței serviciilor energetice, inclusiv prin blocarea accesului la piața serviciilor energetice pentru concurenți și prin exercitarea abuzului de poziție dominantă. (4) Pentru a contribui la dezvoltarea pieței serviciilor energetice și pentru a asigura accesul persoanelor interesate la piața respectivă, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice exercită următoarele: a) diseminează informații clare și ușor accesibile referitoare la posibilele tipuri de contracte pentru prestarea serviciilor energetice, inclusiv referitoare la obiectul și conținutul acestora, pentru a se asigura obținerea economiilor de energie și respectarea drepturilor consumatorilor finali; b) diseminează informații clare și ușor accesibile cu privire la instrumentele financiare disponibile, stimulentele, granturile și împrumuturile oferite pentru susținerea dezvoltării serviciilor energetice; c) menține o listă actualizată a prestatorilor de			
--	---	--	--	--

(e) oferirea unei analize calitative în cadrul Planului Național de Acțiune pentru Eficiență Energetică privind dezvoltarea actuală și viitoare a pieței serviciilor energetice. 2. Părțile Contractante sprijină funcționarea adecvată a pieței de servicii energetice, după caz, prin: (a) identificarea și publicarea punctului/punctelor de contact de unde consumatorii finali pot obține informațiile menționate la alineatul (1); (b) luarea de măsuri, dacă este cazul, de înlăturare a barierelor de reglementare, precum și a celor de altă natură care împiedică încheierea de contracte de performanță energetică și adoptarea altor modele de servicii de eficiență energetică în vederea identificării și/sau a punerii în aplicare a măsurilor destinate economisirii de energie; (c) luarea în considerare a instituirii sau a atribuirii rolului unui mecanism independent, cum ar fi un avocat al poporului, pentru a asigura tratarea cu eficiență a reclamațiilor și soluționarea extrajudiciară a litigiilor care decurg dintr-un contract de servicii energetice; (d) acordarea posibilității ca intermediarii de pe piață independenți să joace un rol în stimularea dezvoltării pieței în materie de cerere și ofertă. 3. Părțile Contractante se asigură că distribuitorii de energie, operatorii de sisteme de distribuție și furnizorii de energie se abțin de la orice activități care pot împiedica cererea și furnizarea de servicii energetice sau alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice sau care pot împiedica dezvoltarea piețelor pentru astfel de servicii sau măsuri,	servicii energetice și oferă acces public la aceasta și monitorizează piața pentru a se asigura ca prestatorii de servicii energetice oferă consumatorilor finali, la solicitare, servicii energetice calitative la prețuri competitive; d) elaborează modele de contracte de performanță energetică; e) elaborează, consultă cu publicul, și aprobă Ghidul privind implementarea contractelor de performanță energetică f) informează publicul despre cele mai bune practici privind contractele de performanță energetică, inclusiv despre efectuarea analizelor cost-beneficiu, aplicând metoda ciclului de viață g) monitorizează piața serviciilor energetice și, în special serviciile contractate de sectorul public, pentru a se asigura, în baza unei analize comparative, că prestatorii de servicii energetice oferă consumatorilor finali servicii energetice calitative la prețuri competitive. Articolul 23. Contractele de performanță energetică (1) Pentru obținerea economiilor de energie, ca urmare a implementării măsurilor de eficiență energetică, prestatorul de servicii energetice și beneficiarul serviciilor respective încheie un contract de performanță energetică, cu respectarea prevederilor prezentei legi și ale Regulamentului privind furnizarea serviciilor energetice, aprobat de Guvern. (2) Contractul de performanță energetică se încheie pentru o perioadă determinată, care variază în funcție de complexitatea măsurilor de eficiență energetică preconizate a fi întreprinse pentru obținerea economiilor de energie. (3) Parametrii cantitativi ai contractului de performanță energetică, inclusiv parametrii energetici și financiari, se calculează în conformitate cu o metodologie de calcul, elaborată				
--	--	--	--	--	--

	inclusiv blocarea piețelor pentru concurenți sau abuzul de poziție dominantă.	și consultată public de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, și cu utilizarea unui set de ipoteze stabilite expres în contract. (4) La determinarea economiilor de energie preconizate a fi obținute ca urmare a implementării măsurilor de eficiență energetică stabilite în contractul de performanță energetică se utilizează ca bază un scenariu de referință. Acest scenariu descrie analiza consumului de energie și a fluxului de numerar pentru anumite cicluri de activitate, de producție și pentru intervale de timp, stabilite expres în contractul de performanță energetică, în funcție de obiectul acestuia. (5) Contractul de performanță energetică include clauze transparente și neechivoce care să stabilească: a) lista măsurilor de eficiență energetică, a etapelor de realizare a acestora, precum și alte condiții de implementare a măsurilor respective; b) economiile de energie garantate care urmează a fi obținute prin implementarea măsurilor de eficiență energetică; c) metodele de determinare a economiilor de energie; d) scenariul de referință pentru a stabili economiile de energie obținute; e) prețul contractului, inclusiv componentele acestuia, precum și termenele și condițiile de efectuare, de către beneficiar, a plăților indicate în contract; f) durata și etapele contractului, condițiile și perioada de preaviz; g) perioadele de monitorizare, măsurile de monitorizare și de verificare a economiilor de energie obținute ca urmare a implementării măsurilor de eficiență energetică stabilite în contract, precum și garanțiile privind calitatea; h) metoda de divizare, între beneficiar și prestatorul de servicii energetice, a oricăror profituri				
--	--	--	--	--	--	--

		suplimentare în cazul în care economiile realizate prin implementarea măsurilor de eficiență energetică stipulate în contract depășesc economiile estimate; i) lista obligațiilor fiecărei părți contractante și penalitățile în cazul nerespectării acestora; j) obligația prestatorului de servicii energetice de a implementa integral măsurile de eficiență energetică stabilite în contract, precum și necesitatea documentării tuturor modificărilor ce se impun a fi efectuate pe parcursul executării contractului; k) condițiile și procedura de modificare a contractului; l) condițiile și procedura de desfacere a contractului, inclusiv în cazul desfacerii contractului înaintea expirării termenului acestuia, și obligațiile părților contractante care survin drept consecință; m) condițiile transmiterii, de către prestatorul de servicii energetice, a obligațiilor sale unor subcontractanți, dacă beneficiarul consimte în acest sens; n) procedura de soluționare a litigiilor; o) perioada de recuperare a investiției indicate în contract. (6) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea și instituțiile publice, în procesul planificării bugetare, prevăd în mod obligatoriu alocații necesare pentru anul următor în mărimea obligațiilor financiare angajate conform contractelor de performanță energetică încheiate cu prestatorii de servicii energetice. (7) Întreprinderile energetice a căror activitate este reglementată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare – întreprinderile energetice reglementate), în vederea atragerii investițiilor pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică, pot încheia cu prestatorii de servicii energetice contracte de performanță energetică.			
--	--	---	--	--	--

		(8) Întreprinderile energetice reglementate planifică procurarea de servicii energetice și estimează valoarea investițiilor pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică, cu includerea acestora, spre examinare și aprobare, în planurile anuale de investiții conform cerințelor stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. La încheierea contractelor de performanță energetică, diferența dintre valoarea totală a obligațiilor financiare asumate în cadrul contractului de performanță energetică și valoarea totală a mijloacelor fixe nu va depăși rentabilitatea determinată în conformitate cu metodologiile corespunzătoare de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor, aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (9) În vederea semnării contractelor de performanță energetică, întreprinderile energetice reglementate planifică și procură serviciile energetice în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoelectric, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Atribuirea unui contract de achiziții se realizează prin aplicarea procedurii de dialog competitiv, iar criteriul de atribuire este oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic (10) Întreprinderile energetice reglementate includ în planurile anuale de investiții, prezentate spre examinare și aprobare Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, măsurile de eficiență energetică care întrunesc cumulativ următoarele condiții: a) economiile de energie sunt determinate conform metodei economiilor contorizate; b) investițiile sunt eficiente din punct de vedere economic.			
--	--	--	--	--	--

		(11) Economii monetare efectiv cuantificate de beneficiar și confirmate de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice se mențin în componența tarifului reglementat pe parcursul perioadei de recuperare a investiției indicate în contract. Mijloacele financiare obținute sînt destinate exclusiv achitării către investitor a obligațiilor financiare asumate în cadrul contractului de performanță energetică. Valoarea cumulativă a eficienței și/sau a economiilor monetare, menținută în componența tarifului reglementat, la sfîrșitul perioadei de contract nu va depăși valoarea totală a obligațiilor financiare asumate în cadrul contractului. (12) Contractul de performanță energetică prevede transferul dreptului de proprietate asupra obiectului contractului de la prestatorul de servicii energetice către întreprinderea energetică reglementată la momentul achitării integrale a obligațiilor financiare asumate în cadrul contractului. După transferul dreptului de proprietate către întreprinderea energetică reglementată, cheltuielile privind amortizarea mijloacelor fixe și rentabilitatea aferentă acestora nu se includ în tarifele reglementate. Articolul 12. Atribuțiile instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice (1) În conformitate cu prezenta lege, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice exercită următoarele atribuții: m) efectuează evaluarea calitativă cu privire la evoluțiile actuale și viitoare ale pieței serviciilor energetice;				
	Articolul 19		Parțial compatibil			

Alte măsuri de promovare a eficienței energetice 1. Părțile Contractante evaluează și, după caz, iau măsurile adecvate pentru eliminarea barierelor de reglementare, precum și a celor de altă natură apărute în calea eficienței energetice, fără a aduce atingere principiilor de bază ale legislației privind proprietatea și chiria din Părțile Contractante, în special cu privire la: (a) fragmentarea stimulentele între proprietarul și chiriașul unei clădiri sau între proprietari, pentru a se evita ca aceste părți să renunțe la efectuarea de investiții de îmbunătățire a eficienței energetice, pe care le-ar fi efectuat în alte condiții, din cauza faptului că nu vor obține beneficii individuale complete sau din cauza absenței normelor privind împărțirea costurilor și a beneficiilor între ele, inclusiv a normelor și măsurilor naționale de reglementare a procesului de luare a deciziilor în cazul proprietăților cu mai mulți proprietari; (b) dispozițiile juridice și de reglementare, precum și practicile administrative privind achizițiile publice și bugetele și exercițiile financiare anuale, cu scopul de a se asigura că organismele publice individuale nu sunt împiedicate să facă investiții menite să îmbunătățească eficiența energetică și să minimizeze costurile estimate ale ciclului de viață, precum și să utilizeze contracte de eficiență energetică și alte mecanisme de finanțare de la surse terțe pe o bază contractuală pe termen lung. Astfel de măsuri de eliminare a barierelor pot include furnizarea de stimulente, abrogarea sau modificarea dispozițiilor juridice sau de reglementare, adoptarea			La elaborarea Proiectului de lege respectiv, nu a fost identificată necesitatea instituirii măsurilor de tipul celor descrise la alin. (1).	
--	--	--	--	--

	orientărilor și a comunicărilor interpretative sau simplificarea procedurilor administrative. Măsurile pot fi combinate cu asigurarea educării, formării profesionale și informațiilor specifice, precum și a asistenței tehnice în materie de eficiență energetică. 2. Evaluarea barierelor și a măsurilor menționate la alineatul (1) sunt notificate Comisiei și Secretariatului Comunității Energetice în primul plan național de acțiune pentru eficiență energetică prevăzut la articolul 24 alineatul (2). Comisia și Secretariatul Comunității Energetice încurajează schimbul celor mai bune practici în acest sens.				
	Articolul 20 Fondul național pentru eficiență energetică, finanțare și asistență tehnică 1. Fără a aduce atingere articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Părțile Contractante facilitează instituirea de mecanisme financiare sau utilizarea celor existente pentru ca măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice să	Articolul 11. Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice (1) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul	Compatibil		

maximizeze avantajele fluxurilor multiple de finanțare. 2. Comisia acordă asistență Părților Contractante, atunci când este cazul, direct sau prin intermediul instituțiilor financiare europene, în ceea ce privește crearea de facilități de finanțare și de mecanisme de asistență tehnică, în scopul de a spori eficiența energetică în diferite sectoare. 3. Comisia și Secretariatul Comunității Energetice facilitează schimbul de bune practici între autoritățile sau organismele naționale sau regionale competente, de exemplu prin reuniuni anuale ale organismelor de reglementare, baze de date publice cu informații privind punerea în aplicare a măsurilor de către Părțile Contractante și o comparație între țări. (a) Pentru a mobiliza finanțarea privată pentru măsuri de eficiență energetică și renovare energetică, în conformitate cu Directiva 2010/31/UE, Secretariatul va desfășura un dialog atât cu instituțiile financiare publice, cât și cu cele private, pentru a identifica posibilele 4 acțiuni pe care le poate întreprinde. (b) Acțiunile menționate la alineatul (3a) includ următoarele: mobilizarea investițiilor de capital în eficiența energetică prin luarea în considerare a impactului mai amplu al economiilor de energie pentru managementul riscului financiar; asigurarea unor date mai bune privind performanța energetică și financiară prin: examinarea în continuare a modului în care investițiile în eficiența energetică îmbunătățesc valorile activelor de bază;	de vedere al mediului înconjurător și al schimbărilor climatice. (2) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice este o autoritate administrativă în subordinea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, cu statut de persoană juridică distinctă, care dispune de conturi trezoreriale, de ștampilă cu imaginea stemei de stat, de o denumire în limba de stat și de formulare oficiale. (3) Bugetul instituției publice care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice se formează din surse alocate din bugetul de stat pentru implementarea politicilor în domeniile sale de competență, din exercitarea unor atribuții suplimentare delegate acestuia de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, din donații, din granturi, din veniturile financiare obținute ca urmare a administrării mijloacelor financiare atrase din surse externe, conform acordurilor, precum și din alte surse neinterzise de lege, prevăzute în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea instituției publice care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. (4) Bugetul instituției publice care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice se aprobă în corespundere cu regulile stabilite în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar- fiscale nr. 181/2014. (5) Resursele financiare atrase din surse externe sunt administrate de către instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice în conformitate cu art. 44 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 (5¹) În cadrul instituției publice se instituie un Consiliu, în calitate de organ colegial superior, cu				
---	---	--	--	--	--

susținerea studiilor de evaluare a monetizării beneficiilor non-energetice ale investițiilor în eficiență energetică. (c) În scopul mobilizării finanțării private a măsurilor de eficiență energetică și a renovării energetice, Părțile Contractante, atunci când pun în aplicare prezenta directivă: analizează modalități de a utiliza mai bine auditurile energetice în temeiul articolului 8 pentru a influența procesul decizional; să utilizeze în mod optim posibilitățile și instrumentele propuse în inițiativa de finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente. (d) Până la 1 Ianuarie 2023, Secretariatul Comunității Energetice va oferi Părților Contractante îndrumări cu privire la modul de deblocare a investițiilor private. 4. Părțile Contractante pot institui un Fond Național pentru Eficiență Energetică. Scopul acestui fond este de a sprijini inițiativele naționale privind eficiența energetică. 5. Părțile Contractante pot permite îndeplinirea obligațiilor menționate la articolul 5 alineatul (1) prin contribuții anuale la Fondul național pentru eficiență energetică echivalente cu investițiile necesare pentru a îndeplini obligațiile respective. 6. Părțile Contractante pot dispune că părțile obligate își pot îndeplini obligațiile prevăzute la articolul 7 alineatul (1) printr-o contribuție anuală la Fondul național pentru eficiență energetică echivalentă cu investițiile necesare pentru a îndeplini obligațiile respective.	funcția de adoptare a deciziilor necesare activității operaționale a instituției, supraveghere a funcționării acesteia, aprobare a planurilor de activitate și a rapoartelor de activitate, inclusiv financiare, aprobare a Manualului Operațional al instituției, a deciziilor cu privire la finanțarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și energiei regenerabile, și alte funcții stabilite în regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea instituției publice, aprobat de Guvern. Consiliul este format din 5 membri, doi dintre care sunt reprezentanți ai societății civile și/ sau reprezentanți ai Partenerilor de Dezvoltare. (7) Anual, până la 31 mai, instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice elaborează și prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei un raport privind activitatea desfășurată în anul precedent. Raportul respectiv se publică pe pagina web oficială a instituției publice care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. Articolul 12. Atribuțiile instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice (1) În conformitate cu prezenta lege, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice exercită următoarele atribuții: a) acordă asistență organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la elaborarea și monitorizarea implementării politicii de stat în domeniul eficienței energetice; b) acordă asistență organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la elaborarea proiectelor de acte normative și la monitorizarea implementării				
--	--	--	--	--	--

	7. Părțile Contractante pot folosi veniturile proprii din nivelurile anuale de emisii alocate în temeiul Deciziei nr. 406/2009/CE pentru elaborarea unor mecanisme inovatoare de finanțare pentru a pune în practică obiectivul menționat la articolul 5 de îmbunătățire a performanței energetice a clădirilor.	acestora, precum și la elaborarea documentelor normativ-tehnice, inclusiv a standardelor în domeniul eficienței energetice; c) acordă asistență organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la elaborarea și monitorizarea implementării cerințelor minime de performanță energetică pentru utilajele și echipamentele produse sau importate în Republica Moldova; d) acordă asistență organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la elaborarea și monitorizarea aplicării planurilor naționale integrate privind energia și clima, inclusiv prin colectarea în acest sens de informații necesare de la autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de la participanții la piețele energetice; d¹) implementează mecanismul de subvenționare pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, în sensul art. 5, alin. (1), lit. b) din Legea 241/2022 privind fondul de reducere a vulnerabilității energetice, în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern întru implementarea legii menționate <i>supra</i>; d²) atrage și gestionează resurse financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, cu respectarea prevederilor Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. În vederea susținerii inițiativelor și eforturilor autorităților administrației publice locale, instituțiilor și autorităților publice, în atragerea resurselor financiare din partea donatorilor și partenerilor de dezvoltare pentru implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice, creează instrumente financiare și programe cu mobilizare rapidă și facilă a contribuțiilor financiare solicitate, în limita bugetului disponibil;				
--	---	---	--	--	--	--

		i) acordă asistență autorităților administrației publice locale la elaborarea planurilor locale integrate privind energia și clima; l) evaluează potențialul de sporire a eficienței energetice în ansamblu pe economie, în baza unei analize comparative cu statele UE, la fiecare trei ani; m) efectuează evaluarea calitativă cu privire la evoluțiile actuale și viitoare ale pieței serviciilor energetice; n) instituie și ține Registrul electronic al auditorilor energetici și Registrul electronic al auditului energetic în conformitate cu prezenta lege, Legea nr. 71/2007 cu privire la registre și Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic; o) identifică și stabilește lista întreprinderilor mari care urmează să îndeplinească obligația stabilită la art. 19 alin. (1) și le notifică despre acest fapt; p) creează și gestionează, inclusiv în scop de monitorizare, un sistem informațional în domeniul eficienței energetice; q) creează și gestionează un sistem informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie realizate (MVP), în baza standardelor naționale și internaționale în domeniu, și prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informațiile aferente, în fiecare an, în contextul raportărilor pe implementarea planului național integrat privind energia și climă; r) implementează mecanismul de asigurare și verificare a calității auditurilor energetice efectuate, care prevede în acest scop o selecție anuală aleatorie a cel puțin unei cote semnificative, din punct de vedere statistic, din toate auditurile energetice efectuate, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic; s) aprobă programele de formare profesională în domeniul eficienței energetice, inclusiv pentru			
--	--	---	--	--	--

		cursurile de instruire a auditorilor energetici, elaborate de instituțiile de învățământ acreditate, și organizează, în caz de necesitate, cursuri de instruire, de calificare a auditorilor energetici, inclusiv în contextul programelor de colaborare cu organizațiile și/sau instituțiile internaționale; t) acordă asistență consultativă și informațională prestatorilor de servicii energetice, consumatorilor finali, potențialilor investitori, precum și altor persoane fizice și juridice care își desfășoară activitatea în domeniul eficienței energetice; u) promovează și diseminează informația cu privire la eficiența energetică, inclusiv prin intermediul programelor de informare; v) organizează seminare, conferințe, concursuri naționale și expoziții pentru promovarea eficienței energetice; w) cooperează cu instituțiile și cu organizațiile internaționale în vederea promovării eficienței energetice, în limitele competenței stabilite de Guvern. (2) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice îndeplinește și alte atribuții stabilite în prezenta lege, în Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, în Legea nr. 44/2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic, în Legea nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic și în regulamentul acesteia. (3) În vederea exercitării atribuțiilor sale, instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice colaborează, în special prin furnizarea reciprocă și continuă de informații, cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu organismul național unic de acreditare, cu organismele de evaluare a conformității, cu alte autorități ale			
--	--	--	--	--	--

	administrației publice centrale de specialitate, cu alte autorități publice și cu autoritățile administrației publice locale. (4) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice colaborează cu autoritățile administrației publice locale în domeniile sale de competență prin intermediul managerilor energetici raionali și, după caz, cei locali, desemnați de către acestea, precum și contribuie la organizarea instruirii lor profesionale continue. Articolul 8. Schema de obligații în domeniul eficienței energetice (6) Pentru realizarea economiilor de energie atribuite în cadrul schemei de obligații, părțile obligate transferă pe conturi trezoreriale deschise în bugetul de stat contribuții anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în contextul îndeplinirii obligațiilor aferente. Contribuțiile anuale sînt stabilite și aprobate prin hotărîre de Guvern și se transferă trimestrial, în tranșe egale, pînă în ziua a 45-a de la încheierea trimestrului de gestiune. Prima tranșă se transferă pînă la data de 15 mai a fiecărui an. Devierile financiare negative sau pozitive cauzate de modificările efective în volumul de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau comercializate și înregistrate de părțile obligate, se iau în considerare la elaborarea sau actualizarea de către Guvern a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. (7) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să elaboreze, cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate, cantitatea totală			
--	---	--	--	--

		a economiilor de energie ce trebuie realizate, în mod prioritar prin implementarea proiectelor de eficiență energetică în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial, ținând seama de următoarele: obiectivul stabilit la alin. (2); cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată; măsurile de eficiență energetică ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie și cheltuielile necesare pentru realizarea acestor măsuri; mărirea contribuțiilor necesare de a fi achitate de către fiecare parte obligată în conformitate cu alin. (6), cu asigurarea faptului că nicio unitate de energie nu este considerată dublu; instituțiile și programele de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate, inclusiv calendarul transferurilor către acestea de către fiecare parte obligată. Programul respectiv se aprobă de Guvern, iar organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei analizează anual necesitatea modificării acestuia și raportează despre acest fapt Guvernului pînă la 31 martie. (8) La efectuarea calculelor în conformitate cu art. 71, alin. (1)-(3), economiile de energie ce trebuie realizate se exprimă în termeni de consum de energie primară sau finală, aplicînd factorii de conversie indicați în anexa nr. 1 și principiile stabilite în anexa nr. 2. La determinarea măsurilor de eficiență energetică ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie va fi acordată prioritate măsurilor de eficiență energetică cu impact social, măsurilor îndreptate spre reducerea sărăciei energetice sau îmbunătățirea condițiilor de trai ale consumatorilor vulnerabili. (10) Mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații, aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (6) și (7), se includ în legea bugetului de stat pentru anul respectiv. (11) Mijloacele financiare transferate în cadrul schemei de obligații sînt administrate prin sistemul			
--	--	--	--	--	--

		trezoreria de către instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și dacă astfel este decis de Guvern în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, și de către alte instituții cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică.. Soldurile de mijloace financiare formate la sfârșitul anului bugetar din contul schemei de obligații sînt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor. (12) Instituțiile desemnate de Guvern în vederea valorificării mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, conform alin. (11), organizează proceduri de achiziții publice pentru selectarea părților terțe care să implementeze măsurile de eficiență energetică și încheie contracte în acest sens, ținând cont de măsurile de eficiență energetică aprobate de Guvern în conformitate cu alin. (7). În cadrul programelor și proiectelor co-finanțate de Parteneri de Dezvoltare și/sau organizații internaționale, se vor aplica procedurile de achiziții convenite în acordurile semnate cu aceștia.				
	Articolul 21 Factori de conversie În vederea comparării economiilor de energie și a conversiei într-o unitate comparabilă, se aplică factorii de conversie prevăzuți în anexa IV, cu excepția cazului în care se poate justifica folosirea altor factori de conversie.	Articolul 6. Planul național integrat privind energia și clima (3) În vederea comparării economiilor de energie și a conversiei într-o unitate comparabilă se aplică factorii de conversie prevăzuți în anexa nr. 1, cu excepția cazului în care se justifică folosirea altor factori de conversie Articolul 8. Schema de obligații în domeniul eficienței energetice (8) La efectuarea calculelor în conformitate cu alin. (1)–(3), economiile de energie ce trebuie realizate se exprimă în termeni de consum de energie primară sau finală, aplicînd factorii de conversie indicați în anexa nr. 1 și principiile stabilite în anexa nr. 2. La determinarea măsurilor de eficiență energetică ce	Compatibil			

		urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie va fi acordată prioritate măsurilor de eficiență energetică cu impact social, măsurilor îndreptate spre reducerea sărăciei energetice sau îmbunătățirea condițiilor de trai ale consumatorilor vulnerabili.				
	CAPITOLUL V DISPOZIȚII FINALE Articolul 22 Acte delegate Secretariatul informează Grupul permanent la nivel înalt cu privire la orice acte delegate adoptate în conformitate cu articolul 22 din Directiva (UE) 2019/2002 în termen de o săptămână de la adoptarea acestora. Grupul permanent la nivel înalt este împuternicit în conformitate cu articolul 53 litera (d) din Tratatul privind Comunitatea Energetică să ia măsuri pentru a încorpora actele delegate relevante în acquis-ul Comunității Energetice.		Neaplicabil	În conformitate cu adaptările aprobate de Consiliul Ministerial, articolul în cauză nu este aplicabil în cadrul TCE		
	Articolul 23 Exercitarea delegării ...		Neaplicabil	În conformitate cu adaptările aprobate de Consiliul Ministerial, articolul în cauză nu este aplicabil în cadrul TCE		

	Articolul 24 Reexaminarea și monitorizarea punerii în aplicare 1. Comisia reexaminează necesitatea permanentă a posibilității derogărilor stabilite la articolul 14 alineatul (6), pentru prima dată în cadrul evaluării primului plan național de acțiune pentru eficiență energetică și ulterior la fiecare trei ani. În cazul în care reexaminarea demonstrează faptul că oricare dintre criteriile pentru derogările respective nu se mai justifică ținând seama de disponibilitatea sarcinii termice și de condițiile reale de funcționare a instalațiilor care beneficiază de derogări, Comisia propune măsurile corespunzătoare. 2. Părțile Contractante înaintează Secretariatului Comunității Energetice, până la data de 30 Aprilie a fiecărui an, statistici privind producția națională de energie electrică și termică din cogenerarea cu eficiență ridicată și scăzută, în conformitate cu metodologia menționată la anexa I, în legătură cu producția totală de energie termică și electrică. De asemenea, acestea înaintează statistici anuale privind capacitățile de cogenerare a energiei termice și electrice și combustibilii folosiți pentru cogenerare, precum și producția și capacitatea de termoficare și răcire centralizată în legătură cu capacitățile și producția totală de energie termică și electrică. Părțile Contractante înaintează statistici privind economiile de energie primară realizate prin aplicarea cogenerării în conformitate cu metodologia prevăzută în anexa II.	Articolul 25. Statistica cu privire la încălzire și răcire, inclusiv la cogenerare (1) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cu asistența Biroului Național de Statistică, generalizează și prezintă anual, până la 31 martie, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informații statistice cu privire la: a) cantitățile de energie electrică și energie termică produse în regim de cogenerare, determinate în conformitate cu principiile stabilite în anexa nr. 2 la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării – în raport cu cantitățile totale de energie electrică și energie termică produse la nivel național; b) capacitățile de producere a energiei electrice și a energiei termice în regim de cogenerare, combustibilii utilizați pentru cogenerare, precum și capacitățile existente de producere a energiei termice și cantitățile de energie termică livrată în sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire – în raport cu capacitățile totale de producere și cu cantitățile totale de energie electrică și energie termică produse; c) economiile de energie primară obținute prin utilizarea cogenerării și determinate conform metodologiei stabilite în anexa nr. 1 la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. (2) Anual, până la 30 aprilie, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei comunică Secretariatului Comunității Energetice informațiile statistice prezentate de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice în conformitate cu alin. (1).	Compatibil Parțial compatibil			
--	--	---	--	--	--	--

3. Până la 30 Iunie 2018, Secretariatul Comunității Energetice înaintază Consiliului Ministerial al Comunității Energetice evaluarea prevăzută la articolul 3 alineatul (2), însoțită, dacă este necesar, de propuneri de măsuri suplimentare. 4. Secretariatul Comunității Energetice revizuieste eficacitatea punerii în aplicare a articolului 6 până la 5 Noiembrie 2018, și înaintază un raport Consiliului Ministerial al Comunității Energetice. Raportul respectiv este însoțit, după caz, de propuneri de măsuri suplimentare. 5. Până la 30 Mai 2019, Secretariatul Comunității Energetice înaintază Consiliului Ministerial al Comunității Energetice un raport privind punerea în aplicare a articolului 7. Raportul este însoțit, după caz, de o propunere legislativă pentru unul sau mai multe din scopurile următoare: (a) modificarea datei finale prevăzute la articolul 7 alineatul (1); (b) revizuirea cerințelor prevăzute la articolul 7 alineatele (1), (2) și (3); (c) stabilirea unor cerințe comune suplimentare, în special în ceea ce privește aspectele prevăzute la articolul 7 alineatul (7). 6. Până la 30 Septembrie 2020, Comisia evaluează progresul înregistrat de Părțile Contractante în ceea ce privește eliminarea barierelor de reglementare și de altă natură menționate la articolul 19 alineatul (1). Această evaluare este					
---	--	--	--	--	--

urmată, după caz, de propuneri de măsuri suplimentare. 7. Până la 30 iunie 2018, Secretariatul Comunității Energetice înaintază Consiliului Ministerial al Comunității Energetice evaluarea prevăzută la articolul 3 alineatul (2), însoțită, dacă este necesar, de propuneri de măsuri suplimentare. 8. Secretariatul Comunității Energetice revizuieste eficacitatea punerii în aplicare a articolului 6 până la 5 Noiembrie 2018, și înaintază un raport Consiliului Ministerial al Comunității Energetice. Raportul respectiv este însoțit, după caz, de propuneri de măsuri suplimentare. 9. Până la 30 Mai 2019, Secretariatul Comunității Energetice înaintază Consiliului Ministerial al Comunității Energetice un raport privind punerea în aplicare a articolului 7. Raportul este însoțit, după caz, de o propunere legislativă pentru unul sau mai multe din scopurile următoare: (a) modificarea datei finale prevăzute la articolul 7 alineatul (1); (b) revizuirea cerințelor prevăzute la articolul 7 alineatele (1), (2) și (3); (c) stabilirea unor cerințe comune suplimentare, în special în ceea ce privește aspectele prevăzute la articolul 7 alineatul (7). 10. Până la 30 Septembrie 2020, Comisia evaluează progresul înregistrat de Părțile Contractante în ceea ce privește eliminarea barierelor de reglementare și de altă natură menționate la articolul 19					
---	--	--	--	--	--

	alineatul (1). Această evaluare este urmată, după caz, de propuneri de măsuri suplimentare. 11. Comisia pune la dispoziția publicului rapoartele menționate la alineatele (1) și (2).					
	Articolul 25 Platforma online Comisia instituie o platformă online în vederea stimulării punerii în practică a prezentei directive la nivel național, regional și local. Această platformă sprijină schimbul de experiențe cu privire la practici, analize comparative, activități de inter relaționare, precum și practici inovatoare.		Neaplicabil	Prevederile de la articolul în cauză se referă exclusiv la competențele și obligațiile Secretariatul Comunității Energetice.		
	Articolul 26 Procedura comitetului		Neaplicabil	În conformitate cu adaptările aprobate de Consiliul Ministerial, articolul în cauză nu este aplicabil în cadrul TCE.		
	Articolul 27 Modificări și abrogări 1. Articolul 1 din Decizia Consiliului Ministerial 2009/05/MC-EnC se abrogă din 15 octombrie 2017. Prin excepție, articolul 4 alineatele (1)-(4) din Directiva 2006/32/CE, astfel cum a fost încorporat și adaptat prin Decizia Consiliului Ministerial 2009/05/MC-EnC și anexele I, III și IV la acesta continuă să se aplice, fără a aduce atingere obligațiilor Părților Contractante referitoare la termenul de transpunere a acestuia în dreptul intern. Articolul 4 alineatele (1)-(4) și anexele I, III și IV a Directivei		Prevederi neaplicabile	Articolul în cauză nu a fost transpus deoarece prevederile acestuia țin de tehnica legislativă din cadrul TCE și de punerea în aplicare a actelor emise de instituțiile din cadrul TCE.		

2006/32/CE, astfel cum sunt încorporate și adaptate prin Decizia Consiliului Ministerial 2009/05/MC-EnC, își încetează aplicarea începând cu 1 Ianuarie 2020. Trimiterile la Directiva 2006/32/CE se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa XV. 2. Articolul 9 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/30/UE este incorporat și adaptat de Decizia Consiliul Ministerial 2010/01/MC-EnC și încetează să se aplice începând cu 15 Octombrie 2017.					
---	--	--	--	--	--

	Articolul 28 Transpunere 1. Părțile Contractante pun în aplicare actele cu putere de lege, regulamente și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 31 Decembrie 2022. Cu toate acestea, fiecare Parte Contractantă pune în vigoare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma articolelor 9-11a și Anexelor VII și VIIa la prezenta directivă până la 30 iunie 2023. 2. Fără a aduce atingere primului alineat, articolul 1 alineatul (1) și articolul 3 alineatul (5) nu vor fi puse în aplicare până când Consiliul Ministerial al Comunității Energetice nu va adopta obiectivele principale pentru 2030 privind eficiența energetică pentru Comunitatea Energetică și Anexa XX cu reperele naționale. Fără a aduce atingere primului paragraf, părțile contractante pun în vigoare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma articolului 4 alineatul (1) primul paragraf, Articolul 4 alineatul (5), articolul 4 alineatul (6), articolul 8 alineatul (9) ultimul paragraf, articolul 13 alineatul (6), articolul 18 alineatul (2), articolul 23 alineatul (1) și articolul 23 alineatul (2) și punctul (4) din anexa V până la datele specificate în aceasta. Aceștia comunică de îndată Secretariatului Comunității Energetice textul acelor dispoziții. Atunci când Părțile Contractante adoptă aceste dispoziții, ele vor conține o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data		Prevederi neaplicabile	Articolul în cauză nu a fost transpus deoarece prevederile acestuia țin de tehnica legislativă din cadrul TCE. Concomitent, raportarea către Secretariatul TCE privind aprobarea și punerea în aplicare a legislației primare și secundare în legătură cu transpunerea și implementarea Directivei UE din 2012 se realizează în conformitate cu obligațiile stabilite în deciziile Consiliului Ministerial al TCE.		
--	---	--	-------------------------------	--	--	--

	publicării lor oficiale. Părțile Contractante stabilesc modul în care trebuie făcută această referire 3. Părțile Contractante comunică secretariatului textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.					
--	---	--	--	--	--	--

	Articolul 29 Dispoziții Tranzitorii Până la adoptarea de către Consiliul Ministerial al Comunității Energetice țintele pentru 2030, inclusiv obiectivul principal de eficiență energetică și/sau țintele pentru energie și climă ale fiecărei părți contractante, după caz, prezenta directivă se aplică pe baza criteriilor Contribuțiilor Naționale ale Părților Contractante sau ținte sau orice alte contribuții sau ținte mai ambițioase pe care le-au asumat în temeiul oricărui text legal și/sau politic național sau internațional.		Prevederi neaplicabile	Articolul în cauză nu a fost transpus deoarece prevederile acestuia țin de tehnica legislativă din cadrul TCE și de punerea în aplicare a actelor emise de instituțiile din cadrul TCE.		
	Articolul 29 (bis) Intrarea în vigoare Prezenta directivă intră în vigoare la data adoptării de către Consiliul Ministerial.		Prevederi neaplicabile	În conformitate cu adaptările aprobate de Consiliul Ministerial, articolul în cauză nu este aplicabil în cadrul TCE.		
	Articolul 6. Planul național integrat privind energia și clima”. (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează, în cooperare cu organul central de specialitate în domeniul protecției mediului, și cu asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, Planul național integrat privind energia și clima. (2) Planul național integrat privind energia și clima stabilește și descrie obiectivele politicii de stat inclusiv în domeniul eficienței energetice, măsurile de politică în domeniul eficienței energetice pentru toate sectoarele economiei naționale, inclusiv schema de					

		obligatii în domeniul eficienței energetice, ce urmează a fi implementate în perioada vizată în vederea atingerii obiectivelor stabilite. (3) În vederea comparării economiilor de energie și a conversiei într-o unitate comparabilă se aplică factorii de conversie prevăzuți în anexa nr. 1, cu excepția cazului în care se justifică folosirea altor factori de conversie. Articolul 9. Atribuțiile Guvernului (1) În domeniul eficienței energetice, Guvernul exercită următoarele atribuții: a) stabilește direcțiile prioritare ale politicii de stat în domeniul eficienței energetice; b) aprobă Planul național integrat privind energia și clima; c) decide, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, cu privire la aplicarea schemei de obligații, a altor măsuri de politică în domeniul eficienței energetice sau aplicarea combinată a acestora; d) aprobă mecanisme de promovare a eficienței energetice, precum și instrumente financiare pentru realizarea economiilor de energie; e) aprobă lista părților obligate, cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată, măsurile de eficiență energetică ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie, precum și mărimea contribuțiilor necesare de a fi achitate de către fiecare parte obligată în conformitate cu art. 8; f) aprobă Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic; g) aprobă Regulamentul cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari; h) aprobă Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice.				
--	--	---	--	--	--	--

		(2) Pentru a asigura premisele necesare dezvoltării capacităților tehnice în legătură cu prestarea serviciilor energetice, inclusiv în legătură cu auditul energetic, managementul energetic, Guvernul decide cu privire la punerea în aplicare a sistemelor de calificare și înregistrare corespunzătoare. (3) Guvernul exercită și alte atribuții stabilite în prezenta lege, în Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, în Legea nr. 44/2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic, precum și în Legea nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic Articolul 10. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. (2) În conformitate cu prezenta lege, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei are următoarele atribuții: a) elaborează și promovează politica și strategiile statului în domeniul eficienței energetice și monitorizează implementarea acestora cu suportul instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice; b) elaborează și promovează planurile naționale integrate privind energia și climă și monitorizează implementarea acestora prin intermediul instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice; c) elaborează și promovează proiecte de acte normative și proiecte ale documentelor de politici în domeniul eficienței energetice, de asemenea elaborează documente normativ-tehnice, inclusiv standarde în domeniul eficienței energetice, monitorizând aplicarea acestora;				
--	--	---	--	--	--	--

		d) elaborează și prezintă spre aprobare Guvernului cerințe minime de performanță energetică pentru utilajele și echipamentele produse sau importate în Republica Moldova; e) elaborează programe naționale de finanțare a eficienței energetice, cu identificarea surselor de acoperire a acestora; f) monitorizează modul de îndeplinire de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice a atribuțiilor în domeniul eficienței energetice ce îi revin, inclusiv a atribuțiilor stabilite la art. 8 și 14; g) promovează relațiile internaționale în domeniul eficienței energetice și cooperează cu organizațiile internaționale din domeniu. (3) În vederea promovării și facilitării utilizării eficiente a energiei de către consumatorii mici de energie, inclusiv de către consumatorii casnici, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei elaborează și înaintază Guvernului spre aprobare măsuri care includ, după caz: a) instrumente și politici de promovare a schimbării comportamentale, precum: – stimulentele financiare; – accesul la programe de finanțare, împrumuturi nerambursabile sau subvenții; – furnizarea de informații și măsurile de asigurare a accesului la informații; – proiectele-pilot în domeniul eficienței energetice; – studiile, analizele și cercetările în domeniul eficienței energetice; – activitățile la locul de muncă; b) căi și metode de implicare a consumatorilor finali și a organizațiilor care reprezintă interesele consumatorilor finali la posibila instalare a echipamentelor de măsurare inteligente prin informarea acestora cu privire la:				
--	--	--	--	--	--	--

		– schimbările eficiente din punct de vedere energetic și ușor de realizat, care pot surveni în legătură cu utilizarea energiei; – măsurile de eficiență energetică. (4) Organul central de specialitate al administrației publice centrale în domeniul energiei exercită atribuțiile stabilite în prezenta lege, în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, în Legea nr. 44/2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic, precum și în Legea nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic. (5) În conformitate cu art. 27 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, unele atribuții ale organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pot fi delegate instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. Articolul 13. Atribuțiile autorităților administrației publice locale (1) Autoritățile administrației publice locale contribuie la atingerea obiectivelor naționale în domeniul eficienței energetice și promovează eficiența energetică pe plan local, exercitând următoarele atribuții: a) elaborează planuri locale integrate privind energia și clima, în conformitate cu șablonul aprobat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, care vizează autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, ca documente separate sau ca parte integrantă a planurilor de dezvoltare generale, asigură executarea și monitorizează implementarea acestora; b) inițiază și finanțează proiecte în domeniul eficienței energetice și contribuie la cofinanțarea acestora, în limita bugetelor locale;				
--	--	---	--	--	--	--

		c) organizează proceduri de achiziții publice privind serviciile energetice și încheie contracte în acest sens; d) contribuie, la nivel local, la implementarea politicii de stat în domeniul eficienței energetice; e) participă, la nivel local, la diseminarea informației privind eficiența energetică, inclusiv mecanismele și instrumentele de finanțare în domeniul eficienței energetice, cadrul normativ adoptat în scopul îndeplinirii obiectivelor naționale; f) contribuie, la nivel local, la organizarea de seminare, conferințe și expoziții pentru promovarea eficienței energetice. (2) Politicile în domeniul eficienței energetice la nivel local, precum și acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru implementarea acestora se reflectă în planurile locale integrate privind energia și clima, elaborate cu implicarea activă a managerilor energetici raionali. Planul local integrat privind energia și clima se elaborează, în calitate de document de planificare la nivel local, și contribuie la realizarea și atingerea obiectivelor Planului național integrat privind energia și clima. (3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea au obligația să asigure actualizarea planurilor locale integrate privind energia și clima la fiecare doi ani. Până la aprobare, planurile locale integrate privind energia și clima se consultă cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. (3¹) Lipsa unui plan local integrat privind energia și clima, elaborat și aprobat de autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea în conformitate cu prevederile alin. (3), este motiv pentru ineligibilitatea autorității, inclusiv a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi din cadrul unității administrativ teritoriale respective, pentru obținerea finanțării sau co-finanțării proiectelor de eficiență energetică din mijloace bugetare;				
--	--	--	--	--	--	--

		(4) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi pot elabora planuri locale integrate privind energia și clima cu aprobarea acestora de către propriile consilii, de asemenea pot selecta și desemna manageri energetici locali. (5) Planurile locale integrate privind energia și clima pot fi parte a planurilor generale de dezvoltare a unităților administrativ-teritoriale, a celor de dezvoltare durabilă, cu condiția respectării elementelor de conținut solicitate de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, precum și a perioadei de planificare. (6) În vederea exercitării atribuțiilor sale, autoritățile administrației publice locale colaborează, în special prin furnizarea reciprocă de informații, cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cu alte autorități ale administrației publice centrale de specialitate și cu alte autorități publice. (7) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea desemnează managerii energetici raionali și, implicit, încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu aceștia, monitorizează activitatea managerilor raionali și le stabilesc atribuțiile, precum și solicită, la necesitate, asistența instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice la stabilirea acestora. (8) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi pot desemna manageri energetici locali în vederea promovării eficienței energetice la nivel de comunitate și a realizării altor atribuții în corespundere cu măsurile de politică în domeniul eficienței energetice. (9) Managerii energetici raionali/locali pot face parte din statele de personal ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea ori pot fi angajați prin contracte de prestări servicii, având obligația de a participa la planificarea				
--	--	---	--	--	--	--

		și monitorizarea îndeplinirii măsurilor de eficiență energetică la nivel local, inclusiv a celor prevăzute în planurile locale integrate privind energia și clima la coordonarea, avizarea și monitorizarea proiectelor de eficiență energetică finanțate și/sau cofinanțate de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, de instituțiile de finanțare naționale, precum și de partenerii de dezvoltare. (10) Autoritățile administrației publice locale publică pe paginile lor web oficiale informații despre măsurile întreprinse în domeniul eficienței energetice, cu periodicitatea de cel puțin un an. (11) Autoritățile administrației publice locale exercită și alte atribuții stabilite în prezenta lege, în Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, în Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, în Legea nr. 44/2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic, precum și în Legea nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic. Articolul 13¹. Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice (1) Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice include: - Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice a clădirilor, creat și gestionat în conformitate cu prevederile Legii 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor; - sistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP); - sistemul informațional de management energetic (SIME); - registrul electronic al auditorilor energetici; - registrul electronic al auditului energetic. (2) Sistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP) este				
--	--	--	--	--	--	--

		principalul instrument de centralizare a datelor cu privire la economiile de energie obținute în urma implementării proiectelor de eficiență energetică în toate sectoarele economiei naționale, la scară națională, și de monitorizare a modului în care are loc implementarea planurilor naționale și locale integrate privind energia și climă, în partea ce ține de atingerea țintelor de eficiență energetică. (3) Părțile obligate cu raportarea în MVP a măsurilor de eficiență energetică implementate, anual, până la 31 martie a anului ce succede anul de raportare, în conformitate cu un Ghid elaborat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, sunt următoarele: - Autoritățile publice ale administrației publice locale de nivelul al doilea, prin intermediul managerilor energetici raionali, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate la nivel de unitate administrativă; - Primăriile municipiilor, prin intermediul managerilor energetici locali, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate la nivel de municipiu - Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate; - Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate; - Operatorii sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor				
--	--	--	--	--	--	--

		de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate; - Instituții și autorități publice care finanțează sau co-finanțează din mijloace publice proiecte și măsuri de eficiență energetică sau de raționalizare a consumului de resurse energetice. - instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, cu obligația de colectare a informației cu privire la proiectele de eficiență energetică implementate în cadrul proiectelor sau programelor dezvoltate de către Partenerii de Dezvoltare, inclusiv cu finanțare asigurată prin intermediul băncilor comerciale locale. Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice este obligată să asigure confidențialitatea informației colectate și procesate în vederea includerii în sistemul informațional MVP. (4) Sistemul informațional de management energetic (SIME) este instrumentul de monitorizare, analiză, inclusiv comparativă, și control a performanței utilizării energiei și apei și a costurilor aferente în cadrul clădirilor publice, deținute sau utilizate, în proporție de cel puțin 51% din suprafața utilă, de instituții și autorități publice. Datele cu privire la consumul de resurse energetice și apă al clădirilor și costurile aferente, colectate și procesate prin intermediul SIME sunt puse la dispoziția publicului, iar rapoartele detaliate despre profilul de consum și performanța energetică a clădirii sunt puse la dispoziția proprietarilor clădirilor și/sau a gestionarilor acestora în mod gratuit. (5) În vederea operaționalizării Sistemului informațional de management energetic (SIME) de către instituția publică ce asigură suportul în				
--	--	--	--	--	--	--

		implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, se instituie următoarele obligații: a) Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră, furnizorii de apă, asigură adaptarea și modernizarea echipamentelor de măsurare instalate în cadrul clădirilor publice pentru fi asigurată transmiterea datelor cu privire la consum și costurile aferente, cel puțin lunare, către sistemul informațional SIME. Furnizorii de energie electrică și gaze naturale cooperează cu operatorii de distribuție relevanți în vederea transmiterii, după caz, centralizate, datelor cu privire la consumul de energie și costurile aferente către sistemul informațional SIME; b) Proprietarii și/sau gestionarii clădirilor publice cooperează cu operatorii și/sau furnizorii de resurse energetice și apă în vederea asigurării faptului că date veridice privind consumul înregistrat și costurile suportate cu acestea sunt reflectate în sistemul informațional SIME. Proprietarii și/sau gestionarii clădirilor publice cooperează cu managerii energetici raionali, după caz municipali, în materie de schimb de informații administrative despre edificiu și se asigură că profilurile clădirilor/ instituțiilor în sistemul SIME corespund realității; c) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusiv municipiile, prin intermediul managerilor energetici raionali și locali, cooperează cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în vederea asigurării funcționării sistemului informațional SIME pentru toate clădirile publice din cadrul unității administrativ teritoriale. d) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice elaborează un Ghid cu privire la funcționarea sistemului informațional de management energetic SIME, în care descrie atribuțiile fiecărei părți și modul în care acestea sunt executate.				
--	--	---	--	--	--	--

		(6) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice promovează sistemul informațional SIME în rândul asociațiilor în condominiu, în calitate de instrument de management energetic și platformă pentru analiza comparativă a performanței energetice a clădirilor; (7) Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice procesează informația colectată prin intermediul sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice și o utilizează în vederea raportării cu pricire la realizarea Planului național integrat privind energia și clima și Strategiei Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung, precum și a altor documente de politici relevante. Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice se creează de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în coordonare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se gestionează de către instituția publică respectivă. Articolul 18¹.Aspecte privind eficiența energetică în sectorul transporturi și de promovare a vehiculelor electrice (1) Guvernul promovează e-mobilitatea și utilizarea vehiculelor electrice prin: a) Extinderea facilităților de natură fiscală și scutirilor de taxe existente, precum și dezvoltarea de noi politici de încurajare a mobilității individuale prietenoase mediului; b) Dezvoltă și implementează programe de reînnoire a parcului auto existent prin substituirea vehiculelor cu motoare cu ardere internă cu vehicule electrice, precum și de extindere a infrastructurii publice de încărcare cu energie electrică; c) Stabilește cerințe minime privind integrarea infrastructurii de alimentare a vehiculelor electrice în				
--	--	---	--	--	--	--

		clădirile de locuit cu multe apartamente, atât pentru clădirile noi, cât și la renovarea majoră a acestora, cât și pentru clădirile publice și cele aferente sectorului terțiar; d) Promovează vehiculele electrice prin dotarea acestora cu plăci de înmatriculare cu fond de culoare verde; (2) Autoritățile administrației publice locale promovează e-mobilitatea și utilizarea vehiculelor electrice prin implementarea măsurilor la nivel local, în conformitate cu propriile strategii de dezvoltare a sectorului, având ca element distinctiv al acestora plăcile de înmatriculare cu fond de culoare verde. Autoritățile administrației publice locale asigură, prin politicile promovate, dezvoltarea infrastructurii de încărcare a vehiculelor electrice la nivel local. (3) Agenția Servicii Publice raportează anual, până la data de 31 martie, către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, următoarele informații relevante procesului de monitorizare a implementării Planului integrat privind energia și clima: a) numărul vehiculelor electrice, pe categorii, înmatriculate în anul precedent, precum și în total; parcursul înregistrat în anul de raportare de vehiculele electrice, pe categorii				
	ANEXA I					
	PRINCIPII GENERALE PENTRU CALCULUL ENERGIEI		Compatibil	Anexa în cauză a fost transpusă în Anexa nr. 2 din Legea cu		

ELECTRICE PRODUSE PRIN COGENERARE Partea I Principii generale Valorile folosite pentru calculul energiei electrice produse prin cogenerare se determină pe baza exploatării estimate sau efective a unității în condiții normale de utilizare. Pentru unitățile de microcogenerare, calculul se poate baza pe valori certificate. (a) Producția de energie electrică din cogenerare se consideră egală cu producția totală anuală de energie electrică a unității respective, măsurată la bornele generatoarelor principale: (i) în unitățile de cogenerare de tipurile (b), (d), (e), (f), (g) și (h) menționate în partea II, cu o eficiență globală anuală stabilită de Părțile Contractante la un nivel de cel puțin 75 %; și (ii) în unitățile de cogenerare de tipurile (a) și (c) menționate în partea II, cu o eficiență globală anuală stabilită de Părțile Contractante la un nivel de cel puțin 80 %. (b) În unitățile de cogenerare cu o eficiență globală anuală mai mică decât valoarea prevăzută la litera (a) punctul (i) [unități de cogenerare de tipurile (b), (d), (e), (f), (g) și (h) menționate în partea II] sau cu o eficiență globală anuală sub valoarea menționată la litera (a) punctul (ii) [unități de cogenerare de tipurile (a) și (c) menționate în partea II], cogenerarea se calculează cu următoarea formulă: $E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} \times C$			privire la energia termică și promovarea cogenerării, nr. 92/29.05.2014		
---	--	--	---	--	--

unde: -ECHP este cantitatea de energie electrică produsă prin cogenerare; -C este raportul dintre energia electrică și energia termică; -HCHP este cantitatea de energie termică utilă produsă prin cogenerare (calculată, în acest sens, ca producția totală de energie termică minus orice cantitate de energie termică produsă în cazane separate sau prin extracție de abur viu din generatorul de abur, înainte de turbină). Calculul energiei electrice produse prin cogenerare trebuie să aibă la bază raportul efectiv dintre energia electrică și energia termică. Dacă nu se cunoaște raportul efectiv dintre energia electrică și energia termică a unei unități de cogenerare, se pot folosi următoarele valori implicite, în special pentru scopuri statistice, pentru unități de tipurile (a), (b), (c), (d) și (e) menționate în partea II, cu condiția ca energia electrică produsă în cogenerare să fie mai mică sau egală cu producția de energie electrică totală a unității: <table><tr><td>Tipul unității</td><td>Raportul energie electrică/energie termică, C</td></tr><tr><td>Turbină de gaz cu ciclu combinat cu recuperare de căldură</td><td>0,95</td></tr><tr><td>Turbină de abur cu contrapresiune</td><td>0,45</td></tr><tr><td>Turbină de abur cu condensare</td><td>0,45</td></tr></table>	Tipul unității	Raportul energie electrică/energie termică, C	Turbină de gaz cu ciclu combinat cu recuperare de căldură	0,95	Turbină de abur cu contrapresiune	0,45	Turbină de abur cu condensare	0,45					
Tipul unității	Raportul energie electrică/energie termică, C												
Turbină de gaz cu ciclu combinat cu recuperare de căldură	0,95												
Turbină de abur cu contrapresiune	0,45												
Turbină de abur cu condensare	0,45												

Turbină de gaz cu recuperare de căldură	0,55					
Motor cu combustie internă	0,75					

Dacă Părțile Contractante introduc valori implicite pentru raportul dintre energia electrică și energia termică pentru unitățile de tipurile (f), (g), (h), (i), (j) și (k) menționate în partea II, aceste valori implicite trebuie să fie publicate și notificate Secretariatului Comunității Energetice.

(c) Dacă o parte din conținutul de energie al cantității de combustibil din procesul de cogenerare este recuperată sub formă de produse chimice și reciclată, această parte poate fi scăzută din cantitatea de combustibil înainte de calcularea eficienței globale utilizate la literele (a) și (b).

(d) Părțile Contractante pot determina raportul dintre energia electrică și energia termică drept raportul dintre energia electrică și energia termică utilă în cazul funcționării în regim de cogenerare la o sarcină redusă, utilizând datele operaționale ale unei unități specifice.

(e) Părțile Contractante pot utiliza alte perioade de raportare în afară de cea anuală, pentru calculele de la literele (a) și (b).

Partea II

Tehnologii de cogenerare care cad sub incidența prezentei directive

	(a) Turbină de gaz în ciclu combinat, cu recuperare de căldură (b) Turbină de abur cu contrapresiune (c) Turbină de abur cu condensare (d) Turbină de gaz cu recuperare de căldură (e) Motor cu combustie internă (f) Microturbine (g) Motoare Stirling (h) Pile de combustie (i) Motoare cu abur (j) Cicluri Rankine pentru fluide organice (k) Orice alt tip de tehnologie sau combinații ale acestora, care intră sub incidența definiției stabilite la articolul 2 punctul 30. În momentul punerii în aplicare a principiilor generale pentru calcularea energiei electrice produse prin cogenerare, Părțile Contractante utilizează orientările detaliate prevăzute în Decizia 2008/952/CE Uniunii Europene din 19 noiembrie 2008 de stabilire a orientărilor detaliate pentru implementarea anexei II la Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului.					
	ANEXA II					
	METODOLOGIA DE DETERMINARE A EFICIENȚEI PROCESULUI DE COGENERARE Valorile utilizate pentru calculul eficienței cogenerării și al economiilor de energie primară se determină pe baza exploatării		Compatibil	Anexa în cauză a fost transpusă în Anexa nr. 2 din Legea cu privire la energia		

estimate sau efective a unității, în condiții normale de utilizare. (a) Cogenerarea de înaltă eficiență În sensul prezentei directive, cogenerarea de înaltă eficiență îndeplinește următoarele criterii: —producția în sistem de cogenerare de la unitățile de cogenerare asigură economii de energie primară calculate în conformitate cu litera (b) de cel puțin 10 %, comparativ cu valorile de referință pentru producerea separată de energie electrică și termică; —producția unităților de mică putere și a unităților de microcogenerare care asigură economii de energie primară poate fi considerată drept cogenerare de înaltă eficiență. (b) Calculul economiilor de energie primară Cantitatea de economii de energie primară rezultată în urma producerii în sistem de cogenerare, definită în conformitate cu anexa I, se calculează pe baza următoarei formule: $PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHP H_{\eta}}{Ref H_{\eta}} + \frac{CHP E_{\eta}}{Ref E_{\eta}}} \right) \times 100 \%$ unde: -PES reprezintă economiile de energie primară; -CHP H_η reprezintă eficiența termică a producției în cogenerare, definită ca raport între producția anuală de energie termică utilă și cantitatea de combustibil utilizată pentru producerea de energie			termică și promovarea cogenerării, nr. 92/29.05.2014		
---	--	--	---	--	--

termică utilă și energie electrică din cogenerare; -Ref $H\eta$ reprezintă valoarea de referință a eficienței pentru producerea separată de energie termică; -CHP $E\eta$ reprezintă eficiența electrică a producției în cogenerare, definită ca raport între producția anuală de energie electrică produsă prin cogenerare și cantitatea de combustibil utilizată pentru producerea sumei dintre producția de energie termică utilă și energie electrică din cogenerare. În cazul în care o unitate de cogenerare produce energie mecanică, cantitatea anuală de energie electrică produsă prin cogenerare poate fi mărită cu un element suplimentar, care reprezintă cantitatea de energie electrică echivalentă cu cea de energie mecanică. Acest element suplimentar nu creează un drept de emiterie a garanțiilor de origine, în conformitate cu articolul 14 alineatul (10); -Ref $E\eta$ reprezintă valoarea de referință a eficienței pentru producerea separată de energie electrică. (c) Calculul economiilor de energie în cazul utilizării metodei de calcul alternativ Părțile Contractante pot calcula economiile de energie primară rezultate ca urmare a producerii de energie termică și energie electrică și mecanică după cum se indică mai jos fără a utiliza anexa I pentru a exclude din acest proces cantitățile de energie termică și energie electrică ce nu sunt rezultate din cogenerare. O astfel de producție poate fi considerată ca fiind cogenerare de înaltă eficiență, cu condiția să îndeplinească criteriile de eficiență					
--	--	--	--	--	--

stabilite la litera (a) din prezenta anexă și – pentru unitățile de cogenerare cu capacitate electrică mai mare de 25 MW – eficiența globală să fie peste 70 %. Cu toate acestea, specificarea cantității de energie electrică produsă prin cogenerare în contextul acestei producții, pentru emiterea unei garanții de origine și în scop statistic, se determină în conformitate cu anexa I. Dacă economiile de energie primară pentru un proces se calculează utilizând metoda de calcul alternativ indicată mai sus, economiile de energie primară se calculează pe baza formulei menționate la litera (b) din prezenta anexă, înlocuind: „CHP Hη” cu „Hη” și „CHP Eη” cu „Eη”, unde: Hη reprezintă eficiența termică a procesului, definită ca raport între producția anuală de energie termică și cantitatea de combustibil utilizată pentru producerea sumei dintre producția de energie termică și producția de energie electrică; Eη reprezintă eficiența electrică a procesului, definită ca raport între producția anuală de energie electrică și cantitatea de combustibil utilizată pentru producerea sumei dintre producția de energie termică și producția de energie electrică. În cazul în care o unitate de cogenerare produce energie mecanică, energia electrică produsă anual prin cogenerare poate fi mărită printr-un element suplimentar, care reprezintă cantitatea de energie electrică echivalentă cu cea de energie mecanică. Acest element suplimentar nu va crea un drept de emitere					
--	--	--	--	--	--

a garanțiilor de origine, în conformitate cu articolul 14 alineatul (10). (d) Părțile Contractante pot utiliza alte perioade de raportare, în afară de cea anuală, pentru calculele efectuate în conformitate cu literele (b) și (c) din prezenta anexă. (e) Pentru unități de microcogenerare, calculul economiilor de energie primară se poate baza pe date certificate. (f) Valorile de referință ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică și termică Aceste valori de referință armonizate ale eficienței constau dintr-o matrice de valori diferențiate prin factori relevanți, printre care anul construcției și tipurile de combustibil și trebuie să se bazeze pe o analiză bine fundamentată care să ia în considerare, între altele, datele de exploatare în condiții realiste, combinația de combustibili și condițiile climatice, precum și tehnologiile de cogenerare aplicate. Valorile de referință ale eficienței pentru producerea separată de energie termică și electrică în conformitate cu formula prezentată la litera (b) stabilesc eficiența de exploatare a producerii separate de energie termică și electrică pe care cogenerarea intenționează să o înlocuiască. Valorile de referință ale eficienței se calculează în conformitate cu principiile următoare: 1. Pentru unitățile de cogenerare, compararea cu producerea separată de energie electrică trebuie să aibă la bază					
---	--	--	--	--	--

principiul comparării acelorași tipuri de combustibil. 2. Fiecare unitate de cogenerare se compară cu tehnologia cea mai bună și justificabilă din punct de vedere economic pentru producerea separată de energie termică și electrică disponibilă pe piață în anul construirii unității de cogenerare. 3. Valorile de referință ale eficienței pentru unitățile de cogenerare mai vechi de 10 ani se stabilesc pe baza valorilor de referință pentru unitățile cu vechime de 10 ani. 4. Valorile de referință ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică și termică reflectă diferențele climatice dintre Părțile Contractante.					
ANEXA III					
CERINȚELE DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ PENTRU ACHIZIȚIONAREA DE PRODUSE, SERVICII ȘI CLĂDIRI DE CĂTRE ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ În măsura în care acest lucru respectă raportul costuri-eficacitate, fezabilitatea economică, o mai mare durabilitate, adecvarea tehnică, precum și concurența suficientă, administrațiile centrale care achiziționează produse, servicii sau clădiri: (a) în cazul în care un produs este reglementat de un act delegat adoptat în temeiul Directivei 2010/30/UE, în versiunea adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial nr. 2010/02/MC-EnC, sau în baza Deciziei Consiliului Ministerial aprobate în acest sens, achiziționează numai produsele care respectă criteriul de apartenență la cea mai	Anexa nr.4 Cerințe privind eficiența energetică la achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări ce urmează a fi respectate de autoritățile și instituțiile specificate la art.15 În măsura în care sînt respectate cerințele privind eficacitatea costurilor, fezabilitatea economică, viabilitatea sporită, conformitatea tehnică, precum și dacă este asigurat un nivel suficient de concurență, autoritățile administrației publice centrale de specialitate, alte autorități publice trebuie să achiziționeze bunuri, servicii sau lucrări cu respectarea următoarelor cerințe: a) să achiziționeze numai bunuri care fac parte din cea mai înaltă clasă de eficiență energetică posibilă, din perspectiva necesității de a asigura un nivel suficient de concurență, dacă bunurile respective intră sub incidența Legii nr. 44/2014				

înalță clasă de eficiență energetică posibilă din perspectiva necesității de a asigura o concurență suficientă; (b) nu este aplicabilă în cadrul TCE; (c) nu este aplicabilă în cadrul TCE; (d) nu este aplicabilă în cadrul TCE; (e) solicită în cadrul licitațiilor pentru contracte de servicii ca furnizorii de servicii să utilizeze, în cadrul furnizării serviciilor în cauză, doar produse care îndeplinesc cerințele menționate la literele (a) (d) în momentul furnizării serviciilor respective. Această cerință se aplică doar produselor noi achiziționate de furnizorii de servicii parțial sau integral în scopul furnizării serviciului în cauză; (f) să achiziționeze sau să încheie noi acorduri de închiriere doar a clădirilor care îndeplinesc cel puțin cerințele minime privind performanța energetică, menționate la articolul 5 alineatul (1), cu excepția cazului în care scopul achiziționării este: (i) renovarea aprofundată sau demolarea; (ii) în cazul organismelor publice, să revândă clădirea fără a o utiliza în scopurile proprii ale organismului public; sau (iii) conservarea acesteia ca o clădire protejată oficial ca făcând parte dintr-un complex desemnat ca atare sau datorită valorii lor arhitecturale sau istorice. Gradul de respectare a acestor cerințe se verifică pe baza certificatelor de performanță energetică menționate la	privind etichetarea produselor cu impact energetic; b) în cazul bunurilor care nu intră sub incidența prevederilor lit. a) din prezenta anexă, să achiziționeze numai bunuri care corespund cerințelor de proiectare ecologică, stabilite în conformitate cu prevederile Legii nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic; c) să solicite, în cadrul procedurilor de achiziții publice organizate pentru procurarea de servicii, ca prestatorii de servicii să utilizeze, în cadrul executării contractului, doar produse care, în momentul furnizării serviciilor respective, îndeplinesc cerințele menționate la lit. a) și b). Această cerință se aplică doar produselor noi achiziționate de prestatorii de servicii, parțial sau integral, în scopul furnizării serviciului în cauză; d) să procure sau să închirieze doar clădirile care îndeplinesc cel puțin cerințele minime de performanță energetică, stabilite de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor în conformitate cu art. 9 din Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, cu excepția cazurilor în care scopul achiziționării este: - renovarea aprofundată sau demolarea clădirii; - vânzarea ulterioară a clădirii fără utilizarea acesteia în scopuri proprii; - conservarea clădirii drept una protejată oficial ca făcând parte din patrimoniul național cultural. Pentru verificarea respectării acestor condiții se utilizează certificatele de performanță energetică eliberate în conformitate cu Legea nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor.				
---	---	--	--	--	--

	articolul 11 din Directiva 2010/31/UE, în versiunea adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial nr. 2010/02/MC-EnC																																																																																																																													
	ANEXA IV																																																																																																																													
	CONȚINUTUL ENERGETIC AL COMBUSTIBILILOR SELECTAȚI PENTRU UTILIZARE FINALĂ – TABEL DE CONVERSIE	Anexa nr.1																																																																																																																												
		Conținutul energetic al combustibililor.																																																																																																																												
		Factorii de conversie																																																																																																																												
	<table><tr><th>Produs energetic</th><th>kJ (PCI)</th><th>kgep (PCI)</th><th>kWh (PCI)</th></tr><tr><td>1 kg cocs</td><td>28 500</td><td>0,676</td><td>7,917</td></tr><tr><td>1 kg antracit</td><td>17 200-30 700</td><td>0,411-0,733</td><td>4,778-8,528</td></tr><tr><td>1 kg brichete lignit</td><td>20 000</td><td>0,478</td><td>5,556</td></tr><tr><td>1 kg lignit superior</td><td>10 500-21 000</td><td>0,251-0,502</td><td>2,917-5,833</td></tr><tr><td>1 kg lignit</td><td>5 600-10 500</td><td>0,134-0,251</td><td>1,556-2,917</td></tr><tr><td>1 kg șisturi bituminoase</td><td>8 000-9 000</td><td>0,191-0,215</td><td>2,222-2,500</td></tr><tr><td>1 kg turbă</td><td>7 800-13 800</td><td>0,186-0,330</td><td>2,167-3,833</td></tr><tr><td>1 kg brichete turbă</td><td>16 000-16 800</td><td>0,382-0,401</td><td>4,444-4,667</td></tr><tr><td>1 kg țiței greu</td><td>40 000</td><td>0,955</td><td>11,111</td></tr><tr><td>1 kg păcură</td><td>42 300</td><td>1,010</td><td>11,750</td></tr><tr><td>1 kg benzină</td><td>44 000</td><td>1,051</td><td>12,222</td></tr><tr><td>1 kg parafină</td><td>40 000</td><td>0,955</td><td>11,111</td></tr><tr><td>1 kg gaz petrolier lichefiat</td><td>46 000</td><td>1,099</td><td>12,778</td></tr></table>	Produs energetic	kJ (PCI)	kgep (PCI)	kWh (PCI)	1 kg cocs	28 500	0,676	7,917	1 kg antracit	17 200-30 700	0,411-0,733	4,778-8,528	1 kg brichete lignit	20 000	0,478	5,556	1 kg lignit superior	10 500-21 000	0,251-0,502	2,917-5,833	1 kg lignit	5 600-10 500	0,134-0,251	1,556-2,917	1 kg șisturi bituminoase	8 000-9 000	0,191-0,215	2,222-2,500	1 kg turbă	7 800-13 800	0,186-0,330	2,167-3,833	1 kg brichete turbă	16 000-16 800	0,382-0,401	4,444-4,667	1 kg țiței greu	40 000	0,955	11,111	1 kg păcură	42 300	1,010	11,750	1 kg benzină	44 000	1,051	12,222	1 kg parafină	40 000	0,955	11,111	1 kg gaz petrolier lichefiat	46 000	1,099	12,778	<table><tr><th>Produs energetic</th><th>kJ (PCI)</th><th>kgep (PCI)</th><th>kWh (PCI)</th></tr><tr><td>1 kg cocs</td><td>28500</td><td>0,676</td><td>7,917</td></tr><tr><td>1 kg antracit</td><td>17200-30700</td><td>0,411-0,733</td><td>4,778-8,528</td></tr><tr><td>1 kg brichete lignit</td><td>20000</td><td>0,478</td><td>5,556</td></tr><tr><td>1 kg lignit superior</td><td>10500-21000</td><td>0,251-0,502</td><td>2,917-5,833</td></tr><tr><td>1 kg lignit</td><td>5600-10500</td><td>0,134-0,251</td><td>1,556-2,917</td></tr><tr><td>1 kg șisturi bituminoase</td><td>8000-9000</td><td>0,191-0,215</td><td>2,222-2,500</td></tr><tr><td>1 kg turbă</td><td>7800-13800</td><td>0,186-0,330</td><td>2,167-3,833</td></tr><tr><td>1 kg brichete turbă</td><td>16000-16800</td><td>0,382-0,401</td><td>4,444-4,667</td></tr><tr><td>1 kg țiței greu</td><td>40000</td><td>0,955</td><td>11,111</td></tr><tr><td>1 kg păcură</td><td>42300</td><td>1,010</td><td>11,750</td></tr><tr><td>1 kg benzină</td><td>44000</td><td>1,051</td><td>12,222</td></tr><tr><td>1 kg parafină</td><td>40000</td><td>0,955</td><td>11,111</td></tr><tr><td>1 kg gaz petrolier lichefiat</td><td>46000</td><td>1,099</td><td>12,778</td></tr><tr><td>1 kg gaz natural¹⁾</td><td>47200</td><td>1,126</td><td>13,10</td></tr><tr><td>1 kg gaz natural lichefiat</td><td>45190</td><td>1,079</td><td>12,553</td></tr></table>	Produs energetic	kJ (PCI)	kgep (PCI)	kWh (PCI)	1 kg cocs	28500	0,676	7,917	1 kg antracit	17200-30700	0,411-0,733	4,778-8,528	1 kg brichete lignit	20000	0,478	5,556	1 kg lignit superior	10500-21000	0,251-0,502	2,917-5,833	1 kg lignit	5600-10500	0,134-0,251	1,556-2,917	1 kg șisturi bituminoase	8000-9000	0,191-0,215	2,222-2,500	1 kg turbă	7800-13800	0,186-0,330	2,167-3,833	1 kg brichete turbă	16000-16800	0,382-0,401	4,444-4,667	1 kg țiței greu	40000	0,955	11,111	1 kg păcură	42300	1,010	11,750	1 kg benzină	44000	1,051	12,222	1 kg parafină	40000	0,955	11,111	1 kg gaz petrolier lichefiat	46000	1,099	12,778	1 kg gaz natural ¹⁾	47200	1,126	13,10	1 kg gaz natural lichefiat	45190	1,079	12,553				
Produs energetic	kJ (PCI)	kgep (PCI)	kWh (PCI)																																																																																																																											
1 kg cocs	28 500	0,676	7,917																																																																																																																											
1 kg antracit	17 200-30 700	0,411-0,733	4,778-8,528																																																																																																																											
1 kg brichete lignit	20 000	0,478	5,556																																																																																																																											
1 kg lignit superior	10 500-21 000	0,251-0,502	2,917-5,833																																																																																																																											
1 kg lignit	5 600-10 500	0,134-0,251	1,556-2,917																																																																																																																											
1 kg șisturi bituminoase	8 000-9 000	0,191-0,215	2,222-2,500																																																																																																																											
1 kg turbă	7 800-13 800	0,186-0,330	2,167-3,833																																																																																																																											
1 kg brichete turbă	16 000-16 800	0,382-0,401	4,444-4,667																																																																																																																											
1 kg țiței greu	40 000	0,955	11,111																																																																																																																											
1 kg păcură	42 300	1,010	11,750																																																																																																																											
1 kg benzină	44 000	1,051	12,222																																																																																																																											
1 kg parafină	40 000	0,955	11,111																																																																																																																											
1 kg gaz petrolier lichefiat	46 000	1,099	12,778																																																																																																																											
Produs energetic	kJ (PCI)	kgep (PCI)	kWh (PCI)																																																																																																																											
1 kg cocs	28500	0,676	7,917																																																																																																																											
1 kg antracit	17200-30700	0,411-0,733	4,778-8,528																																																																																																																											
1 kg brichete lignit	20000	0,478	5,556																																																																																																																											
1 kg lignit superior	10500-21000	0,251-0,502	2,917-5,833																																																																																																																											
1 kg lignit	5600-10500	0,134-0,251	1,556-2,917																																																																																																																											
1 kg șisturi bituminoase	8000-9000	0,191-0,215	2,222-2,500																																																																																																																											
1 kg turbă	7800-13800	0,186-0,330	2,167-3,833																																																																																																																											
1 kg brichete turbă	16000-16800	0,382-0,401	4,444-4,667																																																																																																																											
1 kg țiței greu	40000	0,955	11,111																																																																																																																											
1 kg păcură	42300	1,010	11,750																																																																																																																											
1 kg benzină	44000	1,051	12,222																																																																																																																											
1 kg parafină	40000	0,955	11,111																																																																																																																											
1 kg gaz petrolier lichefiat	46000	1,099	12,778																																																																																																																											
1 kg gaz natural ¹⁾	47200	1,126	13,10																																																																																																																											
1 kg gaz natural lichefiat	45190	1,079	12,553																																																																																																																											

1 kg gaz natural (2)	47 200	1,126	13,10
1 kg gaz natural lichefiat	45 190	1,079	12,553
1 kg lemn (umiditate 25 %)	13 800	0,330	3,833
1 kg pelete/brichete din lemn	16 800	0,401	4,667
1 kg deșeuri	7 400-10 700	0,177-0,256	2,056-2,972
1 MJ căldură derivată	1 000	0,024	0,278
1 kWh energie electrică	3 600	0,086	1 (4)
Sursa: Eurostat.			

1 kg lemn (umiditate 25 %) ²⁾	13800	0,330	3,833
1 kg pelete/brichete din lemn	16800	0,401	4,667
1 kg deșeuri	7400 10700	0,177 0,256	2,056 2,972
1 MJ căldură derivată	1000	0,024	0,278

1kWh energie electrică 3600 0,086
1 ³⁾

Notă:

- 1) 93% metan.
- 2) Se pot aplica alte valori, în funcție de tipul de lemn utilizat cel mai mult în Republica Moldova.
- 3) Aplicabil în cazul în care economiile de energie sunt calculate ca energie primară prin intermediul unei abordări ascendente bazate pe consumul de energie finală. Pentru economiile de energie electrică în kWh, se aplică un coeficient stabilit printr-o metodologie transparentă, în funcție de circumstanțele naționale care afectează consumul de energie primară, pentru a se asigura un calcul exact al economiilor reale. Circumstanțele respective sunt justificate, verificabile și bazate pe criterii obiective și nediscriminatorii. Pentru economiile de energie electrică în kWh, poate aplica un coeficient implicit de 2,1 sau se poate decide stabilirea unui coeficient diferit, cu condiția ca acesta să poată fi justificat. Atunci când se procedează astfel, se va lua în considerare mixul energetic al Republicii Moldova inclus în planurile integrate privind

		energia și clima, care trebuie notificate Secretariatului Comunității Energetice.				
	ANEXA V					
	METODE ȘI PRINCIPII COMUNE PENTRU CALCULUL IMPACTULUI SCHEMELOR DE OBLIGAȚII ÎN EFICIENȚĂ ENERGETICĂ SAU ALTE MĂSURI POLITICE SUB INCIDENTA ARTICOLELOR 7, 7A ȘI 7B ȘI LA ARTICOLUL 20 ALINEATUL (6) METODE DE CALCUL PENTRU ECONOMIILE DE ENERGIE ALTELE DECÂT CELE CARE REZULTĂ DIN MĂSURILE FISCALE URMARE A ARTICOLELOR 7, 7A ȘI 7B ȘI ARTICOLUL 20 ALINEATUL (6).	Anexa nr.2 Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8 <i>1. Metodele de calcul al economiilor de energie în sensul art.8</i> Pentru calcularea economiilor de energie poate fi utilizată una sau mai multe dintre următoarele metode: a) economii preconizate, prin referire la rezultatele îmbunătățirilor energetice anterioare monitorizate independent în instalații similare. Abordarea generică este denumită «ex ante»; b) economii contorizate, în cazul cărora economiile rezultate în urma aplicării unei măsuri sau a unui pachet de măsuri sunt stabilite prin înregistrarea reducerii efective a energiei utilizate, ținând seama în mod corespunzător de factori precum aditionalitatea, ocuparea, nivelurile de producție și condițiile meteorologice care pot afecta consumul. Abordarea generică este denumită «ex post»; c) economii ponderate, în cazul cărora sunt utilizate estimări tehnice ale economiilor. Această abordare este utilizată doar în cazul în care determinarea unor date strict măsurate pentru o instalație specifică este dificilă sau mult prea costisitoare, de exemplu înlocuirea unui compresor sau a unui motor electric cu o valoare nominală în kWh diferită de cea pentru care au fost				
	1. Metode de calcul ale economiilor de energie, altele decât cele care decurg din măsurile fiscale, în sensul articolelor 7, 7a și 7b și al articolului 20 alineatul (6). Părțile obligate, participante sau încredințate, sau autoritățile publice de implementare, pot utiliza următoarele metode pentru calcularea economiilor de energie: (a) economii considerate, prin referire la rezultatele îmbunătățirilor energetice monitorizate anterior în mod independent în instalații similare. Abordarea generică este denumită „ex ante”; (b) economii măsurate, prin care economiile rezultate din instalarea unei măsuri sau a unui pachet de măsuri sunt determinate prin înregistrarea reducerii efective a consumului de energie, ținând seama în mod corespunzător de factori precum aditionalitatea, gradul de ocupare, nivelurile de producție și vremea care					

poate afecta consumul. Abordarea generică este denumită „ex post”; (c) economii la scară, prin care sunt utilizate estimări tehnice ale economiilor. Această abordare poate fi utilizată numai atunci când stabilirea datelor măsurate solide pentru o anumită instalație este dificilă sau disproporționat de costisitoare, de ex. înlocuirea unui compresor sau a unui motor electric cu o putere nominală diferită de kWh față de cea pentru care s-au măsurat informații independente despre economii sau în care estimările respective sunt efectuate pe baza datelor stabilite de metodologiile și reperele la nivel național de către experți calificați sau acreditați care sunt independenți de părțile obligate, participante sau încredințate implicate; (d) economii analizate, în cazul în care se determină răspunsul consumatorilor la sfaturi, campanii de informare, sisteme de etichetare sau certificare sau contorizare inteligentă. Această abordare poate fi utilizată numai pentru economiile rezultate din schimbările în comportamentul consumatorilor. Nu se utilizează pentru economii rezultate din instalarea măsurilor fizice. 2. La determinarea economiilor de energie pentru o măsură de eficiență energetică în sensul articolelor 7, 7a și 7b și al articolului 20 alineatul (6), se aplică următoarele principii: Economiile se vor dovedi a fi suplimentare față de cele care s-ar fi produs în orice caz fără activitatea părților obligate, participante sau încredințate sau a autorităților publice de implementare. Pentru a determina economiile care pot fi revendicate ca suplimentare, Părțile	măsurate informații independente privind economiile de energie, sau în cazul în care estimările respective se realizează pe baza metodologiilor și standardelor de referință stabilite la nivel național de experți calificați sau acreditați care sunt independenți față de părțile obligate implicate; d) economii de energie estimate prin sondaj, în cazul cărora este determinat răspunsul consumatorilor la recomandări, la campaniile de informare, la schemele de etichetare sau de certificare sau la contorizarea inteligentă. Această abordare este utilizată doar pentru economiile de energie rezultate în urma modificării comportamentului consumatorilor. Ea nu poate fi utilizată pentru economii rezultate din introducerea unor măsuri concrete. 2. La stabilirea economiilor de energie pentru o măsură de eficiență energetică în scopul implementării art.8 se aplică următoarele principii: (a) economiile trebuie să fie vădit suplimentare față de cele care s-ar fi produs oricum și în absența activității părților obligate. Pentru a stabili economiile care pot fi declarate ca suplimentare, se ia în considerare modul în care ar evolua utilizarea energiei și cererea de energie în absența măsurii de politică în cauză, ținând cont cel puțin de factorii următori: tendințele consumului de energie, modificările survenite în comportamentul consumatorilor, progresul tehnologic și schimbările generate de alte măsuri puse în aplicare la nivel național;				
---	--	--	--	--	--

Contractante trebuie să țină cont de modul în care consumul și cererea de energie ar evolua în absența măsurii de politică în cauză, luând în considerare cel puțin următorii factori: tendințele consumului de energie, schimbările în comportamentul consumatorului, progresul tehnologic și schimbările cauzate de alte măsuri implementate la nivelul Uniunii și la nivel național. (a) Economii rezultate din punerea în aplicare a dreptului obligatoriu al Uniunii sunt considerate a fi economii care ar fi avut loc în orice caz și, prin urmare, nu vor fi revendicate ca economii de energie în sensul articolului 7 alineatul (1). Prin derogare de la această cerință, economiile legate de renovarea clădirilor existente pot fi revendicate drept economii de energie în sensul articolului 7 alineatul (1), cu condiția ca criteriul de semnificație menționat la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă este asigurată. Economii rezultate din implementarea cerințelor minime naționale stabilite pentru clădirile noi înainte de transpunerea Directivei 2010/31/UE pot fi revendicate ca economii de energie în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (a), cu condiția ca criteriul de semnificație menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă este asigurată și respectivele economii au fost notificate de către Părțile Contractante în planurile lor naționale de acțiuni în materie de eficiență energetică, în conformitate cu articolul 24 alineatul (2). (b) Creditul poate fi acordat numai pentru economii care depășesc următoarele niveluri: (i) Standardele de performanță a emisiilor ale Uniunii pentru autoturisme noi și	(b) economiile rezultate din punerea în aplicare a legislației sunt considerate economii care s-ar fi produs oricum și, prin urmare, nu sunt declarate ca economii de energie în sensul articolului 7 alineatul (1). Cu titlu de derogare de la respectiva cerință, economiile legate de renovarea clădirilor existente pot fi declarate ca economii de energie în sensul articolului 7¹, cu condiția îndeplinirii cerinței de relevanță menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă. Economii care rezultă din punerea în aplicare a cerințelor naționale minime stabilite pentru clădirile noi înainte de adoptarea Legii 128/2014 cu privire la performanța energetică a clădirilor pot fi declarate ca economii de energie în sensul articolului 7¹, cu condiția îndeplinirii cerinței de relevanță menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă și ca economiile respective să fi fost notificate în planurile de acțiune naționale privind eficiența energetică; (c) se poate ține cont doar de economiile care depășesc următoarele niveluri: (i) standardele de performanță privind emisiile pentru noile autoturisme și noile vehicule utilitare ușoare; (ii) cerințele privind eliminarea de pe piață a anumitor produse cu impact energetic în urma implementării măsurilor de punere în aplicare a Legii 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic; (d) sunt permise politici în scopul încurajării unor niveluri mai ridicate de eficiență energetică a produselor, a echipamentelor, a sistemelor de transport, a vehiculelor și combustibililor, a clădirilor și a elementelor de clădiri, a proceselor și a piețelor;				
---	---	--	--	--	--

vehicule utilitare ușoare noi ca urmare a punerii în aplicare a Regulamentelor (CE) nr. 443/2009 (*) și (UE) nr. 510/2011 ale Parlamentului European și ale Consiliului (**); (ii) cerințele Uniunii referitoare la scoaterea de pe piață a anumitor produse legate de energie în urma punerii în aplicare a măsurilor de punere în aplicare în temeiul Directivei 2009/125/CE. (c) Sunt permise politici cu scopul de a încuraja niveluri mai ridicate de eficiență energetică a produselor, echipamentelor, sistemelor de transport, vehiculelor și combustibililor, clădirilor și elementelor de construcție, proceselor sau piețelor. (d) Măsurile care promovează instalarea de tehnologii de energie regenerabilă la scară mică pe sau în clădiri pot fi eligibile pentru a fi luate în considerare pentru realizarea economiilor de energie prevăzute la articolul 7 alineatul (1), cu condiția ca acestea să conducă la economii de energie verificabilă și măsurabilă sau estimabilă. Calculul economiilor de energie trebuie să respecte cerințele prezentei anexe. (e) Pentru politicile care accelerează adoptarea de produse și vehicule mai eficiente, poate fi solicitat creditul integral, cu condiția să se demonstreze că o astfel de acceptare are loc înainte de expirarea duratei medii de viață estimate a produsului sau vehiculului sau înainte ca produsul sau vehiculul să fie înlocuit, iar economiile sunt revendicate numai pentru perioada până la sfârșitul duratei medii de viață estimate a produsului sau vehiculului care urmează să fie înlocuit. (f) În promovarea adoptării măsurilor de eficiență energetică, Părțile Contractante	(e)măsurile care promovează instalarea unor tehnologii la scară mică de obținere a energiei din surse regenerabile pe sau în clădiri pot fi eligibile spre a fi luate în considerare pentru realizarea economiilor de energie obligatorii în temeiul articolului 7¹, cu condiția să genereze economii de energie care să poată fi verificate și contorizate sau estimate. Economii de energie se calculează cu respectarea cerințelor din prezenta anexă; (f)În cazul politicilor care accelerează adoptarea unor produse și vehicule mai eficiente, se poate ține cont pe deplin de economiile aferente acestora, cu condiția să se demonstreze că o astfel de adoptare are loc înainte de expirarea duratei de viață medii anticipate a produsului sau a vehiculului ori înainte de înlocuirea normală a produsului sau a vehiculului și cu condiția ca economiile să fie declarate doar pentru perioada care se încheie la expirarea duratei de viață medii anticipate a produsului sau a vehiculului care urmează să fie înlocuit; (g)atunci când promovează adoptarea de măsuri vizând eficiența energetică, se asigură faptul că, acolo unde este cazul, că sunt menținute standardele de calitate pentru produse, pentru servicii și pentru introducerea măsurilor sau că sunt introduse asemenea standarde în cazul în care nu există; (h)pentru a ține seama de variațiile climatice dintre regiuni, se pot ajusta economiile la o valoare standard sau se stabilesc economii de energie diferite în funcție de variațiile de temperatură dintre regiuni; (i)calcularea economiilor de energie trebuie să țină seama de durata de viață a măsurilor și de rata cu care economiile se diminuează odată cu trecerea				
---	--	--	--	--	--

se asigură, dacă este cazul, că standardele de calitate pentru produse, servicii și instalarea măsurilor sunt menținute sau introduse acolo unde astfel de standarde nu există. (g) Pentru a lua în considerare variațiile climatice între regiuni, Părțile Contractante pot alege să ajusteze economiile la o valoare standard sau să aprobe diferite economii de energie în funcție de variațiile de temperatură între regiuni. (h) Calculul economiilor de energie trebuie să țină seama de durata de viață a măsurilor și de ritmul cu care economiile scad în timp. Acest calcul include economiile pe care le va realiza fiecare acțiune individuală în perioada de la data punerii în aplicare până la 31 decembrie 2020 sau 31 decembrie 2030, după caz. Ca alternativă, Părțile Contractante pot adopta o altă metodă care se estimează că va realiza cel puțin aceeași cantitate totală de economii. Atunci când utilizează o altă metodă, Părțile Contractante se asigură că valoarea totală a economiilor de energie calculată prin metoda respectivă nu depășește valoarea economiilor de energie care ar fi fost rezultatul calculului lor la contorizarea economiilor pe care fiecare acțiune individuală le va realiza în perioada de la data implementării sale până la 31 decembrie 2020 sau 31 decembrie 2030, după caz. Părțile Contractante descriu în detaliu în planurile lor naționale integrate pentru energie și climă în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999 cealaltă metodă și dispozițiile luate pentru a se asigura că este îndeplinită cerința obligatorie de calcul.	timpului. Respectivul calcul se face prin contabilizarea economiilor pe care le va realiza fiecare acțiune individuală în perioada dintre data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020 sau, după caz, 31 decembrie 2030. Alternativ, poate fi adoptată o altă metodă, preconizată să obțină cel puțin aceeași cantitate totală de economii. Atunci când utilizează alte metode, se asigură faptul că valoarea totală a economiilor de energie calculată pe baza acestor metode diferite nu depășește valoarea economiilor de energie care ar fi rezultat din calculul lor în momentul contabilizării economiilor pe care le va realiza fiecare acțiune individuală în perioada dintre data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020 sau, după caz, 31 decembrie 2030. Guvernul va descrie în detaliu, în planurile integrate pentru energie și climă, celelalte metode și dispozițiile aplicate pentru a asigura respectarea cerinței obligatorii de calculare 3. Guvernul se asigură că sunt îndeplinite următoarele cerințe pentru măsurile de politică luate în temeiul articolului 8: (a)măsurile de politică și acțiunile individuale generează economii de energie verificabile la nivelul utilizării finale; (b)responsabilitatea fiecărei părți participante, părți mandatate sau autorități publice de punere în aplicare, după caz, este clar definită; (c)economiile de energie care sunt obținute sau urmează a fi obținute sunt determinate într-un mod transparent; (d)cantitatea obligatorie de economii de energie sau care urmează a fi obținută prin măsura de politică este exprimată în termeni de consum de energie				
---	---	--	--	--	--

3. Părțile Contractante se asigură că următoarele cerințe sunt îndeplinite pentru măsurile de politică luate în conformitate cu articolul 7b și articolul 20 alineatul (6): (a) măsurile de politică și acțiunile individuale produc economii de energie verificabile pentru utilizarea finală; (b) responsabilitatea fiecărei părți participante, a părții încredințate sau a autorității publice de punere în aplicare, după caz, este definită în mod clar; (c) economiile de energie care sunt realizate sau care urmează să fie realizate sunt determinate în mod transparent; (d) cantitatea de economii de energie cerută sau care urmează să fie realizată prin măsura de politică este exprimată fie în consumul de energie finală, fie în consumul primar, utilizând factorii de conversie prevăzuți în anexa IV; (e) să fie furnizat și pus la dispoziția publicului un raport anual privind economiile de energie realizate de părțile încredințate, părțile participante și autoritățile publice de implementare, precum și date privind tendința anuală a economiilor de energie; (f) monitorizarea rezultatelor și luarea măsurilor adecvate dacă progresul nu este satisfăcător; (g) economiile de energie dintr-o acțiune individuală nu sunt revendicate de mai multe părți; (h) activitățile părții participante, părții încredințate sau ale autorității publice de implementare se dovedesc a fi importante pentru realizarea economiilor de energie pretinse.	primară sau finală, utilizând factorii de conversie prevăzuți în anexa I; (e)trebuie prezentat un raport anual privind economiile de energie realizate de părțile obligate, și de instituțiile publice de punere în aplicare, care să fie pus la dispoziția publicului, precum și datele privind tendința anuală a economiilor de energie; (f)monitorizarea rezultatelor și luarea de măsuri adecvate în cazul în care progresele nu sunt satisfăcătoare; (g)economiile de energie generate de o acțiune individuală sunt declarate doar de o singură parte; (h)se demonstrează că activitățile părții obligate sau ale instituțiilor publice de punere în aplicare au contribuit în mod esențial la realizarea economiilor de energie declarate. 4. La determinarea economiilor de energie obținute în urma măsurilor de politică legate de impozitare introduse în temeiul articolului 8, se aplică următoarele principii: (a)se ține cont doar de economiile de energie obținute în urma măsurilor de impozitare care depășesc nivelurile minime de impozitare aplicabile combustibililor; (b)datele privind elasticitatea cererii în funcție de preț pentru calcularea impactului măsurilor de impozitare (a energiei) trebuie să reflecte capacitatea de reacție a cererii de energie la schimbările de preț și sunt estimate pe baza unor surse de date oficiale recente și reprezentative; (c)economiile de energie generate de instrumente însoțitoare ale politicii în materie de impozitare, inclusiv stimulentele fiscale sau plata către un fond, sunt contabilizate separat.				
--	--	--	--	--	--

4. La determinarea economiei de energie din măsurile de politică legate de impozitare introduse în temeiul articolului 7b, se aplică următoarele principii: (a) se acordă credit numai pentru economiile de energie din măsurile de impozitare care depășesc nivelurile minime de impozitare aplicabile carburanților, astfel cum se prevede în Directiva 2003/96/CE a Consiliului (***) sau în 2006/112/CE (****); (b) elasticitățile prețurilor pentru calcularea impactului măsurilor de impozitare (energie) reprezintă receptivitatea cererii de energie la modificările prețurilor și sunt estimate pe baza surselor de date oficiale recente și reprezentative; (c) economiile de energie din instrumentele de politică fiscală însoțitoare, inclusiv stimulentele fiscale sau plata către un fond, se contabilizează separat. 5. Notificarea metodologiei În conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999, Părțile Contractante notifică Secretariatul despre metodologia detaliată propusă pentru funcționarea schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și a măsurilor alternative menționate la articolele 7a și 7b și la articolul 20 alineatul (6). Cu excepția cazului de impozitare, o astfel de notificare va include detalii despre: (a) nivelul economiilor de energie cerute în temeiul articolului 7 alineatul (1) primul paragraf litera (b) sau al economiilor preconizate a fi realizate pe întreaga perioadă de la 1 ianuarie 2021 la 31 decembrie 2030;	5. Notificarea metodologiei Guvernul notifică Secretariatul Comunității Energetice metodologia detaliată propusă pentru operarea schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și a măsurilor alternative menționate la articolul 8. Cu excepția cazului impozitării, notificarea include detalii privind: (a) nivelul economiilor de energie obligatorii în temeiul articolului 7¹ sau al economiilor preconizate a fi realizate pe întreaga perioadă cuprinsă între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2030; (b) părțile obligate sau instituțiile publice de punere în aplicare; (c) sectoarele țintă; (d) măsurile de politică și acțiunile individuale, inclusiv cantitatea totală preconizată de economii cumulate de energie pentru fiecare măsură; (e) durata perioadei de obligații pentru schema de obligații în materie de eficiență energetică; (f) acțiunile prevăzute de măsura de politică; (g) metodologia de calcul, inclusiv modalitățile de stabilire a aditionalității și a pertinentei, precum și metodologiile și valorile de referință care sunt folosite pentru economiile preconizate și ponderate; (h) durata de viață a măsurilor și modul de calcul al acesteia sau pe ce se fundamentează aceasta; (i) abordarea aleasă pentru tratarea problemei variațiilor climatice în cadrul statului membru; (j) sistemele de monitorizare și de verificare a măsurilor în temeiul articolelor 7¹ și 8 și modul în care este asigurată independența acestora față de părțile obligate;				
--	--	--	--	--	--

	(b) părțile obligate, participante sau încredințate sau autoritățile publice de implementare; (c) sectoare țintă; (d) măsuri de politică și acțiuni individuale, inclusiv valoarea totală estimată a economiilor cumulate de energie pentru fiecare măsură; (e) durata perioadei de obligație pentru schema de obligații privind eficiența energetică; (f) acțiunile prevăzute de măsura de politică; (g) metodologia de calcul, inclusiv modul în care au fost determinate adăitionalitatea și semnificația și ce metodologii și valori de referință sunt utilizate pentru economiile estimate și scalate; (h) durata de viață a măsurilor și modul în care sunt calculate sau pe ce se bazează; (i) direcția adoptată pentru a aborda variațiile climatice din statul membru; (j) sistemele de monitorizare și verificare pentru măsurile prevăzute la articolele 7a și 7b și modul în care este asigurată independența acestora față de părțile obligate, participante sau încredințate; (k) în cazul impozitării: (i) sectoarele țintă și segmentul de contribuabili; (ii) autoritatea publică de implementare; (iii) economiile preconizate a fi realizate; (iv) durata măsurii fiscale; și	(k) în cazul impozitării: (i) sectoarele țintă și segmentul de contribuabili; (ii) autoritatea publică de punere în aplicare; (iii) economiile preconizate a fi realizate; (iv) durata măsurii de impozitare; și (v) metodologia de calcul, inclusiv elasticitățile cererii în funcție de preț utilizată și modul în care au fost stabilite acestea.				
	ANEXA VI					
	CRITERII MINIME PENTRU AUDITURILE ENERGETICE, INCLUSIV CELE DESFĂȘURATE	Anexa nr.5				

	CA PARTE A SISTEMELOR DE GESTIONARE A ENERGIEI Auditurile energetice menționate la articolul 8 se bazează pe următoarele orientări: (a) se bazează pe date operaționale actualizate, măsurate și trasabile privind consumul de energie și (pentru energia electrică) profilurile de sarcină; (b) conțin o revizuire detaliată a profilului de consum de energie al clădirilor sau grupurilor de clădiri, al operațiunilor sau instalațiilor industriale, inclusiv transporturile; (c) se bazează, ori de câte ori este posibil, pe analiza costurilor ciclului de viață (LCCA) și nu pe perioadele simple de rambursare (SPP) pentru a lua în considerare economiile pe termen lung, valorile reziduale ale investițiilor pe termen lung și ratele de actualizare; (d) sunt proporționale și suficient de reprezentative pentru a permite crearea unei imagini fiabile a performanței energetice globale și identificarea fiabilă a celor mai semnificative oportunități de îmbunătățire. Auditurile energetice permit calcule detaliate și validate pentru măsurile propuse, astfel încât să furnizeze informații clare cu privire la economiile potențiale. Datele utilizate în auditurile energetice sunt stocabile în scopul analizei istorice și al urmăririi performanței.	Criterii minime pentru auditul energetic, inclusiv pentru cel desfășurat ca parte a sistemului de management energetic Auditul energetic menționat la art. 19 se efectuează cu respectarea următoarelor principii: a) trebuie să se bazeze pe date operaționale actualizate, măsurate și verificabile privind consumul de energie și (pentru energia electrică) pe profilurile de sarcină; b) trebuie să conțină o evaluare detaliată a profilului de consum al energiei în clădiri sau în grupuri de clădiri, în cadrul proceselor tehnologice sau al instalațiilor industriale, inclusiv în sectorul transporturi; c) trebuie să se bazeze, ori de câte ori este posibil, pe analiza costurilor ciclului de viață, și nu pe perioadele simple de rambursare, pentru a lua în considerare economiile pe termen lung, valorile reziduale ale investițiilor pe termen lung și ratele de actualizare; d) trebuie să fie proporțional și suficient de reprezentativ pentru a permite crearea unei imagini fiabile cu privire la performanța energetică totală și identificarea sigură a celor mai semnificative oportunități de îmbunătățire Auditul energetic trebuie să conțină calcule detaliate și validate pentru măsurile propuse, astfel încât să furnizeze informații clare cu privire la potențialele economii. Datele utilizate la efectuarea auditului energetic trebuie să fie stocabile pentru a putea fi utilizate ulterior în scopul efectuării analizei istorice și în scopul urmăririi performanțelor.				
--	---	---	--	--	--	--

ANEXA VII					
CERINȚE MINIME PENTRU FACTURARE ȘI INFORMAȚIILE PRIVIND FACTURAREA PE BAZA CONSUMULUI REAL DE ELECTRICITATE ȘI GAZ 1. Cerințe minime pentru facturare 1.1. Facturarea pe baza consumului real Pentru a permite consumatorilor finali să-și regleze propriul consum de energie, facturarea ar trebui să fie efectuată pe baza consumului real, cel puțin o dată pe an, iar informațiile privind facturarea ar trebui puse la dispoziție cel puțin trimestrial, la cerere sau în cazul în care consumatorii au optat pentru factura electronică, sau de două ori pe an în celelalte cazuri. Gazul folosit doar pentru gătit poate fi scutit de la aplicarea prezentei cerințe. 1.2. Informații minime incluse în factură Părțile Contractante se asigură, după caz, că următoarele informații sunt puse la dispoziția consumatorilor finali, într-o formă clară și ușor de înțeles, prin intermediul facturilor, contractelor, tranzacțiilor și chitanțelor emise în stațiile de distribuție: (a) prețurile reale actuale și consumul real de energie; (b) comparații între consumul actual de energie al consumatorului final și consumul corespunzător aceleiași perioade a anului anterior, preferabil sub formă grafică;		Articolul 18. Unele dispoziții privind facturarea și accesul la informațiile privind datele aferente consumului de energie (1) Furnizorii de energie cu amănuntul sunt obligați să factureze lunar cantitățile de energie electrică, de gaze naturale, de energie termică pentru încălzire și/sau răcire și/sau pentru apă caldă menajeră, furnizate consumatorilor finali, în baza consumului efectiv înregistrat de echipamentele de măsurare instalate la consumatorii finali în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică, ale Legii cu privire la gazele naturale și ale Legii cu privire la energia termică și promovare cogenerării. (2) În cazul în care citirea lunară a echipamentelor de măsurare este imposibil de realizat sau în cazul în care, conform prevederilor contractuale, citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare se efectuează la intervale de timp mai mari de o lună, facturarea consumului de energie electrică, de energie termică și de gaze naturale se efectuează în baza datelor transmise de către consumatorul final respectiv, sau în baza unui consum estimat, calculat în baza consumului istoric al consumatorului final respectiv, cu respectarea prevederilor Legii cu privire la energia electrică, ale Legii cu privire la gazele naturale și ale Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. În acest caz, operatorii de sistem, distribuitorii de energie asigură citirea indicațiilor efective ale echipamentelor de măsurare a consumului de energie cel puțin o dată la 3 luni, în vederea regularizării consumului de energie. (3) Factura de plată emisă consumatorului final de către furnizorul de energie cu amănuntul trebuie să conțină în mod obligatoriu cel puțin următoarele informații: a) numele și prenumele (denumirea) consumatorului final;			

(c) informații de contact pentru organizațiile consumatorilor finali, agențiile pentru energie sau organisme similare, inclusiv adrese de site-uri internet de unde se pot obține informații privind măsurile disponibile de îmbunătățire a eficienței energetice, profiluri comparative ale utilizatorilor finali și specificații tehnice obiective privind echipamentele energetice. În plus, ori de câte ori este posibil și util, Părțile Contractante se asigură că sunt puse la dispoziția consumatorilor finali comparații cu un utilizator final mediu de energie normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum, într-o formă clară și ușor de înțeles, prin intermediul sau semnalate în cadrul facturilor, contractelor, tranzacțiilor și chitanțelor emise în stațiile de distribuție. 1.3. Consiliere cu privire la eficiența energetică în cadrul facturilor și alte forme de retransmitere a informațiilor către consumatorii finali În momentul trimerii contractelor și a modificărilor aduse acestora, precum și în facturile trimise consumatorilor sau prin intermediul site-urilor internet care se adresează consumatorilor individuali, distribuitorii de energie, operatorii de sisteme de distribuție și furnizorii de energie informează clienții, într-o manieră cât mai clară și ușor de înțeles, cu privire la datele de contact privind centrele independente de consiliere a consumatorilor, agențiile energetice sau alte instituții similare, inclusiv adresele de internet ale acestora, unde consumatorii pot obține consiliere cu privire la măsurile disponibile în materie de eficiență	b) adresa locului de consum și numărul contractului; c) indicațiile actuale și cele precedente ale echipamentului de măsurare și perioada pentru care este emisă factura; d) cantitatea de energie electrică, de gaze naturale, de energie termică pentru încălzire și/sau răcire și/sau pentru apă caldă menajeră, efectiv consumată în perioada de facturare; e) prețul (tariful) aplicat; f) suma spre plată pentru energia consumată; g) data expedierii facturii; h) termenul limită de plată a facturii; i) datoriile pentru perioadele precedente, după caz; j) taxele aplicate, după caz; k) suma totală spre achitare; l) comparații între consumul actual și consumul corespunzător al consumatorului final din aceeași perioadă a anului precedent, preferabil sub formă grafică; l) adresa și informațiile de contact ale operatorilor sistemelor de transport, ale distribuitorilor de energie și ale furnizorilor de energie cu amănuntul, inclusiv numărul serviciilor telefonice organizate în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică, Legea cu privire la gazele naturale și Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării; m) informații de contact ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, ale Fondului Național pentru Dezvoltare Durabilă în Energetică, inclusiv adresele electronice unde pot fi obținute informații privind măsurile de eficiență energetică disponibile, profilurile comparative ale consumatorilor finali de energie și specificațiile tehnice obiective privind instalațiile, utilajele și/sau echipamentele energetice.				
--	---	--	--	--	--

	energetică, profilurile de referință privind consumul individual de energie și alte specificații tehnice ale aparatelor energetice care pot contribui la reducerea consumului energetic al aparatelor	(4) Suplimentar, cel puțin o dată pe an, prin intermediul facturii, furnizorul de energie cu amănuntul trebuie să pună la dispoziția consumatorului final de energie informații comparative cu privire la consumul acestuia și consumul unui consumator final mediu de energie normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum, prezentate într-o formă clară și ușor de înțeles și care să poată fi utilizată pentru a compara diferite oferte în condiții identice. (5) Furnizorii de energie cu amănuntul sunt obligați să ofere consumatorilor finali mai multe opțiuni de plată a facturilor, inclusiv opțiunea de a primi pe cale electronică facturile de plată și informații privind facturarea. Furnizorii de energie cu amănuntul sunt obligați să prezinte la cerere explicații clare cu privire la modul de întocmire a facturii, în special în cazul în care facturile nu sunt bazate pe consumul efectiv înregistrat. (6) În măsura în care sunt disponibile informațiile cu privire la consumul de energie, la cererea consumatorului final, furnizorul de energie cu amănuntul este obligat să ofere prestatorului de servicii energetice desemnat de către consumatorul final de energie informații cu privire la facturile la energie și consumul anterior al acestuia. (7) În cazul în care la consumatorii finali de energie sunt instalate echipamente de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, operatorii sistemelor de transport, distribuitorii de energie oferă la cerere consumatorilor respectivi posibilitatea de a accesa informații suplimentare referitoare la consumul anterior, care permit o autoverificare detaliată. Aceste informații suplimentare privind consumul anterior trebuie să includă: a) informații cumulative pentru cel puțin ultimii trei ani sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. Aceste informații cumulative trebuie să corespundă				
--	--	---	--	--	--	--

		intervalelor de timp pentru care au fost emise facturile de plată; și b) informații detaliate în funcție de timpul de utilizare pentru fiecare zi, săptămână, lună și an. Aceste informații pot fi puse la dispoziția consumatorilor finali de energie respectivi prin intermediul internetului sau al interfeței contoarelor, pentru perioade de cel puțin 24 de luni anterioare sau pentru perioada de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. (8) Furnizorii de energie cu amănuntul, operatorii sistemelor de transport, distribuitorii de energie sunt obligați să prezinte consumatorilor finali de energie informațiile privind facturarea și datele privind consumul de energie în mod gratuit. Furnizorii de energie cu amănuntul, operatorii sistemelor de transport, distribuitorii de energie nu sunt în drept să perceapă de la consumatorii finali de energie careva plăți suplimentare pentru emiterea sau expedierea facturilor de plată ori pentru prezentarea datelor privind consumul de energie. Costurile aferente emiterii și expedierii facturilor, precum și pentru prezentarea datelor privind consumul de energie se includ în tarifele/prețurile pentru activitatea desfășurată conform licenței.				
	ANEXA VIIa					
	CERINȚE MINIME PENTRU INFORMAȚII DE FACTURARE ȘI CONSUM PENTRU ÎNCĂLZIRE, RĂCIRE ȘI APĂ CALDĂ MENAJERĂ 1. Facturare pe baza consumului real sau a citirilor alocatorului costurilor de căldură Pentru a permite utilizatorilor finali să-și regleze propriul consum de energie, facturarea va avea loc pe baza consumului real sau a citirilor alocatorului costurilor de căldură cel puțin o dată pe an.	Anexa 8. Cerințe minime pentru informații de facturare și consum pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră 1. Facturare pe baza consumului real sau a citirilor repartitoarelor de costuri Pentru a permite utilizatorilor finali să-și regleze propriul consum de energie, facturarea va avea loc pe baza consumului real sau a citirilor repartitoarelor de costurilor cel puțin o dată pe an. 2. Frecvența minimă de prezentare informațiilor de facturare sau despre consum				

2. Începând cu 30 octombrie 2023, în cazul în care au fost instalate contoare citibile de la distanță sau distribuitoare de costuri de căldură, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile alocatorului costurilor de căldură vor fi furnizate utilizatorilor finali cel puțin trimestrial, la cerere sau în cazul în care clienții finali au ales să primească facturare electronică, sau altfel de două ori pe an. De la 1 Ianuarie 2025, în cazul în care au fost instalate contoare citibile de la distanță sau distribuitoare de costuri de căldură, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile alocatorului costurilor de căldură sunt furnizate utilizatorilor finali cel puțin lunar. De asemenea, acesta poate fi disponibil prin internet și poate fi actualizat cât de des permit dispozitivele și sistemele de măsurare utilizate. Încălzirea și răcirea pot fi exceptate de la această cerință în afara sezonului de încălzire/răcire. 3. Informații minime conținute în factură Părțile Contractante se asigură că următoarele informații sunt puse la dispoziția utilizatorilor finali în termeni clari și inteligibili în sau împreună cu facturile lor, în cazul în care acestea se bazează pe consumul real sau pe citirile distribuitorului de costuri de căldură: (a) prețurile reale actuale și consumul real de energie sau costul total al căldurii și citirile alocatorului costurilor de căldură;	Începând cu 30 octombrie 2023, în cazul în care au fost instalate contoare cu citire la distanță sau repartitoare de costuri, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile repartitoarelor vor fi furnizate utilizatorilor finali cel puțin trimestrial, la cerere sau în cazul în care clienții finali au ales să primească facturare electronică, sau altfel de două ori pe an. De la 1 Ianuarie 2025, în cazul în care au fost instalate contoare cu citire de la distanță sau repartitoare de costuri, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile repartitoare sunt furnizate utilizatorilor finali cel puțin lunar. De asemenea, acesta poate fi disponibil prin internet și poate fi actualizat cât de des permit dispozitivele și sistemele de măsurare utilizate. Încălzirea și răcirea pot fi exceptate de la această cerință în afara sezonului de încălzire/răcire. 3. Informații minime conținute în factură Următoarele informații sunt puse la dispoziția utilizatorilor finali în termeni clari și inteligibili în sau împreună cu facturile lor, în cazul în care acestea se bazează pe consumul real sau pe citirile repartitoare de costuri: (a) prețurile reale actuale și consumul real de energie sau costul total al căldurii și citirile repartitoarelor de costuri; (b) informații despre mixul de combustibil utilizat și emisiile anuale de gaze cu efect de seră aferente, inclusiv pentru utilizatorii finali alimentați prin termoficare sau răcire urbană și o descriere a taxelor și tarifelor aplicate. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică poate decide asupra aplicării cerinței de a furniza informații despre emisiile de gaze cu efect de seră pentru a include doar alimentările din sistemele de termoficare cu o putere termică nominală totală care depășește 20 MW;				
--	--	--	--	--	--

(b) informații despre mixul de combustibil utilizat și emisiile anuale de gaze cu efect de seră aferente, inclusiv pentru utilizatorii finali alimentați prin termoficare sau răcire urbană și o descriere a diferitelor taxe și tarife aplicate. Părțile Contractante pot limita sfera de aplicare a cerinței de a furniza informații despre emisiile de gaze cu efect de seră pentru a include doar alimentările din sistemele de termoficare cu o putere termică nominală totală care depășește 20 MW; (c) comparații între consumul curent de energie al utilizatorilor finali cu consumul pentru aceeași perioadă a anului precedent, sub formă grafică, corecție de mediu pentru încălzire și răcire; (d) informații de contact pentru organizațiile clienților finali, agențiile energetice sau organisme similare, inclusiv adresele site-urilor web, de la care se pot obține informații despre măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice disponibile, profilurile comparative ale utilizatorilor finali și specificațiile tehnice obiective pentru echipamentele care consumă energie; (e) informații despre procedurile de reclamații aferente, serviciile ombudsmanului sau mecanismele alternative de soluționare a litigiilor, după cum se aplică în Părțile Contractante; (f) comparații cu un utilizator final mediu normalizat sau evaluat de referință din aceeași categorie de utilizatori. În cazul facturilor electronice, astfel de comparații	(c) comparații între consumul curent de energie al utilizatorilor finali cu consumul pentru aceeași perioadă a anului precedent, sub formă grafică, cu aplicarea corecțiilor climatice pentru încălzire și răcire; (d) informații de contact pentru organizațiile clienților finali, agențiile energetice sau organisme similare, inclusiv adresele site-urilor web, de la care se pot obține informații despre măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice disponibile, profilurile comparative ale utilizatorilor finali și specificațiile tehnice obiective pentru echipamentele care consumă energie; (e) informații despre procedurile de reclamații aferente, serviciile ombudsmanului sau mecanismele alternative de soluționare a litigiilor, după caz; (f) comparații cu un utilizator final mediu normalizat sau evaluat de referință din aceeași categorie de utilizatori. În cazul facturilor electronice, astfel de comparații pot fi, în schimb, disponibile online și indicate în cadrul facturilor. Facturile care nu se bazează pe consumul real sau citirile repartitorului de costuri conțin o explicație clară și inteligibilă a modului în care a fost calculată suma stabilită în factură și cel puțin informațiile menționate la literele (d) și (e).				
--	--	--	--	--	--

	pot fi, în schimb, disponibile online și indicate în cadrul facturilor. Facturile care nu se bazează pe consumul real sau citirile repartitorului costurilor de căldură conțin o explicație clară și inteligibilă a modului în care a fost calculată suma stabilită în factură și cel puțin informațiile menționate la literele (d) și (e).				
	ANEXA VIII				
	POTENȚIALUL EFICIENȚEI ENERGETICE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE SERVICIILE DE ÎNCĂLZIRE ȘI RĂCIRE 1. Evaluarea cuprinzătoare a potențialelor naționale de încălzire și răcire menționate la articolul 14 alineatul (1) include: (a) o descriere a cererii de încălzire și răcire; (b) o prognoză privind modul în care această cerere se va modifica în următorii 10 ani, luându-se în considerare în special evoluția cererii de încălzire și răcire a clădirilor și diferitele sectoare industriale; (c) o hartă a teritoriului național, în care sunt identificate, protejând totodată informațiile comerciale sensibile: (i) punctele cu cerere de încălzire și răcire, inclusiv: —municipalitățile și conurbațiile cu un raport al suprafețelor de cel puțin 0,3; și —zonele industriale cu un consum anual total pentru încălzire și răcire de peste 20 GWh;	Legea 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării Anexa nr. 3 POTENȚIALUL EFICIENȚEI ENERGETICE ÎN CONTEXTUL CERERII DE ÎNCĂLZIRE ȘI RĂCIRE 1. Evaluarea cuprinzătoare a potențialului național de încălzire și răcire, menționată la art. 12 alin. (1) din prezenta lege, include: 1) o descriere a cererii de încălzire și răcire; 2) prognoza privind modul în care această cerere se va modifica în următorii 10 ani, luându-se în considerare în special evoluția cererii de încălzire și răcire a clădirilor și evoluția diferitelor sectoare industriale; 3) harta teritoriului național, în care sînt identificate, protejînd totodată informațiile comerciale sensibile: a) punctele cu cerere de încălzire și răcire, inclusiv: – municipalitățile și conurbațiile cu un raport al suprafețelor de cel puțin 0,3; și – zonele industriale cu un consum anual total pentru încălzire și răcire de peste 20 GWh; b) infrastructura existentă și planificată de termoficare și răcire centralizată;	Compatibil		

(ii) infrastructura existentă și planificată de termoficare și răcire centralizată; (iii) punctele potențiale cu surse de încălzire și răcire, inclusiv: —instalațiile de producere a energiei electrice cu o producție energetică anuală totală de peste 20 GWh; —instalațiile de incinerare a deșeurilor; și —instalațiile de cogenerare existente și planificate, care utilizează tehnologiile menționate în anexa I partea II, și instalațiile de termoficare; (d) identificarea cererii de încălzire și răcire care poate fi satisfăcută prin cogenerare de înaltă eficiență, inclusiv prin microcogenerare rezidențială, și prin intermediul rețelei de termoficare și răcire centralizată; (e) identificarea potențialului de cogenerare suplimentară de înaltă eficiență, inclusiv în urma reabilitării instalațiilor industriale și de producere existente și a construirii de noi astfel de instalații sau a altor facilități care produc căldură reziduală; (f) identificarea potențialului de eficiență energetică al infrastructurii de termoficare și răcire centralizată; (g) strategii, politici și măsuri care ar putea să fie adoptate până în 2020 și 2030 cu scopul de a se realiza potențialul menționat la litera (e) și de a se îndeplini cererea de la litera (d), inclusiv, după caz, propuneri pentru:	c) punctele potențiale cu surse de încălzire și răcire, inclusiv: – instalațiile de producere a energiei electrice cu o producție anuală totală de energie electrică de peste 20 GW_{el}; – instalațiile de incinerare a deșeurilor; și – instalațiile de cogenerare existente și planificate, care utilizează tehnologiile menționate în anexa nr. 2 partea II, și instalațiile de termoficare; 4) identificarea cererii de încălzire și răcire, care poate fi satisfăcută prin cogenerare de înaltă eficiență, inclusiv prin microcogenerare rezidențială, și prin intermediul rețelei de termoficare și răcire centralizată; 5) identificarea potențialului de cogenerare suplimentară de înaltă eficiență, inclusiv în urma reabilitării instalațiilor industriale și de producere existente și a construirii de noi astfel de instalații sau a altor facilități care produc căldură reziduală; 6) identificarea potențialului de eficiență energetică al infrastructurii de termoficare și răcire centralizată; 7) strategii, politici și măsuri care ar putea să fie adoptate până în anul 2020 și anul 2030 cu scopul de a realiza potențialul menționat la pct. 5) din prezenta anexă și de a îndeplini cererea menționată la pct. 4) din prezenta anexă, inclusiv, după caz, propuneri pentru: a) creșterea ponderii cogenerării în ceea ce privește sistemele de încălzire și răcire și producția de energie electrică; b) dezvoltarea infrastructurii de termoficare și răcire centralizată eficientă pentru a se permite dezvoltarea cogenerării de înaltă eficiență și utilizarea serviciilor de încălzire și răcire rezultate din căldura reziduală și sursele regenerabile de energie; c) încurajarea noilor instalații termoelectrice și a instalațiilor industriale care produc căldură reziduală să fie amplasate în situri unde se recuperează cantitatea maximă de căldură reziduală				
---	---	--	--	--	--

(i) creșterea ponderii cogenerării în ceea ce privește sistemele de încălzire și răcire și producția de energie electrică; (ii) dezvoltarea infrastructurii de termoficare și răcire centralizată eficientă pentru a se permite dezvoltarea cogenerării de înaltă eficiență și utilizarea serviciilor de încălzire și răcire rezultate din căldura reziduală și sursele regenerabile de energie; (iii) încurajarea noilor instalații termoelectrice și a instalațiilor industriale care produc căldură reziduală să fie amplasate în situri unde se recuperează cantitatea maximă de căldură reziduală disponibilă pentru a se îndeplini cererea existentă sau preconizată de încălzire și răcire; (iv) încurajarea noilor zone rezidențiale sau a noilor instalații industriale care consumă căldură în cadrul proceselor de producție să fie amplasate acolo unde este disponibilă căldură reziduală, astfel cum prevede evaluarea cuprinzătoare, să poată contribui la realizarea cererii de încălzire și răcire. Aceasta ar putea include propuneri care sprijină concentrarea unui număr de instalații individuale în același amplasament în vederea asigurării unei corespondențe optime între cererea și oferta de servicii de încălzire și răcire; (v) încurajarea instalațiilor termoelectrice, instalațiilor industriale care produc căldură reziduală, instalațiilor de incinerare a deșeurilor și a altor instalații de transformare a deșeurilor în energie să fie conectate la rețeaua locală de termoficare sau răcire centralizată;	disponibilă pentru a se îndeplini cererea existentă sau preconizată de încălzire și răcire; d) încurajarea noilor zone rezidențiale sau a noilor instalații industriale care consumă energie termică în cadrul proceselor de producție să fie amplasate acolo unde este disponibilă căldură reziduală, astfel cum prevede evaluarea cuprinzătoare, ca să poată contribui la realizarea cererii de încălzire și răcire. Aceasta ar putea include propuneri care sprijină concentrarea unui număr de instalații individuale în același amplasament în vederea asigurării unei corespondențe optime între cererea și oferta de servicii de încălzire și răcire; e) încurajarea instalațiilor termoelectrice, instalațiilor industriale care produc căldură reziduală, instalațiilor de incinerare a deșeurilor și a altor instalații de transformare a deșeurilor în energie să fie conectate la rețeaua locală de termoficare sau răcire centralizată; f) încurajarea zonelor rezidențiale și instalațiilor industriale care consumă energie termică în procesele de producție să fie conectate la rețeaua locală de termoficare sau răcire centralizată; 8) ponderea cogenerării de înaltă eficiență și a potențialului stabilit, precum și a progresului înregistrat; 9) o estimare a energiei primare care urmează să fie economisită; 10) o estimare a măsurilor de susținere publică pentru serviciile de încălzire și răcire, dacă acestea există, cu menționarea bugetului anual și identificarea potențialului element de sprijin. Aceasta nu aduce atingere unei notificări separate a sistemelor de sprijin public pentru evaluarea ajutoarelor de stat. 2. Evaluarea cuprinzătoare poate fi alcătuită, de asemenea, dintr-un ansamblu de planuri și strategii regionale sau locale.				
--	--	--	--	--	--

	(vi) încurajarea zonelor rezidențiale și instalațiilor industriale care consumă căldură în procesele de producție să fie conectate la rețeaua locală de termoficare sau răcire centralizată; (h) ponderea cogenerării de înaltă eficiență și a potențialului stabilit, precum și a progresului înregistrat în temeiul Directivei 2004/8/CE; (i) o estimare a energiei primare care urmează să fie economisită; (j) o estimare a măsurilor de susținere publică pentru serviciile de încălzire și răcire, dacă acestea există, cu menționarea bugetului anual și identificarea potențialului element de sprijin. Aceasta nu aduce atingere unei notificări separate a sistemelor de sprijin public pentru evaluarea ajutoarelor de stat. 2. În mod corespunzător, evaluarea cuprinzătoare poate fi alcătuită dintr-un ansamblu de planuri și strategii regionale sau locale.					
	ANEXA IX					
	ANALIZA COSTURI-BENEFICII Partea 1 Principiile generale ale analizei costuri-beneficii Obiectivul pregătirii analizelor costuri-beneficii – în raport cu măsurile de promovare a eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire prevăzute la articolul 14 alineatul (3) – este de a oferi un temei decizional pentru prioritizarea calificată a resurselor limitate la nivelul societății.	Anexa nr.6 Analiza cost-beneficiu Partea 1 Principiile generale ale analizei cost-beneficiu 1. Obiectivul efectuării analizei cost-beneficiu în raport cu măsurile de promovare a eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și de răcire, care se impune a fi efectuată în conformitate cu art. 24 alin. (2), este de a oferi un temei decizional pentru prioritizarea calificată a				

Analiza costuri-beneficii poate acoperi o evaluare a unui proiect sau evaluarea unui grup de proiecte pentru o evaluare locală, regională sau națională mai largă în scopul stabilirii opțiunii de încălzire sau răcire celei mai eficiente din punct de vedere al costurilor și benefice pentru o zonă geografică dată, în scopul planificării energiei termice. Analizele costuri-beneficii în temeiul articolului 14 alineatul (3) includ o analiză economică acoperind factori socioeconomiici și de mediu. Analizele costuri-beneficii includ următoarele etape și considerente: (a) Instituirea unei limite de sistem și a unei limite geografice Sfera analizelor costuri-beneficii respective determină sistemul energetic relevant. Limita geografică acoperă o zonă geografică corespunzătoare bine definită, de exemplu, o regiune dată sau o zonă metropolitană, pentru a evita selectarea unor soluții care să nu fie optime, pe baza examinării fiecărui proiect în parte. (b) Abordarea integrată pentru opțiunile de cerere și ofertă Analiza costuri-beneficii ține seama de toate resursele de aprovizionare relevante din sistem și de limita geografică, folosind datele disponibile, inclusiv căldura reziduală din producerea energiei electrice și instalații industriale și energia din surse regenerabile, și de caracteristicile și tendințele cererii de încălzire și răcire.	resurselor limitate la nivelul societății. 2. Analiza cost-beneficiu poate acoperi evaluarea amplă a unui proiect sau a unui grup de proiecte la nivel local, regional sau național în scopul stabilirii celei mai eficiente și benefice opțiuni de încălzire și răcire din punct de vedere economic, pentru o zonă geografică stabilită, în scopul planificării energiei termice. 3. Analiza cost-beneficiu reprezintă o analiză economică care ia în considerare factori socioeconomiici și de mediu, incluzând următoarele etape și principii: a) <i>Stabilirea unei limite de sistem și a unei limite geografice.</i> La efectuarea analizei cost-beneficiu se stabilește sistemul energetic relevant. Limita geografică acoperă o zonă geografică corespunzătoare bine definită, de exemplu o regiune concretă sau o zonă metropolitană, pentru a se evita selectarea unor soluții neoptimizate, pe baza examinării fiecărui proiect în parte; b) <i>abordarea integrată pentru stabilirea opțiunilor privind cererea și oferta.</i> La efectuarea analizei cost-beneficiu trebuie să fie luate în considerare toate resursele de aprovizionare relevante din cadrul sistemului și în limitele geografice stabilite, cu utilizarea datelor și a informațiilor disponibile, inclusiv cu privire la căldura reziduală din producerea energiei electrice, cu privire la instalațiile industriale și cu privire la energia din surse regenerabile, precum și cu privire la caracteristicile și tendințele cererii de încălzire și răcire; c) <i>stabilirea unui scenariu de referință.</i> Scopul scenariului de referință este de a servi drept punct de referință în raport cu care urmează a fi evaluate scenariile alternative;				
---	--	--	--	--	--

(c) Constituirea unui scenariu de referință Scopul scenariului de referință este de a servi drept punct de referință față de care sunt evaluate scenariile alternative. (d) Identificarea scenariilor alternative Toate alternativele relevante pentru scenariul de referință sunt luate în considerare. Scenariile care nu sunt fezabile din motive tehnice, financiare, de reglementare națională sau din cauza constrângerilor de timp pot fi excluse într-o etapă timpurie a analizei costuri-beneficii în cazul în care acest lucru se justifică pe baza unor considerente documentate cu grijă, explicit și temeinic. Numai opțiunile de cogenerare de înaltă eficiență, de termoficare și răcire centralizată eficientă sau de furnizare de încălzire și de răcire individuală eficientă ar trebui luate în considerare în analiza costuri-beneficii ca scenarii alternative față de scenariul de referință. (e) Metoda de calcul al surplusului de costuri-beneficii (i) Costurile și beneficiile totale pe termen lung ale opțiunilor privind furnizarea de încălzire sau răcire sunt evaluate și comparate. (ii) Criteriul de evaluare este criteriul valorii nete actualizate (VNA). (iii) Orizontul de timp este ales în așa fel încât să fie incluse toate costurile și beneficiile relevante ale scenariilor. De exemplu, un orizont de timp adecvat ar putea fi de 25 de ani pentru o centrală electrică pe bază de gaz, de 30 de ani pentru un sistem de termoficare sau de 20	d) <i>identificarea scenariilor alternative.</i> La efectuarea analizei cost-beneficiu urmează a fi luate în considerare toate alternativele relevante pentru scenariul de referință. Scenariile care nu sînt fezabile din motive tehnice, financiare, de reglementare națională sau din cauza constrângerilor de timp pot fi excluse într-o etapă timpurie a analizei cost-beneficiu în cazul în care acestea se justifică în baza unor argumente bine documentate, explicite și prudente. Din toate scenariile identificate, numai opțiunile de cogenerare de înaltă eficiență, de încălzire și răcire eficientă sau de încălzire și răcire individuală eficientă ar trebui luate în considerare în analiza cost-beneficiu ca scenarii alternative față de scenariul de referință; e) metoda de calcul al surplusului de cost-beneficiu: - se evaluează și se compară costurile și beneficiile totale pe termen lung ale opțiunilor privind încălzirea sau răcirea; - criteriul de evaluare este criteriul valorii nete actualizate (VNA); - orizontul de timp se alege în așa fel încît să fie incluse toate costurile și beneficiile relevante ale scenariilor. De exemplu, un orizont de timp adecvat ar putea fi de 25 de ani pentru o centrală electrică ce funcționează pe bază de gaze naturale, de 30 de ani pentru un sistem de alimentare centralizată cu energie termică sau de 20 de ani pentru echipamentele de încălzire precum cazanele de apă caldă menajeră; f) calculul și prognoza prețurilor și alte ipoteze pentru analiza economică: - se formulează ipoteze, în scopul efectuării analizei cost-beneficiu, cu privire la prețurile				
---	---	--	--	--	--

de ani pentru echipamentele de încălzire de tipul cazanelor. (f) Calculul și prognoza prețurilor și alte ipoteze pentru analiza economică (i) Părțile Contractante formulează ipoteze, în scopul analizelor costuri-beneficii, cu privire la prețurile factorilor majori de intrare și de ieșire și rata de actualizare. (ii) Rata de actualizare utilizată în analiza economică pentru calculul valorii nete actualizate se alege în conformitate cu orientările europene sau naționale. (iii) Părțile Contractante folosesc prognozele naționale, europene sau internaționale pentru evoluția prețurilor la energie dacă acestea corespund contextului național și/sau regional/local propriu. (iv) Prețurile utilizate în analiza economică reflectă costurile și beneficiile socioeconomice reale și ar trebui să includă costurile externe, cum ar fi efectele de mediu și cele asupra sănătății, în măsura posibilului, de exemplu atunci când există un preț de piață sau când este deja inclus în reglementările europene sau naționale. (g) Analiza economică: inventarul efectelor Analizele economice iau în considerare toate efectele economice relevante. În scenariile analizate, Părțile Contractante pot evalua și lua în considerare, în procesul decizional, economiile de energie și de costuri generate de flexibilitatea sporită a	factorilor majori de intrare și de ieșire și cu privire la rata de actualizare; - rata de actualizare utilizată în analiza economică pentru calculul valorii nete actualizate se alege în conformitate cu orientările europene sau naționale. În cazul în care se alege rata națională de actualizare, aceasta trebuie să țină cont de datele furnizate de Banca Centrală Europeană; - se utilizează prognozele naționale, europene sau internaționale pentru evoluția prețurilor la energie, dacă acestea corespund contextului național și/sau regional, și/sau local propriu; - prețurile utilizate în analiza economică trebuie să reflecte costurile și beneficiile socioeconomice reale și trebuie să includă costurile externe, cum ar fi efectele de mediu și cele asupra sănătății, în măsura posibilităților, de exemplu atunci când există un preț de piață sau când prețul este deja stabilit prin legislația națională sau adoptată în cadrul Comunității Energetice; g) analiza economică: inventarul efectelor. Analizele economice trebuie să ia în considerare toate efectele economice relevante. În scenariile analizate pot fi evaluate și luate în considerare, în procesul decizional, economiile de energie și de costuri generate de flexibilitatea sporită a furnizării energiei și de funcționarea optimă a rețelelor electrice, inclusiv costurile evitate și economiile monetare obținute prin reducerea investițiilor în infrastructură. Costurile și beneficiile luate în considerare trebuie să includă cel puțin următoarele: 1) pentru beneficii: - valoarea energiei electrice și termice furnizate consumatorilor finali; - beneficii externe, precum beneficii de mediu				
--	--	--	--	--	--

furnizării energiei și de o funcționare mai aproape de optim a rețelelor electrice, inclusiv costurile evitate și economiile evitate prin reducerea investiției în infrastructură. Costurile și beneficiile luate în considerare includ cel puțin următoarele: (i) Beneficiile —Valoarea producției livrate consumatorului (energie termică și electrică) —Beneficii externe, cum ar fi beneficii de mediu și de sănătate, în măsura posibilului (ii) Costuri —Costurile de capital ale centralelor și echipamentelor —Costurile de capital ale rețelelor asociate de energie —Costuri de operare variabile și fixe —Costuri de energie —Costuri de mediu și de sănătate, în măsura posibilului —Costuri de forță de muncă, securitate energetică și de competitivitate, posibil după caz. (h) Analiza sensibilității Analiza sensibilității este inclusă pentru a evalua costurile și beneficiile unui proiect sau grup de proiecte pe baza unor prețuri diferite la energie, rate de actualizare și a altor factori variabili cu impact semnificativ asupra rezultatului calculelor. Părțile Contractante desemnează autoritățile competente responsabile de	și de sănătate, în măsura în care aceasta este posibil. 2) pentru costuri: - costurile de capital ale centralelor și ale echipamentelor; - costurile de capital ale rețelelor de energie; - costurile de operare variabile și fixe; - costurile de energie; - costurile de mediu și de sănătate, în măsura în care aceasta este posibil; h) <i>analiza sensibilității</i>. Analiza sensibilității trebuie să fie efectuată pentru a evalua costurile și beneficiile unui proiect sau ale unui grup de proiecte pe baza unor prețuri diferite la energie, a unor rate de actualizare diferite și a altor factori variabili cu impact semnificativ asupra rezultatului calculelor. Partea a 2-a Principii pentru efectuarea analizei cost-beneficiu în conformitate cu art. 24 alin. (5) și (7) Analiza cost-beneficiu oferă informații în scopul realizării măsurilor menționate la art. 24 alin. (5) și (7), și anume: 1. În cazul în care se planifică construcția unei instalații care produce exclusiv energie electrică sau a unei instalații fără recuperator de căldură, se realizează o comparație între instalațiile planificate sau reabilitarea planificată și o instalație echivalentă care produce aceeași cantitate de energie electrică sau de energie termică de proces, dar care recuperează căldura reziduală și care furnizează energia termică prin cogenerare de înaltă eficiență și/sau prin sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și de răcire.				
---	--	--	--	--	--

desfășurarea analizelor costuri-beneficii în temeiul articolului 14. Părțile Contractante pot solicita autorităților locale, regionale și naționale competente sau operatorilor instalațiilor individuale să realizeze analiza economică și financiară. Acestea furnizează metodologiile detaliate și ipotezele în conformitate cu prezenta anexă și stabilesc și fac publice procedurile pentru analiza economică. Partea 2 Principii în sensul articolului 14 alineatele (5) și (7) Analizele costuri-beneficii oferă informații în scopul realizării măsurilor menționate la articolul 14 alineatele (5) și (7): În cazul în care se planifică o instalație care produce exclusiv energie electrică sau o instalație fără recuperator de căldură, se realizează o comparație între instalațiile planificate sau reabilitarea planificată și o instalație echivalentă care produce aceeași cantitate de energie electrică sau de căldură de proces, dar care recuperează căldura reziduală și care furnizează căldură prin cogenerare de înaltă eficiență și/sau rețele de termoficare și răcire centralizată.	2. În cadrul unei limite geografice concrete, evaluarea trebuie să ia în considerare instalația planificată, precum și punctele cu cerere de energie termică, existente sau potențiale, relevante, care ar putea fi alimentate prin intermediul acesteia, ținând seama de posibilitățile raționale (de exemplu, fezabilitatea tehnică și distanța). 3. Limita de sistem se stabilește astfel încât să includă instalația planificată și sarcinile termice, cum ar fi clădirea/clădirile și procesul industrial. În cadrul acestei limite de sistem, costul total de furnizare a energiei termice și a energiei electrice se determină pentru ambele cazuri și apoi se compară. 4. Sarcinile termice includ sarcinile termice existente, precum o instalație industrială sau un sistem de alimentare cu energie termică și, de asemenea, în zonele urbane, sarcina termică și costurile care ar exista dacă un grup de clădiri sau o zonă dintr-un oraș ar fi alimentată cu energie termică și/sau dacă ar fi conectată la o nouă rețea de alimentare cu energie termică. 5. Analiza cost-beneficiu se bazează pe o descriere a instalației planificate și a instalației/instalațiilor de comparație, cu referire la capacitatea electrică și termică, după caz, la tipul de combustibil, la gradul de utilizare planificată și la numărul orelor de funcționare anuale planificate, având în vedere amplasarea și cererea de energie electrică și energie termică. 6. În scopul efectuării comparației se iau în considerare cererea de energie termică și tipurile de încălzire și răcire utilizate în punctele cu cerere de energie termică din vecinătate. Comparația în cauză ia în considerare costurile aferente infrastructurii pentru instalația planificată și pentru cea cu care se face comparația. 7. Analiza cost-beneficiu efectuată în scopul realizării prevederilor art. 24 alin. (5) trebuie să includă o analiză economică ce vizează analiza financiară a tranzacțiilor reale de fluxuri de lichidități				
---	---	--	--	--	--

În cadrul unei limite geografice date, evaluarea ia în considerare instalația planificată, precum și eventualele puncte cu cerere de energie termică existente sau potențiale corespunzătoare care ar putea fi alimentate prin aceasta, ținând seama de posibilitățile raționale (de exemplu fezabilitatea tehnică și distanța). Limita de sistem se stabilește astfel încât să includă instalația planificată și sarcinile termice, cum ar fi clădirea/clădirile și procesul industrial. În cadrul acestei limite de sistem, costul total de furnizare a căldurii și energiei se determină pentru ambele cazuri și apoi se compară. Sarcinile termice includ sarcinile termice existente, precum o instalație industrială sau un sistem de termoficare și, de asemenea, în zonele urbane, sarcina termică și costurile care ar exista dacă unui grup de clădiri sau unei părți a unui oraș i s-ar furniza și/sau ar fi conectată la o nouă rețea de termoficare. Analiza costuri-beneficii se bazează pe o descriere a instalației planificate și a instalației/instalațiilor de comparație, cu referire la capacitatea electrică și termică, după caz, tipul de combustibil, utilizarea planificată și numărul de ore de operare anuale planificate, amplasarea și cererea de energie electrică și termică. În scopul comparației, sunt luate în considerare cererea de energie termică și tipurile de încălzire și răcire utilizate de punctele cu cerere de energie termică din vecinătate. Comparația acoperă costurile aferente infrastructurii pentru instalația planificată și pentru cea cu care se face comparația.	rezultând din investițiile în instalații individuale și din operarea acestora. 8. Se consideră proiecte cu rezultate pozitive în ceea ce privește analiza cost-beneficiu proiectele în cazul cărora suma beneficiilor actualizate în cadrul analizei economice și financiare depășește suma costurilor actualizate (surplus cost-beneficiu). Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei stabilește principiile directe privind metodologia, ipotezele și orizontul de timp pentru efectuarea analizei economice și poate solicita producătorilor de energie electrică și energie termică, întreprinderilor industriale, operatorilor sistemului de distribuție sau altor întreprinderi influențate de limita de sistem și de limita geografică definite să furnizeze date ce vor fi utilizate la evaluarea costurilor și beneficiilor pentru o instalație individuală.				
--	--	--	--	--	--

	Analizele costuri-beneficii în scopul articolului 14 alineatul (5) includ o analiză economică, care vizează o analiză financiară, care reflectă tranzacțiile reale de fluxuri de lichidități din investiția în instalații individuale și din funcționarea acestora. Proiectele cu rezultate pozitive în ceea ce privește costurile și beneficiile sunt acelea în care suma beneficiilor actualizate în cadrul analizei economice și financiare depășește suma costurilor actualizate (surplus costuri-beneficii). Părțile Contractante stabilesc principii directe privind metodologia, ipotezele și orizontul de timp pentru analiza economică. Părțile Contractante pot solicita întreprinderilor responsabile de funcționarea instalațiilor de producere a energiei electrice și termice, întreprinderilor industriale, operatorilor rețelelor de termoficare și răcire centralizată sau altor părți influențate de limita de sistem definită și de limita geografică, să contribuie cu date pentru utilizarea în evaluarea costurilor și beneficiilor unei instalații individuale.					
	ANEXA X					
	GARANȚIA DE ORIGINE PRIVIND ENERGIA ELECTRICĂ PRODUSĂ PRIN COGENERARE DE ÎNALTĂ EFICIENȚĂ (a) Părțile Contractante adoptă măsuri pentru a se asigura că:	Legea 92/2014 privind energia termică și promovarea cogenerării Articolul 14. Garanția de origine (1) În baza valorilor de referință aprobate de Guvern, originea energiei electrice produse în regim de cogenerare de înaltă eficiență se confirmă prin garanția de origine eliberată conform unui regulament aprobat de Agenție.	Compatibil			

(i) garanția de origine a energiei electrice produse prin cogenerare de înaltă eficiență: —permite producătorilor să demonstreze că energia electrică pe care o vând este produsă prin cogenerare de înaltă eficiență și este emisă în acest scop ca răspuns la o solicitare din partea producătorului; —este corectă, fiabilă și rezistentă la contrafacere; —este emisă, transferată și anulată electronic; (ii) o unitate de energie produsă prin cogenerare de înaltă eficiență este luată în considerare o singură dată. (b) Garanția de origine menționată la articolul 14 alineatul (10) trebuie să conțină cel puțin următoarele informații: (i) identitatea, amplasarea, tipul și capacitatea (termică și electrică) a instalației unde a fost produsă energia în cauză; (ii) data și locul producției; (iii) puterea calorifică inferioară a sursei de combustibil din care a fost produsă energia electrică; (iv) cantitatea de energie termică produsă împreună cu energia electrică și utilizarea acesteia; (v) cantitatea de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență, în conformitate cu anexa II, pe care o reprezintă garanția; (vi) economiile de energie primară calculate în conformitate cu anexa II pe	(2) Regulamentul cu privire la garanția de origine pentru energia electrică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență se elaborează în conformitate cu cerințele minime stabilite în anexa nr.4. (3) Garanția de origine pentru energia electrică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență (denumită în continuare garanție de origine) nu poate fi solicitată pentru energia electrică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență în afara Republicii Moldova. Hotărârea ANRE Nr. 201 din 19-05-2017 privind aprobarea Regulamentului cu privire la garanția de origine pentru energia electrică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență				
---	---	--	--	--	--

	baza valorilor de referință armonizate ale eficienței menționate la anexa II litera (f); (vii) eficiența nominală de producere a energiei electrice și termice a instalației; (viii) dacă și în ce măsură instalația a beneficiat de sprijin pentru investiții; (ix) dacă și în ce măsură unitatea de energie a beneficiat în orice alt mod de o schemă națională de sprijin și tipul schemei de sprijin; (x) data la care instalația a fost pusă în funcțiune; și (xi) data și țara emiterii și un număr de identificare unic. Garanția de origine trebuie să aibă dimensiunea standard de 1 MWh. Aceasta face referire la producția brută de energie electrică măsurată la limita stației și exportată către rețea.					
	ANEXA XI					
	CRITERII DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ PENTRU REGLEMENTAREA REȚELELOR ENERGETICE ȘI PENTRU TARIFELE DE REȚEA ELECTRICĂ 1. Tarifele de rețea trebuie să reflecte costurile economiilor de costuri în rețele rezultate în urma măsurilor de gestionare a cererii și a răspunsului la cerere, precum și a producerii distribuite, inclusiv economiile rezultate în urma scăderii prețurilor de livrare sau a investițiilor în rețea și a unei exploatare mai eficiente a rețelei. 2. Reglementările privind rețelele și tarifele nu împiedică operatorii de rețea sau furnizorii de energie să pună la	Articolul 27. Cerințe specifice cu privire la eficiența energetică în raport cu operatorii de sistem din sectorul electroenergetic (9) Actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și tarifele pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice nu vor împiedica operatorii de sistem să pună la dispoziție pe piețele organizate de energie electrică servicii de sistem în legătură cu măsurile de gestionare a cererii și a răspunsului la cerere și în legătură cu producerea distribuită, în special măsuri precum: a) trecerea de către consumatorii finali a sarcinii din perioadele de vîrf în cele mai puțin aglomerate,				

dispoziție servicii de sistem pentru măsurile de gestionare a răspunsului la cerere, gestionarea cererii și producerea distribuită privind piețele organizate de energie electrică, în special: (a) trecerea sarcinii din perioadele de vârf în cele mai puțin aglomerate de către consumatorii finali, luându-se în considerare disponibilitatea energiei din surse regenerabile de energie, energia din cogenerare și producerea distribuită; (b) economiile de energie din răspunsul la cerere al consumatorilor distribuiți de către agregatorii energetici; (c) reducerea cererii din măsurile de eficiență energetică adoptate de către furnizorii de servicii energetice, inclusiv companiile de furnizare a serviciilor energetice; (d) conectarea și repartizarea surselor de producere la tensiuni mai scăzute; (e) conectarea surselor de producere dintr-o locație mai apropiată la consum; și (f) stocarea energiei. În sensul prezentei dispoziții, termenul „piețe organizate de energie electrică” include piețele nereglementate și schimburile de energie electrică pentru comercializarea energiei, capacității, compensațiilor și serviciilor de sprijin în toate intervalele de timp, inclusiv piețele la termen, piețele pentru ziua următoare și piețele din aceeași zi. 3. Tarifele de rețea sau de vânzare cu amănuntul pot susține prețuri dinamice pentru măsurile de gestionare a	luându-se în considerare disponibilitatea energiei electrice din surse regenerabile și a energiei electrice produse în regim de cogenerare, precum și producerea distribuită; b) obținerea de către agregatori a economiilor de energie din răspunsul la cerere al consumatorilor finali; c) reducerea cererii de energie prin măsurile de eficiență energetică adoptate de către prestatorii de servicii energetice, inclusiv în baza contractelor de performanță energetică; d) conectarea și repartizarea surselor de producere a energiei electrice la tensiuni mai joase; e) conectarea surselor de producere a energiei electrice amplasate mai aproape de locurile de consum; f) stocarea energiei. (10) La elaborarea metodologiilor de calculare, de aprobare și de aplicare a prețurilor reglementate, precum și la examinarea și aprobarea prețurilor reglementate pe piața cu amănuntul a energiei electrice, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este în drept să decidă cu privire la implementarea programelor de prețuri dinamice pentru consumatorii finali care aplică măsuri de gestionare a răspunsului la cerere, cu respectarea principiilor și cerințelor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. În acest sens, pot fi aplicate următoarele măsuri sau categorii de prețuri dinamice: a) prețuri stabilite în funcție de orele de consum; b) prețuri diferențiate pe ore de vârf; c) prețuri stabilite în timp real; d) rambursări pentru reducerea consumului în orele de vârf. (11) Tarifele pentru serviciile de transport și de				
--	--	--	--	--	--

	răspunsului la cerere adoptate de către consumatorii finali, precum: (a) tarifele corespunzătoare duratei de utilizare; (b) prețurile din momentele esențiale; (c) prețurile în timp real; și (d) reducerile de preț pentru perioadele de vârf	distribuție a energiei electrice se determină și se aprobă în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și reflecta costurile economiilor obținute ca urmare a aplicării măsurilor de gestionare a cererii și a răspunsului la cerere, precum și ca urmare a producerii distribuite, inclusiv costurile economiilor rezultate din reducerea cheltuielilor aferente prestării serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, sau ca urmare a efectuării investițiilor în dezvoltarea rețelelor electrice și/sau ca urmare a exploatării mai eficiente a rețelelor electrice.				
	ANEXA XII					
	CERINȚE DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ PENTRU OPERATORII SISTEMELOR DE TRANSPORT ȘI OPERATORII SISTEMELOR DE DISTRIBUȚIE Operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție trebuie: (a) să stabilească și să facă publice normele standard referitoare la suportarea și partajarea costurilor adaptărilor tehnice, cum ar fi conectările la rețea și consolidările rețelei, exploatarea mai eficientă a rețelei și normele privind punerea în aplicare nediscriminatorie a codurilor de rețea, care sunt necesare pentru integrarea noilor producători de energie rezultată din cogenerarea de înaltă eficiență în cadrul rețelei interconectate; (b) să pună la dispoziția noilor producători de energie electrică rezultată din cogenerarea de înaltă eficiență care doresc să se conecteze la sistem informațiile	Articolul 27. Cerințe specifice cu privire la eficiența energetică în raport cu operatorii de sistem din sectorul electroenergetic (1) Producătorii de energie electrică în regim de cogenerare de înaltă eficiență beneficiază de acces la rețelele electrice, în mod nediscriminatoriu și reglementat, la tarife publicate, nediscriminatorii, bazate pe costuri transparente și previzibile, calculate și aprobate în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. (2) Racordarea centralelor electrice în regim de cogenerare de înaltă eficiență se efectuează în mod obiectiv, transparent și nediscriminatoriu, în conformitate cu termenele, condițiile și procedura stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (3) Pentru asigurarea unui acces eficient la rețelele electrice, operatorii de sistem sînt obligați să ofere				

	cuprinzătoare și necesare solicitate de către aceștia, inclusiv: (i) o estimare cuprinzătoare și detaliată a costurilor asociate cu conectarea; (ii) un calendar rezonabil și precis pentru primirea și prelucrarea cererii în ceea ce privește conectarea la rețea; (iii) un calendar indicativ rezonabil pentru orice propunere de conectare la rețea. Procesul global pentru conectarea la rețea nu ar trebui să dureze mai mult de 24 de luni, ținând seama de ceea ce este realizabil în mod rezonabil și nediscriminatoriu; (c) să furnizeze proceduri standard și simplificate în ceea ce privește conectarea producătorilor distribuiți de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență cu scopul de a facilita conectarea acestora la rețea. Normele standard prevăzute la litera (a) se bazează pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, ținându-se în special seama de costurile și beneficiile asociate cu conectarea producătorilor respectivi la rețea. Aceste norme pot prevedea diferite tipuri de conectare la rețea	solicitanților informații suficiente cu privire la racordare, inclusiv informații cu privire la: a) costurile ce se estimează a fi suportate în legătură cu racordarea; b) termenul de racordare la rețeaua electrică; c) termenele planificate pentru dezvoltarea rețelei electrice în zonarespectivă. (4) Costurile aferente executării instalației de racordare prin care se face legătura dintre centrala electrică în regim de cogenerare de înaltă eficiență și rețelele electrice se suportă de către solicitant în condițiile stabilite, în mod transparent și nediscriminatoriu, în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Dacă pentru racordarea centralei electrice în regim de cogenerare de înaltă eficiență este necesară dezvoltarea rețelelor electrice, operatorii de sistem efectuează dezvoltarea acestora în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și cu actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și suportă costurile aferente dezvoltării, care se includ în tarif cu condiția respectării planurilor de investiții aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.				
	ANEXA XIII					
	LISTA MINIMĂ DE ELEMENTE CARE TREBUIE INCLUSE ÎN CONTRACTELE SAU ÎN CAIETELE DE SARCINI ASOCIATE PRIVIND PERFORMANȚA ENERGETICĂ ÎNCHEIATE CU SECTORUL PUBLIC	Articolul 23. Contractele de performanță energetică (5) Contractul de performanță energetică include clauze transparente și neechivoce care să stabilească: a) lista măsurilor de eficiență energetică, a etapelor de realizare a acestora, precum și alte condiții de implementare a măsurilor respective;				

—Lista clară și transparentă a măsurilor privind eficiența energetică care urmează să fie puse în aplicare sau a rezultatelor în materie de eficiență care urmează să fie obținute. —Economiiile garantate care urmează să fie realizate prin punerea în aplicare a măsurilor contractului. —Durata și etapele de referință ale contractului, termenii și perioada de preaviz. —Lista clară și transparentă a obligațiilor fiecărei Părți Contractante. —Data (datele) de referință care stabilește (stabilesc) economiile realizate. —Lista clară și transparentă a etapelor care urmează să fie efectuate pentru a se pune în aplicare măsura sau pachetul de măsuri și, acolo unde este relevant, costurile asociate. —Obligația de îndeplinire în totalitate a măsurilor prevăzute în contract și de documentare a tuturor schimbărilor efectuate pe parcursul proiectului. —Reglementările care specifică includerea cerințelor echivalente în orice subcontractare către terțe părți. —Afișarea clară și transparentă a implicațiilor financiare ale proiectului și distribuirea contribuției fiecărei părți la economiile monetare realizate (și anume, remunerarea furnizorilor de servicii). —Dispoziții clare și transparente privind măsurarea și verificarea economiilor garantate obținute, verificările și garanțiile privind calitatea.	b) economiile de energie garantate care urmează a fi obținute prin implementarea măsurilor de eficiență energetică; c) metodele de determinare a economiilor de energie; d) scenariul de referință pentru a stabili economiile de energie obținute; e) prețul contractului, inclusiv componentele acestuia, precum și termenele și condițiile de efectuare, de către beneficiar, a plăților indicate în contract; f) durata și etapele contractului, condițiile și perioada de preaviz; g) perioadele de monitorizare, măsurile de monitorizare și de verificare a economiilor de energie obținute ca urmare a implementării măsurilor de eficiență energetică stabilite în contract, precum și garanțiile privind calitatea; h) metoda de divizare, între beneficiar și prestatorul de servicii energetice, a oricăror profituri suplimentare în cazul în care economiile realizate prin implementarea măsurilor de eficiență energetică stipulate în contract depășesc economiile estimate; i) lista obligațiilor fiecărei părți contractante și penalitățile în cazul nerespectării acestora; j) obligația prestatorului de servicii energetice de a implementa integral măsurile de eficiență energetică stabilite în contract, precum și necesitatea documentării tuturor modificărilor ce se impun a fi efectuate pe parcursul executării contractului; k) condițiile și procedura de modificare a contractului; l) condițiile și procedura de desfacere a				
--	--	--	--	--	--

	—Dispoziții care clarifică procedura de abordare a condițiilor de modificare a cadrului care afectează conținutul și rezultatele contractului (și anume, modificarea prețurilor la energie, intensitatea utilizării unei instalații). —Informații detaliate privind obligațiile fiecărei Părți Contractante și despre sancțiunile în caz de încălcare.	contractului, inclusiv în cazul desfacerii contractului înaintea expirării termenului acestuia, și obligațiile părților contractante care survin drept consecință; m) condițiile transiterii, de către prestatorul de servicii energetice, a obligațiilor sale unor subcontractanți, dacă beneficiarul consimte în acest sens; n) procedura de soluționare a litigiilor; o) perioada de recuperare a investiției indicate în contract.																						
	ANEXA XIV																							
	<...>																							
	ANEXA XVI																							
	Tabel de corespondență <table><tr><td>Directiva 2004/8/EC</td><td>Prezenta Directivă</td></tr></table> Nu este aplicabil deoarece Directiva 2004/8/EC nu a fost adoptată în aquis-ul Comunității energetice <table><tr><td>Directiva 2006/32/CE</td><td>Prezenta directivă</td></tr><tr><td>Articolul 1</td><td>Articolul 1 alineatul (1)</td></tr><tr><td>Articolul 2</td><td>Articolul 1 alineatul (1)</td></tr><tr><td>Articolul 3 litera (a)</td><td>Articolul 2 punctul 1</td></tr><tr><td>Articolul 3 litera (b)</td><td>Articolul 2 punctul 4</td></tr><tr><td>Articolul 3 litera (c)</td><td>Articolul 2 punctul 6</td></tr><tr><td>Articolul 3 litera (d)</td><td>Articolul 2 punctul 5</td></tr><tr><td>—</td><td>Articolul 2 punctele 2 și 3</td></tr></table>	Directiva 2004/8/EC	Prezenta Directivă	Directiva 2006/32/CE	Prezenta directivă	Articolul 1	Articolul 1 alineatul (1)	Articolul 2	Articolul 1 alineatul (1)	Articolul 3 litera (a)	Articolul 2 punctul 1	Articolul 3 litera (b)	Articolul 2 punctul 4	Articolul 3 litera (c)	Articolul 2 punctul 6	Articolul 3 litera (d)	Articolul 2 punctul 5	—	Articolul 2 punctele 2 și 3					
Directiva 2004/8/EC	Prezenta Directivă																							
Directiva 2006/32/CE	Prezenta directivă																							
Articolul 1	Articolul 1 alineatul (1)																							
Articolul 2	Articolul 1 alineatul (1)																							
Articolul 3 litera (a)	Articolul 2 punctul 1																							
Articolul 3 litera (b)	Articolul 2 punctul 4																							
Articolul 3 litera (c)	Articolul 2 punctul 6																							
Articolul 3 litera (d)	Articolul 2 punctul 5																							
—	Articolul 2 punctele 2 și 3																							

Articolul 3 litera (e)	Articolul 2 punctul 7					
Articolul 3 literele (f), (g), (h) și (i)	—					
—	Articolul 2 punctele 8-19					
Articolul 3 litera (j)	Articolul 2 punctul 27					
—	Articolul 2 punctul 28					
Articolul 3 litera (k)	—					
Articolul 3 litera (l)	Articolul 2 punctul 25					
—	Articolul 2 punctul 26					
Articolul 3 litera (m)	—					
Articolul 3 litera (n)	Articolul 2 punctul 23					
Articolul 3 litera (o)	Articolul 2 punctul 20					
Articolul 3 litera (p)	Articolul 2 punctul 21					
Articolul 3 litera (q)	Articolul 2 punctul 22					
Articolul 3 literele (r) și (s)	—					
—	Articolul 2 punctele 24, 29, 44 și 45					
—	Articolul 3					
—	Articolul 4					
Articolul 4	—					
Articolul 5	Articolele 5 și 6					
Articolul 6 alineatul (1) litera (a)	Articolul 7 alineatul (8) literele (a) și (b)					
Articolul 6 alineatul (1) litera (b)	Articolul 18 alineatul (3)					
Articolul 6 alineatul (2)	Articolul 7 alineatele (1), (5),					

	(6), (7), (9), (10), (11) și (12)					
—	Articolul 7 alineatele (2) și (3)					
Articolul 6 alineatul (3)	Articolul 18 alineatul (2) literele (b) și (c)					
Articolul 6 alineatul (5)	—					
Articolul 7	Articolul 17					
Articolul 8	Articolul 16 alineatul (1)					
—	Articolul 16 alineatele (2) și (3)					
Articolul 9 alineatul (1)	Articolul 19					
Articolul 9 alineatul (2)	Articolul 18 alineatul (1) litera (d) punctul (i)					
—	Articolul 18 alineatul (1) literele (a), (b), (c), (d) punctul (ii) și (e)					
Articolul 10 alineatul (1)	Articolul 15 alineatul (4)					
Articolul 10 alineatul (2)	Articolul 15 alineatul (3)					
—	Articolul 15 alineatele (7), (8) și (9)					
Articolul 11	Articolul 20					
Articolul 12 alineatul (1)	Articolul 8 alineatul (1)					
Articolul 12 alineatul (2)	—					
—	Articolul 8 alineatele (2), (3), (4), (5), (6) și (7)					
Articolul 12 alineatul (3)	—					

Articolul 13 alineatul (1)	Articolul 9					
Articolul 13 alineatul (2)	Articolul 10 și anexa VII punctul 1.1					
Articolul 13 alineatul (3)	Anexa VII punctele 1.2 și 1.3					
—	Articolul 11					
—	Articolul 12					
—	Articolul 13					
—	Articolul 15 alineatele (1) și (2)					
—	Articolul 18 alineatul (2) literele (a) și (d)					
—	Articolul 21					
Articolul 14 alineatele (1) și (2)	Articolul 24 alineatele (1) și (2)					
Articolul 14 alineatul (3)	—					
Articolul 14 alineatele (4) și (5)	Articolul 24 alineatul (3)					
—	Articolul 24 alineatele (4) și (7)- (11)					
—	Articolul 22 alineatul (1)					
Articolul 15 alineatul (1)	Articolul 22 alineatul (2)					
Articolul 15 alineatele (2), (3) și (4)	—					
—	Articolul 23					
—	Articolul 25					
Articolul 16	Articolul 26					
Articolul 17	Articolul 27					
Articolul 18	Articolul 28					
Articolul 19	Articolul 29					
Articolul 20	Articolul 30					
Anexa I	—					

	Anexa II	Anexa IV					
	Anexa III	—					
	Anexa IV	—					
	Anexa V	—					
	Anexa VI	Anexa III					
	—	Anexa V					
	—	Anexa VI					
	—	Anexa VII					
	—	Anexa XI					
	—	Anexa XII					
	—	Anexa XIII					
	—	Anexa XIV					
	—	Anexa XV					

Nr.07-6127 din 28 noiembrie 2022

Cancelaria de Stat
email: cancelaria@gov.md

CERERE

***Cu privire la înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului hotărârii
Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea
Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică***

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
3.	Justificarea depunerii cererii	Scopul principal al proiectului constă în aprobarea proiectului de lege de modificare a Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică care prevede îmbunătățirea și consolidarea cadrului juridic național cu incidență în domeniul eficienței energetice, care se răsfrânge asupra tuturor sectoarelor economiei naționale, în special cele de consum. Principalele prevederi ale proiectului de lege sunt: - aprobarea Țintelor naționale pe domeniul eficienței energetice; - Extinderea perioadei pentru care se va aplica obligația economiilor noi și anuale de energie; - Reconfirmarea posibilității generării unor noi economii de energie în baza schemei de obligații de eficiență energetică, a măsurilor alternative sau printr-o combinație a acestora; - Consolidarea rolului de sector exemplu al sectorului clădirilor publice; - Clarificarea regulilor privind contorizarea gazelor naturale, energiei electrice,

		încălzirii, răcirii și alimentării cu apă caldă menajeră; - Stabilirea obligațiilor furnizorului de resurse energetice în raport cu consumatorul final, pe marginea facturării consumului, precum și a informației prezentate acestuia.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Mediului; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Economiei; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agencia Proprietății Publice; Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică; Serviciul Fiscal de Stat; Congresul Autorităților Locale din Moldova.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare.
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Denis BOSÎ, Consultant principal, Direcția politici în domeniul energetic Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova tel.: (+373 22) 250-645 e-mail: denis.bosii@midr.gov.md.
7.	Anexe	Proiectul Hotărârii de Guvern; Nota informativă a proiectului; Analiza de impact la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică. Tabelul de concordanță; Tabelul comparativ;

Secretar General

Lilia DABIJA